

PSALMEN, LOFSANGEN,
E N D E
G E E S T E L Y K E
L I E D E K E N S,

Op Lees- ende Sang-mate gerymt,

Ende nu noch eenige met bovengestelde bekender Voy-
sen verbeterd, van nieuws vermeerderd met het

HOOGE-LIED SALOMONS.

Uytgegeven door

WILHELM SLUITER,

Dienaer der Gemeinte J. Christi tot EYBERGEN.

COLOSS. 3: vers 16.

Leerd ende vermaend malkanderen met Psalmen ende
Loffangen, ende Geestelyke Liedekens, zingende
den Heere met aengenaemheid in uw' herte.

Te A M S T E R D A M,
By de Erbe van de Wed: GYSBERT DE GROOT,
Boekverkoopster op den Nieuwen-dijk / op de
hoek van de Engelse Steeg 1739.

Met Privilegie.

APPROBATIO.

W*Y* ondergeschreevene, Inspectores des Zutphen-
schen Classis, hebbende nagezien de geestelyke
Gesangen, gecomponeert van Do. W. SLUITER,
Predikant tot EYBERGEN, hier in vervat, zoo en
is niet alleenlyken niet strydende tegen de rechtszinnige
waerheid van ons daer in bevonden, maer oordeelen
ook, dat die zelvige heel stichtelyk zyn, en weerdig
om door den druk gemein gemaekt te worden.

Actum Zutphen, den 14 April, 1659.

CORNELIUS LAMBERGIUS, V. D. M. in Zutphen.
ANDREAS LODERUS, V. D. M. in Doesburg.
WILHELMUS TER STALL, V. D. M. in Deutinchem.

C O P Y E

Van de

P R I V I L E G I E.

DE STATEN van HOLLAND ende WEST-VRIES-
LAND, Doen te weten: Alsoo ons te kennen is gegeven by
Cornelia de Groot, dochter en Erve van *Hendrina Blaauw*, We-
duwe van *Gysbert de Groot*, in zyn leven Burger, en Boekverkooper tot
Amsterdam, hoe dat zy Suppliante, by affterven van haer voor-
noemde Moeder, als erfgenaam derzelve, was geworden eygenaresse
van zeker Boek, genaamt, Alle de Werken van *Willem Sluiter*, in zyn
leven Predicant tot Eybergen, bestaande in Gedigten, Lofzangen, en
Geestelyke Liederen, verdeelt in verscheide deeltjes, met of zonder
Nooten: En dewyl zy Suppliante bevond, dat de Privilegie, daar op
by Ons verleent, in het korte zoude komen te expireeren, zoo keerde zy
Suppliante zig in alle onderdanigheid tot Ons, zeer ootmoediglyk ver-
zoekende, dat het Ons geliefde haar op nieuws met Ootroy of Privi-
legie te begunstigen, om het voornoemde Boek, voor den tyt van nog
vyftien eerstkomende Jaren, hier te Landen alleen te mogen drukken
in zoodanige Formaten en met zoodanige letter, als zy Suppliante goed
vinden soude, met verbod, dat niemant hier te Lande het zelve Boek
in eenigerhande maniere in het geheel, ofte ten deele, zoude mogen
nadrukken of verkoopen, of elders nagedrukt zynde, binnen deze
Provintie vermogen in te brengen, verruylen ofte verkoopen directe-
lyck of indirectelyck, alles op verbeurten van de nagedrukte, inge-
brachte, verhandelde, ofte verkochte exemplaren, en een boete van
drie duyzent guldens, of alzulke boete, en breucke, als in gelyke
zaken tegen de overtreders van Onze Ootroyen en Privilegie tot vergoe-
dinge van der Suppliante schade gewoonlyk gestatueert wiert: SOO
IS 'T, Dat wy, de zaake ende het voorz. verzoek overgemerkt heb-
bende, ende genegen wesende ter bede van de Suppliante, uyt Onse
regte wetenschap, souveraine magt, ende autoriteit dezelve Sup-
pliant geconsenteert, geaccordeert, en geotroyeert hebben, consen-
teeren, accordeeren ende ootroyeeren haar by desen, dat zy geduu-
rende den tyd van vyftien eerst agter een volgende Jaaren, het voorz.
Boek, genaamt, Alle de Werken van *Willem Sluiter* in zyn leven Pre-
dicant tot Eybergen, bestaande in Gedigten, Lofzangen, en Geeste-
lyke Liederen, verdeelt in verscheide deeltjes, met of zonder Noot-
ten, in diervoegen als zulks by de Suppliante is verzocht, en hier vo-
ren uytgedrukt staat, binnen den voorz. Onsen Lande alleen zal mo-
gen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkoopen; verbieden-
de daaromme alle ende eenen ygelyken, het zelve Boek in 't geheel,
ofte ten deel te drukken, naar te drukken, te doen naardrukken, te
verhandelen ofte verkoopen, ofte elders naagedrukt binnen den sel-
ven Onsen Lande te brengen, uyt te geeven, ofte te verhandelen en
verkoo-

verkoopen, op verbeurte van alle de naargedrukte, ingebragte, verhandelde, ofte verkogte Exemplaaeren, ende een boete van drie duyzent guldens, daarenboven te verbeuren; te appliceeren een derde part voor den Officier, dien de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der Plaatse daar het Casus voorvallen zal, ende het resteerende derde part voor de Suppliant, ende dit t'elkens, zoo menigmaal als dezelve zullen werden achterhaalt: Alles in dien verstande, dat Wy de Suppliante, met dezen onzen Oetroye alleen willende gratificeeren, tot verhoeding van hare schade, door het nadrukken van het voorfsz. Boek, daar door in geenigen deele verstaan, den inhoud van dien te autoriseeren, ofte te advouereen, ende veel min het zelve onder onse protectie ende bescherminge, eenig meerder Credit, aansien ofte reputatie te geven, nemaar de Suppliante in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influeeren, alle het zelve tot haren laste zal gehouden wesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselyk begeerende, dat by aldien Zy desen Onsen Oetroye voor het zelve Boek zal willen stellen, daar van geene geabrevieerde ofte gecontraheerde mentie zal mogen maken, nemaar gehouden wesen het zelve Oetroy in 't geheel, en zonder eenige omiffie daar voor te drukken, ofte te doen drukken, ende dat Zy gehouden zal zyn een Exemplaar van het voorfsz. Boek op groot papier, gebonden en wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onse Universiteit tot Leyden, binnen den tyd van zes weken, na dat zy Suppliante het zelve Boek zal hebben beginnen uyt te geven op een boete van ses hondert guldens, na expiratie der voorfsz. zes weken, by de Suppliante te verbeuren ten behoeve van de Nederduytsche Armen van de plaats, alwaar de Suppliante woont; en voorts op poene van metter daad verstekten te zyn van het effect van dezen Oetroye. Dat ook de Suppliante, schoon by het ingaan van dit Oetroy een exemplaar geleverd hebbende aan de voorfsz. Onse Bibliotheecq, by zoo verre zy geduurende den tyt van dit Oetroy, het zelve Boek zoude willen herdrukken, met eenige observatien, Nooten, vermeerderingen, veranderingen, correctien of anders, hoe genaemt, of ook in een ander Formaat, gehouden zal zyn wederom een ander exemplaar van het zelve Boek, geconditioneert als voren, te brengen in de voorfsz. Bibliotheecq, binnen dezelve tyt, en op de boete en poenaliteyt als voorfsz. Ende ten eynde de Suppliante desen Onsen Consente ende Oetroye moge genieten als naar behooren: Lasten Wy allen ende eenen ygelyken dien het aangaan mag, dat zy de Suppliante van den inhoud van desen, doen, laten, ende gedogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cessieerende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder Onsen grooten Zegele, hier aan doen hangen, op den dertienden December, in 't Jaar Onses Heeren en Zaligmaakers, zeventhien hondert dertig.

J. G. V. BOETZELAER, vt.
Ter Ordonnantie van de Staten,
WILLEM BUYS.

TOE.

T O E - E Y G E N I N G

Aen de

Hoog-geboorene Vrouwe, Me-vrouwe

ELISABETH CHARLOTTE,

Geborene Borg-grav'-en Gravinne van Dona ;
Gravinne tot Limburg en Bronkhorst, Vrou-
we tot Styrum, Wisch, Borculoo ende Ghee-
men, Erf-banner-Vrouwe des Vorstendoms
Gelre ende Graeffschaps Zutphen, &c.

Hoog-geborene Gravinne, Genadige Vrouwe ;

Et en strekt den Grooten
en Hoogen van State
geenzins tot verkleinin-
ge ofte vernederinge,
maer het is veel eer een
held're luister harer Heer-

lykheid, ja hare hoogste eere, waer
mede zy haer immer aenzienlyk mogen
maken, wanneerze God den Alderhoog-
sten met de alderminste zyns volks ver-
eeren, ende in dien deele haer zelve
ook den slechtsten en onzienlyksten na
de wereld gelyk stellen.

Oogenschynlyk blykt zulks, onder ande-
ren, uit het exempel des grooten ende aen-
zienlyken Koninks van Israël, David mee-
neik, dien *man na Gods herte*. Als die zelve
eertyds met een grote menigte volks ver-
gezelschapt zynde, voor de Arke des Ver-
bonds door een geestelyke blydschap *hup-*
pelde, ende dat in alle demoedigheid, heb-
ben-

*2 Sam. 6: 1,
&c.*

T O E - E Y G E N I N G .

bende een licht *linnen* overkleed aengedaen, zoo heeft *Michal, Sauls dochter*, zulks door de *venster aenziende*, ende van dit heiligen geestelyk werk onheilig ende vleeschelyk oordeelende, hem daer over in *haer herte* door een al te groote laetdunkentheid *veracht*; ende haer inbeeldende, dat David zich zelven als weg geworpen en te schande gemaekt hadde, zich aenstellende niet als een Koning, maer als een van de geringste en verachste onder den volke, zeide zy daer na tot hem met schampere en spottende woorden: *Hoe is heden de Koning van Israël verbeerlykt, die zig heden voor de oogen van de dienstmaegden zynער dienstknechten heeft ontbloot? Maer David, van zulk een ongerymde laetdunkentheid atkeerig, zeide tot Michal; Voor het aengezichte des Heeren, die my verkoren heeft voor uwen Vader, en voor zyn gantsche huys, my instellende tot een voorganger over het volk des Heeren, over Israël: Ja ik zal spelen voor het aengezichte des Heeren, ook zal ik my noch geringer houden dan alzoo, ende zal nedrig zyn in myne oogen, ende met de dienstmaegden, daer gy van gezegt hebt, met dezelve zal ik verbeerlykt worden. Heeft alsoo de wyse en Godzalige Koning in der daed ende ook zelfs voor de menschen bewezen zyne ootmoedigheid, waar over hy elders God tot een getuyge zyns herten aanspreekt: O Heere! myn herte en is niet verheven, noch*
myne

T O E - E Y G E N I N G .

myne oogen en zyn niet hooge: ook en heb ik niet gewandeld in dingen my te groot ende te wonderlyk. Soo ik myne ziele niet en hebbe gezet ende stille gehouden, gelyk een gespeent kint by zyne moeder! myne ziele is als een gespeent kind in my.

U Graefl. Gen. doet allezins blyken, dat zy hier van niet onwetend en is, als dewelke, zoo in 't openbaer in Gods Gemeinte, als in 't byzonder op haer Hof, (zelfs met de gene die op haren dienst passen, ja (op dat ik Davids eigen woorden behoude) *met de dienstmaegden harer dienstknechten*, allerley pligten der godzaligheid oeffent, en schynt haer grootste vermaek daer uit te scheppen, dat zy den zelve als een Fakkel moge voorlichten: zoo dat ook alle die maer de minste kennisse van U Graefl. Gen. hebben, opentlyk moeten bekenen, dat zy mede is als eeneder *Vorstinnen*, Jes. 49: 23. van dewelke voorzegt is, datze *Soog-vrouwen* zouden wezen van het geestelyk *Zion*: nademael U Gen. gelyk in doorluchtige geboorte ende afkomst, alzo ook in den yver ende bescherminge der ware Christelyke Gereformeerde Religie, ende *der leere die na de Godzaligheid is*, zeer excel- 1 Tim. 6: 3. leert en uitmuntet; ja toon een meerder vermaek te hebben dat de Edelheid in hare werken, dan op hare Eere-wapenen schyne; en dat zy meerder achte de ware Joan. 3: 39 *wedergeboorte* ende vernieuwinge door den

T O E - E Y G E N I N G .

Geest Gods, dewelke ons verzekeren dat
 Luce 6: 35. wy zyn *kinderen des Alderhoogsten* Gods, dan
 eenige vleeschelyke geboorte ofte Door-
 Psal. 29: 1. luchtigheid, die ons betuyge te wezen *kin-
 deren der Machtigen* dezer wereld.

Dit heeft my de vrymoedigheid doen
 nemen; om deze myne Gedichten, be-
 staende in *Psalmen, Loffangen ende Geeste-
 lyke Liedekens*, hoewel die zelve gemaekt
 schynen te wezen voor den slechten ende
 eenvoudigen, ende niet en zyn gestelt na
 de nauwkeurige Dichtkonst der hedens-
 daegsche Poëten, noch verciert met veel
 opgepronkte ende hoog dravende woor-
 den-cieraden, nochtans U Gr. Gen. eer-
 biediglyk ende onderdaniglyk hebbe der-
 ven opdragen ende *toe-eigenen*; vertrou-
 wende, dat die zelve haer niet onaenge-
 naem wezen, maer dikwils van haer gele-
 zen of gezongen zullen werden. Want
 hoewel de forme ende den styl der zelve
 schynt te wezen voor den geringen, zo is
 nochtans de materie ende de stoffe der zel-
 ve voor allen, ende kan ook dienen den
 Ps. 29: 1, 2. *kinderen der Machtigen*, om den Heere te ge-
 ven eere ende sterkte, om den Heere te geven de
 eere zyn Naems, ende om hem te aenbidden in
 de Heerlykheid des Heiligdoms.

Inzonderheid dewyl ik weet, dat U Gen.
 (die met *Maria* dit goede deel heeft uitverko-
 ren, datze 't geestelyke vooral bezorge)
 dikwils lange bezig is met veel lezens van
 eeni-

T O E - E Y G E N I N G .

eenige andere voortreffelyke en hoogwichtige *boeken*, het welke eindelyk is ver- Eccel. 12: 12.
moeyinge des vleefches, dewyl ons hoeft en herffenen zulks niet altyd en vermogen; zoo hebbe ik by my zelve gedacht, dat deze *Pfalmen, Loffangen ende Geestelyke Liedkens* haer zouden kunnen dienen tot een geestelyke verquikkinge en heilige vermakinge, om *den Heere* als dan te zingen met Col. 3: 16.
aengenaemheid in hare herte, overmids het *Gefang* wel een van de voornaamste geestelyke vermakinge is.

U Gen. believe, na hare aengeboorne en wel-geoeffende beleeftheid, dit myn onderdanig oogmerk in deze *Toe-eigeninge*, in 't goede te nemen, ende haer niet onzien dit myn geringe werk, tot een openbaer bewys myner groote genegentheid, en onderdanige eerbiedigheid, te ontfangen: op dat ook, zoo lang en verre dit Boek zal uitgebreid worden, U Gen. hoogloffelyke *gedachtenisse* hier door dies te meer tot Prov. 10: 7.
zegeninge moge zyn.

Zoo zullen mede alle vromen, zoo dikwils zy U Gen. doorluchtige name in het begin dezes Boeks zien, het zelve ook met meerder lust, aendacht en opmerkinge, lezen ofte zingen.

Zoo zullen de onbedachte en wulpsche werelds kinderen haer ook ontzien het zelve met hare onheilige handen en onkuysche gefangen te bezoetelen, maer

T O E - E Y G E N I N G .

't zelve eerbiediglyk leeren gebruyken.

Maer voor-al zal ik zelve hier uit een groot genoeghen scheppen: En zoo U Gen. over deze myne Gedigten zoo een gunstig oordeel velle, datze gestelt mogen werden onder den geringsten die zy gewoon is te lezen of te zingen, zoe en zal ik niet vreezen eenige berispinge der nydigen, noch de vyse zifting der neuswyze heke-laers, dewyl de regt-verstandige met geen reden zal kunnen verachten het gene U Gen. door haer hoog-verlicht, en verre boven 't gemein verheven verstand en oordeel, hoog acht. Ja zoo zal ik verkregen hebbe 't gene ik hier mede be-ooge; en zal voortaan alle gelegenheid zoeken om te kunnen betoonen, dat ik ben,

Genadige VROUWE,

U Genaden onderdaen. en ootmoedigste Dienaer,

WILHELM SLUITER.

In EYBERGEN, den 15. April 1661.

Nodige onderwyfinge en vermaninge aen
den Christelyken SANGER ende LESER.

Christelyke Sanger ofte Lezer;

Het en is niet nieuw, maer van ouds af onder den volke Gods een gebruik geweest, *Psalmen, Loffangen en Geestelyke Liedekens* te dichten ende te zingen; ja ook de gewigtigste zaken in Gedichten en Gesangen voor te stellen, zoo ten tyde des Ouden, als Nieuwen Testament. In het O. Test. hebben wy daer van verscheide exemplen; als onder anderen, in *Mose, de Kinderen Israëls, ende de Propheetesse Mirjam*, doe God de Heere de kinderē Israëls wonderbaerlyk verlost, en Pharao in de rode zee hadde doen ondergaen. *Exod. 15: 1-21.* En wederom in *Mose, Deut. 32: versf. 1-44.* Gelyk ook bekent zyn de heerlyke Loffangen van *Debora, Jud. 5.* en *Hanna, 1 Sam. 2.* van *Hizkia*, doe hy van zyne siekte genesen was. *Jesa. 38: 9, &c.* van *Jesaia*, over den Wyn gaert des Heeren. *Jesa. 5: 1, &c.* Ja het geheele *Boek der Psalmen*, het *Hooge Lied Salomons*, en de *Klaegliederen Jeremie* zyn gestelt tot ordinaire gesangen des volks Gods. Waerom ook David eenige gestelt heeft tot het ampt des gesangs in den huyze des Heeren. *1 Chron. 6: 31, &c.* Welke gewoonte vervallen zynde namaels hersteld heeft de godvruchtige Koning *Hizkia*, *2 Chron. 29: 25.*

Dit oud en lofelyk gebruik alzoovervolgens van tyt tot tyd by de Joden, tot op de tyden Christi onderhouden, gelyk dan in 't N. Test. bekend zyn den Lofzang der *begenadigde en gezegende Maget Maria*, *Luce 1: 46-55.* den Lofzang des H. Priester *Zacharie*. *Ib. 67-79.* en den Lofzang des geloovigen en godvreezenden *Simeons*, *Luce 2: 29-32.* Ja ook onze Heere *Christus*

Geestely-
ke Liedere-
ren, zingen
en digten
is een oude
gewoonte,
1. In 't O.
Test. als
blykt uir
de Exem-
pelen van
*Mose, d'Is-
raëlitē,
Mirjam,
Debora,
Hanna,
Hizkia,
Jesaia,
David,
Salomo,
Jeremia,*
t byzonder
ampt des
Gesangs.
2. In 't N.
Test. ais
blykt uit
de Exemp-
pelen,
*Maria,
Zacharia,
Simeon,
Christus,
en zyne
Discipe-
len.*

Nodige Onderwysfinge en vermaninge

Paulus en
Silas.

stus zelve, en zyne Discipelen als zy het Pascha
gegeten hadden, hebben na 't gemeene gebruik
den *Loffang* gezongen, *Matth. 26: vers 30.*

De Corin-
rifche Ge-
meynte,
d'eerfte
Christenen
na de tyden
der Apofte-
len tot op
onze eeu-
we.

Alzoo is dit onderhouden van de Apostelen, en
de geloovige na de Hemelvaert Christi. *Paulus*
ende Silas, verblyd zynde datze om Christi name
leden, hebben *ontrent de middernacht*, in de ge-
vankenfiffe, *Gode lofzangen gefongen*, soo dat ook
de andere evangene na haer boorden, *Act. 16: 25.*
De geloovige Corinthiers, *wanneerze te zamen*
quamen, hebben hare *Pfalmen* gehad, gelyk.
1 Cor. 14: vers 26. af te nemen is. Gelyk ook ee-
nige der oudste Kerken Leeraers, die naest de ty-
den der Apostelen geleest hebben, veel verhalen
van deze gewoonte in hare tyden. Alzoo is dit
heilig gebruik van den begin af voortgekomen,
en gebleven by alle de gene die God in geest en
waerheid hebben gediend en verheerlykt, tot
op onze tegenwoordige tyd en eeuwe.

Van God
beyolen.

Het is niet alleen een oud gebruik geweest by
Gods volk, maer het word ons ook als een by-
zondere pligt *bevolen* en ten hoogsten aengepre-
zen, zoo in 't Oude als Nieuwe Testament.

1. In 't O.
Test.

De Koninglyke Sangmeester David, gelyk hy
boven alle hier in uitgemunt heeft (als zynde
lieftlyk in Psalmen Israëls, *2 Sam. 23: 1.*) also ver-
maend hy ook inzonderheid hier toe alle die de
eere Gods lief hebben, doorgaens in zyne Psal-
men; als onder anderen, *Pf. 33: 1, 2, 3.* Gy recht-
veerdige *singet vrolyk in den Heere*; *lof betaemt*
den opregten. *Lovet den Heere met de harpe*;
Pfalm-singet hem met de luyte ende bet tien-sna-
rig instrument. *Singet hem een nieuw lied*; *spe-*
let wel met vrolyk geschal. Siet ook *Pf 95: 1, 2.*
Pf. 95: 1, 2. *Pf. 98. &c.* en inzonderheid *Pf. 150.*

2. In 't N.
Test.

In 't N. Test. werden wy ook met zeer dui-
delyke woorden vermaend tot het zingen van
Pfal-

aen den Christelyken Sanger ende Lezer.

Psalmen, Loffangen en geestelyke Liedekens; inzonderheid van den Apostel Paulo, wanneer hy zegt: *Het woord Christi woone rykelyk in u met alle wysheid: leert ende vermaend malkanderen, met Psalmen, Loffangen en geestelyke Liedekens, zingende den Heere met aengenaemheid in u herte. Col. 3: 10. Wederom van gelyken Eph. 5: 19* Alzoo vermaend ook Jacobus: *Is iemand goeds moeds, dat hy Psalmsinge. Jac. 5: 13.*

Het gefang heeft uitnemende nuttigheden boven de gemeine reden: gelyk blykt in verscheide stukken: want

Heeft byzondere nuttigheid.

1. Het geeft de geloovige en godsalige gemoederen een wonderbare zoetigheid ende vermaek; gelyk David in verscheide Psalmen te kennen geeft; inzonderheid *Psal. 104.* daer hy aldus spreekt: *Ik zal den Heere zingen in myn leven: Ik zal mynen God Psalm-zingen, terwyle ik noch ben. Myne overdenkinge van hem zal zoete zyn: ik zal my in den Heere verblyden, verff. 33, 34.* Alsook somtyds de effecten en bewegingen der siele beswyken en met een geestelyke traegheid overvallen werden; zoo konnen zoodanige geestelyke Gefangen die zelve zeer lieflyk weder opwekken: 't welk *Basilus* wel aengemerkt heeft, wanneer hy zegt in zyn Voorreden over den Psalter: *als de Heilige Geest zag, dat het menschelyk geslachte zoo beswaerlyk tot de godsaligheid en deugd gebragt werde, zoo heeft by de vermakelykheid des gefangs by de leere gevoegt; op dat te gelyk met de geneuchte en lieflykheid de leere der goeder en nuttelyke saken het herte ingestort werde.* In waerheid de Heilige Geest doet door die zelve de verflagen gemoederen een Hemelschen dauw invloeyen, gelyk *Mose* zeide van zyn Lied, dat hy sprak voor de ooren der ganschere gemeente van *Israël*: *Myn leere druppe als een regen, myn reden*

1. Van zyne Soetigheid.

In 't verquikken der geloovigen.

Nodige Onderwysinge en Vermaninge

reden vloeye als een dauw, als stof-regen op de gras-scheutkens, ende als droppelen op het kruid.

Deut. 32: 2. Ja dit lieflyk invloeyen des Geestes doet menigmael uitvloeyen die vreugdetranen, waer van Augustinus zegt in het negende boek synner Confessien, cap. 6. O hoe zeer hebbe ik geweest in de lofsangen en liederen: die aengename woorden vloeyden in myne ooren, en uwe waerheid, O God! vloeyde in myn herte, ende uit die zelve was den yver der godzaligheid brandende, ende de tranen liepen: en ik gevoelde my zeer wel daer by.

Ja zelfs in 't bewegen der alderhardste herten.

Ja door de soete lieflykheid der gefangen word ook alles ingenomen, vermorwt en beweegt. De booze geest week van Saul, als David voor hem speelde op syn harpe. 1 Sam. 19: 23. en daer onder lofsangen song, gelyk Josephus getuigt Lib. 6. *Antiq. Judaic. Cap. 9.* En hier uit is, myn bedunkens, gesproten de fabel van Orpheus en Amphion, welke gesegt werden de onredelyke dieren, ja ook de bomen en steenrotsen door haer lieflyk singen en spelen bewogen en tot haer getrokken te hebben, gelyk men ook gemeenlyk zegt: *Een steenen herte zou daer door bewogen werden.*

2. Onderscheidelyke overdenkinge.

2. Eene leere ofte reden in gefang gestelt, heeft boven de gemeene uitsprake een onderscheidelyker overdenkinge, soo dat mē alles wat daer in begrepen is, sonder de minste syllabe daer uit te laten, beter kan nadenken en vast in memorie krygen. Daerom zeide David, als hy synen God wilde singen, dat zyne overdenkinge van hem zoude zoet syn. *Pf. 104: 34.* Dit is ook de reden, waerom God de Heere zelfs Mofi, als hy zynen volke sonderling wilde waerschouwen en overtuigen, gebod dat zulks zoude gestelt werden in forme van een *Lied*, op dat het volk 't dieste bequamer mochte leeren, van woord tot woord overdenken, singen, dagelyks in den mond hebben,

aen den Christelyken Sanger en Lezer.

ben, en eindelyk onthouden en nimmer verge-
ten: Ende nu (zeide de Heere) schryft u-lieden
dit Lied, ende leert het den kinderen Israëls, legt
het in baren mond: op dat dit Lied my ten getuigen
zy tegens de kinderen Israëls, &c. Soo schreef Mo-
se dit Lied te dien dage, ende by leerde het den
kinderen Israëls. Deut. 31: vers 19, 22. Gelyk
ook den Apostel Paulus, wanneer hy beveelt,
dat wy het woord Christi overvloedig en wys-
lyk zullen overleggen ende daer van spreken,
zeggende, het woord Christi woone ryklyk in u
in alle wysheid, tot dien einde als een behulp-
middel daer by voegt, dat wy malkanderen zul-
len leeren ende vermanen met Psalmen, lofsangen
ende geestelyke liedekens: Col. 3: 16. Wie is 'er, die
een gemene reden, schoon hem den inhoud der
selve niet bekend is, sonder een woord uit te laten
of te versetten, so kan onthouden, en opseggen,
als wel een Psalm, Lofsang, of eenig ander geeste-
lik Lied, dat hy van buiten geleert heeft? Men
vindt verscheide eenvoudige luiden, die niet le-
sen of schryven kunnen, den welken de geeste-
lyke gesangen een groot behulpzyn, als zy die
selve van andere leeren en weten, ook dikwils
veel daer uit te verhalen en te singen. Ik heb ook
menigmael bevonden en aengemerkt, dat eenige
die op haer siek of sterf-bedde lagen (wanneer
de overdenkinge door vele ongemakken ver-
hindert werd, en de memorie seer afneemt) son-
derlinge in haer mond en herte hadden eenige
heilige en troostelyke spreukē uit de sang-wys-
gestelde Psalmen Davids, en ook wel uit de
hoogduitse Gesangen Lutheri, ofte andere god-
zalige mannen; ja ook zelve wel zeiden ende
betuigden datze geen dink zoo bequamilyk en
bescheidentlyk konden overdenken.

3. De eenigheid der belydenisse des geloofs, de
gemeenschap der heiligen, en de onderlinge stig-
tinge

3. Be-
quaem-
heid tot
onderlinge
stichting
van velen.

Nodige Onderwyfinge en Vermaninge

tinge der gelovigen word met het gefang fonderlinge bewefen, opgewekt, en vermeerdert, wanneer men met meerdere fingt, en onder malkanderen een eenparige ftemme laet horen. Daerom fecht den Apoftel: *Leert ende vermaent malkanderen; item; fprekende onder malkanderen met Pſalmen, &c. Col. 3:16. Eph. 5: 19.* Is'er in eenig gefelſchap een ftichtelyke reden te ſpreken, daer moet elk zyn beurt verwagten, op dat men een ander in zyn reden niet en verftoore, en geen verwerringe make; maer het gefang kan van allen te gelyk gefchieden, en een ieder mag hem zelve met den meeften yver zoeken op te wekken. Daerom zegt men ook in een ſpreekwoord. *Men kan wel in 't gelyk fingen, maer niet in 't gelyk ſpreken.* Wat een aengename zake is 't dat wy met zoo verſcheiden ſtemmen van goede accoorde eene foete melodye mogen maken, tot lof des Alderhoogften! Wat een luſt is het om te hooren, dat zoo vele tongen gelykelyk een en het zelve, zonder eenige verwerringe, uitspreken! daer zich dan de geloovigen menigmael eenderlei beweginge des herten by laet vinden, en als levendig vertoond werd, datze zyn een herte, ende een ziele. *Aët. 4: 32.* Hoe zoude zulks niet door den Hemel dringen, en God daer door beweegt worden? *Virtus unita eſt fortior diſerſa* (ſeggen de Philoſophē) dat is, *de vereenigde kragt is ſterker dan die van malkander verſpreid is.* Vele wateren tot een riviere: vele vlammen yver te zamen en worden niet lichtelyk uitgebluſt. *Laet ons dan alzo door Jeſum altyd Gode offeren een offerbande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die zynen name belyden. Heb. 13: 15.*

4. Naefte afbeelding der toekomstige Hemelsche vreugde.

4. Eindelyk de Musicale gefangen hier op der aerde door een geestelyke vreugde tot God gefongen, zyn de aldernaefte en gevoelykſte afbeeldingen der toekomstige vreugde en heerlykheid

in

aen den Christelyken Sanger ende Lezer.

in den Hemel. Want de vreugd en het bedryf der Engelē en Heilige in den Hemel, werd meest in de Schrifture voorgesteld door hare eenparige Musyke en hemeliche Lofzangen. De Propheet Jesaia siende in een gesigte de heerlykheid Gods, zegt onder anderen, dat de *Seraphim*, dat is, de Engelen, met luider stemme een blyde lofzang lieten hooren, *En de eene riep tot den ander, ende zeide, Heilig, Heilig, Heilig is de Heere der Heirschbaren, de gantsche aerde is zyner heerlykheid vol: soo dat de posten der dorpelen haer beweegden van de stemme des roependen.* Jes. 6:1-4.

Het is een ieder bekend, hoe een menigte des Hemelschen beirlegers over de geboorte onzes Saligmakers God gepresen hebben met dien schonen Lofzang: *Eere zy God in de hoogste Hemelen, ende vrede op aerden, in den menschen een welbehagen.* Luce 2: 13, 14. Alzoo getuigt Joannes doorgaens in 't Boek der Openbaringe van 't Halleluja en Lofzangen, die in den Hemel gesongen werden; als onder anderen *Cap. 14: 2, 3.* Ende ik hoorde een stemme uit den Hemel, als een stemme veler wateren; ende als een stemme van cytherspeelders, spelende op hare cythers; ende zy zongen als een nieuw gesang voor den throon &c. Siet ook *Cap. 15: 2, 3.* *Cap. 19: 1.* Voowaer indien immermeer de kragten der toekomende eeuwige geproeft werden, en den voorsmaek des ewigen levens gevoelt, het geschiet in deze gelegenheid. Want alsdangedenken wy: *Fucunda terrestria perpetua caelestia*; Indien 't gene hier op aerden geschied, ende doch niet lange dueren kan, zoo geneuglyk en vermaeklyk is, wat moet dan 't Hemelsche wezen, dat eeuwig dueren zal, en 't gene de ooge niet en heeft gezien, en de oore niet en heeft geboort, en in 't herte des menschen niet is opgeklommen. *1 Cor. 2: 9.*

Om dezer oorzaak heb ik dikwils by my zelve ^{'t Welke} oorfaek is
gedacht,

B

dat ook datze gemaekt zyn.

Die genaemt worden Psalmen, Lofzangen en Geestelyke Liedekens.

Hoedanigheden weinigh zyn, ten aenzien van zoo veel lichtveerdige Liedekens: waer in de Name Gods ook niet eens en weid genoemd, dan door misbruik.

gedagt, dat ik door myn ordinare studië en bedieninge somtyds vermoeit zynde, myn ledige uren nergens beter toe konde besteden, dan tot 't digten van eenige heilige Sang-Rymen. Ja heb ook door sulck een gefigt dit dicht en geen onwaerdig stuk myner studien willen agten, hoewel ik sulks in myn ledige uren gedaen hebbe, nochtans het selve voor geen ledigheid houdē, om dat ook door het *singen der Psalmen, Loffangen ende Geestelyke Liedekens, den tyd niet verquist, maer veel eer wyslyk wert uitgekocht. Ephej. 5: 15, 16, 19.*

Aengaende nu deze myne Sang-gedichten, ik heb die zelve geintituleert: *Psalmen, Loffangen ende Geestelyke Liedekens*; gelyk onsdan Apostel belast door zoodanige God te loven. *Ephe. 5: 19. Col. 3: vers 16.* Gy zult dan hier niet anders vinden dan Geestelyke stoffe, dewelke Gods eere, onzes naesten stichtinge, en onzer zaligheid behooren; hoedanige (God betert) heden ten dage weinigh gedicht, en noch weiniger gesongen werden, ten aenzien van zoo vele ydele, lichtveerdige, onkuische Liedekens, strekkende tot ontheiliging van den Name Gods, tot onses naesten vermeerderinge der quade begeerlykheden des vleesches, ja tot besmettinge en verderf van de zielen aller der gener dieze lesen en zingen. Wat wort 'er dagelyks gedrukt en herdrukt een groote menigte van zoodanige *Sangboekjens, die men noemt Minne-beekjens, Lust-boven, Zangprieëeltjes, Nachtegaeltjes &c.* Vraegt en zoekt maer eens in der Boekverkoopers winkels, ik ben verzekert, dat gy tegen twee *geestelyke* wel tien wereldsche (op dat ik niet en zegge *beestelyke*) *lied-boeken* zult vinden, waarin dikwils niet een eenig woord van den waren God of van Christo onsen middelaer en Saligmaker gevonden werd, maer wel seer vele van de Heidensche afgoden; tegen het uitgedrukte verbod Gods, *den name*

ten den Christelyken Sanger ende Lezer.

van andere Goden en zult gy niet gedenken, wyt
uwen mond en zal by niet geboort worden. *Exod.*
23:13. Of zoo Goden Christus somtyds in die fel-
ve mede genoemt worden, van wegen zulk een
schandelyk misbruik des H. Naems Gods, diest e
slimmer en afgryfelyker zynse te houden, over-
mids den waren God onder de afgodē niet en wil
genaemt wesen; en daer de H. Arke des Heeren
woond, moet Dagon hals en nekke breken. *1 Sam.*
5:4. want wat mede deel heeft de gerechtigheid met
de ongerechtigheid? ende wat gemeinschap heeft het
licht met de duisternisse? en wat t'samenstemminge
heeft Christus met Biliaal? ofte wat t'samenvoeging
heeft de Tempel Gods met de afgoden? *2 Cor. 6:*

14, 15, 16. Iken zal hier nu niet aenwyfen, wat al
lichtveerdige, dertele, en tot onkuisheid aenlok-
kende stoffen in sodanige boekjens begrepen syn:
zy zyn (och lacy!) meer dan al te veel bekend.

En waer
in de
Poëten
gantsch
grof en
onge-
schikt
gaen:

Exit in immensum non casta licentia vatum.

D'onkuyfche vryheid der Poëten

Gaet over al gantsch ongemeten;

Zoo dat nu ook Poëtery

Geworden is tot Spottery.

Zy was een kuysche maegt bevonden,

Maer nu ontschaekt, mismackt, geschonden:

Zy, die moest trouwen Gods eer,

En was zyn Lof basuyn wel-eer,

Werd nu, met uytgesteken vane,

Misbruykt als tot een roffiane

Der teere Jeugd, en tot trompet

Van alles wat op 't meest besmet.

Waerom
de veel-
heid en
verschei-
denheid
der geeste-
lyke lie-
dekens
dies te
meer van
noden is.

Is het dan niet wel de pyne waert, dat daer de we-
reld vast bezig is om haer minnaers te voorzien
met overvloed van liedekens die in hare ooren
klinken wy ook onz' uiterste beste doen, om Chri-
sti dienaers de hare te verschaffen, om in allerlei
gelegenheid, op allerlei wyze, ende met alle
aengenaemheid, hem lof te zingen?

Nodige Onderwyfinge en Vermaning e

Zal dan die vergeten hoere *Jefa. 23: 16.*
Spelen, quelen over-al?

Zal zy steeds haer harpe roere,
En rontom gaen met gefchal?

Zal zy zoo veel lied'ren zingen,
Op dat harer zy gedacht?

En een Chriften zich bedwinge, *Pf. 40: 4, 10.*
Dat hy God niet zingt met macht!

Neen; laet van der aerden ende
Heil'ge Pfalmen komen voort, *Jef. 24: 16.*

Zoo dat, waer men zich ook wende,
Werde van Gods lof gehoort.

Ik zoude my ook ten hoogften vertroosten over mynen geringen arbeid, wanneer ik vernemen mocht, dat niet alleen die gene, die geerne liedekens zingen, hare wereldfche om deze geestelyke mochten verwerpen; maer dat ook andere, die in de Heilige Digt-kunft meer ervaren en geoeffent zyn, hier door mochten opgewekt worden, om iet anders en beters, op allerhande ftichtelyke materien, in Sang-rymen voort te brengen.

Want, hoe zeer men heden ten dage hoort klagen over de groote menigte van boeken, ende in 't byzonder ook over all' de Rymen en Gedichten waer mede wy alle, over een al te groote menigte van geestelyke liedekens; want die dezelve geerne zingen, haken in 't gemeen na meerdere, om op allerlei stof, en op allerlei voyfen of zangwyzen iet te hebben.

De Gefan-
gen dezes
Boeks zyn
op Lees-
en Sang-
mate ge-
rymt.

Voorts zoo zegge ik van deze myne Pfalmen, Lofzangen, en Geestelyke Liedekens, datze zyn op Lees- en Sangmate gerymt. Waer mede ik wil te kennen geven, datze niet alleen bequaem zyn om gefongen, maer ook om met haer behoorlyke mate en voeten gelefen te werden. In 't dichten der liedekens hebben zommige haer ooge alleen op de voyfen ofte wyzen (gelyk menfe noemt) op welke zy zullen gefongen werden, zonder daer op te let-

aen den Christelyken Sanger ende Lezer.

16. Ietten hoe hare versen zullen vloeyen in het lezen; ende alzo gebeurt het, dat 'er vele gedicht worden, die wel *in het singen*, maer niet *in het lesen* haer eisch gekregen hebben. Dit wyfe ik daerom te meer aen, om dat onder deze myne Sang-gedichten zommige zullen gevonden werden, die wat lank en wytloopig-zyn, en daerom misschien iemand mochten verdrietelyk zyn om te zingen, om dat hy van die zelve, als andere gemeine rym-gedichten, moge lezen, de stoffe enden inhoud der zelve niet onachtsaem voorby gaende, want die zelve mochten hem wel op 't meeste stichten.

Wat nu aengaet mynen *styl*, ofte maniere van dichten; in het stellen der *Psalmen* en der bysondere *Lofzangen* in de Heilige Schrift vervat zynde, heb ik my gehouden niet slechts aen den zin, maer ook, zoo vele het my mogelyk was, aen de woorden der zelve; vertrouwe daerom dat de Christelyke Sanger ende Lezer, met den styl der zelve zullen vergenoegt zyn, want geen Christen kan een beter styl begeeren, als de styl des Heiligen Geestes zelve. In myne andere *geestelyke liedekens*, behalven dat die zelve ook meest uit de Schrifture bestaen, aen welker woorden ik my na mogelykheid gehouden hebbe, heb ik allezins zeer eenvoudig gegaen, my hoedende voor die vreemde en valsche vercierselen der Heidenische fabelen, en van 't noemen harer Goden en Godinnen. Sommige meynen, dat niemand een Poët kan wesen zonder met deselve syn gedicht te stoffeeren; maer den Israëlitischen Dicht- en Sang-meester, was van een ander gevoelen, die in de heilige gedichten zyner Psalmen zich daer van zoo ten eenemaal onthouden heeft, dat hy ook zegt: *Ik zal hare namen op myne lippen niet nemen.* Ps. 16: 4. Ende nochtans is hy de gene, van welken Gods Geest zegt, dat hy was *liefslyk*

Styl der zelve.

Nodige Onderwysinge en Vermaninge

in Psalmen Israëls. 2 Sam. 23: 1. Behalven dit, en ga ik in myn woorden en redenen niet zoo hoog, als vele Dichters heden ten dage, die zoo krachtig brommen met uitgezogte hoog-dravende en onbekende woorden, dat by nageen mensch verstaen en kan, 't welk ik over late den Poëten, welker voornaemste oogmerk is den Leser in verwondering te brengen over hare meer dan gemeene dicht-konst. Wat my aengaet het is my te doen niet om 't dichten, maer om 't sichten. Daerom heb ik deze geestelyke stoffe ook willen spreken, niet met woorden die de menschelyke wysheid leert maer met woorden die de H. Geest leert, geestelyke dingen met geestelyke t'zamenvoegende. 1 Cor. 2. vers 13. Want gelyk 't gene wy leeren, geestelyk is, zo moeten wy ook 't zelve alles ins voorstellen, niet met wereldsche, maer met geestelyke woorden; namelyk dewelke door den H. Geest ingegeven en in de Schrifte bekend zyn, die niet en is opgepronkt met menschelyke we'sprekenschap, maer kragtig in haer geestelyke eenvoudigheid. Ik hadde ook wel, zonder roem te spreken, (zoo daer eenigen roem in gelegen is) eenige hoog dravende ende den gemeenen man min bekende woorden ende redenen bybrengen konnen, maer hebbe het met voordacht gelaten, om dat ik voorzeker wist, dat ik daer mede zo vele stigtinge niet zoude doen, voornamelyk hier in onze gewesten, aen myn eigen Landgenoten, ende in 't bysonder aen dese myne Gemeente waer over ik gestelt ben, aen dewelke ik in 't schryven my eerst ende meest schuldig kenne. Want ik zoude zyn als die in de lucht spreke. Maer dewyle ik yverig ben na geestelyke gaven, zoo zoek ik, dat ik mag overvloedig zyn tot sichtiginge der gemeente, 1 Cor. 14: 9, 12. ende arbeide allesints, om niet af te wyken van de eenvoudigheid die in Christo is. 1 Cor. 11: 3.

Myn

aen den Christelyken Singer ende Lezer.

Myn Gedicht is niet beladen
Met gesmukte woord-cieraden,
Die zomtyds zoo hooge gaen,
Datze niemand kan verstaen.
'k Wil met myn gedicht niet dond'ren,
Noch my brengen in verwond'ren,
'k Zing' dat ieder een verstaet,
Slecht en recht op voet en maet.
Kittel oorige Poëten,
Wilt gy hier van d'oorzaak weten?
't Is myn ampt niet dat ik dicht'.
Maer myn ampt wel dat ik sticht',
'k Zoek den styl niet, maer de zaken,
Datze 't hert inwendig raken;
Niet 't geluyt dat d'ooren streel',
Maer der zielen troost geheel.
Kan de medicyn maer heelen,
Weynig zal het dan verscheelen,
Of de Meester die z'aenbiedt,
Heel welsprekend' is, of niet.
Niet door kitteling der ooren
Wiert Gods vrees in 't hert gebooren,
Maer door roering van 't gewiss',
Tot der zielen laeffenis.

Dat ik doorgaens in deze myne Gesangen de Aengewee-
plaetsen der H. Schrifstuure op de kant geteekent sen Schrif-
tuurplaets-
hebbe, is niet zonder reden van my gedaen, maer sen.
zy zyn als een getuygenisse van God selve, dat de-
se wateren, die ik u hier presenteere te drinken
om uwe dorstige ziele daer mede te verquikken,
zyn uyt zyne fonteyne zelve gekomen: want

Tutius ex ipse fonte bibuntur aquae.

Men drinkt zelfs uit de bron op't aldervyligst
water.

Ende alsoo merkt men tegelyk de reden, waer-
om ik in de tytel-plate onder anderē verordineert
hebbe den H. Bybel, met de by-gevoegde spreuke:
Uwe insettingen zyn myn gesangen geweest ter

Nodige Onderwysinge en vermaninge

plaetse myner vreemdelingschappen. Psal. 119:54. Waer uyt zoude ik doch de stoffe myner gefangen anders of beter nemen, als uyt de H. Schrift, die van God ingegeven is, ende is nuttig, tot leeringe, tot wederlegginge, tot verbeteringe, tot onderwysinge die in de rechtveerdigheid is: op dat de mensche Gods volmaekt zy, tot alle goet werk volmaektelyk toegerustet. 2 Tim. 3: 16, 17. Ook verwekken de bygevoegde Schriftuurp'aetsen den geloovigen Sanger of Leser tot vyerigheid ende volherdinge in 't zingen ofte lezen; ja zy zeggen, als een Goddelyke weerklank, Amen op alle zyne vyerige begeerten. Hier beneven zullenze een goed middel wezen om u de H. Schriftuure te doen onderzoeken, u daer in te onderwyzen, ende u deszelfs aangewezen spreucken te doen onthouden.

Wysen of-
te Voysen
der Gefan-
gen.

Voorts, dewyl het nootfakelyk en een oud gebruyk is, dat men boven de Gefangen aenwyze, op wat *Geluyden* ofte *Wysen* die zelve mogen gesongen worden, (gelyk gy ook onder anderen sien meugt *Habak. 3: 1.* en *Pf. 45: 1.* met de aenteekeningen op die zelve plaetsen, ende uyt meer opschriften van verscheide Psalmen Davids) zo heb ik dan ook verscheiden Voysen dikwils gesteld boven een Gefang op welk deselve den Sanger aenduyd, die by een ander van die zelve Digtmate staen; op dat hy na zyn verkiezing de beste en bequaemste neme, om alzo door die verandering meer smaek en Sang-lust te verwekken, waer toe ook eenige bekende en gebruykelyke, en zommige op *nieuwe Voysen* zyn gestelt. Ik had noch op dese Gefangen kunnen aentoonen eenige lichte Sang wysen van wereldse liederen, die licht beter bekend souden syn, maer hebbe liever, om geen aenstoot te geven, willen uytkiezen de gewoonlykste geestelyke liederen, en voornamelyk eeniger Psalmen, dewelk ons verscheiden ge-

aen den *Christelyken Sanger ende Lezer*

genoegzame aengenaemheid verschaffen.

Maer op dat dese Geestelyke Gefangen niet en mogen misbruykt worden, noch ook de Sangers derzelver qualyk of vruchteloos zingen, zo heb ik het noodig geagt alhier eenige wetten en conditionen te stellen van een Gefang dat Gode aengenaem en heerlyk, ons en onzen naesten voordeel zy. 't Is niet genoeg eenige zaek te doen, maer men moet ze ook wel doen. Derhalven, gelyk Christus zeide van 't gehoor des Woords, *Ziet dan hoe gy boort. Luc. 8: 18* Alzoo zeg ik ook van 't gefang, *Ziet dan hoe gy zingt.*

Nader onderrichtinge om wel te zingen.

De voornaemste conditionen eens goeden ende Gode aengenamen gefangs wyze ik aen, om dies te beter onthouden te kunnen werden, met dit kluppel-versken.

Waer in dient aengemerkt.

In cantu mando; Quis, Ubi, Quid, Quomodo, Quando.

'k Beveel' in 't zingen zeer;

Wie, waer, wat, hoe, wanneer.

I *Wie* ende hoedanige dat Psalmen, Lofzangen ende Geestelyke Liedekens moeten zingen, staet voor eerst en voor al te betrachten. Want of wel het bevel van dezen plicht generael is, ende allen aengaet, ende ook niemand, van wege eenigen wereldlykē staet of beroepinge, daer toe te groot ofte gering is; nochtans, dewyle zy niet alle geschikt zyn om den Heere te zingen, noch zonder onderscheid de gefangen van allen hem behagen, zo zyn in 't byzonder alleen de godsalige en gelovige daer toe bequaem: en haer gefang is Gode aengenaem. Getuyge is de heilige Sangmeester: *Psalmsinget den Heere, gy zyne gunst-genoten. Ps. 30: 5. Gy rechtveerdige, zinget vrolyk in den Heere; lof betaemt den oprechten. Ps. 33: 1.* Zelfs een eerlyk man acht het hem tot schande en verachtinge te strekken van een snoode boef geprefen te werden, ende niet dan van vrome geroemt te zyn.

I. Wie ende hoedanige menschen dat zingen mogen.

Nodige Onderwysinge en Vermaninge
Laudarier a turpibus, infamia vera est:
Laus est hominis maxima, displicere pravis.
dat is:

Het is een ware smaed, van quade lof te dragen,
't Is menschen grootste lof den boosen te mis-
hagen.

Alzoo ook, Tot den godloosen zegt God; *Wat hebt gymyne insettingen te vertellen, ende neemt myn verbont in uwen monde? Dewyle gy de kastydinge batet: ende myne woorden achter u benen werpt. Psal. 50: 16, 17. Doet het getier uwer liederen van my wech: ook en mag ik uwer luyten spel niet boren. Amos 5: 23.* Hierom bestraft en dreymt hy ook zodanige vleesselyke menschen, die in hare weelde en dertelheid versopen, haer onderstonden 't geestelyk heilig werk des Koninklyken Prophete Davids in zyn zingen ende spelen, mede in hare overdadigheid te misbruiken. *Amos 6: 5, 6.* Voorwaer het en kan geen goede harmonie geven, zoo de tonge Gods lof singen, maer het herte vol onreinigheid en vleeschelyke lusten zy, ende het geheele leven een verloocheninge Gods.

II. Waer?
namelyk
op alle ge-
leen
plaetsen.

II. *Waer* men zingen moet, leert ons de Psal-
mist met zyn exempel, wanneer hy in 't gemeyn
zegt, dat hy van des Heeren *insettingen, gesangen*
heeft gehad *ter plaetse syner vreemdelingschappen.*
Pf. 119: 54. Alzoo mogen wy ook op alle plaetsen,
daer het geschieden kan, de geestelyke gesangen
ons als onafscheidelyk geselschap en geleids-
lieden laten zyn, met dewelke wy *ter plaetse onser*
vreemdelingschappen hier op aerden, en in de be-
droefde reyse deses elendigen levens na 't hemel-
sche vaderland, onze t'samenpraek mogē houdē,
en de groote moeyte en arbeid dezēs levens ver-
sachtē, tot dat wy also het gewenschte hemelsva-
derland verwerven. Hier toe behoort het gene
de oudvaders verhalen dat ook selfs de bouwlui-
den achter den ploeg hebben gesongen, ende dat
ook

Ook daer
men met
de handen
arrebeyd.

aen den Christelyken Sanger en Lezer.

ook de handwerks-luyden op hare winkels, met heilige gesangen, haren arbeid, als met een Goddelyk vreugde-geschal verrigt en verlijt hebben. Alzo meugt gy ook de geestelyke gesangen gebruyken. Daer gy alleen over weggaet, kond gyze by u zelve zoetjens en zagjens murmulen, 't welk u den weg niet weinig verkorten zal, en wezen als een aengenaem gezelschap: daer gy in u huysiet met uwe handen verricht, kond gy van gelyken doen; met uwe handen kond gy u werk doen, en met den mond den Heere zingen; zynde gelyk de Byen, die met hare voeten het Was, ende in hare mond den zoeten honich dragen. Dit zal u arbeid verzoeten, ende gy zult menigmael als op 't onverzienst gedaen werk vinden: want gelyk de Poëet zegt:

*Cantantis pariter, pariter dato tela trabentis
Fallitur ancillæ decipiturque labor.*

Den arbeid van de maegt die t'zamen zingt
en spint,

Is weg en afgedaen schier eer sy 't selfs versint.

Men hoort dog menigmael de winkels der ambachts-luyden klinken van onkuysche gesangen, waer door die voorby gaen ge-ergert worden: waer het dan niet beter, te laten hooren eenige geestelyke gesangen, daer door die voorby gaen, mogen zeggen, de zegen des Heeren zy by u: wy zegenen u-lieden in den name des Heeren. Ps. 129:

8. Maer inzonderheid moet men aldaer de heilige gesangen oeffenen, daer eenig goed godzellig gezelschap, in alle zedigheid verzamelt is, om alzo, na de vermaninge des Apostels Pauli, aldaer malkanderen te leeren ende te vermanen; ende onder malkanderen te spreken met Psalmen, Lofzangen ende geestelyke liedekens. Col. 3: 16. Eph. 5: 19. Want aldaer zal God meest verheerlykt, onzen naesten meest gesticht, en wy zelve met dies te groter yver opgewekt worden in het

zin-

Inzonder-
heid in een
n g godza-
lig gezels-
schap.

Nodige Onderwysinge en Vermaninge

Maar noyt zingen. Maer wacht u, dat gyze niet lichtelyk
in een ontuchtig gezelschap.
en zingt in, ende voor-al niet met godloos, wulps
en ontuchtig gefelschap, die zomtyds zulks uyt
vleeslyke verlustinge verzoeken, en andersins ge-
woon zyn den name Gods te lasteren: op dat gy
*bet heilige den bonden niet en geeft, noch uwe peer-
len niet en werpt voor de zwynen, op dat zy niet
t'eeniger tyd dezelve met hare voeten en vertreden.*
Matt. 7:6. Als de ongeloovige en wulpsche Ba-
byloniers van de gevangene Joden begeerden, dat-
ze haer zoude *singen van de liederen Sions*; zoo
hebben zy zulks geweigert, gevende tot ant-
woord deze reden: *Hoe zouden wy een lied des
Heeren zingen in een vreemd land?* te kennen ge-
vende, dat zy de liederen, die zegewoon waren
ter eeren Gods en ter plaetse zyner Heiligheid te
zingen, niet en wilden zingen tot der ongeloovi-
gen vleeslyke lust, en ter plaetse daer men ge-
woon was zynen Naem te lasteren. *Psal. 137: 3,
4.* Van Isocrates verhaelt Plutarchus, in zyne
beschryvinge van des zelve leven, dat hy in-
stantelyk versogt zynde in een zekere maelyt
iet voor den dag te brengen van zyne konst en
wetenschap, geantwoord heeft: *Que ege novi, tem-
poris hujus non sunt; quæ vero exigis tempus hoc,
ego nescio.* dat is: *De dingen die ik wete, en komen
hier niet te pas; ende die hier te pas komen, en weet
ik niet.* Als te kennen gevende, dat 't zig niet heel
wel en voegde by luyden, die door den wyn ver-
dertelt waren, eene Oratorische deftigheid ende
statigheit in te brengen. Alzo ook, ende veel meer
behoordet gy in weerden te houden uwe geeste-
lyke Sang Gedichten; of andersins gy zoud uwe
liefslyke woorden verdueren. *Prov. 23: 8.*

III. Wat?
't welk
word aen-
gewesen.

III. *Wat* gy singen moet, zal u den tytel dezès
boeks leeren, en ik hebbe te voren, als verklaren-
deden zelve, zulks aangewezen, namelyk, dat
wy na de vermaninge des Apostels, moeten
zin-

aen den Christelyken Sanger ende Lezer.

zingen Psalmen, Lofzangen en Geestelyke Liedekens. Wy moeten ons derhalven wachten, als van een vergif van alle ydele, wereldsche en lichtveerdige deuntjes; want wat zyn doch die zelve by der Christenen Geestlyke gefangen? Voorwaer veel minder als stinkent water by goeden wyn. *Psallere discas, & videbis rei jucunditatem. Impletur enim Spiritu Sancto qui psallunt, quem admodum spiritu immundo qui Sathanicas cantiones modulantur, zegt Chrysostomus in Epist. ad Epbes. Serm. 19. Leerd den Heere te zingen, ende gy zult de geneuglykheid daer van gewaer worden. Want zy worden vervult met den H. Geest, die den Heere zingen, gelyk met den onreynen geest, die Sathansche liedekens quinkeleeren.*

1. In't gemeyn, te weten, geestelyke en niet wereldte gefangen, waer van men zich behoort te wachten, om verscheiden redenen.

Wat schand' is't, dat men 't herte, d'ooren,
En tonge, (die w'in eerbaerheid
Te stellen God' alleen behooren,
Tot wap'nen der gerechtigheid)
Zoo leent en offert aen den duyvel,
Tot ontucht en onrein bedryf,
Dat door dit zoet vergiftig zuyvel
De ziel vast in zyn strikken blyf!
Wy zyn van zelfs genoeg genegen
Tot ydelheid en 'svleeschelust;
De vlam is hoog genoeg gestegen,
En dient veel eer te zyn geblust;
Wilt gyze daer en boven voeden
Met d'oly van onkuysch gefang,
O wee! wie zal de ziel behoeden,
Dat haer de vyand niet en vang;
Onreinigheid, noch oneerbaerheid, noch zot geklap ofte gekkerye, en moet ook onder ons niet genaemt, veel min gezongen en alzoo op't aenlokelykste voorgesteld worden *Ephes. 5: 3, 4* Quade t'zamenprekingen ende quade redenen verderven goede zeden. *1 Cor. 15: 33.* Maer veel meer quade en onreynne gefangen; want dewyl de
woor-

Nodige Onderwysfinge en Vermaninge

woorden der zelve met een vloeiende Rym en zoetigheid der Mufyke (als een hoere met haer blanketsfel) zeer cierlyk ende aentreckelyk zyn opgepronkt, het is niet te zeggen, hoe licht zy haer in der menschen gemoederen indringen, ende als betooverende Sirenenen ook de herten der aldervroomste roeren en vervoeren. Daerom hoed u daer voor dies te meer als voor een vergift, dat met zuiker verzoet, en in een gouden schotel aengericht word.

*Geen dood'lyk gift vergift zoo licht
Als geylheid zoet door Sang en Dicht,
't Kan haest en onverboeds verpesten
De zielen ook der alderbesten.*

Wy bidden immer alle dagen om afwendinge der verzoekingē, en dat ons God niet in die zelve leyde. *Matt. 6: 13.* Waerom zouden wy dan ons zelve, door het zingen van onreine en onkuyfcheliedekens, in die zelve leyden? Men kent een ieder mensche by het zelve; ende hoedanig de materie harer gefangen is, eerlyk of oneerlyk, geestelyk of wereldlyk, zodanig bewysen fy ook haer zelve, te wezen in leven, zeden en manieren. *Want uyt den overvloed des herten spreekt de mond: de goede mensche brengt goede dingen voort uyt den goeden schat des herten: ende de boose mensche brengt boose dingen voort uyt den boosen schat. Matt. 12: 34, 35.* Wat kunnen doch zoodanige liedekens anders, dan de zanger in sufpicie ende vermoeden van lichtveerdigheid brengen?

Laudibus arguitur vini vinosus Homerus.

dat is:

Homerus, door zyn lof en zingen van de wyn, Word zelfs beschuldigt tot den wyn geneigt te zyn.

Daerom dan, laet ons een verbont maken met onze tonge, dat wy geen onkuyfche liedekens meer zingen: met onze ooren, dat wy daer na
niet

aen den Christelyken Sanger ende Lezer.

niet hooren: en met onse handen ende vingeren; datze geen Musyk-Instrument onder het zingen der zelve zullen aenraken: ende laet ons alleen zingen heilige *Liederen Sions, Psalmen, Lofzangen ende geestelyke Liedekens.*

Doch neemt hier in 't byzonder waer, dat gy die zelve niet slechts alle zonder onderscheid in 't wilde heen zingt, maer liever daer uit verkiest zoodanige Gefangen, als op de tegenwoordige plaetse, tyd, geselschap, ende voornamelyk (zoo gy alleen zingen zult) op uwe tegenwoordige gesteltenisse best passen: want wy zyn niet altyd in eenen stand! zomtyds zyn wy verhoogt door voorspoed, zomtyds vernedert door tegenspoed: nu laet ons de Heere de zoetigheid zyns troostes en zynere liefde levendig gevoelen; dan gevoelen wy toorn, ongenade ende de alderzwaerste geestelyke aenvechtingen: nu zyn wy wakker en vaerdig in den weg van Gods geboden, ende als of wy met vleugelen wierden opgeheven; dan zyn wy wederom vol onlust en geestelyke traegheid, als kruypende op der serden, ende niet machtig om ons na den Hemel te verheffen. By wylen hebben wy meest van noodde vermaningen, bestraffingen en onderwyzingen; by wylen vertroosting. By wylen hebben wy oorzaak om God te bidden; by wylen om hem te danken

In zulke onderscheidene gevallen, moet gy ook onderscheidene materien ende stoffen der gefangen zoeken.

Want gelyk in een apotheke alle de medicynen wel goed zyn, maer nogtans van allen niet zonder onderscheid moeten gebruykt worden, alzo is 't ook alhier gelegē. Waerom ik ook forgvuldig ben geweest, om in dit boekjen door allerhande voortte der gefangen een ieder te gerieven, ende als zyn byzonder recept te geven. Maer aenmerkt:

IV. Hoe

2. In 't byzonder, te weten, de Gefangen uyt-kiesende na gelegentheid.

Nodige Onderwysfinge en Vermaninge

IV. Hoe?
als 1: Met
aendach-
tigheid
des herten.

IV. Hoe gy die zelve zingen moet. Om zulks te verstaen, hebt gy inzonderheid op twee dingen wel te letten.

I. Dat gy niet met de mond en stemme alleen maer voornamelyk met het herte, ende met yver en aendachtigheid der ziele zinge. Want God en wil niet, dat wy zullen zingen als de vogelen in het woud of in de kouwe, die met geen reden begaeft zyn, maer als redelyke menschen, die door den H. Geest daer toe werden aangedreven, ende verstaen en overleggen 't geen zy zingen. *Ik zal wel met den geest zingen* (zegt Paulus) *maer ik zal ook met den verstande singen* 1 Cor. 14: 15. Hierom is 't dat die zelve Apostel in de twee verscheiden mael voornoemde lessen van het gesang, *Eph. 5: 19.* en *Col. 3: 16.* beyde mael zoo bescheydentlyk en uitdrukkelyk beveeld, dat wy den *Heere* zullen zingen *in onze herten.*

Hierom de Koninklyke Sangmeester, willende zich tot het gesang vaerdig maken, bereid niet alleen zyn stemme en Mufyk instrumenten, maer voor ende boven allen verwekt hy zyn herte, seggende: *Myn herte is bereid, O God! myn herte is bereid: Ik zal zingen ende Psalm-zingen. Waekt op myn eere, waekt op gy luyte en harpe. Ps. 57: 8, 9.* Dit heeft ook wel geweten en inacht genomen de heilige Maget Maria, dewelke daerom haren Lofzang aldus begint: *Myn ziele maekt groot den Heere: ende mynen geest verbeugt hem in God mynen Saligmaker. Luce 1: 46, 47.* De blydschap ende 't gejuich haers herten, mitsgaders hare inwendige begeerte om den Heere te verheerlykē. ging voor: ende daer door is haer tonge en mond in dien Goddelyken Lofzang uitgeborsten. Die anders doen, zyn gelyk dien Leeuw, den welken Simson doode, die wel honich in syn opgebroken mond hadde, dog zelve dien niet at. *Jud. 14.* Alzoo zingen vele lieflyk, en hebben den honich in

dē

aen den Christelyken Sanger ende Lezer.

dē mond, maer sy en vernemē selve niet de inwendige zoetigheid des herten ende des gemoeds.

Leelyk is 't in een Muzyke,

Als niet stemmen in 't gelyke,

's Menschen stem en snaren t'zaem,

't Luyt geheel onaengenaem:

Maer het zyn veel dwazer grillen,

Als de tong en 't hert verschillen,

God zal zeggen doet van hier

Uwer liederen getier.

Zal de tong Gods eere zingen,

En het hert van ontucht springen?

Neen, zoo geeft men God geen eer;

Maer zyn naem onteert men meer.

Al uw zoetheid is maer zotheid

Voor zyn groote en heil'ge Godheid,

Die maer op het herte ziet,

End' en acht al 't ander niet.

Vele, terwyl haer *mond geestelyke* gesangen singt, laten somtyds genoegsaem blyken de vleeschelyke begeerten haers herten, wanneerze nammelyk haer niet ontzien ondertusschen malkander toe te lacchen, of eenig ander zottelyk en onkuysch gebaer te tonen; welke in waerheid niet en kunnen zingen het eerste regeltjen uit den Psalm 138. *Ik dank u Heere uit 's herten grond.* maer alleen het gene volgt, *Lippen en mond u eer voortbrengen.* Maer het waer veel beter gantsch niet dan alzoo te zingen. Want by God en geld geen bewegingen der lippen, maar de affecten en bewegingen des herten. Bekent en waerachtig is dat oude versken:

Non vox, sed votum: non musica chordula, sed cor?

Non clamor, sed amor clangit in aure Dei.

dat is:

Niet de stemme klaer en zoet,

Maer de zuchten van 't gemoed:

Niet Musyk van 't snaren-spel,

C

Maer

Nodige Onderwyfinge en Vermaninge

Maer het hert oprecht en wel:
Niet 't geroep, maer liefd' en min
Klinkt tot Godes ooren in.

2. Sonder
vermen-
ginge der
wereld-
sche Ge-
fangen,

2. Wacht u wel, dat gy de geestelyke gefangen niet vermengt met eenig wereldsche, singende dan eens geestelyk, en dan weer een werelds; ge-lyk dit is de maniere van vele dronkaerts en onreine menschen in onze tyd, welke vol zynde van den sterken drank, en brandende in hare dertelheid, zullen lichtelyk twee of drie Psalmen Davids, of eenige andere geestelyke Gefangen daer henen martelen, en zetten dan daer op een hoerenlied, of een ander ligtveerdige klugt of rip-pelrey, die haer in de kop schiet. Die zulks doen, en voegen geestelyke dingen niet t'zamen met geestelyke, 1 Cor. 2: 13. maer geestelyke dingen met vleeschelyke; 't welk zich doch gansch niet en voegd, ja zoo weinig als de Arke Gods en Dagon, of Christus met Belial. *Weld ook een fonteyne uit een zelve ader het zoet en het bitter? Jac. 3: 11.* Alzoo behoren ook uit een en het zelve herte, ende uit een en den zelve mont niet voort te komen de soete vruchten des geestes, en de bittere vruchten des vleesches. Van den zodanigen werd niet zonder reden vermoed, datze zelfs de geestelyke Gefangen slechts uit gewoonte en uit vleeschelyke verlustinge voortbrengen, als den welken het even veel is, of ze een geestelyk of beestelyk lied voortbrengen, beiden even groten eerbiedigheid toedragende, datze ook in de geestelyke Gefangen niet verder sien als op de cierlyke fraeyigheid der vloeyende woorden, en de lieflykheid der Melodye of Sang-wyze, makende daer van liefkoozingen met baren mond, terwyle baer herte bare onreinigheit nawandeld, ja de woorden Gods ben zynde als een lied der minnen, als een die schoon van stemme is, of die wel speelt. *Ezech. 33: vers. 31, 32.* Somma, dit is een grouwelyke spotterye met

aen den Christelyken Sanger ende Lezer

met God, en een schandelyke ontheiliginge van zynen Name, dien wy niet ydelyk gebruyken moeten: want de Heere en zal niet onschuldig houden, die zynen name ydelyk gebruykt. *Exod. 20:7.* Derhalven, zingt alleen geestelyke of alleen wereldsche: want God wil het al hebben of niet met al; ende hy en kan de wereld en de vleeslyke dertelheid tot geen medegenoot verdragen. Die het begin zyner Gefangen aen God wil offeren, en het einde aen de wereld, mag met even zoo grooten recht, ja met minder overtredinge, als aen de wereld geven. Zyt gy zo uitzinnig? Daer gy met den geest begonnen hebt, voleindigt gy nu met het vleesch? *Gal. 3: 3.*

V. Wanneer en op wat tyden men de geestelyke Gefangen behoort te gebruyken, zal ik aenwysen, eerst in 't gemein, daer na in 't byzonder.

I. In 't gemein, zegge ik, dat wy geen tyd te kostelyk en te dierbaer behoren te houden om iet daer van af te zonderen tot heilige Gefangen. Het is een gemein gevoelen der menschen, dat mensche niet behoort te gebruiken, dan wanneer men anders niet te doen weet: als haer door ledigheid en luiheid de tyd zo lank valt, dat zy ze niet langer weten toe te brengen, dan nemen sy dit slechts tot een tydkorting, als of het verloren tyd waer, die men besteed in de Heere te singē. Maer een groot misverstand; want Psalmen, Lofzangen en Geestelyke liedekenste singen, en is niet verordineert om den tyd daer mede te verquisten en ydelyk te verkorten, maer om daer mede den tyd uit te kopen, dat is, alle gelegentheit des tyts voorfigtelyk daer toe te bestedē. Want als den Apostel Paulus, *Ephes. 5: 16* spreekt ende vermaent den tyd uit te kopen, en alle gelegentheid voorfigtelyk waer te nemen, het eerste stuk dat hy daer op in 't bysonder beveelt en gebied, is: *Word vervult met den Geest: Sprekende onder malkanderen met Psalmen, Lof-*

V.
Wanneer?
't welk
Werd aen-
gewesen.
I In 'tge-
meyn, te
weten niet
op verlo-
ren, maer
eer uitver-
koren tyd.

Nodige Onderwysfinge en Vermaninge

zangen ende Geestelyke Liedekens, zingende ende Psalmende in uw herte. verff. 18, 19. Waerom ook de H. Konink en Propheet David, hoe hy so ernstelyk betracht heeft, dat de Heere onse leven maer een handbreet gestelt heeft, ende onze leef-tyd als niets voor hem en is, Psal. 39: 6. nochtans desen korten tyd niet tekostelyk geagt heeft, om die met zulk singen door te brengen, ja de kortheyd des tyds als een beweeg-reden genomen van zyn gestadig Gesang, wanneer hy onder anderen segt: *Ik sal den Heere singen in myn leven: Ik sal mynen God psalmsingen, terwyle ik noch ben. Myne overdenkingen van hem sal joete zyn: ik zal my in den Heere verblyden. Psal. 124: 33, 34.* Ja dikwils is hy met fulk een yver ontfteken geweest om Gode lof te singen en te spelen, dat hy ook mede den vroegen morgen-stond (den alderdierbaerste tyd) daer toe besteed ende aengelegt heeft: *O God (segte hy) myn herte is bereyd: Ik zal zingen, ende psalmsingen, ook myn eere. Waekt op gyluyte ende harpe, ik sal in den dageraet opwaken. Ik sal u loven onder de volken, O Heere! ende ik zal u psalmsingen onder de natien. Psal. 108: 2, 3, 4.* Het welk hy niet alleen selve gedaen, maer ook allen anderen menschen geleert heeft. 't Is goed dat men den Heeren loven, ende uwen name psalmsinge, O Alderhoogste, dat men in den morgenstond uwe goedertierenheid verkondige, ende uwe trouwigheid in de nachten. Op bet tiensnarig instrument, ende op de luyte; met een voorbedacht lied op de harpe, Ps. 92: 2, 3, 4. Alzoo ook de Godsalige Koning Hiskia, hebbende na zyn doodelyke krankheyd vyftien jaren tot verlenginge zyner dagen verkregen segt: *Wy sullen op myn snaren spel spelen, alle de dagen onzes levens, in den Huysse des Heeren. Jesa. 38: 20.*

2. In 't bysonder, te weten, in tyd van 2. In 't bysonder zegge ik, dat wy mogen singen, zoo in tyd van tegenspoed, als in tyd van voorspoed, zynde de Gefangen na gelegentheyd geschikt.

aen den Christelyken Sanger ende Lezer.

schikt. Het gesang in tyd van voorspoed stemt voor en te-
eyder toe; maer dat ik spreek van gesang in ^{genspoet.} gesangpoet.
tyd van tegenspoed en elende, zal vele vreemt
dunken.

Het is wel waer dat den Apostel Jacobus segt: *Is iemand onder u in lyden? dat by bidde: is iemand goets moeds? dat by psalmsinge, Jac. 5: 13.* Maer men kan ook wel *bidden met geestelyke gesangen*, gelyk ook verscheiden Psalmen Davids hebbe het opschrift van een *Gebed*, als onder anderen, *Pf. 17. Pf. 86.* ende insonderheyd *Pf. 102* welke van de Koninklyke Propheet zelve genoemt werd, *Een Gebed des verdrukten, als by overstelpt is, ende zyne klachte uytstort voor het aengezichte des Heeren. vers 1.* Daer benevens zo kunnen ook Gods gelovige kinderen wel goets moets wezen in 't midden van haer lyden. Want de God aller vertroosting *vertroost haer in alle hare verdrukkinge; en gelyk het lyden Christi overvloedig is in haer: alzoo is ook Christum hare vertroosting overvloedig. 1 Cor. 1: vers 3, 4, 5.* Soo dat zy ook dikwils roemen en moedig glorieeren *in de verdrukkingen Rom. 5: 3.* Ja ook de geestelyke *Gesangen* zelfs maken de *verdrukte* menigmael goets moeds, ende dienen wonderbaerlyk om hen te vertroosten, en te verquikken, te versterken, en haer droefheid te verdryven. Gelyk zulks noch dagelyks vele geloovige bevinden, alzo worden ons in de H. Schrifture voorgesteld verscheyden exempelen der gener, die in tegenspoed, vervolginge, kruys en lyden, gesongen hebben. Het verhael en de gedagte des doods Christi aen den bedroefden en verslagenen *Discipelen*, eyndigden onder haer in een *Lofsang. Matt. 26. 30. Paulus en Silas in de gevangnisse* geworpen, en hare voeten in den stok gesloten en verskert zynde, baden ontrent de middernacht, ende songen *Gode Lofzangen; ende de andere gevangene boorden na haer, Act. 16: 23.*

Nodige Onderwyfinge en vermaninge]

24, 25. Ja heeft met David in zyn fwaerfte vervolgingen en elendigheden zo vele foete Pſalmen en Lofzangen gedicht, en met die zelve God gebeden en geloofd? Heeft niet Jeremias zyne *Klaeg-Lieder*en gemaekt in de alderfwaerfte elende des Joodschen volks? ik en ſpreke nu niet van alle die vrolyke gefangen van verſcheide Chriſtelyke Martelaren, en andere verdrukte geloovigen.

Dog op welke tyden en gelegentheden gy voornamelyk en byzonderlyk ſingen meugt, zult gy uyt de tytels en opſchriften der Gefangen zelve genoegſaem afnemen; zyn na de verſcheydentheyte eeniger tyden en gelegentheden ook verſcheyden Gezangen geſtelt.

Dit hebbe ik (Chriſtelyke Sanger of Leſer) noodig geacht u voor heen te zeggen. 't Welk wel be-
tragt zynde, ſult gy met dies te meerder vrugt en vreugd lezen of zingen. Gebruykt alzo dit myn geringe werk tot Godes eere, tot uws zelfs nuttigheyt, ende tot ſtichtinge uwes naelſten.

't Welk doende, zal ik my ten hoogſten verblyden, dat *mynen arheyd niet ydel* of vruchteloos en is; en zal dies te ſterker aengedreven worden, om u na deſen meer mede te deylen *uyt den voorraed* der verſcheide Gezangen, die ik alreede, behalven deze, by my zelve verzamelt hebbe.

De Heere opene uwe lippen, op dat uwen mond zynen lof moge verkondigen *Pſ. 51: 17.* Blyft hier mede God ende het woord zyner genaden bevolen, en vertrouwt, dat ik ben

Uwe dienſtwillige Vriend ende Broeder,

WILHELM SLUITER,

Dionaar der Gemeinte Jeſu Chriſti, tot Eybergen.

E E R D I C H T,

Op-geoffert aen den Hoog-geleerden
en Godzaligen Heer,

D^o. W I L H E L M S L U I T E R,

Dienaer des Woord Gods in zyne Gemeynthe
tot Eybergen.

Clio, Eeren Roem.

Hier eer' ik SLUITER nu, die de eer alleen toekomt
Van zyne wetenschap, zelfs *Clio roemt* en broemt.
Melpomene, Sing-wel.

Hy schept mee groot geneugt in 't zoet geluid of spel,
Daer zyn *Melpomene* hem pryft, en zingt ook *wel.*
Thalia, Vreugden-Sang.

Wat baert'er groter vreugt; dan als men niet uit dwang
Mag zingen dat hem lust *Thalias Vreugden-Sang.*
Euterpe, Pyp-Soet.

Als hy speelt op de fluyt, dat's op de maet, en goet!
Euterp' als *Kunst-Heldin*, die zeyd, zyn *Pyp gaet zoet.*
Terpsichore, Snaren-Dans.

't Geklank der Choren veel is, of gy hoort bykans
Terpsichore's geluyt of *wel haer Snaren-Dans.*
Erato, Liefde-Sang.

Hier volgt weer op het nieuw met lust een snellen gang,
De *Sangersch' Erato*, behelst met *Liefde-Sang.*
Calliope, Stemme-Soet.

't Geselschap word vergroot, de blydschap zy ontmoet;
't Is zelfs *Calliope*, want hare *Stemm' is Soet.*
Urania, Hemel-Sang.

Den *Hemelschep* zyn vreugd, en niemand ziet daer bang,
Als *Urania* zingt haer zoeten *Hemel-Sang.*
Polyhymnia, Pryze veel.

Doe quam noch op het laetst' die SLUITER schonk
haer deel,
't Was *Polyhymnia*, die elk hem *Pryze-Veel.*

S L U Y T - V E R S .

SLUYTER, die 't al wil besluyten,
In Gods Naem, en niet daer buyten,
Toont, hoe dat hy is verbeugd,
En met David sचेpt zyn vreugd.

U Eerw. Dienstwillige en verobligeerde
MARGARETA T. H. V. H. D. SANDRA.

T O O N en T A C T

Op die aengemoedigde en stichtelyke Gesangen,
des Eerw. en Godgel.

D^o. WILHELMI SLUITERI,

Dienaer des Goddelyken Woords tot EYBERGEN.

NOyt heeft Amphion zoo gezongen,
Noyt Hippoclydes zoo gesprongen,
Als SLUITER zingt „ En hier opspringt,
Als deze Davids harpe klingt
't Schynt David heeft hem voorgezongen,
En voor de Arke voorgesprongen,
Op zyn geluyt „ Ook SLUITERS fluyt,
Is of men hoorde Davids luyt.
Dit zal veel tongen nu doen zingen,
En d'herten ook van vreugden springen:
Zingt nu dan hel „ By 't snaren-spel:
Als SLUITER zingt, het fluyt zoo wel.

*Cantum Davidis spiritus intonat,
Et tactum saliens pes bene temperat.*

ANDREAS LODCRUS,

Dienaer des Goddelyken Woords tot Doesburg.
en p. t. Insp. des Zutph. Classis.

Op

Op het LAND-LEVEN
En de HEILIGE GESANGEN,
Van den Godzaligen en Hoog-geleerden Heer,
WILLEM SLUITER,
Leeraer des Euangeliums te Eybergen.

Secura quies & nescia fallera vita.

Wie is beluft, om naer zyn' wensch,
Gelyk een recht gelukkig mensch,
Zyn tyd te flyten en te fluyten?
Die ga t'Eybergen, en verkeer'
Met SLUITER, 's hemels tolk, en leer'
Zyn Bybel-Poëzy van buyten.

Een hart moet open gaen van lust,
Dat hier gewaer word, hoe gerust
Dees Leeraer leeft en onbekommert:
't Zy dat hy eenfaem houd gesprek
Met stommen in zyn Boek-vertrek;
Of zingt, van eyke-blaen belommert.
Of adem scheidt op 't ruyme veld,
Met zyn gepeynzen best verzeld.
Geen ledigheid was oyt min ledig.
Hier speelt of dicht hy dit en dat,
Of vouwt, of leeft; of schryft een blad,
Op dat hy Jesus eer verdedig.

Hier groet hy met een morgen-dicht,
Gods Soon, het rechte morgen-licht.
Zyn middags-yver roemt hy sterker,
d'Alvoende hand, die elk verfaed:
Hier zingt by d'avondzon te laet,
En vrees't geen spook uyt 's afgronds kerker.

Hier zingt hy u 't geboorte lied
Van Davids Soon, wiens erf-gebied
Het duyfter ryk der nacht komt zarren:
Hier klimt die Held ten kruysberg op:
Hier bloed zyn dood-zweet, drop by drop:
Hier wyft hem 't graf-licht na de starren.

Hier leertge 't ware Christendom,
Dat 's afgronds lasterkeel verstomm':
O SLUITER, en zyn lasterstreken;
En houd den dierb'ren tyd te ra,
Eer hy herwenscht word' al te spa;
En hekeld schendige gebreken.

Gy wyft de Jeugd het rechte spoor:
Gy moedigt haer, om rustig door
Te streven, daer gy rust in 't weyland,
Gy smeed den kruys-held eenen schild,
Daer helsch geweer op word gespild,
't Begin en eind' is 's werelds Heiland.

Als gy uw zinnen spelen voerd,
Gy bid en dankt, en streeld en roerd,
En trekt een heilchat uit Gods bladeren.
Maryen voeren dan het woord,
Dat 's hemels hart op nieuw bekoord:
Dan klinkt de toon der oude Vaderen.

Nu valt die ziel, die misdaen boet,
De Hemelsche gena te voët;
Dan rystze bly en begenadigt.
Nu hygt het afgejaegde hart
Naer Jesus heilbron, bang van smart;
Dan juycht het, aen Gods disch verzadigt.

Zoo scheid uw ziel al eerze scheid,
Uit dit moerasch in d'eeuwigheid,
Met uw Musyk om hoog gevaren.
Dan vlecht de Maymaend rozenhoen.
't Gevogelt tylpt u na in 't groen.
Hier ruyfcht geen wind in loof noch blaren.

De Nachtegael in 't bosch benyd
Den zang-prys u, en zwelt van spyt;
Haer keel en tong-musyk legt achter.
De Berkel, daer hy, onder 't riet
Gedoken, stroomen nederfchiet,
Geeft u gehoor, en vloeyd veel zachter.

Dan stuyft de wereld wech als mist,
Voor u: gy kund dan haer, vernist

Met loosheid, hier geruft ontschuylen,
Ontwyken 't net der booze spin;
En zoud dat leven, naer uw zin,
Met eene rykskroon noo verruylen.

Is iemand op wat rooks verzot,
Uw erfgoed, heil en vreugd is God.
Een ydel breyn laet zich bekooren;
Maer gy niet, met Sirenezank,
Die met geen wasch, maer met den klank
Van uw gefangen stopt uw ooren.

O vreugd! ô Jeugd, ô eenzaamheid!
O WEL-HEM, die dat leven leid,
Van 'shemels gunst des waerd geoordeeld!
Zing' elk dien Leeraer en zyn leer:
Dien hemelschen Poëet ter eer'.
Zoo leeft men d'afgunst tot een voorbeeld.

Een gulde tyd, die honich lept
Uyt rotz en steen, word dus herschept.
Geen leven quam het leven nader
Van d'allereerst' onnoozelheid,
Eer 't Paradys haer werd ontzeid,
En 't kind de dood at met den vader.

Op het uytgeven der Heilige

G E S A N G E N.

Miscuit utile dulci.

EYBERGER akkers, mild bedout,
Grasryke beemden, weelig hout,
In d'eelste luchten opgeschooten;
Kerktooren spits en hooge kerk,
Gy boven al, gy reyft aen 't zwerk,
Op SLUITERS maetgezang en noten.

De kunst-bemidders danken u,
Om hem, die hier van zorgen schu,
Weer rugwaert roept de gulde tyen;
Hier eerst die zoete zangen zong,

Zoo

Zoo lekker op een kenners tong,
Als versche tym voor honichbyen:

Geen Herderzangen, als het veld
De Siciljanen ons besteld,
Van Maro op een Roomsche wyze
Gezet; maer als een herder past,
Die Jesus schaepskoy hoed voor last,
Den hoogsten Dondergod ten pryze.

Oud Tibur houw het my te goe:
Eybergen geeft dien grond niet toe,
't Sabynsche bosch niet, noch de streeken
Daer Flakkus dichtkunst rees om hoog,
En in de wolken; uyt elks oog,
Of vloeyd op 't ruysschen van de beeken.

De galm der Venuzynsche lier
Word nu verdooft met eenen zwier
Van rym en rynstof, daer de Koning
't Hebreeuwse Godshuys mee vereert,
In 't hemels lofgalm uytgeleert,
Als hy zyn kroon buigt voor Gods krooning,

Op zulk een dichtmaet die best fluyt,
Nood SLUITER Englereyen uyt;
Die hem beminnen en belonken,
Waer hy alleen in 't veld komt treen.
Alleen en onverzeld? ô neen!
Om hier den Engelzank t'ontvonken;

Om t'onderhouden met muzyk
Zyn' eygen geest en 't hemelsch Ryk.
't Zy dat de Son beginn' te ryzen,
Of hooger op in 't Zuyden klimm',
Of 's avonds duyck' beneen de kim,
Zyn dicht rolt schoon op hondert wyzen.

Nu haekt dat landwerk om het licht
t'Aenschouwen dat het eeuwen sticht,
Gewilt, gelezen in elks handen,
Gezongen, waer men Neerlands spreekt,
En bitze Nyd heur tanden breekt,
Die heilige Dichters aen durf randen.

Dat

Dat 's eerst het rechte wit geraekt
Een dicht, dat sticht en ook vermaekt,
Wint prys, en kort den tyd zyn vlerken.
Zoo gaen Muzyk en Poëzy
Best, als twee Zusters, zy aen zy,
Om 't woord des Predikstoels te sterkken.

Men zwyg van Orfeus nu voortaan:
Zyn roem begint nu af te slaen;
Hoewel hy boomen quinkeleerde
Van hunne plaets met zyne tong,
Een rotz gedwee en vrolyk zong,
En 't wild zyn wilde aerd verleerde.

Men rep geen klucht noch dichters droom,
De wilde woestheid by den toom
Te houden, onder Nederlanders;
Een ondier en een hart van steen
Met spel te temmen, week te kneen
Is SLUITERS werk of niemand anders.

J. VOLLENHOVIUS,
Dienaer der Gemeinte J. Christiin's Gravenhage.

ANAGRAMMATISMUS EJUSDEM,
WILHELMUS SLUITERUS.

Waer uit, de letters van de naem maer alleen
ommegezet zynde, vloeyt

HEER, SUS LUST MY U WILL.

NA dat SLUITER heeft *ontsloten*
Zyn gelcerde breyn en geest,
Om te stichten aldermeest,
Heeft hy troost-ryk overgoten,
Uyt Gods troost-zee, 't bange hert
Toegesloten schier van smert.
Leerend' met zyn stemm' en penne,
Hoe de ziel zich wap'nen moet
Met gedult, in tegenspoed;

Hoe

Hoez' haer daeg'lyks moet gewennen,
Dat in 't kruys haer eygen *will'*
Niet van Godes *will'* verschill',
Doch de letters van zyn name,
Maer een weinig omgezet,
Brengeven even 't zelve met:
Daer in hoort m'een aengename
Stemme zeggen in het still',
O *Heer sus lust my u will.*
Hier met leerd een Christen leggen
Zyne hand op zyne mond,
Dat hy noit God t'een'ger stond
Murmureerig tegen-zegge;
Maer in 't kruyce wel geruft
Zegg', *Heer sus u will my lust.*
Schoon het zwaer voor vleesch en bloed is
Onder 't kruyce staeg te zyn,
En te lyden druk en pyn;
SLUITERS boek leerd hoe 't ons goed is,
Dat men zegt met geen verschil,
Ziet, *Heer sus lust my uw will.*
Dien, die 't zedig Dicht gedicht heeft,
Vlecht en hecht om 't zin-ryk hoofd
Zulk lauwrier, die noit verdooft,
Die met *Psalmen* ons gesticht heeft
Kroon' met *palmen*, en geley
God by 't vreugdig hemelsch Rey.
Daer Gods *wil* zal onze *will* zyn;
Gantsch volmaekt met hare daed,
't Welk dus beid' hier stille staet,
En zal altoos hier verschil zyn,
Tot dat deze be'e sta still;
Heer my luste sus u will.

*Candidi affectus ergo testandi lubens
meritoque posuit.*

MAGNUS UMBGROVIUS,
Ecclesiae Nedææ Pastor.

Op

Op de

Pfalmen, Lofzangen en Geestelyk Liedekens,

Van den Eerwaerdigen, Godsaligen en welgeleerden

D^o. WILHELMUS SLUITER,

*Getrouw Bedienaer des Goddelyken Woords der
Gemeynthe J. Christi in Eybergen.*

D Aer stygt de ziel, en word als opgedrongen
Na 't lustpriëel van Gods bewolkte throon,
Daer prys en roem luydkeels werd uytgezongen
Ter eeren van God Vader, Geest, en Soon.
Wat geur geeft dit? 't is 't reukwerk van een Christe,
In plaets van myrrh', kanneel, en kruydery,
Die Aaron daegs voor Gods gewyde Kiste
Doen rooken moest in Priesterlyk gesmy.
Wat grooter werk! Wie zal den Heere zingen?
Die meer verhoogt is boven alle lof,
Als 't Hemels perk reykt boven aerdsche dingen,
En steenen zwaer zyn boven 't lichte stof,
Daerom te recht de Man zeer zoet in Psalmen,
Roept hagel, vyer, ja Vorsten zelfs te baet,
Om 's Heeren roem met stemme uyt te galmen
Dat Isr'els hoorn door hem verheven staet.
Dit wichtig stuk gaet SLUITER ons *ontsluyten*
In deze blaen, op rym en maet-geklank;
Hy toond hoe zich Gods gunsteling zal uyten
In morgen-stond, in dag-en-avond-zank.
Hier 's 't een gebed op 't aer, hier zyn zielzuchten
Van treurigen verbryfeld in den geest,
Dankzeggingen (de rechte lippen vruchten)
Hier 's lof op lof als in een eeuwig feest.
Of vind gy smaek in Christelyke plichten,
Het merg, de ziel van Godes wetenschap,
Daer voor het doen een wereldlings moet zwichten,
't Is hier vol uyt van zulken leven-zap.

Ge-

Geheiligt volk, komt by dees bron wat rusten,
Dat Davids geest zingt; let meer op de stof
Als toon; dat zal in God uw ziel verlusten
Tot dat gy zingt in 's Hemels Vreugden-Hof.

GUALTHERUS HERCKMANS,

V. D. M. in Oosterbeek.

OP DE ZELVE.

WAt oyt *Poësis* had gevat,
Wat *Musa*, *Musica* bezat,
Heeft SLUITER gaen *ontsluyten*;
Door maet en stem en melody,
Verheugend d'aerdsche Burgery;
Wat kond' hy beter uyt en?
Wat kond' hy meerder brengen voort?
Als maatzang die de lucht doorboort,
Weergalmend' in de woone
Daer alle Choren roepen uyt
Door hemelsche Basuyn en Fluyt,
Eer 't Lam op zynen throone.
Wel huwt u tong, en rept u keel,
Spant *Chyter*, *Cymbal* ende *Veel.*
Met alle vrolykheden,
Stygt op tot voor den Opper Heer,
Geprezen zy Hy meer en meer
Door deze Sang-gebede.
En hem, die hier ons deze vreugd,
Waer in den hemel hem verheugd,
Ging geestelyk *ontsluyten*,
Hem (zeg ik) voor zyn arbeid
Een Lauwre-Kroone zy bereid
Van geestelyke fruyten.

RUTG. TICHLERUS.

Antwoord-Brief,

*Aen den Eerwaerdigen, Godzaligen ende Hoog-
geleerden H E E R E*

JOHANNES VOLLENHOVIUS,

Doenmaels getrouwe Leeraer des H. Euangeliums tot
ZWOLL, en heden in 's GRAVENHAGE.

Op het overzenden

*Zyner loffelyke Lof-gedichten over het Land-leven
ende het uitgeven der Gesangen des Autheurs.*

DAt nu voortaan de bitse Nyd
Haer eigen herte knaeg' van spyt,
En hare tanden wette vinnig:
Dat nu die eereloofse pry
Haer helfche pylen scherpe vry,
En woede tegen my uitzinnig.
Nu spalk' een wrevel-ziek Momist
Of ongenadig trots Sophist
Wyt op zyn laster zuchtig bakhuys,
En scheld', en schend', en straf, en blaf;
Zyn keel zy als een open graf,
Zyn hert zy aller listen pakhuys.
Al wat de kunst van last'ren kan,
Legg' t'zaem op myn Gedichten an,
Om die van alle glantsch t'ontluist'ren;
Vermids het alles zwygt en zwicht
Op VOLLENHOVENS *Lof-gedicht*
Dat d'alderfelste tong kan kluyst'ren.
Gy groote VOLLENHOOV', wiens naem
Door wysheid en oprechtheid t'zaem,
En wat vereischt een Bisschops leven,
Tot aen het drift der wolken dryft,
Send my een Dicht, dat dicht beklyft,
En my veel lust en moed kan geven.

D

Gy,

Gy, door wiens roem de Kerk van Zwol
Al lang in glans en eere *Zwol*.

En op wiens stem zy staet bezweken,
En dankt met vreugd den Opper-Heer
Om zulk een Leeraer en zyn leer,
Gy wilt voor myn Gedichten spreken.

Gy die met een verheven toon
De KRUIS-TRIUMPH van Godes Soon
Zoo zoet en heerlyk hebt gezongen,
Dat elk, die Christi name noemt,
Kloekmoedig in zyn kruyce roemt,
En voelt zyn hert en ziel ontsprongen.

Hebt gy in myn Gedicht vermaek?
Schept gy daer uit zoo zoete smaek,
Als uw Gedichten my getuigen?
O ja: vermits gy nimmer veynst,
Noch iemand oit te vleyen peynst,
Moet al, wat anders denkt, zich buygen.

Uw Lof-dicht vloeit zoo yv'rig voort,
Dat ieder spreuke, regel, woord,
En alles toond! hoe 't opgebobbelt
Is uit uwes herten diepste grond.
O deugd, ô vreugd! als hert en mond
Te zamen zoo van zoetheid drobbelt!

Gy hebt myn werk, terwyl 't noch vers
En vochtig komt van 's Drukkers pers,
Met gunstig oordeel dus gemeten,
En toont daer van een kort begryp:
Ja, eer de vrucht te recht was ryp,
Hebt gy beluft daer van gegeten.

De dert'le wereld, trots en prat,
Van heil'ge Dichten wars en zat,
Zal 't licht'lyk met haer voeten schoppen,
En achten 't al te slecht en klein
Het geen uw hoog-verlichte brein
Acht weerdig om in 't hert te kroppen.

Indien myn styl eenvoudig zy,
Gy acht het Bybel Poëzy,

En weet, dat in Gods heil'ge Boeken
Geen woorden pronk, maer 's Geestes kracht
Is op het aldermeest geacht,
En Jefus eenvoud is te zoeken.

Uw loflyk Dicht-werk geeft het myn'
Een wondere glants, en held're fchyn:
Als iemand zegt, 't is niet bezonders,
Dreunt gy der krachtig tegen aen;
Gy doet de Nyd ter aerden slaen,
JOHANNES. O gy Zoon des donders!

Gy dringt met uwen yver door;
Uw ftem heeft klem in ieders oor.
Niet slechts moet tuygen van uw gaven
De wyt-beroemde predik-ftoel;
Maer, dat men 't over al gevoel',
Uw zangtoon aen de fterren draven.

Die uwe woorden wel befeft,
Verneemt hoe alles 't herte treft,
En gaet door merg en door gebeente;
Gy flaet z' op 't diepste, na u zin,
Als nag'len en als prikk'len in;
O wyze meester der gemeente!

Hoe maek ik 't doch, ô VOLLENHOOV'!
Dat ik uw lof ten vollen loov'?
Hoe zal ik u myn hert best uiten,
Dat ongeveinsd'lyk haekt en jankt,
Hoe gy te recht meugt zyn bedankt?
k Wil 't zeggen, maer elk woord moet ftuiten.

Al vuld' ik met een langen zwier
Van dienst'ge woorden veel papier,
Myn hert is duizentmael meer dankbaer.
Myn zwakke pen moet stille staen,
Myn reden heeft te haest gedaen,
Maer myn bewogen hert blyft gankbaer.

Ey, neemt voor uwe kunst myn gunst,
Myn hert, dat met een heete brunst
Tot uwe gaven werd getogen,
Om daer door meer te zyn geleerd,

En, ben ik al uw lof niet weert,
'k Zal, om 't meer weert te worden, pogen.

Is immers eens Propheten geest
Met Zang of Spel verwekt geweest,
Wanneer hy zich bevond wat zwakker,
Gy speelt voor my nu een gefang,
Het welk my al myn leven lang
In mynen dienst zal maken wakker.

Gy kroond niet slechts myn Boek met eer,
Maer moedigt my ook meer en meer,
Dat ik myn lippen niet bedwinge,
Maer steeds het een of 't ander Dicht,
Het welk op 't meest vermaekt en sticht,
Met nieuwe toonen vrolyk zinge.

Ik zal met all' ootmoedigheid
Myn God voor zyne goedigheid,
En niet my zelven, eere geven.
'k Zal, door u opgewekt, den Heer
Met vreeze dienen dies te meer,
En in hem zyn verheugt met beven.

Ik zal God loven t'allen stond;
Zyn lof zal steeds zyn in myn mond.
Myn ziel zal in den Heer haer roemen;
'k Zal hooren zyn zachtmoedig volk,
En zyn verblyd, O Hemelsch tolk,
Dit zult gy uw vergelding noemen.

De lust myns levens op het land,
Ontrênt des Berkels groene kant,
Daer met haer vloed myn Dichten vloeijen,
Daer ik in eenzaamheid myn tyt
Met vrucht en vreugd zoo vylig slyt',
Begint door uw Gedicht te groeijen.

Gy maekt, dat ik de groote Steên
(Die 'k onlangs hebb' wat veel betreên,
Als 't my met druk myn druk-pers perste)
Veel minder dan te voren acht';
My dunkt, hy ruist heel zoet en zacht,
Die z' is en blyven kan op 't verste.

Dat

Dat nu een werelds troetel-kind,
Die 't aerdsch' alleen verzind en mind,
Dat nu een ledig straten-slyper
Myn eenfaem leven, wat hy mag,
Bespott', en in zyn vuyft belag,
Uw oordeel en verstand is ryper,

Gy proeft hoe zoet zy d'eenfaemheid
Voor die steeds wel zyn tyd aen leid,
En noit begeert te wezen ledig;
Hoe zich begeven moet in 't still'
Al die iet vruchtbaers werken wil,
Om onbelet te zyn en vredig.

Wat lust en rust is 't eenfaem zyn,
Voor die met God Gemeensfaem zyn;
En die na beter dingen haken
Dan daer de wereld zoo om woeld,
Die nimmermeer en heeft gevoelt
Wat wy in onze stilheid smaken!

Gy weet hoe 't geen de losse Jeugd
Houd voor haer aldermeeste vreugd,
Niet is dan ware vreugds beletzel;
En dat de wereld, daerse pronkt,
En op 't bekoorlykst licht en lonkt,
Haer heeft bestreken met blanketsel.

Heer VOLLENHOON', uw zoet Gedicht
Heeft my van myn geluk bericht,
'k Acht' nu een Koninkryk myn vryheid;
En, schoon de wereld grynft, en praet,
Dat zonder vreugd myn jeugd vergaet,
Ik wacht van God myn lot met blyheid.

Myn boek-vertrek, zoo klein beset,
Werd door uw Dicht myn Kabinet,
Verciert met d'edelste juweelen,
Die oit aenvatten mocht een hand,
Daer immermeer een kloek verstand,
Zyn oogen op mocht laten spelen.

De ooge-leen der dageraet,
Eer z' in haer volle glants op gaet,

Zyn eer voor myn doorlucht'ge venst'ren,
En flikk'ren met haer schemer-licht,
Dan daer de mueren hoog en dicht
Niet laten doorgaen hare glenst'ren.

De Son loopt als een vrolyk held,
Maer straelt veel eer door 't open veld,
Dan door besloten ledekanten;
Op dat die schoone Bruidegom
Uit zyn' op myne kamer kom.
En goud uitgiet' aen allen kanten.

Als ik my nu vermeyen ga,
My roepen alle schepsels na,
Dat VOLLENHOVIUS gelyk heeft,
Wanneer zyn Dicht hier tuigen doet,
Hoe dat een vry en bly gemoet
Veel meerder als een Konings Ryk heeft.

De Meymaend is nu blyd', en lacht,
En toont zich in haer meefte pracht,
Op dat z' uw Eerdicht eer' en love:
Zy roept; heeft iemand rozen-hoen
Of iet vermaeklyks nu van doen,
Plukt d'eêlste geur uit VOLLEN-HOVE.

Ga 'k door het koren-veld alleen
Of langs den Berkel oever treen,
Of zitt' daer onder 't groen verborgen,
Zoo denk' ik reis op reis aen u,
En word hoe langs hoe meerder schu
Van 't Stadsch gewoel vol moeit en zorgen.

Wanneer de Son in 't Westen daeld,
En voor myn oog van verre praeld,
En korts daer naer het alles stil is,
Behalven d'helle nachtegael,
Ontfang' ik eerst het zoetst onthael,
Dat na myns herten wensch en wil is.

O vryheid, die ik dan geniet'!
O blyheid, als ik dan uitgiet'
Myn hert voor hem die 't kent alleene!
Dan is 't, ô waer Propheet, dan is 't,

Dat

Dat eerst de wereld moet als mist
Wech stuyven (als gy zegt) met eene.

Laet heil'ge Dicht- en Sanglust my
Aldus voortaan maer blyven by,
En Jesus eer my uit doen galmen.

Die groote Koning Israëls
Vond tegen zoo veel zwaer gequels
Niet zoeter doch als heil'ge Psalmen;

Ey, zoo zal ik my *bergen* hier
t'Eybergen best op myn manier;
Uw Dichten zyn de zegestanders,
Waer op *Eybergen* roemt zoo bly,
En; zegt; deed' iemand eer aen my,
't is VOLLENHOOV', of niemand anders,

Naem verzett;

HEER, SUS LUST MY U WILL.

*Aen zyn Eerw. gezonden uit Eybergen,
den 27. Mey, Anno 1661.*

Noodinge op de Volgende

PSALMEN, LOF-SANGEN,

Ende

GEESTELYKE LIEDEKENS.

DRoeve ziel, met druk beladen,
Komt, gy kund u hier verzaden
Met een tegen-gift van druk,
Troostelyk in ongeluk.

SLUITER geeft hier medicynen,
Die de droefheid doen verdwynen.

Valt uw herte mat of bang,
Troost u hier met zoet gefang,

Geen gefang dat na de wereld
Opgepronkt is, of beperelt

Met Poëtsche leugen-praet,
Of een uysterlyk gelaet;

Neen, hier zyn geen Orpheus veelen,
Noch men hoort Apollo speelen,

Maer een zoete melody

Tegen alle quellery;

Melody van Davids snaren,

Die de ziele vreugd doet baren:

SLUITER heeft hem nagebeeld

Hoe men God recht zingt en speeld.

SLUITER heeft van hem gaen leeren

't Geen hy u hier doet ver-eeren;

Neemt van zulk een Leering mee

Dat eerst zelfs de Meester dee.

H. S.

W. SLUI-

W. S L U I T E R S
P S A L M E N , L O F -
Z A N G E N

E N D E

G E E S T E L Y K E L I E D E K E N S ,

W. S L U T T E R S

P S A L M E N , F O T

Z A N G E N

E N D E

G E S T E L Y K E L I E D K E N N E

D 2

yver
eere
aan den
Wel op my

gder be
en tloer
ge op d
Gest e
ge / gef
en in h
Nies ga
Doe en
en in h
toe bo
ge my
en my ge
en in ce
Goede
en in r
en heil
werd n
Herre
Den in
a He
Dat is
en ge
Eten
En be

Een yverig voornemen om alles ter
eeren Christi te doen.

Men kan dit zingen op de wyze van Ps. 146.
Wel op myn ziel, &c. Of: Wie zou im-
mermeer gelooven.

1. At ik denke / lees of schrybe / Ps. 45: 2.
Wat ik dichte / wat ik zing / Col. 3: 17.
Wat ik spreekt / of oit bedrybe / 1 Cor. 10:
Schoon het klein is en gering / 31.
Zal van u / en t' uwer eer
Maer alleene zyn / o Heer!
2. Jeder beek uit u haer zee ga / Eccl. 1: 7.
En bloei tot u weder in;
Op zyt d' Alpha en d' Omega / Apoc. 2: 8/
d' Eerst en laetst / eind en begin. 11.
Jesu / geeft en neemt doch al
Wat ik heden zingen zal.
3. Alles zal van u beginnen /
Dooz en in u zyn ge-end; Rom. 5: 8.
Want ik voel uw liefde binnen
In myn herte vast geprent /
Die my geeft zoo rijklyk stof
Tot uw eere / roem en lof.
4. Goede Jesu / zoetste Chziste / Cant. 7: 6.
Eer ik recht de lieflykheid
Uwer heil'ge liefde wiste /
Wierd ik jammerlyk verleid;
's Werelds bzeugde was myn lust / Eph. 4: 22.
Die my nu maer maekt ontruff. Eccl. 2: 1/
2.
5. 'k Moet met groote schaemt betrachten Jer. 31: 19.
Dat ik onbesupst zoo lang
Myn gedichten / myn gedachten /
Zeden / reden / en gezang
Van de wereld hebb' gehad;

4 PSALMEN, LOF-SANGEN

- 2 Cor. 7: 11. 'k Ben daer van t'it walgens zat.
 6. Onverdraeglyk en beklaglyk
 Is my d'yd'le wellust-smaek;
 Maer behaeglyk ende graeglyk
 Ies. 61: 10. Heemt myn ziel in u vermaek:
 Wat ik om u zoete min
 Lpd' of doe / 't is na myn zin.
 1 Ioan. 5: 3/4. 7. Liefde kan veel lasten dragen /
 Schoonze zwaer zyn / met gemak /
 Matt. 11: 30. En die zoo lichtveerdig klagen
 Om de zwaerte van u pak /
 Toonen dat haer liefde niet
 Recht van herten en geschiet.
 Ps. 84: 7. 8. O fonteyne der genaden!
 Alle zoetigheden hzon!
 Act. 2: 11. 1 Pet. 2: 9. Zoo ik all' uw' groote daden
 En uw' deugd verbreyden kon
 Na myns herten wensch en wil /
 Ies. 62: 1. Nimmer zoud' ik zwypen stil.
 9. Maekt my alle daeg bequamer
 2 Cor. 3: 5/6. Tot uw' dienst / myn God en Heer /
 Want niet is my aengenamer
 Ps. 104: 33/34. Dan al dat ik hier begeer /
 Dan dat ik u nacht en dag
 Lieben / loben / leven mag.

Wat een zoete verquikkinge de heilige
 Gefangen geven in dit dal der elenden.

Men kan dit zingen / met 8. regels in elk vers.
 op de wyze / Ps. 7. Op u hoop ik Heer &c. Of /
 Ps. 46. En ook Ps. 59. O Heer ik ben &c.

Ps. 119: 54. **T**Er plaetze myner bzeemd'lingschappen /
 Daer ik moet doen veel dzoeb'ge stappen /
 Zyn uw' inzettingen / o Heer!
 My tot gezangen / na begeer.

Hoe zoud ik dees elend'ge dagen /
 Vol moeit en zwaer verdriet / vol lagen /
 Ten einde brengen / zoo ik niet
 U zingen mocht een vrylyk liet?

Pf. 90 9/
 10.
 Pf. 104: 33/
 34.

Wanneer ik voel myn teder herte
 Beklopt / gestopt / gepropt met smerte /
 Het word gestilt / ontlast / verlicht /
 Als 't op mag bobben een gedicht.

Pf. 61: 1/
 8/9.

Gy maekt / o God! my levend weder /
 Wanneer myn tong is als een veder
 Gens veerd'gen schryvers / tot uw lof /
 Schoon myne ziel al kleefde aen 't stof.

Pf. 45: 2.
 Pf. 110: 25.

'k Gevoel my door uw Geest ontfieken /
 Die psalmen uit myn hert doet vzeiken /
 En vzeugde-tranen uit myn oog /
 Ja al myn krachten haeld om hoog.

Eph. 5: 18/
 19.

Ik zal voortaan myn lust niet zoeken
 In aerdsche vzeugd / maer my verkioken
 Om dus tot u te varen op
 Myn God / na 's Hemels hooge top.

Ies. 40: 31.

De Leeuw'riks / om zyn stem te sterken /
 Vliegt van der aerden na de zwerken /
 En zingt van vzeugd zoo lange dan /
 Als hy zyn vleug'len roeren kan.

Zoo zal ik van dit aerdsch gewemel
 My ook verheffen na den Hemel /
 En boez'men met een heil geluid
 Myn zangen onberhindert uit.

Col. 3: 1/2.

O God! laet eeuw'ig vrylyk zingen /
 Ja laetz' in u van vzeugd opspringen
 Al die op u betrouwen t'zaem /
 End' hebben lief uw heil'gen Naem.

Pf. 5: 12.

Laet in u vrylyk en verblyd zyn /
 Al die u zoeken / alsz' in stryd zyn:
 Laet elk / die na uw heil dus haekt /
 Staeg zeggen / God zy groot gemaeht.

Pf. 70: 8.

Opwekkinge der ziele tot Gods lof.

Op de wyze: Als een uitgestorten balsem,
 Of: Laet een ander klagen, kreunen.

1. **L**ooft den Heere / myne Ziele /
 En wat in my is te zaem /
 Alles zynen heil'gen naem :
 Looft den Heere / myne ziele /
 End' en wilt vergeten niet
 Van al zyn weldaden iet.
 Ps. 130: 1 / 2.
 Ps. 40: 6.
 2. 't Is te weinig dat ik sprekke
 Of gedenke tot zyn eer :
 Nochtans zal ik nimmermeer
 Mogen blyven in gebreke /
 Om / na 't geen dat ik vermag /
 Hem / te loben nacht en dag.
 Spr. 43: 32.
 Ps. 9: 2/3.
 Ps. 104: 33 / 34.
 Ps. 51: 17.
 Ps. 40: 10.
 3. O! wat zyn het vreugden-stonden /
 Goede God vooz myn gemoet /
 Als gy mynen mond opdoet
 Om uw lof wel te verkonden!
 Ik bedwing (gy wetet / Heer)
 Myne lippen dan niet meer.
 Ps. 141: 1.
 Iesa. 62: 1 / 6.
 Ps. 15: 2.
 Ps. 33: 1.
 Ps. 134: 33.
 4. Wyz' ik u niet na behooren /
 Onbehoorlyk waer 't nochtans
 Dan u stil te zwypen gants!
 Elk is tot u lof geboren:
 Is maer 't hert oprecht en graeg.
 Ik weet dat u myn lof behaeg.
 Ps. 34: 2.
 5. 'k Zal den Heer vooz alle dingen
 In myn leven zingen dan;
 'k Zal / terwoyl ik ben en kan /
 Mynen God met psalmen zingen:
 Ja zyn lof zal t'aller stond
 Zyn en blyven in myn mond.

6. Myne ziel / van hem te boren
 Dus verwekt tot zynner eer / Ibid.
vs. 3.
 Zal haer roemen in den Heer;
 De zachtmoed'ge zullen 't hooren /
 En daer ober zyn verblyd /
 Schoon 't een trotse my benyd.

7. Maekt den Heer in allen landen Ibid.
vs. 4.
 Met my groot / en laet ons t'zaem
 Hooglyk pryzen zynen Naem.
 Al gy volken klapt in d'handen:
 Juychet Gode met geklank /
 Met een stem van vreugd-gezank. Ps. 47: 2.

8. Looft den Heer / dewyl het zoet is /
 Beeldend' af 't Halleluja Ps. 147: 1.
 Dat men zingen zal hier na;
 Smaekt en ziet hoe de Heer goet is. Apoc. 19:
6/7.
 O myn ziele pryft den Heer /
 En verteld zyn roem en eer. Ps. 34: 9.
Ps. 146: 1.
Ps. 79: 13.
Ps. 103: 1/
2.

9. Looft den Heere / myne ziele:
 En wat in my is te zaem /
 Alles zynen heiligen Naem:
 Looft den Heere myne ziele /
 Ende en wilt vergeten niet
 Van al zyn weldaden iet.

Lofzang ende Gebed op den Sab- bath-dagh.

Stem: Pf 9. Heer, ik wil u uit 'sherten grond.

O Hoogste Heer / o eeuwig God! Ps. 9: 1.
Ered. 20:
8.
 't Is uwen wil en u gebod /
 Dat wy in heil'ge oeffeningen
 Dees dag tot uwer eer toebzingen.
 Des dagen zyn ons toegeleid vff. 9/16.
 Tot onzer handen arrebeid /

Maer

- Jes 38: 13/ Maer op de zebend' elck moet rusten /
 14. En zich in u alleen verlusten.
- 2 Cor. 3: 5. Gp wilt ons maken doch bequaem
 Matt. 6 9. Tot heil'gmaking van uw Naem /
 Ps. 105: 2/ Op dat wy uwe wonder-werken
 5. In vrees en liefde recht aenmerken.
 Ps. 92: 5. Want gp hebt ons tot dezer tyd
 Met uwe daden zeer verblyd ;
 Dies zullen wy tot uwer eere /
 Van vzeugd daer ober jupchen / Heere.
- Act. 4: 24. Gp schiept dooz uwes woords gebied
 Den Hemel / Aerd en Zee / uyt niet ;
 Ja alles wat daer in is mede
 Uw macht alleen voortzengen dede.
- Eph. 2: 4/ Doch dat gp 't menschelyk geslacht
 5. Herschapyen hebt / als 't was gebzacht
- 1 Pet. 1: 3. Tot d'eeuw'ge dood dooz zyne zonden ;
 Wie zal dat werk genoeg verkonden ?
- Joa. 3: 16. Gp hebt de wereld zoo bemind /
 Rom. 8 32. Dat gp uw Zoon / uw eenig kind /
 Rom. 5: 8. Dooz ons de dood hebt laten sterben
 1 Joa. 4: 9. Om ons het leven te verwerben.
 Marc. 16. 6. Hp heeft dooz ons genoeg gedaen /
 Rom. 4: 25. Is van den dooden opgestaen /
 (Verbzehende de dood haer kake)
 Gp dat hp ons rechtveerdig make.
 Om Christum / wiens verryzenis
 Nu boven al te pryzen is.
- Eph. 4: 14. Wilt ons / o God ! tot allen stonden
 Opwekken uyt den dood der zonden.
 Dooz al dat elck op dezen dag
 Na ziel en lyp zoo leven mag /
 Dat hp daer mede klaer betoone /
- Apoc. 20: 10. Dat 't is de dag van uwen Soone.
 Onz' Sondag doch geen Somo-dag zy /
 Maer eer een Saendag / op dat wy
 2 Cor. 5: 18/ 19. Met u verzoend zyn ende blyven /

En uwen Geest niet weer verdryven.

Laet ons van 't werk der zonden meest

Ons rusten / dat gy dooz uw Geest

Ons heil'get tot een nieuwe leven /

Waer toe u Sabbath is gegeven.

Op dat ons hert hier voelen mag

't Begin van d'euw'ge Sabbath-dag /

Daer onze rust zal zyn volkomen /

En d'onrust eeuwig wech-genomen.

Is uwen lof booz ons gemoet

Hier in dit tranen-dal zoo zoet /

Veel zoeter zal 't dan zyn daer boven

In 't bzeugden-land uw Naem te loben.

Ies. 5: 13.

Exod. 3:

13.

Ezech. 26:

12.

Ies. 66: 23.

Heb. 4: 9/

10.

Ps. 147: 14

Apoc. 19:

1/ 6/ 7.

PSALM VIII.

Stem: Psalm 8. O onze God en Heer zeer
hoog geprezen!

Of: Gants weinig zyn de dagen van myn leven.

1. **O** God! onz' Heer / hoe heerlyk en vol
waerde

Is uwen naem ook op de gantsche aerde!

Die gy u roem en gzoote Majesteit

Hebt boven al de hem'len uytgebzeid.

2. Zelfs uyt den mont der kind'ren / en die zuy-

Hebt gy / om u party te overtuygen / (gen /

Gezondbest sterkt'; op dat gy dus benaemt

Den vyant en wzaekgier'ge maekt beschaemt

3. Als ik aensie den Hemel schoon van zwerken /

U maekzel / Heer / en uwer ving'ren werken /

De zuyb're Maen / de Sterven hel en klaer /

Die gy alleen bereid hebt allegaer ;

4. Zoo denk ik en spreek in myn hert inwendig /

Wat is de mens / zo bzoosch / zwak / en elendig /

Dat gy aen hem gedenkt? en 's menschen kint /

Dat gy hem dus bezoekt en zoo bemint?

5. En hebt hem maer gemaekt een wepnig

minder

¶

¶

Dan d'Eng'len / die u dienen veel gezwinder /
 Hebt hem met eer en heerlykheid gekroont /
 Ook meer dan zich in eenig schepsel toont.

6. Ja heerschen doet gy hem in allen landen
 Schier ober al de werken uwer handen ;
 Hebt alles hem gezet als onder voet /
 Dewyl het hem zich onderwerpen moet.

7. 't Dee groot en klein / de schapen ende ossen /
 Al die / ook mee de dieren in de bossen
 En 't wilde veld / des Hemels vog'len mee /
 De visschen van de grondelooze Zee.

8. Het geene door de paden van de zeën gaet /
 Of immer door der zelven wat'ren heen gaet.
 O God! ons Heer / hoe heerlyk en vol waerd
 Is uwen Naem ook op de gantsche aerd !

Gebed om meerder Aendagtigheid in
 Hemelsche dingen.

Op de wyze: O Kers nacht schoonder
 dan de dagen!

1. **A**ch dat myn hert en myn gedachten
 Zoo licht af dwalen van 't betrachten
 Der dingen die de ziel aengaen!

Col. 3:1/2. Verheff ik myn gemoed ten hemel /
 Terstond een aerdsch en dwaes gewemel
 Doet't alles weer in 't wilde slaen.

Psal. 7:10.
 Job. 28:
 1. 2. Gy die voorzondet hert en niereu
 En kond als waterbeeken stieren
 Onz' onbestandige gemoed /

Wilt myn aendachtigheid vermeerren /
 En al wat my verhindert / weeren /
 Want zulkis is myne ziele zoet.

Psal. 104:
 31.
 Matt. 8:
 27. 3. Gy kond zeer haest / na uwen wille /
 Myns herten scheepken houden stille /
 Dat op de zee der wereld dypft /

En

- En doo? sterke stozrem-winden / Psal. 107: 29/ 30.
 Kan nergens eene haben binden /
 Waer 't in de rust en stilheid blyft.
4. Wilt my des vryheids vleug'len geben /
 Waer med' ik na myn wensch / mag zweven ps. 55: 7.
 Derr' boven al dat wereldsch is:
 Dreckt myner zielen hinder-strikken / Ps. 124: 7.
 Waer doo? zy allen oogenblikken
 Geraekt als in gebangenis.
5. Myn voeten staen hier vast op d'aerde /
 O! mocht myn ziel / van grooter waerde /
 Gedurig wezen los en vry /
 Om haer met kracht tot u te keeren!
 Gy geeft my 't willen en begeeren / Phil. 2: 13.
 Myn God / geeft ook 't volbrengen my.

Morgen-wekker der Ziele.

Stem: Als ik alseen duyve kirre, Of: Val-
 sche ruste van 't geweten, &c.

1. **O**P / myn ziel / om God te loben / Ps. 103: 1.
 Komt de snelle Sonne voo? / Sap. 16: 28.
 Die alree haer spoed na boven / Eccl. 1: 5.
 Om met kracht te bryken doo?; Ps. 19: 6/7.
 Op / om uwen God t'ontmoeten Sap. 16: 28.
 Tegen d'opganch van het licht / Ps. 65: 1/2/
 Op om met gesmeek te groeten 6.
 Zyn genadig aengezicht. Ps. 130: 6.
2. Met verlangen heeft de Wachter
 Op den morgen nu gewacht /
 Die hem bleef te langzaam achter
 In de lange strange nacht.
 Gy myn ziel / behoort veel grager
 Op den Heer te wachten steeds.
 Op dan nu / en word niet trager /

- 2 Cor. 6:2. Ziet 't is hooge tyd alreeds.
 Job. 6: 9/10. 3. Dat een dwaes zyn mond opsperre
 Job. 26: Op zyn bedd' met luy gegaep /
 14. Als een deur op hare herre /
 Job. 24: Daer op om-keer / sluymer / slaep:
 23. Gaet gy met het zonne-ryzen
 Ps. 104:22/ Na u werk / tot d'avond-stond:
 23. Dat 's de lust en rust der wyzen /
 Spr. 31: 21/25. Dat maekt luy en ziel gezont.
 Rom. 13: 14. 4. Spilt niet Gods genade-stonden /
 Kent gelegentheid van tyd /
 Om nu uyt den slaep der zonden
 Op te waken eens met vlyt:
 Naerder is nu 't heyl gekomen /
 Dan doe w'hebben eerst geloost /
 1 Cor. 16: 13. Tsa dan wakker zonder schroomen /
 1 Pet. 5:4. 5. O myn God! wilt my versterken /
 2 Thess. 2: 17. Dat / zoo lang het noch is dag /
 Ik doch nimmer uwe werken
 Zonder traegheid werken mag.
 Ibid. Wilt my te bedenken geben /
 Dat de nacht des doods komt an /
 Als men in dic tyd'lyk leven
 Zoo niet langer werken kan.
 6. Wekt my alle morgen d'oore /
 Wekt my / o myn God en Heer!
 Wekt my krachtig dat ik hoore /
 Als die geern' uw' wille leer.
 Jes. 40:4. Maekt my mynes ampts geduerig
 In gedachtig / dat ik staeg
 Moge zyn van geeste buerig /
 Rom. 12: 11. En noyt in 't beneerst'gen traeg.

Morgen-gefang als men 's Somers
buyten gaet.

Stem: Pf. 130. Uyt den diepten, ô Heere!
Of: Wilhelmes van Nassouwen.

1. **H**oe vrylyk en hoe heuglyk
Is 't schoone morgen-licht!
Wat is zyn glants geneuglyk
Dooz 't menschelyk gezicht!
De bergen / dalen / boomen /
De weyden al te zaem /
De koele waterstroomen
Staen nu zeer aengenaem.
2. De Son / die zich beneden
Hadd' in haer tent gerust /
Komt weer te voorszyn treden
Met nieuwe vzeugd en lust.
Zy komt veel aengenamer
Als opt een Bzypd'gom plag /
Die weer uyt zyn slaep-kamer
Komt heerlyk vooz den dag.
3. Zy vzeekt het alles open /
Z'is vrylyk als een held /
Om haren pad te loopen
Die vooz haer is gestelt.
'k Zie dauw en damp verdwynen /
Den nebel trekken op /
Nu hare stralen schynen
Van 's hemels hooge top.
4. 't krygt al een nieuwe wezen /
De bloemtjens staen zoo schoon
Als Salomon vooz dezen
Opt in zyn koninklyk thoon.
De vogelen tierelieren /
Elk lieftlyk in zyn tael:

2 Sam. 25:

4.

Pf. 19:5.

vs. 6.

Ibid.

Spr. 43:4/

24.

Matt. 6:

29.

Eccles. 12:

4.

Day. 17

191

Ia menschen ende dieren
Zyn vrylyk altemael.

Pf. 130: 5/ 6. 5. **W**y uwe knechten wachten
Op u / o God en Heer!

Toont na veel onheyl's nachten.

Cant. 3: 1. **E**ens 't licht uws aenschyns weer:

Pf. 4: 7. **W**ilt ons met heyl versaden

Pf. 90: 14. **A**ls in den morgen-stond /

O Heer! die ons ontladen

Van alle zorgen kond.

Ies. 58: 8. 6. **L**aet onze licht vooztbeken

Gelyk de dageraet /

vers 11. **M**aekt ons als waterbekken

Wiens stroom noyt stille staet.

Pf. 13: 29. **D**oet lichten onze lampen /

En doet opklaren gantsch

Ons duysteris en dampen

Pf. 14: 6. **D**ooz uwen held'ren glants.

7. **G**eeft dat wy mogen bloeyen

Als lelien by een vjon /

En onze wort'len groeyen

vers 7. **G**elyk de Libanon.

Laet onze scheuten uytflaen /

En al onz' heerlykheid

Gelyk het groene krupd staen

Met zoete reuk verspreid.

Pf. 90: 14. 8. **Z**oo zullen met behagen

Wy jupchen nu ter tyd /

En in al onze dagen

Vooztaen ook zyn verblyd.

Na dat wy lang vooz dezen

Zyn hard gedrukt van u /

vers 15. **W**ilt ons genadig wezen

En weer verblyden nu.

9. **L**aet uwe wonderwerken

vers 16. **A**en uw knechten / Heer /

Dooz haer verlossing merken /

Nen haer geslacht uw eer.
 Toont ons uw liefstpheden:
 Wilt onzer handen werke
 Bevestigen in vrede;
 Ja maekt het vast en sterke.

bers 17.

Morgen-Gebed tot Christum,

Stem: Ps. 91. Die in Godes bewaring sterk.
 Of: Voorganger en geleydes man.

1. **O** Jesu / gy die zyt alleen
 Des wereldds Zaligmaker /
 En booz uw schapen in 't gemeen
 Een sterke en trouwe waker;
 Gy slaeyt of sluynt noyt op uw wacht /
 Dies kom ik u weer danken /
 Dat gy my hebt in deze nacht
 Behoed booz Satans ranken.
2. Wat helpt den Dorst der duyfsterne
 Zyn wezel / nyd en list /
 Daer u genaden-luyfster is /
 O zoete Jesu Christe?
 De sterke-gewapende te veld
 Met al zyn helsche machten /
 En heeft gantsch niet / o sterke Held!
 By uw zeebare krachten.
3. Gy zyt myn erfdeel en myn goed /
 Myn heyl staet in uw handen;
 Dies bidd' ik booz uw diebaer bloed /
 Breekt boozt des boozen banden;
 Dat / schoon hy my te vangen tracht /
 Ik nochtans niet en gylde
 Van uw wegen onbedacht
 Na d'een of d'ander zyde.
4. Doet my nu in den morgen-stond

Matt. 10
 21.
 Joa. 10: 7/
 28.
 Ps. 121: 4.

Eph. 6: 12.

Ruce 11:
 21.
 Eph. 6: 22.
 Joa. 12:
 30.
 Jes. 63: 1.
 Ps. 16: 5.
 Eccl. 9: 1.
 Jes. 30: 21.

Ps. 143: 8.

Mijn gunst en goetheid hooren /
Want ik betrouw op u / die kond
Mijn vband haest verstooren.

Ibid.

Maekt my den weg doch kondig nu
Oien ik hebbe te treden /
Want ik verhef mijn ziel tot u
Met zuchten en gebeden.

Matt. 28:
20.
1 Tim. 1:
18.

5. Wilt dezen dag en al den tyd
Myns levens by my wezen /
Op dat ik sryp den goeden sryp
Kloekmoedig zonder vrezzen.
Tot dat ik uyt dit jammerdal
Zal afgebozdert werden /

Apoc. 2:
10.

En zyn gekroont / wanneer ik zal
Ten eynde toe volherden.

6. Al wat ik heb tot noch gedaen /
En is als niet te achten ;

O Jesu ! helpt my nu vooztaen
Dooz uwe sterke krachten /

Phl. 4: 13.

Waer dooz ik alle ding vermag /
Dat ik te recht beginne

Ma u belieben dezen dag /
En daeg'lyks meer gewinne.

7. Op dat ik alles wel berricht /
En vzychtaer werken komme /

1 Sam. 13:
6.

Zyt gy my als des morgens 't licht /
Wen opgaet eerst de Sonne /

Des morgens zonder wolk of zwerk /
Wen na een zoeten regen

Van haren glans uytspzrupten sterk
Gras-scheuthens aen de wegen.

Gebed en dankzegginge na de
Maelyd.

Op de wyse: O heilig zalig Bethlehem! Of: twee
versen booz een/ Pf. 138. Ik dank u Heer, &c.

1. **O** God/ u zy lof/ eer en dank
Booz 't groot getal van uw weldaden/
Die gy al onze leven lank
Ong hebt bewezen upt genaden.
Pf. 103: 2.
2. Wat zyn wy arme knechten / Heer /
En uw dienstmaegden kleyn van waerden /
Dat gy aen ons gedenkt zoo zeer /
En nederziet op dezer aerden!
Pf. 145: 3.
Pf. 8: 5.
Pf. 118: 6.
Gen. 32:
10.
3. Wy zyn te smood en te gering
Al uwer goedertierentheden /
Dat gy ons zoo in alle ding
Verzorgt en onderhoud met vreden.
Pf. 80: 6.
4. Ons' misdaed wel verdient / dat gy
Ong brood der droeffenis mocht schenken /
En onze leven lank daer by
Met bitter tranen-water dzenken.
Gen. 3: 18.
5. Ja doornen / distels / en het geen
Ong d'aerde nu geeft van naturen /
Behoort ons spys te zyn alleen /
Zoo gy de zond' ons liet bezueren.
Pf. 103: 8/
10.
6. Maer gy wilt u barmhertigheid
In overbloed aen ons bewyzen /
En maekt dat booz ons is bereid
De keur en geur van zoete spyzen.
Pf. 104: 14.
7. Gy maekt dat alderhande krypd
Ten dienste van ons arme menschen
Veel schoonder upt der aerden spruyt
Als wy het zouden konnen wenschen.
8. Ons brood en voedzel komt ten schyn
Uyt d'aerd op zyn bequame tyden /

18 PSALMEN, LOF-SANGEN

herz 15.

Dooz uw bevel / ja ook de wy
Die 's menschen herten doet verbliden.

Pf. 145: 15 / 9.
16.

Gy opent uwe milde hand /
En zegent dooz uw groote krachten /
O goede God! dooz 't gantsche land /
Al' oogen die daer op u wachten

Pf. 104: 24

10 Hoe groot zyn uwe werken doch!
Met wysheid hebt gy / t' uwer ere /
Al die gemaakt / en d'aerd' is noch
Van uw goed'ren vol / o Heere!

2 Tim. 3:

11. Wy bidden / laet ondankbaerheid

2.
Pf. 77: 12 /

In onze herten noyt beklyben /

11.

Maer laet ons uwer goedigheid

Deut. 8:

Tot aller tyt gedachtig blyben.

11.

12. Geest dat w' ons wachten staeg met blyt /

Ecc. 10:

Dat wy doch uwer noyt vergeten /

17.

Op dat wy ter bequamer tyd /

Jac. 5: 5.

Tot sterkt' / en niet tot wellust / eten.

1 Tim. 5:

13. Laet ons ons zelfs van zonden vry /

11.

In uwe liefd' en vrees bewaren;

1 Tim. 5:

Onz' herten ook met brasserij

12 / 14.

En d'onkenschap doch niet bezwaren.

1 Tim. 5: 11.

14. Maer geest ons een beweegt gemoed

1 Tim. 5: 17.

Tot troost van die zyn in elenden /

Dat wy van onzen overbloed

Van herten haer een deel toe-zenden.

15. Als gy ons doet een volle stroom

Van boter en van honig gieten /

Is 't recht dat daer van weder koom

Iets op de dorre landen blieten.

Pf. 62: 11.

16. Laet noyt te veel ons hert en oog

Gezet zyn op dees aerdsche goed'ren /

Maer trekt daer dooz tot u om hoog

1 Tim. 6:

O God! onz' herten en gemoed'ren.

17.

17. Met pber laet ons daer na staen /

Dat wy boozal die spys verwerben /

1 Tim. 6: 27.

Die nimmermeer en zal vergaen /

Noch

Noch ons in eeuwigheid doen sterben.

18. Op dat wy booz u niet geneugt
Alhier van uwe gaben eten /

En namaels in des Hemels bzeugd
Aen uw tafel zyn gezeten.

19. Daer ons tot in der eeuwigheid
Geen spys en drank meer zal ontbzekten /

Maer t'aller tyd zal zyn bereid
De volheid uwer wellust beken.

20. Neemt aen ons dankbare gemoed /
Verhoord 't gebed van ons al t'zamen;

Ja Heer / wy bidden dat gy 't doet
Om Jesu Christi willen. Amen.

Deut. 14:

26.

Luc 22:

37.

Apoc. 7:16.

Pf. 36:9.

Pf. 4:2.

Job 16:

23.

Avond-Gebed.

Op de wyze: 't Houwelyk is een goede zaek.

1. **Z**ijt gelooft / o God en Heer!

Dat gy weer
Dooz uw zoetheid en genade
Ong hebt dezen dag bewaert /
En gespaert

Dooz al ongeluk en schade.

2. Gy neemt altyd op ons acht /
En veracht

Niet het maekzel uwer handen;
Daerom moeten wy te zaem

Uwen Naem

Maken groot in allen landen.

3. Heer wy vallen u te voet

Met ootmoed /

En een kinderlyk vertrouwen /

Biddende / dat gy ons doch

Heden noch

In genade wilt aenschouwen.

Pf. 121:7/

8.

Pf. 93: 18.

Pf. 138. 8.

Pf. 34:4.

Pf. 95:6.

Eph. 3:12.

4. Onze

- Ps. 51: 5. 4. Onze zonde snoed en quaed
 Dooz ons staet /
 Die wy hebben weer bedzeben
 Dooz u aenschyn dezen dag /
 Daerom (ach!)
 Wilt gy ons die doch vergeben.
- Luce 11: 4.
 4.
 Ps. 25: 7. 5. Denkt op onze zonden niet /
 Maer aenziet
 Liever uw barmhertigheden /
 Tesa. 35: 3/4. Denkt om Christi pyn en nood /
 Phil. 2: 8. En zyn dood /
 1 Petr. 2: 21. Welk hy heeft booz ons geleden.
6. Houd ook ober ons de wacht
 Dezen nacht /
 O behoeder aller schapen
 Ps. 121: 4. Van het huys van Israël /
 Dat wy wel
 En gerustelyk inslapen.
- Ps. 3: 6.
 Jes. 60: 1. 7. Dypsternis dekt ober al
 't Aerdsche dal /
 En de donkerheid komt nader:
 Luce 24: 29. Blyft in zulken staet ons by /
 Heere / gy
 Die daar zyt der lichten Vader.
- Jac. 1: 17. 8. Goede God / wanneer wy maec
 't Menschyn klaer
 Ps. 4: 7. Alwer vziend'lykheid niet missen /
 Ps 91: 5. Zoo en zal ons quellen niet
 Het verdriet
- Cant. 3: 8. Van de nacht of dypsternissen.
- Ps. 91: 11. 9. Geeft uw Engelen bebel /
 Datze siel
 Ps 34: 8. Komen om ons te bewaken /
 En dat zy rondom ons heen
 In 't gemeen
 Haren leger komen maken.
10. Als ons lichaem slapen gaet /

Dan zoo laet

Onze ziele wakker blyben /
En laet / tot des Satans spyt /
t'Allet tyd

Cant 2: 5.

Uwe liefd' in ons beklyben.

Joan. 15:

9/10.

11. Laet benauwtheid / dzuk en pyn
Derre zyn /

Ies. 35: 10.

Spr. 31:

22.

Waken / bzaaken / booze droomen /
Zware zorgen en verdriet

Laet doch niet

Ober ons / o Heere! komen.

12. Dat geen inbzeuk haest en suel

Pf. 144: 14.

Ons ontstel /

Noch geen uytbal ons verstoore /

Dat men geen gekrysch / gekarm /

Of alarm

Opt op onze strate hoore.

13. Boven al doch van ons keert

Ende weert

Alle byer- en water-noden /

Ies. 43: 2.

Die zomtyds met groote kracht

Onberwacht

Komen schrikkelyk gebloeden.

14. Dan zoo zullen wy ons weer

Pf 4: 9.

Leggen neer /

En in vrede t'zamen slapen ;

Want gy / Heer / alleene zyt

t'Allet tyd.

Ons een sterke schild en wapen.

Joan. 13: 1.

15. Eind'lyk als ons ure naekt /

Dat gy maekt

Gens een eind' aen deze dagen /

Zoo wilt onze zielen / Heer /

t'Uwer eer /

Hebr. 4: 3 /

9/10.

In uw eenw'ge ruste dzagen.

Avond-Gefang, tegen den schrik
des nachts.

Op de wyze van de 10. Geboden: Hest op
u hert, &c

Of: O droomer, wilt niet langer droomen.

Pf. 27: 1. **G**OD is myn licht / wien zoud ik vreezen?
De Heer is mynes levens kracht /
Dooz wien zoud ik verbaert dan wezen?

Pf. 91: 5.

Ik vrees niet booz den schrik der nacht.

Pf. 23: 4.

Al waer 't schoon dat ik zoude komen

In 't dal der schaduw van de doot /

Geen quaed en zoud ik nochtans schromen /

Want hy is met my in den noot.

Exod. 13:

Hy die geleid heeft zynen volke

21.

Op haren weg zoo goedertier

Pfal. 105:

's Daegs met een uitgebreide wolke

39.

En 's nachts met een verlichtend' vper /

Pf. 78: 14.

Die zal ook over my gebieden

Pf. 42: 9.

Des daegs zyn goedertierenheid /

En 's nachts zullen zyne lieden

Ook by my zyn dooz zyn geleid.

Laet by de Satan zyn verbolgen

Apoc. 12:

Met al zyn macht der duysternis /

12.

Ik wil kloekmoedig Jesum volgen /

Eph. 6: 12.

Die 't ware licht der wereld is.

Joan. 8: 12.

Ibid.

Zoo ga ik niet in duysternisse /

Maer heb het licht des levens klaer /

Zoo dat ik niet en val of gliisse

Op myne wegen hier of daer.

Pf. 62: 3.

Der boozen weegen zyn gantsch duyster /

Pf. 35: 6.

En glat en slibb'rig over al /

Job. 5:

Daer op zy / met der zonden klupster

21.

Geboept / genaken tot den val.

Maer

Maer 't pad der bidden is heel effen /
 Zoo dat ik kan des levens haen
 Ook midden in de nacht wel treffen /
 En zonder strupk'len daer op gaen.
 Zyn Woord is voer myn voet een lampe
 En voer myn pad een helder licht /
 Zoo dat ik veplig voerder stampe /
 Als ik dat houd in myn gezicht.
 En wilt doch by my blyven / Heere /
 Vermids de dag nu is gedaelt ;
 Met myne ziel ik u begeere /
 Dat gy my in de nacht bestraelt.

Prov. 28
 19.
 Ies. 26: 9.
 Prov. 15:
 19 / 24.
 Ps. 119:
 105.

Luc. 24:
 29.
 Ies. 26: 9.

Geestelyke blydschap der Geloo-
 vigen.

Stem: Myn ziel berst nu van vreugden uit.
 Of: Prins Robbert was een Gentilman.

1. **I**k ben zeer blylyk in den Heer /
 Myn ziel is blyd in God.
 Des wereldds vreugd ik niet begeer /
 Ik laetz' een wereldds zot.
 Die Canaans zoete druppen ook
 Maer eens heeft recht gesmaekt /
 Na 't stinkend wyf Egyptisch look
 Zoo gretig niet en haekt.
2. **A**l d'aerdsche vreugd is als een lamp /
 Die eierlyk brand en schynt /
 Maer met een stank en vuple damp
 Vaest uytgaet en verdwint.
 Het lacchen van een wereldds zot
 Is eben als 't geluyt
 Der doornen onder eenen pot /
 Met korte vreugd is 't uyt.
3. **M**aer al het vyer op Gods altaer
 Is blydschap in den Heer ;

Ies. 61: 10.
 Ioa. 16:
 20.
 Num. 13:
 23 / 26.
 Deut. 1: 24 /
 26.
 Num. 11:
 5.
 Job 18: 5 /
 6.
 Prov. 20:
 20.
 Eccl. 7: 6.

Iob 20: 5.
 Heb. 6: 11 /
 13.

- Phil. 4: 4. Het geen haer voed / is altyd daer /
 In brand en blaekt staeg meer.
 En schoonze zomtyds schynt verdooft /
 Als onder d'asch bedekt /
- Ies. 35: 10. Een eeuw'ge vzeugd blyft op ons hoost /
 In word weer opgewekt.
- 1 Pet. 4: 4. 4. O wereldds mensch / ziet hoe gy seylt /
 Wanneer gy denkt of zegt /
 Dat niemand / die niet met u zeylt /
 Kan vzolpk zyn te recht.
- Eccel. 2: 2. Wy hebben utwe dwaze vzeugd
 In 't minste niet van doen /
- Ies. 29: 19.
 Job. 14: 10. En zyn in Christo meer verheugd /
 Als gy wel zoud vermoen.
- 1 Pet. 2: 3.
 Ps. 36: 9. 5. O! had gy maer een dzop gesmaekt
 Ps. 84: 12. Apt zyne wellust-bzon /
 O! had u maer een strael geraekt
 Van deze ware Son!
 'k Weet dat u haest u wellust zy
 Als dzek en slyk die stinkt /
 En enkel duyfsteris / daer by /
 Wat in de wereld blinkt.
- Phil. 4: 4.
 Ps. 92: 11. 6. Verheugd u in den Heer altyd /
 O gy oprechte schaer:
 Gy zingt hem vzolpk en verblyd
 Gy vzomen allegaer.
- Phil. 4: 7.
 1 Cor. 2: 24.
 Col. 3: 15. De vrede Gods / die overtrest
 Al 't menschelyk verstand /
 Dien vleesch en bloed veel min bezest /
 Neemt in u d'overhand.

Bruylofts-lied.

Stem: Psalm 128. Salig is hy bevondend
 Of: Wilhelmus van Nassouwen.

1. **G**od die des Houw'lyks banden
 Van 's werelds aen-beghin

Hebt met uw eppen handen
 Gebonden na uw zinn
 Doe gy den man liet slapen
 Zoo diepe / vast en styf /

Dat van u wierd geschapen
 Apt zyne ribb' het wyf.
 2. Doe gy daer na geleide
 Zoo zoet en aengenaem

De man en vrouwe beyde
 Als met uw hand te zaem
 Op datze zouden leven
 In eenen vleesche twee /

Malkander vast aenkleven /
 In d'aengebangen Ce.
 3. O God! noch alle dagen
 Doet gy gelyk als doe;

Uw hand / na uw behagen /
 Bzengt elk de zynen toe.
 Gy wilt / dat onderhoutwen
 Zal wezen dit verbond /

Dat man en vrouwe zich troutwen
 Tot 's werelds leste stond.
 4. Geloost zy utwen Name /
 Dat gy dees lieve twee
 Dus hebt geleid te zame
 Dooz uw bestiering mee.

Gy maek uw eigen werken
 Doch nu voozspoedig / Heer:

R. Haet

Laet uwen Geest haer stercken
En troosten meer en meer.

Ps. 128: 1. 5. Geest datz' u vreezen mogen
En in uw wegen gaen /
Op datze met haer oogen
Zien uwen zegen aen.

Gen. 30: 2. Wilt doch van haer niet weeren
Des lichaems vruchtbaerheid /
Zoo 't strekt tot uwer eeren
En harer zaligheid.

Ps. 128: 3. 6. Laet hare kind'ren buypen
Tot leders vzeugde gaen ;
En als olpbe-spruyten

vs. 6. Fontom haer tafel staen,
Ja laetze zien de kind'ren
Van hare kind'ren weer /
Daer Satans ryk doorz mind'ren /
Maer 't uwe sterck vermeer?

Apoc. 19: 7. 7. Tot dat eenmael na dezen
De Bzuyloft van het Lam
Zal aengekomen wezen :

Apoc. 22: 17/ 20. O ! datze doch haest quam !

Op dat wy mochten blyven
By 's Hemels Bzuydegom /
Daer eeuwig zal beklypen
De ware vzeugd al om.

Lof en eigenschappen eener deugdelyke
huisvrouwe, beschreven in het laetste
Capittel der Spreuken Salomons.

Men zingt dit op de wyze van de 10. Geboden:
Of: O droomer wilt niet langer droomen.

1. **W**ie zal gelukkig hier verschynen?
Die eene deugtzaam huysvrouw vind:
Want verre boven den robynen
Is haer weerdig die 't recht bezint.
2. Het hert haers mans/haers waerden heeren/
Tot aller tyd op haer vertrouwt;
Zo dat hy zal geen goed ontbeeren
Van 't gene daer men huys van houdt.
3. Zy doet hem goed / na zyn behagen /
En nimmer daer en tegen quaet /
Soo lange zy in hare dagen
Hier met hem leeft en omme gaet.
4. Wol ende vlas zoektz' aen te slepen /
En werkt met lusten harer hand.
Sy is gelyk des koopmans schepen:
Sy brengt haer brood van ver aen land.
5. Sy staet al op na hare wyze /
Wanneer 't noch is al nacht geheel;
Sy geeft haer huysgesinne spyze /
Haer maegden het bescheyden deel.
6. Zy denkt zeer neerstig om een akker /
En krygt hem eindelyk ter hand:
Van harer handen vrycht zy wakker
Een aengenamen wyngaert plant.
7. Sy gord haer lpf / als die vol moed is /
En sterkt haer armen staeg met kracht.
Sy smaekt dat haer koophandel goed is:

- Haer lamp en gaet niet upt by nacht.
 8. Zy steekt haer handen na de spille /
 En laetze lustig ommegeaen:
 Haer hande-palmen zyn niet stille /
 Maer vatten sneeg den spinrook aen.
 9. Zy bryd haer hand-palm tot den armen
 Dooz mededeelsaemheid ook upt:
 Dooz den nootdrustigen die karmen
 Sy nimmermeer haer handen sluyt.
 10. Sy breeft niet booz haer hups van wegen
 De sneeuw / of diergelyke leed:
 Dewyl haer gantsche hups daer tegen
 Met dobbel kleed'ren is bekleet.
 11. Sy maekt booz haer met kloekke zinnen
 Seer schoon-gebeeld tappt cieraet:
 Van purper en van 't fynste linnen
 Is hare kleeding na haer staet.
 12. Haer man is indes Riecht-hups poozten
 Dooz zyn ontzachlykheid bekent;
 Als d'Oudst' in 't land te zamen zoozten
 En hy terstond daer is ontrent.
 13. Sy maekt syn lynwaet met haer handen /
 En zy verkoopt het met gewin:
 Sy lebert ook in verre landen
 Den koopman gordels na zyn zin.
 14. Met sterkt en heerlykheid der zeden
 Sy zoo geballig alsze mag
 Haer t'allen tyden doet bekleden /
 Sy lacht eens om d'aenstaende dag.
 15. Sy doet haer mond met wysheid open /
 En op haer tong is goedheids leer:
 Sy ziet hoe haer hupszaken loopen:
 S' eet brood der luyheid nimmermeer.
 16. Haer kind'ren zich te zaem opmaken /
 En roemen wel gelukkig haer:
 Haer man zal immers haer niet laken:
 Hy pyyst haer / en hy zegt / 't is waer:
 17. Seer

17. Seer deugd'lyk hebben vele vrouwen
 Gehandelt in haer hupses staet:
 Maer in voorzichtig hups-op-houwen
 Gy alle die te boven gaet.
18. De schoonheid en 't bevallig wezen
 Is ydelheid slechts en bedrog:
 Een vrouwe die den Heer zal vrezzen/
 Moet meerder zyn geprezen doch.
19. Geeft haer / zoo dat het elk mag merken /
 Van hare handen vucht de eer:
 Laet in de poorten hare werken
 In 't openbaer haer pryzen zeer.

Lof-sang ende Gebed der Kinderen.

Op de wyze: O Heilig, zalig Bethlechem! Of
 twee versen voor een / Ps. 138. Ik dank u Heer, &c.

1. O Heilig God! die uit den mond
 Der kind'ren en der zuppelingen
 U lof en kracht volmaken kond /
 Gy doet ons tot u vollyk zingen. Ps. 8: 3.
Matt. 21:
16.
2. Hoe zwak ook onze kindsheid zy /
 Dat zal uw eere niet verminderen;
 Gy gaet den wyze wel voorby /
 En openbaert u aen de kind'ren. Matt. 18:
25.
3. Gy toont in zwakheden uwe kracht /
 Ja liefst het zwakke voor het sterke /
 Voor 't groote / 't geen men niet en acht:
 Op dat men uw genade merke. 2 Cor. 12:
9.
1 Cor. 1:
27/28/29.
Matt. 21:
15/16.
4. Als eertijds met een held're toon
 Die kind'ren riefen in den tempel /
 Hosanna Davids ware Soon /
 Beweest gy hier van een exempel. Ibid.
5. Het was des Schriftgeleerden schaer /

30 PSALMEN, LOF-SANGEN

Die zweeg / en haer ook wou doen zwingen /
Maer Jesus toond / hoe gy van haer /
Schoon jonk en teer / u lof kond klyngen.

6. Zoo willen wy dan ook / o Heer!

Ma ons geringe kindsche krachten /
W byolpk zingen lof en eer /

Hoewel 't de wereld niet mocht achten.

7. Wy zyn / 't is waer / heel zwak en broos /
Soo dat wy struypk'len t'aller stonde:

Jac. 3: 2.

Ons hert is van der jeugt aen boos:

Gen. 8: 21.

De dwaesheid is daer in gebonden.

Prov. 22:

8. Maer wilt gy doch gedenken niet

15.

Pf. 25: 7.

Der zonden onzer jonkheid / Heere:

't Berouwt ons datze zyn geschiet /

Bergeest z'ons doch tot uwer eer.

Luce 2: 12.

9. O Jesu! die door 's Vaders raed

Heb. 4: 15.

Zelf een zwak kind hebt willen wezen /

1 Joann. 1:

Doch zonder alle zond of quaed /

7.

Gy zult ons door u bloed genezen.

Marc. 10:

10. Wy weten d'inhoud uws gebods:

14.

Laet tot my komen ook de kind'ren /

Want zulk'er is het ryke Gods /

vs. 16.

En wiltze niet van my verhind'ren.

11. Gy neemtze vriend'lyk in uw arm /

En zegent haer met uwe handen.

2 Cor. 14:

11. Uw liefd' / o Jesu! maakt ons warm /

6.

En doet ons in weer-liefde branden.

Pf. 51: 13.

12. Verlicht ons in uw kennis / Heer!

Joan. 14:

Uw Heil'gen Geest van ons niet scheid' /

26.

Joan. 16:

Die ons al uwen wille leer /

15.

En in u reyne waerheid leide.

Eph. 4: 15.

13. Laet ons in u opwassen staeg

Col. 1: 10.

In heiligheid en alle wysheid;

Rom 12.

Ja laet ons nimmer worden traeg /

Prov. 26:

Tot dat gy ons bekroond met gypsheid.

31.

14. Of zoo gy door een broeger dood

Ons voor het quade wech wilt raven /

Zoo

Zoo troost ons in den lesten nood /
En laet ons zaliglyk ontslapen.

Jel 5: 1.
1 Cor. 5: 6/
18/ 20.

Tegens het lange uytstellen der
bekeeringe.

Men kan in dit Gesang de twee laetste regels
jes van elk vers uytlaten / ende also het zel-
ve zingen op de wyze van de 10. Geboden:
Heft op u hert, &c.

1. **V**erbeyd niet om u te bekeeren
Tot God den Heer / van uwe zond' /

Noch wilt geen uytstel meer begeeren
Van dag tot dag / van stond tot stond:
Maer doe nu 't goed / en laet het quaed /
Want morgen is 't misschien te laet.

Pf. 34: 15.
Jac. 4: 14.
Pf. 55: 16.
Marc. 24:
43/ 44.

2. De tyd der boete werd u ontnomen
Wanneer de dood komt onberwacht /
Want onberziens de Heer zal komen
Gelyk een snelle dief by nacht.

Zoo doet nu 't goet / en laet het quaet /
Want morgen is 't misschien te laet.

1 Thess. 5:
2.
Apoc. 3: 3.

3. En schoon u noch veel tyd waer ober /
Gy word daer door te beter niet /
Maer maekt u zonden meer en grover /
Ja raekt als onder haer gebied.

Syr. 3: 28.
Rom. 6: 16.

Zoo doet nu 't goet / en laet het quaet /
Want morgen is 't misschien te laet.

4. Die nu tot boete niet bequaem is /
Sal 't morgen noch veel minder zyn /
En daer de zond' zoo aengenaem is /
Daer vleytze staeg met schoonder schyn.

Zoo doet nu 't goed / &c.

Jer. 13: 23.

5. Als Dooren verw/ als luypaerts vlekken /
Kleeft vast de lang-gepleegd' zond':
Wie zal bestaen haer uit te trekken
Doo diep gewortelt in den grond?

32 PSALMEN, LOF-SANGEN

Zoo doet nu 't goed / Ec.

6. 't Is waer de deur van Gods genade
Staeg den boetbeerd'gen open staet /
Job. 1: 24. Nochtans zoo komt hy wel te spade /
Die hem / terwoyl hy roept / versmaed.
Soo doet nu 't goed / Ec.

Luc. 13: 24/ 7. Daer zullen vele komen lopen /
25. Wanneer de deur gesloten is /
En bidden / Heere / doet ons open ;
Maer al haer hoop zal wezen mis.
Soo doet nu 't goed / Ec.

8. Roept dan niet langer / morgen / morgen /
Noch wilt niet wachten op het lest.
Maer wilt u ziel by-tyds verzorgen /
Denkt / d'eerste boet is ook de best :
En doet nu 't goed / Ec.

2 Cor. 6: 2.
Heb. 3: 7/ 15.
Matt. 3: 8. 't Is nu de dag en tyd ; dies heden
Terwoyl gy zyne stem noch hoort /
Verhard uw hert niet tegen reden /
Maer brenge bekeerings burchten voort /
En doet nu 't goed / Ec.

Begeerte tot God, om den korten tyd
dezes levens wel te besteden.

Stem: Ps. 8. O! Onse God en Heer, &c Of 2
versen vooz 1. Ps. 18. Ps. 32. Ps. 45. en 144.
Of: Een Koopman die het eel gesteent, &c.

Gen. 47: 9 1.
Erel. 6: 12.
Roum 13: 11.
Job. 14: 5.
Job. 9: 4. 2. 't Is eenmael tyd / ja meer dan tyd / o Heere!
Dat ik tot u voortaen myn wegen lieere /
Ec

- Ger ik genaek het eynde van myn perk / Ies. 10: 18.
 End' uur/waer in men niet handoen u werk.
 3. Leer my dog eens also myn dagen tellen / 2: 01 102
 Dat steeds myn hert de wysheid mag verzel
 End dat ik my in myne pelgzinschap / (len /
 Niet op en houd' /maer daeg' liks bozder stapp'.
 4. Het leven / dat wy niet aen u en geben / Rom 14:
 En heeft te recht de name niet van leven : 7/ 8.
 't Was beter dat de tyd noyt waer geweest /
 Die t' uwen dienst niet is besteed op' t meest.
 5. Dypst van my uyt des werelts liefd' en luf = 1 Ioa. 2:
 En laet myn ziel in u alleene rusten / (ten / 15/ 16.
 Op dat wanneer myn uur gekomen is / Ioa. 12: 1.
 Zy eeuwiglyk blyb' in behoudenis.
 6. Geest dat ik zoo myn pad ten eynde loope / 2 Tim. 4:
 Dat ik in 't waer geloob' / in liefd' en hoope / 7/ 8.
 Afscheiden mag; en d' eeuwige eere-kroon
 Ontfangen uyt genade tot een loon.

Klachte ende Gebed eens boetveer-
digen Sondaers

Stem: Ik hab mein sach Gott heim gestelt,

1. O Heilig God! ik treur' en klaeg / Chren. 3:
 Dat ik myn misdaed alle daeg 39.
 Zoo zwaer / zoo groot en vele maekt / Iac 3: 2.
 Hoewel ik vaekt Rom. 7:
 Het ernstig te vermyden haekt. 19.
 2. Myn zonden zyn eplaes alree 't Gebed
 Geworden als het zand der zee / Manasse
 Zy gaen al over d' hoogste top 9.
 Van mynen kop / Iof. 38: 5.
 En klimmen hoog ten hemel op. Ezra 9: 6.
 3. Ach! waec myn oog een trane-bzon / Ier. 9: 1.
 Dat ik genoegzaam weenen kon!

- Want schoon ik kermde nacht en dag /
 Te wepnig / ach /
 Jer. 10: 3. Zou nochtans wezen myn geklag
 3. Waer zal ik my nu keeren heen?
 O goede God tot u alleen.
 Ik weet en kan niet zeggen meer /
 Dan dit / o Heer!
 Ps. 51: 6. Ik heb booz u gezondigt zeer.
 Luce 15: 21. 5. Ik heb booz den Hemel en booz u
 Misdaen / o Vader! en ben nu
 Niet weert dat ik u kind meer heet:
 Maer 't is my leed /
 Dat ik opt tegen u misdeed.
 6. Gy neemt my aen in u genaed' /
 Al kom ik tot u by wat spaed' /
 Mich. 7: 7. Gy hond wel in den diepen grond
 19. Der zee terstond
 Wech werpen myne zware zond' /
 Jer. 31: 18. 7. Wilt gy / o God! bekeeren my /
 Dat ik te recht bekeere zoo zy.
 Gen. 1: 27. Gy die my hebt geschapen / Heer /
 Wilt my ook weer
 x Pet. 1: 3. Herscheppen tot u lof en eer.
 Ps. 119: 3. 8. Op dat ik mag van nu booztaen
 Luce 1: 75. Oprecht in uwe wegen gaen /
 Luce 21: 28. Zoo lang ik leev' in 't aerdsche dal /
 Rom. 8: 28. Tot dat ik zal
 Verlost zyn namaels heel en al.

P S A L M C X X X.

Stem: Psalm 130. Uit de diepten, ô Heere!

Of: Psalm 128. Of: Wilhelmus van Nassouwen.

Of: Gy die des Houwlyks banden.

1. **I**k **R**oep' uyt de diepe gronden
 Van myn elend en sinert /
 O Heere! t'allen stonden /
 Tot u met mond en hert.
 O Heere! wilt doch hooren
 Myn stem / wanneer ik spreek:
 Laet gunstighlyk u ooren
 Vermerken myn gesmeek.
2. Zoo gy / o Heer! de zonden
 Zoo nauw wilt gade slaen /
 Wie zal dan t'een'gen stonden
 In uw gericht bestaen?
 Maer by u is vergeving /
 Op dat men dies te meer
 Door u met vrees en beving
 Mag wandelen / o Heer!
3. Ik wil den Heer verwachten /
 Myn ziel verwachtet hem /
 Ik Hoop op de sterke krachten
 Van zyn beloft' en stem.
 Myn ziel vol angst en zorgen
 Wacht hert'lyk op den Heer /
 Veel meer dan na den morgen
 De wachters / ja veel meer.
4. Dat Israël lankmoedig
 Op God ook hoop en beyd /
 Want hy is overbloedig
 Van heyl en goedigheid.

Ja hy zal uyt genaden
 Zyn volk van Israël
 Van al haer misse daden
 Verlossen haest en snel.

Des Boetveerdigen tcevlucht tot
 Christum.

Stem: Ps. 128. Salig is hy bevondē. Of: Ps. 130.
 Of: Wacht auf ihr Christen alle, &c.

1. **G**ants treurig en verflagen
 Is myne ziel / o Heer!
- Ies. 61: 3. Om dat ik al myn dagen
 Gezondigt hebb' zoo zeer.
- Ezr. 9: 6. Myn misdaed is gewassen /
 Tot aen den hemel / hoog:
- Ier. 9: 1. O! kond' ik trane-plassen
 My stozten uyt myn oog.
- Act. 4: 12. 2. 'k Weet nergens hulp te vinden
 Als maer alleen by u /
- Toa. 6: 37. O Jesu myn beminden!
 Tot wien ik kome nu:
 'k Hoop vast en wil geloben /
 Dat een verflagen hert
 Van u niet afgeschoben /
 Maer aengenomen wert.
- Ps. 51: 19. 3. Gy zyt om dezer oorzaekt
 Gekomen hier beneen /
 Dat gy zoud zyn een voorszpraekt
 Der ulwen in 't gemeen.
- I Toa. 1: 2.
 Matt. 1: 28. Gy hebtze staeg ontboden
 Dooz ulwe vziend' lphoid;
 Ik kom' ook op u nooden /
- Ies. 40: 2. Want gy my med' verbeid.
4. Wilt gy na 't herte spzeken /
 En troosten immermeer /

Gy laet dat zyn gebleken /
Want ik 't met angst begeer.

Ik wensch te hooren eben
Dit woord zoo waerd en zoet;

Uw zonden zyn vergeben /
† Myn zoon / zyt wel gemoet.

5. Dees aengename woorden
Verquikken merg en been:

Myn ooren noyt en hoorde
Zoo troostelyke reen.

Ik wil hier op vaste bouwen
En wezen onbezest:

Sterkt gy myn zwak vertrouwen
Dooz uwen Heil'gen Geest.

Matt. 9:2.
† Of zyt
dochter.
Matt. 9:
22.
Psal. 51:10.

Marc. 9:
24.
Eph. 3:16.

Het zuchten eens zwakken Schaepkens
tot zynen Herder Christum.

Op de wyze: Bruyd'gom der geloov'gezielen.
Of: O Lam Godes heel onschuldig.

1. O Gy herder uwer schapen /
Die myn ziel alzoo bemind /

Daerze nergens vreugd kan rapen /
Dan daerz' u alleene vind;

Zegt my aen / waer dat gy weydet /
Waer gy uwe kudde leydet

In de hitte van den dag /
Daerze beplig schynen mag.

2. Ach! ik ga in alle hoeken
Van dit wyde woeste dal

Kust en goede wyde zoeken /
Waer ik die best vinden zal.

Dikwyls komt my d'hitte steken /
Dat ik byna ben bezwelen;

Dorst en honger quellen my

Joh. 10:
11.

Cant. 1:7.

Ezech. 34
11.
Ies. 4:6.
Psal. 73:26.
Ies. 55:1.

Noch zeer scherpelyk daer by.

Pf 119: 3. Ja ik ben als een verlooren
176. Schaephen afgeweken zeer /
Joan. 10: Dat nochtans nu wenscht te hooren
16. Synes herders stemme weer.

Maer ik ben zoo zwak en teder /

Dat ik van my zelfs niet weder

Tot u keeren kan / maer gy

Ezech. 34: Zelve moet opzoeken my.

11.

Luce 15:

4/5/6.

4. 't Gene schaephen van u hondert /

Dwalende met naer gehig

Trekt u / dat gy u affondert

Van de neg'n-en-tuigentig /

Om 't verlooze ne weer te vinden.

En dat zelve vast te binden

Op uw schouderen / verheugt /

Roepend' elk tot deze vzeugt.

Jesa. 40: 5. Als een herder zult gy weyden

11.

Uw kudde teer en zwak:

Die daer zoogen / zult gy leyden

Sachtliens ende met gemak:

Ja de lammerkens / die karmen /

Ook vergad'ren in uw armen /

En haer dragen in u schoot /

Eer gy haer laet in den noot.

Jesa. 49: 6. Weyd my op de rechte wegen /

2/10.

En op weyden / daer ik niet

Met den honger ben verlegen /

Noch de dorst my doe verdziet:

Daer de hitte niet dooz-bzeke /

Noch de sonne my niet steke.

Myn Ontfermer ley my sacht /

Daer het water spzingt met kracht.

De boetveerdige Sondaresse, weenen-
de aen de voeten Jesu, Luce 7:36.

Men kan dit zingen op de wyse van den 91
Psalm: Die in Godes bewaring sterk.
Of: Erzurndich nicht ô fromer Christi, &c.

1. **W**at zwaarighepd of droeb'ge maer
Mag deze vrouwe hier bzingen /
Die midden op de maeltijd haer
Zoo p'rig in komt dzingen?
Dooz d'oberbal van hare smert
En kanse niet uytspzeken
't Geboel en 't vzeemt getwoel van 't hert:
Wat miag haer doch ontbzekken?

2. Doch spzeektse niet / maer zucht en hygt
Van weemoed langs hoe zwaerder;
Haer hert als in haer mond op-stygt;
Als zy den Heer komt naerder.

O hert! o treurig herte spzeekt /
Wilt 't ampt der tong bekleeden
Want Jesus weet wat u ontbzeekt /
Ook eer hy hoozt uw reden.

Ies. 2: 29.

3. Ziet hoe haer oogen dooz 't gedzang
Van tranen open bersten /
Dooz ware boet / en liefdens dwang
Tot Jesum / die haer persten.

Zy derf hem niet recht schouwen aen
Bewust van hare zonde /
Blyft achter aen zyn voeten staen /
En weent uyt 's herten gronde.

4. Zy wil omhelzen haren Heer /
Maer derf het niet aanbaerden /
Dies valtze met haer aenzicht neer /

Al weenend' op der aerden;
 Daer mackitse zyne voeten nat
 Met heele tranen-plassen /
 Als of zy in een water-bad.

Hem vziend' lyki wilde wassen.

5. Bewylse niet weer af en laet /
 Hoe langz hoe meer bewogen /
 Zoo neemtse 't hanz haers hoofts te vaet /
 Om daer med' af te droogen.

Zy geest zyn voeten kus op kus /
 En zalfse met haer zalve /
 Op datse 't vyer haers herte blus
 Dat hadde zynent halve

6. Gy toont / o Jesu! dat veel meer
 Dees tranen u verblpen /
 Dan al des Pharisceen eer
 Met zyne selikernpen.

O! dat ik u dit traen-banket
 Zoo med' op-off'ren konde /
 Op dat gy ook op myn gebed
 Vergaest al myne zonde!

Jer. 9: 1. 7. Och! dat myn hooft nu water was /
 Een traen-fonteyn myn ooge /
 Die bloey met heele stroomen ras /
 En niet zoo haest opdrooge /
 Zoo zoud' ik dag en nacht / o Heer!
 Om myne zonden weenen;
 En 't zou 't bekleemde hert wat weer
 Verlichten van zyn steenen.

8. Doch giet ik nu geen tranen-bloed;
 Tot wassching uwer voeten /
 Gy giet een beek van dierbaer bloed;
 Dat zal myn druk versoeten.

Zach. 13:
 1. Uw bloed is d'opene fonteyn /
 Die my van alle zonde

1 Joa. 1: 7. Kan wasschen ende maken reyn /
 Nu en ten eeuw'gen stonde.

9. Dien gy niet wascht / en heeft geen deel Joan. 13: 8.
 Men u of uw genade ;
 Maer dien gy wascht / is reyn geheel : vers 10.
 Dies roep ik vzoeg en spade ;
 Wascht niet alleen myn voeten / Heer / vers 9.
 Maer 't hooft en d'handen t'zamen /
 Ja wascht myn ziel : en 'k zal niet meer
 My vooz uw aenschyn schamen. Ps. 119: 6.

Troostelyke bedenkinge ende toe-eigening der woorden Christi, Apoc. 22: 17. Die dorst heeft, &c.

Stem: Ps 39. God regeert, zynde met eeren, &c.
 Of: Al wat men hier in deze wereld vind.

1. **U**W mond / o Heer ! is enkel zoetigheyd : Cant. 5. 16.
 Genaed is op uw lippen uyt-gesprept ;
 Zy zyn al met den lillen besproept / (bloept. Ps. 15: 3.
 Waer van zeer schoon de myrthe druyt en Cant. 5: 13.
 2. Wanneer wy zyn benaut dooz angst en smert / Jes. 61: 2 /
 Zoo troost gy ons / en spreekt ons na het hert. 3.
 Myn ziel gaet uyt van wegē 't groot vermaekt / Jes. 40: 2.
 Dat zy geniet in uwe soete spraek. Cant. 5: 6.
 3. Nu roept gy weer; Soo wie daer dorst heeft, Apoc. 22: 17.
 koom
 Die wil die neem', als uyt een vollen stroom /
 Geheel om niet des levens water nu.
 Dees uwe stem heeft my gelokt tot u.
 4. Roept gyze die daer dorsten. Heer / wel aen /
 Zoo koom ik dan vymoedig tot u gaen :
 Ja zelve weet gy myner zielen stand /
 Die vooz u is gelyk cen dorstig land. Ps. 143: 6.
 5. Myn ziele doost na u (gy weet het / Heer /) Ps. 63: 2.
 Myn vleesch verlangt na u van herten zeer /
 Als in een land dat dooz' is ende mat /

- Om dat het lang geen water heeft gehad.
 6. Ik wil zeer geern' / (Ik loob' u / om dat gy
 Phil. 2: 13. Het willen zelfs eerst hebt gewerkt in my)
 Ik wil, en 't is al mynes herten lust /
 Dat mynen dorst nu moge zyn geblust.
7. Geeft my / o Heer ! dat water / dat my niet
 Joa. 4: 15. Na 't water dorst het geen de wereld bied /
 En ik by haer niet om te putten kom /
 vers 13. Waer naer men dorst met smerte wederom.
 Aes. 55: 2.
8. Ja geeft / dat ik voortaan mag walgen van
 Het geen dat niet verzadigen en kan /
 Maer myne ziel in u haer een'ge rust
 Ibid. Haer t'aller tyd in bettigheyd verlust.
9. Myn arme ziel noch geld noch pyp en heeft
 Die zy u voor des levens water geeft ;
 Doch alles geeft en schenkt gy ook om niet,
 En zonder dat belooninge geschied.
10. Hoe lieflyk kond gy onzen dorst verstaen /
 Als wy daer van haest schynen te vergaen !
 Mat. 5: 6. O zael'gen dorst / die zoo verzadigt word !
 Zy zyn zeer arm die 't aen dit dorsten schoort. !
11. Gy hebt gesprengt een milden regen / Heer ;
 Gy hebt gesterkt uw erffenisse weer /
 ps. 68: 10. Wanneerse was geworden moed' en mat /
 En troosteloos van dorst daer neder zat.
12. Laet my na u doch dorsten broeg en laet /
 Op dat gy staeg zoo mynen dorst verstaet ;
 ps. 35: 9. Tot dat gy my hier namaels eeuwig dzenkt
 Ayt uwe beek van wellust die gy schenkt.

Toevlucht tot Christum.

- Joa. 14: 6. 1. Jesu / waerheyd / weg en leven /
 Actoz. 4: 14. Die tot den Vader leyd /
 Gy alleene kond my geven
 Joa. 6: 68. Der zielen zaligheyd.

Ach tot wien // Soud ik blien /
 Als tot u / o Heere!

3. Levens woordt // Bzengt gy voort
 Dooz uw heyl'ge leere.

O Jesu! wilt my dooz uw Geest verlichten / Joh. 1: 9.
 Sterkt myn geloob' / op dat ik niet beswyk: Ruce 57. 5.
 Dooz-wond myn ziel zoo met u liefdens schijg- Phil. 9: 3.
 ten /

Dat ik al 't goed des werelds acht als spik.

2. Doet my uw genade voelen
 Als eenen water-bloed /

Joh. 7: 38.

Om daer meed' my te verkoelen
 In der versoekings gloed:

Dat ik niet // Dooz verdriet
 Mag flaenwhertig werden /

1 Pet. 4: 12.

Heb. 12:

5/ 8.

Maer in nood // Totter dood
 En ten eynd' volherden.

Apoc. 2: 10.

Matt. 24:

23.

O Jesu! wilt my nimmermeer verlaten /
 Op dat ik u verlate nimmermeer /

Psal. 27: 9.

Joh. 12: 32.

Hoe zoud gy doch myn ziel opt kunnen haten /
 Die gy tot u dus hebt getrokken, Heer?

3. Wilt my als een zegel zetten
 Doch op uw hert en arm /

Cant. 8: 6.

Ps. 61: 2.

En op al myn suchten letten /
 Wanneer ik treur' en karm.

Tot dat gy // Eenmael my
 Helpt van al myn quel-rust /

En my haest // Gens verplaetst
 Daer ik leed' in wel-lust.

O Jesu! wilt doch langer niet verbeypden /
 Komt doch/ey komt/ want ik verlange zeer/ apoc. 22:

Ik kan van u niet langer zyn gescheiden: 17/ 20.
 Komt doch/ en wilt verbullen myn begeer.

De geloovige gevoelende hemselfen
tot Jesum getrokken, heeft een vast
vertrouwen van zyne volherdinge.

Op de wyse: Als een uytgestorten Balsam.
Of: Looft den Heere, myne ziele.

- Pf. 18: 2. 1. **O** Myne ziel / wilt hem beminnen /
Die u heeft veel meer bemind
Als een Vader opt zyn kind:
- Pf. 130: 13.
1 Joa. 4: 18.
Joa. 6: 44. **O** myne ziel / wilt hem beminnen /
Die u uyt genade jond /
Dat gy hem beminnen kond.
2. Niemand kan tot Jesum komen /
Soo de Vader hem niet trekk' /
En een dooft in hem vertwekk'
- Apoc. 22: 17.
1 Joa. 4: 19.
Jer. 31: 3. **T**ot de ware levens stroomen.
Hy heeft ons (o liefdens schat!)
Niet wy hem eerst lief gehad.
3. 'k Doel / o Jesu! myne getrokken
Dooz uw Daders sterke hand /
'k Doel een zoete liefde-brand
- Cant. 8: 6.
Hof. 12: 3.
1 Joa. 4: 18. **H**ert en ziel tot u aenlokken:
't Is uw liefde dat ik hoorn
Dooz u aenzicht zonder schroom.
- Joa. 6: 37. 4. 't Moet tot u doch allegader
1 Tim. 2: 5. **V**riendelyke Middelaer /
Ernstig komen vooz of naer /
Wat uw eenmael geeft uw Vader:
En die tot u komt / o Heer!
En verwerpt gy nimmermeer.
5. 'k Ben ook zeker / dat uw Vader /
Die my dus getrokken heeft /
My ook nimmermeer begeeft;

Maer tot u zal brengen nader:

't Goede werck in my gewrocht
Sal ten eynde zyn gewrocht. Phil. 1: 6.

6. Schoon ik somtyds koom te duchten /
'k Sal 't doch houden voor een gunst / Ps. 30: 3.
Als ik door een heete brunst

Ongeveinst tot u kan zuchten /
Mids dat zulks gewerket zy
Door uws Vaders Geest in my. Rom. 8:
26.

7. 't Schaepken / Heer / van u verkoren /
Dat gy by zyn name weet / Joan. 10:
3/ 27.
Dat gy kent aen zyn gebleet /

Sal uw lieve stem ook hooren /
En zyn willig en bereyd
U te volgen waer gy 't leyd.

8. 't Eeuw'g leven zult gy 't geven / vers 23.
Nimmer zal 't verloren gaen:
Niemand's macht en zal bestaen /

(Schoon hy met geweld'g streven
Noch zoo sterk daer tegen hand)
Om 't te rukken uyt uw hand.

9. Wie zal my nu konnen schepden Rom. 8:
35.
Van de liefde Chrysti noch?
't Is geheel onmog'lik doch Matt. 14:
24.

D'Antverkoorne te verleyden:
'k Worde door Gods kracht bewaerd;
Dies / myn ziel / zyt onbeswaerd. 1 Pet. 1: 5.
Ps. 42: 6/
12.

10. Want ik weet wien ik geloove;
Seker zynd' hoe hy vermag
Te bewaren tot dien dag 2 Tim. 1:
12.

Dat myn Heyland komt van boven /
Dat myn pand / dat by hem is
Wechgelegt alzoo gewis.

11. Ik en roem' niet op het myne / 1 Cor. 2:
26.
Maer op 't fondament myns Gods / 2 Tim. 2:
19.
't Welk zoo vast staet als een rots /

Dat de Heere kent de zyne!

Joh. 10:

14.

Jes. 54:

10.

Ja de zyne kent de Heer ;
En zy kennen hem ook weer.

12. Laet de vaste bergen wyken /
En de heub'len wank'len by /
Synne goetheyt zal van my
Nimmer wyken / noch beswyken /
En zyn heilig vree-verbond
Zal niet wank'len t'een'ger stond.

Ps. 130: 8.

13. O Heere zal 't voorz my volenden :
Uwe goedertierentheyd
Is / o Heer ! in eeuwigheyt :
Wilt uw gunst noyt van my wenden /
Laet niet varen immermeer
Uwer handen werken weer.

Men moet God dienen in de
jeugt en jonge jaren.

Stem: Psalm 3. Hoe veel is des volks, Heer
Of / (met 6. regels elck vers) op de wyse
van den Lof-sang Marie / Myn ziel
maekt groot den Heer. of / Sime-
ons / Nu laet gy Heer, &c.

Prov. 22:

15.

1. **O** Onbedachte jeugt /
Die in des werelds vzeugt
Verstyt uw beste jaren /
En zyt zoo dwaes en dom /
Dat gy uw ouderdom
Slechts meent voorz Godt te sparen.
Denkt gy / dat hy te vzeen
Met zulk een dienst is? Neen ;
Gy moet u beste dagen
Op offeren aen God ;
Syn jolk en zyn gebod
In uwe jonkheyt dzagen.

Chren. 3:

17.

2. 't En

2. 't En is geen goede roem /
 Des jonkhepds ed'le bloem
 De wereld zoo te geven;
 En als men niet meer kan
 De wereld dienen / dan
 Te willen Gode leven.

1 Cor. 5:6.

Sap. 2: 6/

7.

De jonge jeugd is sterk /
 Bequaem tot Godes werk /
 Zyn woord kan in haer blyven:
 Maer d'oude dagen zyn
 Vol ongemak en pijn /
 Die allen lust verdrjven.

1 Joa. 2:12:

Ecc. 1:1.

3. Die 't quade zich gewend /
 Verbolgt het tot den end /
 Hy kan 't niet wel af-leeren /
 Zoo God door zyn genaed'
 Heel wonderlyk zoo spaed'
 Hem niet en doe bekeeren.
 Sal ook een Moosman wel
 Veranderen zyn vel;

Ier. 13:23.

Een luypaert zyne bleken?
 Zoo zult gy tot het goet /
 Die steeds het quade doet /
 U konnen ook verweken.

Gal. 6: 1/

10.

Spr. 6:18.

4. Wel aen / terwoyl gy meugt /
 Dan nu aen / in uw jeugt.
 Laet u wel onderwysen /
 O dat gy noch / myn kind /
 Als dan de wyshepd vind /
 Wanneer uw haren grysen /
 De goede vzych verbepd /
 Want weinig moeylykhepd
 Werd eerst daer in versleten /
 Maer weder haest en ras
 Zult gy van 't schoon gewas
 Na uw believen eten.

vs. 19/20.

Verwakkering der Christelyke en
Godzalige Jonkheyd.Op de wyse van de 10 Geboden: Hest op u
hert, &c.

Of: Die door des werelts woefte baren.

- Pf. 148: 12. 1. **S**oo Christelyke jongelingen /
Pf. 86: 12. **S**oo Christelyke maegden-schaer ;
Soo wilt den lof des Heeren zingen.
Soo wilt hem dienen voor en naer.
- Ecccl. 12: 9. 2. De dwase jeugd mag niet behagen
Zyn in haer ydelheyd verblyd /
Ecccl. 12: 1. Denkt gy in uwe jonge dagen
Aen uwen Schepper staeg niet vlyt.
- 2 Tim. 2: 3. De domme jeugd mag haer besmetten
3. En zoeken vzeugd in dit of dat /
Pf. III: 9. Houd gy na Godes Woord en wetten /
Die meer verheugen / reyn uw pad.
- Amos 2: 4. God wil ook nyt den jongelingen
11. Verwekken ware Nazireen /
Die hy van 's werelts yd'le dingen
Afzondert tot zyn dienst alleen.
5. Niet d'oude koude kreup'le jaren /
Maer 't eelste van u frissche jeugd /
Moet gy tot zynen dienst bewaren ;
Daer med' hy is op 't meest verheugd.
6. Gy doet in 't Hemelsch 't meeste voordeel /
Wyl uw memory is zoo vast /
't Verstand zoo ryp / en scherp het oordeel:
't Geen d'oudheyd slyt / in u nu wast.
- Jesaja. 30: 10/ 21. 7. Nu zyn uw oogen en uw ooren
Jesaja. 34: 16. Bequaernst / om Godes heylig woord
1 Petr. 1: 24. Met vrycht te lezen en te hooren:
Nu bloeit noch 't geen zoo haest versoozt.
8. Nu

8. **A**u konnen tong en stem hem eeren /
 En d'handen wercken op het best /
 De voeten na zyn huys hem keeren /
 Het welk al afgaet op het lest.
 Ps. 71: 23 /
 24.
 Ephes. 4:
 28.
 Iesa. 2: 3.
9. **O!** hoe behaegt het God den Heere /
 Dat in het eelste van zyn jeugd
 De mensch met lust hem dien' en eere /
 Versakend' pd'le werelchs vrentyd!
 Gen. 37: 2.
 1 Sam. 3: 1.
 Jer 1: 6.
 Luce 2 4:
 2 Tim. 3:
 15.
10. **S**yn woord als noch in onze dagen
 Tot haer lof en eere noemt /
 Die in haer jeugd na zyn behagen
 Haer maekten door haer deugd beroemt.
 1 Tim. 7:
 9 / 10.
11. **D**raegt u ook heylig en manierlyk /
 Dat ciert u meer / als zyd' of pluys;
 De heylighepd die is zeer eierlyk
 Tot lange dagen Godes huys.
 Ps. 93: 5.
 Prov. 10: 7.
12. **M**en zal u pypsen in u leven /
 En na uw leven noch veel meer.
 God zal u upt genade geven
 De kroon der heerlykheyt en eer.
 1 Pet. 5: 4.

Sucht en begeerte na een vry
 gemoed.

Stem: Pf. 42. Als een hert gejaegt, o Heere!

Soete Jesu / myn Beminde /
 Wanneer zal het doch geschie'n /
 Dat ik u alleene vinde
 En all' andere dingen blien?
 Wanneer zal ik u myn hert /
 Met zyn ingekropte smert /
 Gemmael konnen zoo ontdekken /
 Als myn zinnen daer toe strekken?
 2. 'k Mensch met bidden ende smeken /

Ps. 62: 9.
 1 Sam. 1:
 15.
 Phil. 4: 6.

Chren. 3:
28.

Met veel tranen en geweën /
Myn begeerten uyt te spreken
In het still' met u alleen.
Gy en ik / en niemand meer /
Weten wat myn ziel begeer ;
Dies wilt alles eens uyt-dryben /
En by my alleene blyben.

3. Ach! de wereld met haer woelen
Doet my zulki een groot gewelt /
Dat ik myne ziel moet voelen
Menigmael geheel ontstelt!
Allezins maekt zy ontrufft
Myn zoo wel begonnen lust ;
Ja myn yver legt vaek weder
In een oogenblik daer neder.

1 Toa. 2:
19.

4. Somtyds komt de wereld treden
Met haer wellust vooz den dag ;
En zy bied / met schyn van reden /
My een vriendelyke lag /
En hoewel zy my geheel
Niet kan trekken in dit zeel /
Nochtans kanse my verhind'ren /
En myn aendacht haest vermind'ren.

5. Somtyds komtse daer en tegen
My met dyuk en dzoefhepd aen ;
Werpt my vooz / hoe dat den zegen
En 't geluk voozby my gaen :
Steld my vooz met slim beleyd
Veelderhande swarighepd /
Dat ik tegen dank moet schzomen
't Geen misschien zal nimmer komen.

Ecc. 1:19.

6. 'k Ben niet wepnig ook bestreden
Dooz het moepelyk bedryf
Van zoo vele bezigheden /

Ecc. 2:23.

Die my vallen op het lyf.
'k Crachte staeg t'ontlasten my /
En te wezen los en vry /

Maer ik kan upt 's werelds zaken
Niet na mynen zin geraken.

7. 't Is vooz u / vooz u / o Heere!

Ps. 38: 10.

Al te zamen naekt en blood
Wat ik in myn ziel begeere;
Gy weet alle mynen nood:
En myn heymelyk gezucht /
Dat zich zonder veel gerucht
Houd in myne ziel verscholen /
't Is vooz u ook niet verholen.

8. Soete Jesu / myn beminde /
Wanneer zal het doch geschien /
Dat ik u allene vinde /

En al and're dingen blien?
Wanneer zal ik u myn hert
Met zyn ingekropte smert /
Genmael konnen zoo ontdekken /
Als myn sinen daer toe strekken?

Ps. 62: 9.
1 Sam. 1:
15.

Vierige begeerte ende verlangen
tot Christum.

Stem: Psalm 58. Gy Raedsheeren, laet my
doch, &c.

Of: O God! zal ik noch langer klagen.

1. O Schoone boven alle menschen /
Toont my u lieffelyk aenschyn /
Want ik ben krank van liefdens pijn;
Alleen tot u is al myn wenschen:

Ps. 45: 3.
Ps. 4: 5.

O God! ik zoek u nacht en dach /
En roep gestadig / ach! ach! ach!

Cant. 2: 5.
Ps. 25: 1.
Ps. 88: 2.

2. Ach! wanneer zal dien dageeng komen /
Dat ik te recht verlost zyn zal
Van dit aerdsch / doze' en matte dal;
En dat gy my zult met de stroomen
Van uw wellusten dzenken / Heer?

Cant. 4: 6.
Rom. 8.

Ps. 63: 2.
Ps. 36: 9.

Ach!

52 PSALMEN, LOFSANGEN

- Ach! ach! wanneer? ach! ach! wanneer?
- Pf. 42: 2. 3. Geen dorstig hert en kan verlangen
 Na 't water met zoo groote kracht/
 Als na u myne ziele tracht/
 O God/ myn Heyl/ want al de gangeu
 Des wereldds met al haer geraes
 Zyn myn verdziet/ helaes/ helaes!
- Pf. 56: 9.
 1 Cor. 15: 3. 4. Hoe lang/ o Heer! zal ik noch suchten/
 En moepelyk omswerben hier/
 Daer ik moet daeg'lyks sterben schier?
 Myn ziele stelt al haer vzeugd in 't vluchten
 Tot u/ na 't Hemelsche palley:
 O zoete reys! o zoete reys!
- Cant. 1: 4. 5. Trekt my zoo zal ik na u loopen/
 Jesa. 40: 31. Laet my vernieuwen myne kracht/
 Want ik u mynen Heer verwacht;
 Laet ik op u zoo vperig hoopen
 Dat ik het acht vooz zoet gefang/
 Te roepen/ ach hoe lang/ hoe lang!
6. Laet my/ gelikerwys den arend/
 Opbliegen boven in de lucht;
 En alzo dooz een diep gesucht/
 Met vleug'len van verlang opbarend/
 Aytroepen met al myn beger;
 Waer toeft gy/ o myn Heer! myn Heer.
- Joan. 17: 24. 7. Hoe lang/ o Jesu! zal ik beyden/
 1 Joan. 3: 2. Eer dat ik eens by u zal zyn/
 En aenzien u verklaert aenschyn.
 Phil. 1: 23. 8. Wil geern om u van 't lichaem schepden.
 Cant. 8: 14. Dies kom/ myn zielen Vrydegom/
 Apoc. 22: 20. Ay kom doch haest; ay kom/ ay kom.

Bereydwilligheyd ter dood, ende verlangen na Christum en de saligheyd.

Op de wyse: Groote God, die d'aerdsche Goden

Of: Laet u dienstknecht gaen in vreden.

Of: Als de hooge nood by tyden.

<p>1. Werom zoud ik niet vermaken
Niet na myn ontbinding haken?
Soud ik schroomen vooz de dood /
Die myn ziele zonder dragen /
Sal tot Jesum overdragen /
Daerze rust in Wbz'ams schoot?</p>	<p>Phil. 1: 23.
Spr. 41: 5.
Joa. 9: 14.</p>
<p>2. Och of 't geen dat ik verwacht / quam /
En God myn begeert in acht nam!
'k Sou dan over 't zonden-pak /
Dat ik mag zoo noode dragen /
Noyt behoeven weer te klagen;
Maer eens rusten met gemak.</p>	<p>Luce 16:
22
Job 6: 8.
Rom. 7:
24.</p>
<p>3. Wat zoud ook dit tyd'lyk leven
My vooz vzeugd of wellust geben /
Die 'k vooz mynen Jesus hoos?
By wiens aenzichte alleen is
Liefslykhepd die ongemeen is;
Vreed en vzeulphhepd altoos.</p>	<p>Apoc. 14:
13.
Ps. 17: 14.
Ps. 16: 11.</p>
<p>4. Wereld / al uw vzeugd is dolhepd /
Als ik denk aen deze volhepd
Van d'onsprekelyke vzeugd:
Schoon gy my ook staeg toe lachtet
Met uw vzeulphhepd / ik veracht'et
Als onzoet / by dees geneugt.</p>	<p>Eccl. 2: 2.
1 Cor. 12: 4.</p>
<p>5. Had ik al des werelds schatten /
En wat hier het hert kan vatten /</p>	<p>Matt. 16:
27.</p>

Wat

Ecl. 2:10/
11.

Wat zou my doch helpen dat /
Als ik missen moest die geene /
Die ik houde maer alleene

Ps. 69.

Dooz myn hoogste vzeugd en schat?

1 Pet. 1: 3/
4/ 5.

6. 'k Houd in Jesu mynen Heere
Meerder rykdom / wellust / eere /
Als ik in de wereld laet:

Die booz d' Hemel kiest dees aerde /
Vrentse beyde niet na waerde /

In haer gantsch verscheyden staet.

7. 'k Doel / o Jesu! my bevangen

Joh. 19:

Met een innerlyk verlangen

27.

Na uw tegenwoozdigheyd /

Rom. 8:

Om / verlost van 't aerds gewemel /

23.

Joh. 3: 2.

A t'aenschouwen in den Hemel

Luc. 2: 29.

Immer en in eeuwigheyd

Heb. 6: 5.

8. Laet uw knecht eens gaen in vrede

Tot die vzeugt waer van alreede

Is een voozproef in myn hert /

Die zoo liffelyk van smaek is /

Dat daer by al 't aerdsch vermaek is

Enkel quelling ende smert.

Ps. 17: 15

9. Jesu / die my dus begn'adigt /

Apoc. 22:

Wanneer zal ik zyn versadigt?

17 20.

'k Segge dooz u Geest / en komt;

Gy zegt / ja ik kome haest'lik:

Ja / komt Heere Jesu haest'lik:

Amen. Heere Jesu komt.

De geloovige begeert van Christo
getrokken te werden, en te lopen.

Stem: Op, myn ziel, om God te loven.

1. 'k W Al na u alleen verlangen /
Heere Jesu / t'aller tyd;
W alleen wil ik aenhangen /
Want u liefde my verblyd.
Wilt my krachtig tot u trekken /
Dat ik heftig na u loop:
Wilt vermeeren en opwekken
Myn geloobe / liefd en hoop. | 1 Cor. 6: 17.
Cant. 1: 4.

Luce 17: 5. |
| 2. Zoo ik kond / ik liep veel sneller
Als een hert of hinde doet /
Maer myn bleesch / dien suoden queller /
Houd op d'aerde vast myn voet.
'k Wensch te vliegen als een arend /
Waer myn hert maer los en vry /
Maer veel dingen (ach!) beswaren 't /
Dat ik als gebonden zy. | 2 Sam.
22: 34.
Gal 5: 17.
Jes. 4: 31. |
| 3. Loop ik zomtyds wat ik mooge /
'k Ben licht traeg en moede weer:
Hoff' ik my met kracht om hooge /
't Duurt niet lang / haest dael ik neer.
Ja ik kome baek te glyden
En te vallen hier of daer /
Om dat deze laetste tyden
Zoo gebaerlyk zyn en swaer. | Gal. 5: 7.
Hebr. 12:
12.
Phil. 3: 14.
Job. 24:
16.
1 Cor. 10:
12.
2 Tim. 3: 1. |
| 4. Als ik dapper voort kan stappen /
Ben ik in myn ziel verheugt:
Als myn treden weer verflappen /
Doel ik niet dan ongeneugt.
'k Ben beschaemt / dat ik zie loopen
Tot de wereld 's werelds kind / | Ps. 84: 8.
Jes. 35: 3.
Jes. 59: 8. |

Dat

- Cant. 1: 7. Dat ik nauweliks koom gekzopen
 Jer. 9: 3. Tot u dien myn ziel bemind.
 Cant. 8: 6. 5. Trekt my met uw liefde-banden /
 Goede Jesu / trekt my voort ;
 Laet tot u myn pber vanden
 t'Aller tyd / gelyk 't behoort.
 Alles wat my doet vertragen
 Of in mynen weg belet /
 Laet van my / na uw behagen /
 Langs hoe meerder zyn verzet.
- Pf. 119: 32. 6. 'k Sal / zoo gy myn hert doet open
 Dooz 't geboel van uwen Geest /
 't Pad van uw geboden loopen /
 En zyn nergens voor bezest ;
 'k Sal geen dink te moep'lik achten
 Om te stellen in het werk.
- Pf. 46: 3. Deel vermag ik dooz uw krachten /
 Act. 20: 42. 'k Ben dooz uwe sterkte sterk.
- Phil. 4: 13. 7. O myn troost in myn elende /
 Eph. 6: 10. O myn hulp in myn verdriet /
 Pf. 119: 52. 2 Sam. 22: 30. Met u loop ik dooz een vende /
 Pf. 18: 30. End' en vrees of valle niet :
 Pf. 27: 3. 2 Sam. 22: 30. Laet een leger my omringen /
 Pf. 18: 30. En een heyr zyn t'zaem gerot /
 Hab. 3: 19. Over mueren zal ik spzingen /
 Jes. 40: 31. Als een held / met mynen God.
- Jes. 58: 14. 8. Gy myn sterkte zult myn voeten
 Maken / als der hinden / graeg ;
 Datze vaerdig loopen moeten /
 En niet werden moed of traeg.
- Pf. 27: 1. Ja op d'hoogten van der aerde
 Sult gy my doen ryden trots /
 Tegen al wat my verbaerde /
- Hab. 3: 18 19. Als verlust in 't heyl myns Gods.
 Phil. 1: 23. Luc. 2: 29. 9. Tot dat ik eens werd ontbonden /
 En in vrede tot u ga /
 Daer ik u ten eeuw'gen stonden

Da myn zin zal volgen na.
 O! dat doch dien aengenamen
 En gewenschten dag haest was!
 Heere Jesu! komt doch / Amen;
 Ja komt / Heere Jesu / ras.

Apoc. 14:
 4.

Apoc. 22:
 20.

Het geestelyk Houwelyk Christi
 ende der geloovige.

Stem: O gy Herder uwer schapen.

1. **B**ryd'gom der geloob'ge zielen /
 Zegt doch wat gy in ons zaegt /
 Dat wy u alzoo bebielen?

Joa. 3: 29.

Al t'onreyn was zulk een maegt /
 Om met u haer t'ondertrouwen /
 En voor uwe Bryd te houwen:

2 Cor. 11:

2.

Jose. 2: 18.

Ik verwonder' my hierom
 Alderschoonste Bryddegom.

Ps. 45: 3.

Ezech. 16:

6.

Eph. 5: 26.

2. Uwe Bryd lag in de plassen
 Van haer bloed bemozst en nat /
 Maer gy hebt haer afgewassen
 Dooz uw reyne water-bad.

In het bloed van uwe wonden
 Hebt gy van den dzek der zonden
 Haer gewasschen om en om /
 Alderreynste Bryddegom.

Apoc. 1: 5.

3. Zy was arrem en elendig /
 Zy was leelyk ende naekt /
 Maer gy hebt haer heel inwendig
 Dooz u ryk en schoon gemaekt.

Hab. 1: 13.

Apoc. 3:

17.

Ps. 45: 14.

Ezech. 16:

13.

Jes. 61: 10.

Rom. 10:

12.

Ephes. 5:

25 / 27.

Priesterlyk deed gy haer leeden
 Na u eppen zin bekleeden /
 Datze stont verciert rondom /
 Alderplykste Bryddegom.

4. Als ik deez' uw groote liefde /

H

Die

Die met zulke een wond're kracht
 Uw teere ziel doozgriefde /
 By my zelfs te recht betracht /
 Doel' ik my alzoo bewogen /
 En zoo krachtig opgetogen /
 Dat myn mond moet werden stom /
 Alderzoetste Bzupdegom.
 5. Christe / doet my altpd blaken
 Dooz uw zoete liefde-blam /
 Dat ik pberig mag halen
 Na uw bzuploft / heilig Lam.
 Wilt u Bzupd haest tot u halen
 In uw koninklyke zalen;
 Kom doch haest / myn Lief / ey kom /
 Alderlieffte Bzupdegom.

Het zuchten der wedergeboorne van we-
 gen de overblyffelen des vleesches.

Stem: Hoe leg ik hier in deez' elende!

1. **A**ch! ik elendig zwakke mensche /
 Die 't quaed doe tegen dank en wil /
 En niet doe 't goed waer na ik wensche!
 Hoe raak' ik doch upt dit geschil!
 'k Heb in Gods wet vermaek inwendig:
 Maer 't vleesch bestryd den geest elendig.
 2. Zoo lang op my die zware pakt leyd /
 En kan ik niet bymoedig gaen /
 Ik vall' van d'een in d'and're zwakheid /
 Ik struykel als ik meen te staen.
 Somtyds oprecht' ik my eens weder /
 Maer legge onverhoeds daer neder.
 3. Wien zal ik klagen die myn lyden?
 U / goede Jezu / die my zult
 Van 't lichaem dezes doods bevryden:

Uw

Uw hulpe wacht ik met gedult /
Die tot den schoot van uw genaden
hoept die verinoepd zyn en beladen.

4. Dooz u zoo kan ik overwinnen
En overheerschen metter tyd
Al wat van buyten of van binnen
Myn ziele met geweld bestryd.

Gy zyt een hulp en troost der zwakken /
En helpt haer dragen hare pakken.

5. Gy hebt my van 't geweld der zonde
Alreed' gemaakt zoo verre vry /
Dat ik / als in voorszeden stonde
Haer will'ge slaef / niet meer en zy ;
Zoo dat / hoewelze my aenkleve /
Nochtans den geest daer tegen streve.

6. Ik stry met alle kracht daer tegen /
Ik Beklaeg my als ik voelen moet /
Datz' eens verwinning heeft herkegen :
Het welk my voorder hopen doet /
Dat gy / die dit hebt willen werken /
My ook zult meer en meer versterken.

7. Hoewel ik dien de wet der zonde
Met 't vloesch / dat ik hier dragen moet /
Zoo dien ik doch tot allen stonde
Uw heil'ge wet met myn gemoed :
Tot dat gy my in 't ander leven
Zult ganschlyk d'overwinning geven.

De wereld heeft geen ware rust
noch gelukzaligheid.

Stem: De tweede Carileen.

1. **W** Aerom doch / o dwaze mensch !
Stelt gy in de wereld uw wensch ?

Zy / en al

2

Wat

Jes. 40: 11.
Matt. 11:
28.
I Cor. 15:
27.

Rom. 6:
17 / 18.

Gal. 5: 17.

Phil. 2: 13.
Ps. 68: 29.
Rom. 7: 25

I Joa. 4:
17.

Wat zy heeft / eenmael zal

In der haest

U begeben / en vergaen op 't laetst.

3' Is als een riet // Bupten iet // Binnen niet

Als een glas /

Dat verbzoken werd zeer ras; (boom/

Als een droom // Als een stroom // Als een

Die nu staet

Schoon en groen / morgen weer vergaet.

2. Wat zy schoons heeft in den schyn /

En is niet dan doodelyk fenyn;

Zy verlepd

Ons dooz haer listigheid /

Ofze schoon

Haer zoo cierlyk stellen kan ten toon. (kragt/

Wanneer zy lacht // Zoo betracht // Sy met

Hoeze best

Ons bedriegen zal op 't lest.

Haer gelaet Cierlyk staet // Meer dan que

Geestze niet /

Als men haer eens te recht inziet.

3. Haer vergankelyke vreugd.

Is vermengt met bitter ongeneugt /

Ja ook dan /

Als men niet merken kan /

Na den schyn /

Der geneugten / is het hert vol pyn.

Ach werelds kind // Onbezind // En verblind /

Dat gy hier

In des werelds vuyt plaasier

Soekt uw lust // En uw rust // Onbewust

Syt gy noch /

Dat het niet en is dan bedzoch.

4. Daerom laet niet meer uw hert

Alzoo in de wereld zyn verwert :

Maer om hoog

Heeft van nu aen uw oog

Na die Stad /

Die

1 Prob. 14:
13.

Col. 3: 1.
wech. 13:
14.

Die voo? eeuwig zult een vzeugd verbat /
 Die noyt quam in onzen zin // Noch veel min 1 Cor. 2:
 19.

Doo? 't gehoo?
 Of gezicht ons opt quam voo?.

O! die daer eenmael waer // En dit klaer
 Mocht aenzien!
 Wat zoud ons blyder doch geschien!

Begeerte na het Hemelsche
 Jeruzalem.

Op de wyze: O heilig, zalig Bethlehem! Of:
 Pf. 138. ik dank u Heer uit 's hertengrond.

1. Jerusalemi / Gods heil'ge Stad / Apoc. 21:2.
 O Christ! Blyd / myn ziels verlangen /
 Myn hoop / myn troost / myn vzeugt / myn
 schat;

O liefsyk stof van myn gesangen!
 2. Gy zult / naest Jesu zoete min /
 Staeg zyn myn innigste vermaken / Pf. 137: 6.
 Gy zyt myn opperste gewin /
 Wpd boven al des werelds zaken.

3. O myner zielen eppen plaets!
 Tot u zyn opwaerts myn gedachten:
 Ontmoet my hier bene'en veel quaets / Col. 3: 1/
 2.
 Daer kan ik 't kleyn en weinig achten.

4. Terwyl myn ziel in 't lichaem klyft
 Moetz' u van verre dus aenschoutwen / Rom. 8: 13/
 19.
 2 Cor. 5: 1.
 Tot datze woond en eeuwig blyft /
 In u klaer blinkende gebouwen. 2 Cor. 5: 1.

5. Ik ben op d'aerd' een vzeemdeling / Pf. 119: 16.
 In u is myne vaste wooning;
 Al mis ik hier ook alle ding / Heb. 13:
 14.
 Gy zyt op 't lest doch myn belooning.

6. Laet ieder scherpen zyn verstand /
 Om hoog zyn Vaderland te roemen;

- Heb. 11:
 14/16.
 Ps. 39 7.
- Ik wil / o Hemels Vaderland!
 Om u my meer gelukkig noemen. (flooft/
 7 Men woelt / men dzaest / men slaest / men
 Hier yd'lik en met veel onlusten /
 Maer ik wil myn vermoepde hoost
 Op u gedachtenis doen rusten.
- Ps. 87: 3.
8. Men spreekt van u / o Godes Stad /
 Zeer heerlyk ende gzoote dingen /
 Die niemand hier op d'aerd' en vat /
 2 Cor. 12: 4.
 1 Sam. 2: 1.
 Ps. 14: 5.
- Dat doet myn hert van vzeugd opspringen.
 9. Hoe zalig synze die alree /
 O Heilige Stad in u verkeerren.
 O! dat ik daer mocht wezen mee /
 Zoo had ik 't eind van myn begeeren.
- Ps. 56: 9.
 Isa. 37: 4.
 Chren. 3: 19.
 Luc. 2: 29.
10. Ach! ach! hoe menig dzoed'ge stap
 Mag my alhier noch syn te treden!
 O Jesu! troost myn ballingschap /
 Tot dat gy my laet gaen in vreden.

Klachte over de boosheid en zorge-
loosheid dezer eeuw.

Stem: Gantsch weinig zyn de dagen van
myn leven.

- 2 Tim. 3: 1.
 Gen. 18: 20.
- O** Boosen tyd! o dzoeffem aller eeuwen!
 Was immermeer het roepen ende
 schreeuwen
 Van Sodoms en Gomorra's zonden groot /
 Haer misdaet zwaer geworden totter doot;
 2. Niet minder is 't in onz' verdozven tyden /
 Waer in de deugt geweken is bezynen /
 Godzaligheid niet langer krygt gehoor /
 Maer alle quaet met kragt komt vzeken door.
 Zach. 7: 11/
 12.
3. Haziet men niet / hoe dat de goddeloosheid.
 Heeft ulegbraekt het zaed van alle boosheid;
 En gantsch verblind en oberstzooort het goed
 Gelyk

Gelyk als een gemeenen waterbloed. (rye /
 4. Twist/afgunst/toozn/nyd/ontucht/hoere- Gal 5: 20/
 Moord/dronkenschap/geslempenbzasserpe / 21.
 Trots/hosbaerdy/haet/laster/achterklap/
 En zulke meer / zyn nu op d'hoogste trap.

5. De liefde is ja meer verhoud als immer / Matt. 24:
 En alle daeg werd noch een ieder slimmer. 12.

God klopt vast aen; men hoorst na geen geklop;
 Men acht het niet / men doet geen deuren op. Apoc. 3:
 20.

6. Een tuymel-geest heeft haer gemaekt heel
 dronken /

Haer is een geest des diepen slaeps geschonken; Jes. 29: 9/
 Haer oogen zyn gesloten toe zoo vast / 10.
 Dat niemand op dit harde kiloppen past.

7. Eer werd de mensch gebroken als gebogen / Heb. 3 8.
 Hy wert veel eer verhardet als bewogen /
 En bitter eer als beter; geen vermaen /
 Geen dreygen noch bestraffen helpt 'er aen.

8. Ontwaekt / o mensch! o mensche wilt ont- Esh 5: 14.
 waken! 2 Tim. 3:
 1.

De tyd is boos / haer einde moet genaken. Joel 3: 13.
 Uw zond' is ryp / en tot den oogst gebzacht.
 't Is meer dan tyd dat gy het neemt in acht.

Tegen de ingebeelde en zorgelooze
 gerustheid.

Stem: Op myn ziel, om God te loven.

Of: Dichter, die de blinde wereld.

1. V Alsche ruste van geweten
 Wiegt de mensch vast in de slaep: Joa. 24:
 23.

Satan is 'er by gezeten /
 Die ter hand is als een aep / Ibid. 8.

Om te zuipen en te zuffen /
 Dat hy niet weer op en waekt;

Alles weet hy te bertuffen /
 Dat hem niemand wakker maek'.

2. Die tot Jesum niet gevoelen Rom. 15:
 11.

- Eens betwogen haer gemoed /
 Maer staeg in de Wereld woelen
 Om het aerdsch en tydlyk goed ;
 Die van dorst noch honger weten /
 Noch tot Chzistum hebben lust /
 Derben stoutlyk haer vermeten /
 Datze zyn heel wel gerust.
- 1 Thess. 5: 3. 3. Vrede / vreden / zonder zorgen /
 Is 't geschal en wederchal :
 Maer het is booz haer verbozgen
 Wat haer overkomen zal.
 Wantz' alzoo met kleyn gedommel /
 Zonder vele wederstand /
 En gelyk met stille trommel /
 Zeylen na der hellen strand.
- Gal. 3: 1. 4. O gy zinnelooze menschen /
 Gal. 6: 3. Hoe bedriegt gy u dooz schyn /
 Job. 13: 4. Dat gy met een lypaerts wenschen
 In den Hemel meend te zyn ;
 Matt. 25: 26. Slapen / gapen / spelen / quelen /
 Niemand na de Hemel leyd ;
 't Is alleen des Satans strelen /
 Zoo men anders tot u zeyd.
- Matt. 7: 7. 5. Meent gy in Gods Ryk te komen /
 7. Zonder dat gy klopt of scheld ?
 Matt. 11: 12. Meen / het word maer ingenomen
 Van geweld'gers met geweld.
 Ja als Chzisti oorlogs-knechten /
 2 Tim. 3: 3. Moet gy dapper treden boort /
 1 Tim. 1: 18. En niet kampen / stryden / bechten /
 Matt. 7: 13. Ingaen dooz de enge poozt.
6. Daer in is het niet gelegen /
 Dat gy met den mond slechts roemd /
 Dat u noyt op deez' ulw wegen
 Het geweten eens verdoemt :
 Zulki een zekerheid is giffen ;
 d' Alderslimste zeggen mee ?

Datze

Datze niet en zullen missen
 In den hemel eene stee.
 7. Zalig zynze recht geprezen /
 Die alzoo doen Gods gebod /
 Dat aen 's levens boom mag wezen
 Hare macht / haer deel en lot /
 En zy mogen door de poorten
 Ingaen in de schoone Stad;
 Bupten blyben alle zooten
 Van die gaen op 't leugen-pad.

Apoc. 22:
 14/15.

Van 't geluk ende den voorspoed
 der godloozen.

Op de wyze: Ps. 28. Wilt in uwē toorn gestadig.
 Of: Ps. 61. Als ik roep, verstaet myn reden.

1. **W**ilt den zondaer niet benyden
 T'eenigen tyden

Ps. 17:1.
 Spr. 9:15.

Syn geluk en ydel' eer:
 Als hem rykdom overbloedig
 En voorspoedig

Daeglyks toebalt meer en meer.

2. Noch en wilt u niet vermaken

vs. 15.
 Prov. 24:1.

In de zaken /
 Daer in een godloozen mensch
 Heeft zyn lust en welbehagen
 T'allen dagen

Na zyns herten wil en wensch.

3. Wie benyd der dwazen byede /

Ps. 73:3.

Is zelfs mede
 Onvernustig als een beest.
 Om dat hy Gods wonderheden
 Niet met reden
 Overlegt in zynen geest.

vs. 22.

¶ 5

4. Want

66 PSALMEN, LOF-SANGEN

- Ps. 92: 7/
8. 4. Want een dwaes kan niet bemerken
Deze werken /
Noch de oorzaak vinden uyt /
Dat de Goddelooze bloeyen
Ende groeyen
Eben als het groene krupt.
- Ps. 73: 16/
17. 5. Laet u beter onderrichten /
En verlichten
Dooz Gods Geest en heilig Woord.
Soo zult gy u niet meer quellen /
Noch ontstellen /
Of 't zoo niet te zyn behoord.
- Jer. 12: 1/
2. 6. Syn de boozen hier voorszpoedig /
Trots en moedig /
't Duerd maer vooz een korten tyd ;
Al haer lacchen / juychen / zingen /
Dansen / spzingen /
Haer op 't onberzienst ontglyd.
- Ps. 37: 2/
10. 7. Laten zy haer hier verzaden /
Ende baden
In haer weeld' en oberdaed /
Ja verdrukken Godes kind'ren /
't kan niet hind'ren /
Want zeer haest verkeert den staet.
- Jes. 5: 1.
2. 8. 't Geen zoo lieflyk haer te voren
Kond behoren /
Zal haer werden bitt're gal /
Als de dood / die nu is slapend /
Als gewapend /
Haer eens overballen zal.
- Job 19: 13/
14. 9. Dan komt na den lust haers herten
Schryk en smerten /
Jesa. 66:
14. En een wozm die altyd linaegt:
En na al haer malle grepen
Harde nepen /
Die haer maken zeer vertzaegt.
10. Want al haer godlooze streken

Ende

Ende treken

Staen dan vooz 't geweten bloot :
't Schuyin van hare vzeemde nuliken
Zal dan d'zuliken

't Hert zoo zwaer gelyk als loot.

11. Ach! hoe zullen zy dan d'zagen
Zulke plagen /

Zoo dooz angst en pyn verzwakt ?
Hare ziel begint te stinken /

Luce 19:
23.
Ps. 57: 35.

En moet zinken

In de hel zoo zwaer bepakt.

12. 'k Hebb' wel eer gezien een boozen
En godloozen /

Die bedreef een groot geweld /
Ja zich trotselyk uitzeydde
En verspreyde

Als een groene boom in 't veld.

vers 36.

13. Maer hy is zeer haest verdwenen /
En verschenen

Dooz syn oogen nimmer weer ;
Hy en wierd na korten stonden
Niet gebonden /

Of ik zochte noch zoo zeer.

14. Schoon bekranst met groene bossen
Treden d'ossen

Prob. 7: 22

In het slacht-huys / en terwyl
Pyp en trom haer dus geleydet /
Ik bereydet /

Achter haer een scherpe byl.

15. Wzoo ook / als deze beesten /
In haer meesten

Pracht en weelde zyn gesteld /
Slaet de byl van Godes tooren

Matt 3:
10.

Haer om d'ooren /

Dieze vlak ter neder veld.

16. 't Is wel waer / Godes straf en plagen
Weynig dagen

Somtyds werden uytgesteld /

Ja

- Ja zomtyds verbejd hy lange /
Maer wreekt strange /
Ies. 42: 13. Als hy komt gelyk een held.
17. Godes wraek komt hier beneden
Langsaem treden /
Maer zy heeft een pzyren staf /
En zy wil te scherper plagen
Om 't vertragen
Van de lang-gedreygde straf.
18. Coest hy nu / zoo komt hy morgen;
Lange bozgen
Is noch niet gescholden quyt.
Wee u / als gy niet / o quaden /
Dooz uw daden
Met reed geld betaeld en zyt.
19. Wat zult gy dat dier bekoopen!
Want met hoopen
Gaert gy torens schatten op /
Rom. 2: 5. Die gelyklyk met haer allen
Zullen vallen
In dien dag op uwen kop.
- Joel 3: 4/ 7. 20. Wilt altyd het eind betrachten /
En niet achten
- Syr 18: 28/ 29. Iemand zalig dooz zyn dood:
Zoo zal noyt uw hert opzwellen /
Noch zich quellen
- Ps. 73: 21. Om der boozen boozspoed groot.

Tegen het ontydig veel spreken.

Stem: Ter plaetse myner vreemd'lingschappē.

- Syr 20. 1. **G**rabbelaers en dwaze klappers /
Dergeeffsche vrychtelooze snappers /
Die 't nimmer na u wille gaet /
Wanneer de mond u stille staet.

Die

Die dapper kond de tonge roeren /
 En staeg het woord alleen wilt voeren /
 Vergunt my maer zoo lange stee /
 Om eens een woord te spreken mee.

2. Meent gy aldus u wys te togen ?

O neen! gy zyt te zeer bedrogen:

Een zot laet upt zyn gantschen geest /
 De wyze wederhoud die meest.

Prov. 29:
 11.

't Zyn lege vaten die meest bommen /
 Terwyl de volle zyn als stommen:

In spraek uptmondig / los / en vol /
 Is veel gerucht en weinig wol.

3. Wat nuttigheid / genaed' of stigting

Geest uw geklap / wat onderrichting

Die zulk een schynm door een vermengt /
 Dat niet en is met zout besprengt ?

Eph. 4:29.

Col. 4:6.

Hoewel een dwaes het neemt in 't goede /

Gy maekt der wyzen ooren moede /

Terwyl de zonde niet ontbreekt /

Daerm' onbedachtlyk vele spreekt.

Syr. 27:

13/14.

Prov. 10:

19.

Luce 9:45.

4. A hert van boben tot beneden

Moet zyn een schat van ydelheden /

Bermids de mond u spreken doet

Uyt uwes herten overvloed.

Ook kond gy licht door zulk een zwetzen

Alzoo der zwakken ooren quetzen /

Dat zy ge-ergert zyn daer mee /

En gy behaeld een schizklyk wee.

Matt. 18:

6/7.

Matt. 11:

36.

5. Wat doet u al 't geklap voor voordeel /

Wanneer gy zult in Godes oordeal /

Vanelk vergeefs en ydel woord

Weer nauwe reek'ning bzenen boort ?

Daer kond gy met geen schyn van reden

Deez' uwe dwaesheid meer bekleden /

Gelyk gy hier zoo dikwils doet:

De stoutste tong daer zwypen moet.

6. Een woord dien 't dikwils overwogen /

Ter

- Prob. 15: **E**er 't uit den monde komt geblogen;
 28. Dies denkt / dat minder hindernis
 Spr. 28. In 't hooren als in 't spreken is.
 29. **H** is maer eenen mond gegeven /
 Maer wel twee ooren daer beneben /
 Op dat gy zyt tot spreken traeg /
 Tot hooren wakker / ras en graeg.
 Jac. 1: 19. **G**elyk als gouden app'len p'alen
 Prob. 25: **I**n schoon-gebeelde zilv're schalen /
 11. Zoo is een reden op zyn pas /
 En niet gesproken al te ras /
 Maer 's dwaazen spreuk is niet te tyden /
 Spr. 20: **H**y spreekt niet op bequame tyden;
 20. Of zot-geklap en geklery /
 Eph. 5: 4. **D**ie niet betamen / b'zengt hy by.

Tegen het lichtveerdig Danssen.

Stem: Ach dat myn hert en myn gedachten.

1. **H**oe derft gy dog 't lichtveerdig danssen
 Met schyn van reden zoo beglanssen?
 Hoe derft gy 't quade noemen goed?
 Jes. 5: 20. **G**y danssers en gy danssereffen /
 Uw reden zyn geen Chrysti lessen /
 Maer komen van een wulpsch gemoed.
2. **D**an waer is 't danssen doch gekoomen?
 Het heeft zyn oorspronk eerst genomen
 Van een verbloekt afgodery
 Der ongeloob'ge / die haer Goden /
 In plaets van heilige geboden /
 Vereerden met een danssery.
3. **H**oey die uw leden / die den Heere
 Geschapen heeft tot zynere eere /
 En tot u eigen nuttigheid /
 1 Cor. 6: **A**lzo misbzuykt! o quaet exempel!
 19.

Dat

Dat zoo des Heil'gen Geestes tempel
Dooz snoode lusten open leid!

4. De voeten / handen / ooren / oogen
Al t'zamen te gelyk vertogen

Een dertel en onkupsch gemoed:
Onkupsche werken ende zeden
Niet minder dan onkupsche reden
Zyn upt des herten oberbloed.

Matt. 22:
34

5. Zegt gy / dat daer uw hert van by is /
Dat gy 't slechts doet om dat het by is?

Dat steunt niet op een vaste grond:
En schoon dat gy geen quaed mocht denken /
Gy kond daer dooz een ander krenken /
En geven hem een diepe wond.

Matt. 14:
6.

6. Het danssen is een pest der jonkheid /
Een byer dat lichtelyk een bonk spreid

In iemand die maer komt daer by.
Maer waer doch zullen danssers wezen /
In welken niet is opgerezzen

Den hoogmoed en de hobaerdy?

7. Elk wil het maken op het aerdigst:

Wie meester is / is ook hobaerdigst:
Hy meend dat hem geen recht geschied /

Zoo elk niet merkt zyn aerdigheden /

Zyn rassche / frissche / jonge leden:

Dies danst hy noyt daer 't niemand ziet.

8. Zoo God wou Zions docht' ren plagen /

Om datze dooz een zelfs-behagen

Zoo staken hoost en hals om hoog /

En trippelende quamen treden /

Gelyk als met gebonden schreden /

En lonkten met een lokkend oog;

9. Wat zal men van het moedig tryp'len /

Ja van 't onkupsch en dertel hipp'len

Dan zulkte danssers zeggen dan /

Die zoo veel vreemde malle treden /

Wenlokelyke dertelheden

Cicero;
 pro Mur-
 Nemo e-
 nim fere-
 faltat so-
 brius, nisi
 forte infa-
 nit neque
 in solitudi-
 ne, neque
 inconvivio
 moderato
 atque ho-
 nesto: In-
 tempestivi
 convivii, a-
 mani loci
 multarum
 deliciarum
 comes est
 extrema
 faltio.
 Rom. 10:
 9/10.
 1 Thess. 5:
 23.
 Matt. 18:
 6/7.

Gebuyken als men binden kan?

10. Wel sprak eens een verstandig Heyden /
 Dat niemand danst / of / een van heyden /
 Hy moest of dronken zyn of dol;

Dat zelden ook dit quaet alleen is /

Maer met veel quaden in 't gemeen is /
 Verzelschapt / en van wellust vol.

11. O Chyristen mensch laet u gezeggen /
 En wilt te recht eens overleggen /

(Zoo niet een Heyden u beschaemt)

Of zult een woest onbondig wezen

Noch kan met reden zyn geprezen /

En u belydenis betaemt.

12. Indien gy Chyristum wilt belyden /

Zoo moet gy u zorgvuldig myden

Ook van de minste schyn van quaed:

En zoeken altyd zoo te leven /

Dat gy geen ergernis meugt geven

Dooz eenig uitterlyk gelaet.

Van de leelyke zonde der dronk-
 kenschap.

Op de wyse: Dewereld, als ik sterv', zal
 weinig van my weten.

Of: O grootheid van Gods liefd'! o vasten
 wyk der vromen.

1. Indien ik Godes volk haer misdaed zal
 verkonden / (zonden /

Ref. 58: 1. En toonen Jacobs huys haer grouwelijke

Zoo is 'er onder veel en zware zonden een /
 Die by den meesten hoop der menschen is ge-
 meen.

2. Een zond' / een snoode zond' / die ober al
 bekend is /

En

En schier geen zond' meer heet / om dat m'er
 zoo gewent is:

Een schand'lyk werk des vleesch's / ik meen de Gal. 5: 19/
 dronkenschap, 21.

Die in ons eeuw'e schynt te zyn op d'hoogste
 trap.

3. De Grooten / dien 't betaemt een ander Prov. 9: 8
 booz te lichten / 4/ 5.

En der verdrukten zaek met wys beleyd te
 richten /

Die zyn de stercken drank op 't meeste toege-
 daen / (gaen.

4. Zelfs Profeet en Propheet van sterke dran- Amos 6: 6
 ken doolen / Jes. 28: 7.

Cot nadeel van het ampt / dat haer is aenbe-
 voolen /

Zy zyn (helaes!) al mee verslonden in den Tim. 3: 3
 wyn / (zyn.

Waer toe zy immers niet genegen moeten

5. Die minder zyn van staet / gaenna die zel-
 ven gangen /

Cot de geringste toe / ook dien 't gebrek komt Spr. 19: 1.
 prangen

Van tydlyk onderhoud: het geen haer over-
 schiet /

Moet door de dronkenschap boozt zyn ge-
 maekt tot niet.

6. De jonge lien / die aen haer Schepper moe- Eccl. 12: 8.
 ten denken Sap. 2: 6/

In hare jong'lyngschap / eer d'oudheyd haer 7/ 8.
 komt krenken /

En offren niet aen God de bloem van hare
 jeugd /

Maer aen den Afgod van de wyn door malle
 vzeugd

7. Een oud man die booz al moet nuchte Tim. 2: 2.
 bevonden / Dat

- Prob. 10: 31. Dat niet de schoone kroon der gypsheid zy ge-
 schonden /
 Kiest sterken dzank / als of hy weer dooz zult
 een sap ; (slap.
 Verfrisschen zou zyn leen die doze zyn en
 Act. 2: 15. 8. 't Was eens wat wonders / by de dag te zien
 I Thess. 5: 7. een dzonker /
 Ies. 3: 9. Men dzonk by nacht / de schaemt verbergd'
 hem in het donker :
 Maer ons verdozven eeuw de schaemt' haer
 oogen sluyt ;
 Men dek zyn zonde niet / als Sodom roemt
 menz' uyt
 Ies. 5: 11. 9. Men gaet des morgens vroegh de sterke
 dzank najagen / (gen /
 Men houd zich daer by op byna geheele da-
 Ja tot de schemering der avontstont men zit /
 Tot dat de wjn haer gantsch van binnen
 heeft verhit.
 Ies. 58: 13. 10. Men maekt dooz dzonkenschap zelfs van
 des Heeren Rust-dag /
 Niet anders in der daed als maer des bleescheg
 lust-dag.
 Eph. 5: 18. Men is dooz oberdaed in wjn dan dzonken
 meest :
 In plaetze dat men moest verbult zyn met
 den Geest.
 11. O dzonkaerts / wilt eens uyt uw dzon-
 kenschap ontwaken /
 I Pet. 4: 3. Stelt in dit Heydensch werk niet langer u
 vermaken :
 Wat schadelyke bzucht / wat hinder en ver-
 dziet /
 Wat jammer en elend geeft deze zonde niet ?
 Ios. 4: 11. 12. De wjn en most neemt wech het hert / ja
 't hert der wyze / (ysen :
 Zoodatze doen het geen waer vooz zy anders
 Want

Want oordeel ende reen/verstant en zinne zyn Spr. 19: 2.
 Niet slechts gekrenkt / maer als versopen Ies. 28. 7.
 in den wyn.

13. De vromie Noach van de wyn geworden Gen. 9. 21:
 dronken / 22.

Ontbloot in zyne tent / daer hy zich gaf aen 't
 ronken /

't Geen hy ses hondert jaer had eerbaerlikt
 bedekt ;

En werd daer by doch van zyn eigen soon
 begekt.

14. En wat een schandig lot kreeg Lot dooz Gen. 19:
 't dronke suppen / 30.

Als zelfs zyn docht'ren tot hem quamen bin-
 nen sluppen /

Ent'zame voegden zyn' en hare naekte leen /
 Soo datze bepde-gaer bezucht weer gingen
 heen ?

15. Heeft dronkenschap gebeld zoo sterke ee- Zach. 11: 2,
 derboomen

Met een zoo sware slag / wie zal daer vooz
 niet schroomen ?

Woelachtig is de drank / de wyn bedryft den Job. 20: 1.
 spot :

Wie daer indwaelt / werd van een wyze tot
 een zot :

16. Wat ziet men daegliks niet dooz dronken-
 schap bedryven !

By wien is veel geklag / en wonden zonder Job. 29:
 kyben ? 29.

By wien is veel geklag / en wonden zonder
 nood ?

By wien / ey zeg doch / zyn gemeenlikt d'oo-
 gen root ?

17. By dien / die by den wyn vertoeven in de vers 30.
 hoeken :

By dien / die komen om gemengden drank
 te zoeken, A 2 Hua

- vers 39. Uw oog ook licht belust op vzeemde vrou-
wen wert ;
Der keerde dingen zult gy spreken uyt u hert.
18. Een supper zal op 't lest tot armoede raken /
Een noyt of zelden rijk zyn erfgenamen maken :
Gezontheyt raekt hy quyt / zyn leven is
verdriet /
- Spr. 20: 11. Hy koopt zyn waer te dier / al had hyz' ook
om niet.
19. Maer dit is alles noch gelyk als niet te
achten /
Der dronkaerts arme ziel heeft 't swaerste te
verwachten /
Wanneer hy / na een lang geguyt / op 't
leste sterft /
- 1 Cor. 6: 1. Hy doch in eeuwigheyd Gods rijke niet be-
erft.
- Luce 16: 20. Maer in het helsche vyer zal wezen zyne
wooning
Daer hy vooz lekk'ren drank zal hebben tot
belooning
Onlydelyken dorst / die eeuwig wert geboelt /
Een brand der tong / die noit een droppel
water koelt. (ren
- Luce 21: 21. O ! wilt u zelve dan wel wachten en bewa-
24. Dat gy uw herten niet meugd t' een' ger tyd be-
swaren
Met brasserij / gezwelg / en vuple dronken-
schap :
- Jac. 5: 8. Gods streng gerichte staet alree bereyd en
schrap.
- Matt. 24: 22. Indien de quade knecht zoud' in zyn herte
48/49/50. denken /
Myn Heer vertoest / en met de dronkaerts
zoude drinken /
Zoo komt zyn Heer ter tyd' in welck hy 't
niet verwacht /

Ter uur die hy niet weet / waer op hy niet vers 52.
en dacht.

23. Hy zal hem scheiden af van die wel op
hem letten /

En zal als dan zyn deel met de gebeyngde zet-
ten.

Daer zal niet anders zyn dan weening t' al-
ler tyd /

En vreeslyk tand-gekners dooz wanhoop
ende spyt.

24. Alzoo geeft dzonkenschap op 't leste niet
dan treuren.

Dies ziet den wyn niet aen / als hy zyn roo- Prob. 23:
32.
koleuren

Vertoont; als zyne verw schoon in den be-
ker staet /

Als hy zo lieffelik in 't glas om hooge gaet.

15. Gelyk een adder zal hy in zyn einde steken / vers 33.

En byten als een slang / als 't zoet is wech
geweken.

Ach! booz een oogenblik van ingebeeldet Tob 20: 5.
Apoc. 14:
soet

Dolgt haest een eeuwigheyt van enkel gal II.
1 Pet. 5: 8.
en roet.

26. Zyt nachteren / en waekt: want utwe
weerparye /

De duyvel gaet rondom / dooz zyn bedriege-
rye /

Gelyk een byeschend leeuw / of hy niet ier-
mand vind /

Dien hy bzengt in 't verderf / en in der haest
verflind.

Christenen met de naem, behooren
het ook in der daed te zyn.

Op de wyse: De wereld, als ik sterv', zal we-
nig van my weten. Of: Gelukkig, wiens
gemoed noch goddeloos aenraden.

- Act. 11: 26. 1. **G**y die na Christi naem u Christenen
laet noemen /
En met den mond zoo veel u wilt van Christi
roemen (leest ;
Terwyl gy onder dies geheel onchrist'lyk
Segt eens / wat voordeel dat die schoone
naem u geeft ?
- Matt. 7: 21. 2. Niet alle die tot hem slechts zeggen / Heere /
Heere / (leere /
En roemen met den mond van hem en zyne
En zullen ingaen in der hem'len Koninkryk:
Maer die daer doenden wil zyns Vaders te
gelyk.
- Rom. 8: 9. 3. Die Christi geest niet heeft / en zich daer
door laet leyden /
Die komt hem ook niet toe / maer is van
hem gescheiden.
't Is Christi Geest niet / daer gy u van ley-
den laet /
So lang als gy alzoo verkeerde wegen gaet.
- Rom. 11: 8. 4. Gy volgt des wereldds loop / des vleesches
welbehagen /
- Rom. 15: 39. Uw eygen zynlykheyd als leyds-lie'en / t'allen
dagen. (weest /
Wat vergelyking is daer immermeer ge-
Of kan zyn tusschen die en tusschen Christi
Geest ?
5. Gy heet wel Christ'nen / maer gy zyt het
in der daed niet / Want

Want 't ware Chriftendom is in een pd'le
praet niet :

Die Chrifti name noemt (hoozt wat Gods ^{2 Tim. 2:}
Geest u seyd /) ^{19.}

Staet af van alle sond' en ongerechtighepd.

6. Een lidmaet Chrifti is sijn salving ook deel- ^{1 Joan. 2:}
achtig / ^{27.}

Waer door sijn heyl'ge naem beleden werd zoo ^{Heb. 13:}
krachtig / ^{15.}

Datm' als een koninklyk en heylig Prie-
sterdom

Hem geestlyk offer bzengt / en roem sijn ^{1 Pet. 2: 5 /}
deugd al-om. ^{9.}

7. Daer werd ook dupbel / vleesch / en zonde ^{Eph. 6: 13.}
sterk bestreden /

Men stelt tot wap'nen der gerechtichepd sijn ^{Rom. 6: 13.}
leden /

Men ziet zich zelven God' / als uyt den doos-
den weer (leer.

Geworden lebendig ; men volgt'er Chrifti ^{Luce 6: 46.}

8. Wel aen dan al te zaem / doet Chriftelyke ^{Deut. 28:}
werken / ^{10.}

En alle volkeren der aerde zullen merken

Dat gy zyt waerlyk na des Heeren naem
genoemt /

En dat gy niet vergeefs van Chристо u be-
roemt.

Troost in verdrukkinge.

Stem: Ps. 58. Gy Raedsheeren laet my doch
hooren. Of: O schoone boven alle menschen.

1. **W** Aerom al dit swaermoedig zuchten / ^{ps. 6: 7.}
O swakke mensch ! in u verdziet ?
Waerom is 't / dat men u dus ziet

- Ps. 77: 9. Gantsch troosteloos en vol van duchten
In dit u tegenwoordig kruys /
- Amos 3: 6. 't Geen God de Heer u zend te huys ?
2. Indien gy wilt verzekert wesen /
- Heb. 12: 6. Dat God u als een Vader mind /
En dat gy zyt zyn lieve kind /
- Job. 13: 24. So moet gy geen kastyding vreesen ;
Het is een oprechte Vaders hert /
- Act. 1: 2. Als 't kind van hem getuchtigt werks
Act. 5: 41. 3. Daerom wilt liever u verblyden /
Dat hy u heden kent zoo waert /
Dat hy u niet en heeft gespaert
- 2 Tim. 3: 12. Van 't geen dat al zyn kind'ren lyden :
't Zyn bastaerds en zyn kind'ren niet /
- Heb. 12: 8. Die nimmer weten van verdriet.
- Heb. 12: 1. 4. Beswykt dan niet / maer wilt doch loopen
Met lydzaamhepd / gelyk een held /
De loopbaen die u is gesteld ;
- 2 Tim. 4: 8. Na korten tyd zoo meugd gy hoopen
De kroone der gerechtighepd /
Die al voor u is wech gelepd.
- Heb. 12: 2. 5. Wilt gy doch onze leydsman wezen /
O Jesu! die in deze baen
Ons zyt zoo trouw'lyk voorgegaen :
Ons swakhepd doet ons licht'lyk vreesen /
- Phil 4: 13. Maer zoo gy ons wilt maken sterk /
Zyn wy bekwaem tot alle werk.

Gebed en overdenkinge eener aen-
gevochten Ziele.

Op de wyse: Hoe leg ik hier in dees elende.
Of: Ach ik elendig swakke mensche!

Jes. 66: 1. 1. **O** Trooster der verflagen herten /
Der treur'gen vzeugt / der swakken
kracht /

Heel-

Heelmeester aller onzer smerten /
 Derquikker als de ziel versmacht;
 Der aengevocht'nen stercken helper /
 Der troosteloosen tranen-stelper!
 2. O Vader der barmhertigheden /
 Een hoog vertrek in alle nood /
 Ontfermer als men werd bestreden /
 Ja onze leven in den dood!
 Heer! God / lankmoedig en verduuldig /
 Van goedhepd groot en menigvuldig /
 3. Hoe lang vergeet gy my gestadig?
 Myn God / en zult gy nimmermeer
 Uw lieflyk aengezicht genadig
 Eens over my doen lichten weer?
 Hoe lange zal myn ziel haer krenken
 Dooz haer verdrietig overdenken?
 4. Uw pylen zyn in my geblogen /
 Uw hand is op my neer gedaelt:
 Met uwre vriendelyke oogen
 En word' ik na niet eens bestraelt.
 Gy doet uw grimmighepd vergrooten /
 En schynt my van u af te stooten.
 5. Ik ben verbypselt uytter maten:
 Myn herte keert zich om en om;
 Al myne kracht heeft my verlaten /
 Myn oog beswykt / myn mond is stom.
 Ik ben verswakt dooz vele smerten /
 Ik byulle van 't gerupsch myns herten.
 6. Myn swaer geweten komt my knagen /
 En overtuygen van myn zond':
 De duyvel zoekt my na te jagen /
 Om te verflinden / zoo hy kond':
 Myn swak geloobe werd bestreden /
 Myn hope zinkt hier na beneden.
 7. Uw Woord / dat my wel eer verheugde
 Tot in het binnenst myner ziel /
 Het welk ik tot myns herten vzeugde

Exod. 15:
 26.
 Matt. 11:
 28.
 Ps. 46: 2.
 Ps. 116: 8.
 2 Cor. 3: 1.
 Ps. 2: 10.
 Ies. 54: 8/
 10.
 Ioan. 11:
 25.
 Exod. 34:
 6.
 Ps. 103: 3.
 Ps. 13: 2/3.

bers 9.
 bers 11.
 Ibid.
 Ps. 39: 10.
 Ps. 38: 9.
 1 Ioan. 3:
 20.
 Sap. 17:
 11.
 1 Pet. 5: 8.
 1 Tim. 6:
 12.

Chren: 32
 18.
 Ps. 119a
 173.

- Jer. 15: 16. En bzolpkhepd booz desen hiel /
 En kan my nu geen troost verleenen /
 Myn smaect daer in is heel verdweenen.
- Col. 4: 2. 8. De vperighepd van myn gebeden
 Is / zoo my dunkt / geheel verkoelt /
 Om dat myn angstig hert zich heden
 Te heftig oversclipt geboelt /
 Soo dat ik 't nu niet wel vermoge
 Te heffen / Heer / tot u om hooge.
- Pf. 102: 1. 9. Gelpk als een bezuchte vrouwe /
 Wanneerze tot het baren naekt /
 Heeft groote smerte ende rouwe /
 En schzeentwt dooz hare ween geraekt :
 Soo ben ik / hoe ik wend' of keere /
 Ook om uw tooznig aenzicht / Heere.
- Pf. 25: 1. 10. Ik kan myn dzoefhepd niet versetten /
 Myn ziele / dooz mistroostighepd /
 En kan op geen vertroosting letten /
 Het zy ook wat men tot haer zeyd.
 Ben ik / o God ! aen u gedachtig /
 Te meerder werd myn misbaer krachtig.
- Jesa. 26: 17. 11. 'k Ben flaeuw/en kan niet dan verschzikt-
 ken /
- Pf. 77: 3/ 4. 12. Zoo lang als ik de Trooster miss' /
 Die myne ziele moet verkwikken /
 En nu zoo verre van my is.
 O Trooster van my weg geweken /
 Keert weder / of myn hert moet bzeken.
- Pf. 6: 3/ 4. 13. Sal dan de Heer altyd verstootten ?
 Houd op zyn goedertierenthepd ?
 Heeft hy dooz toozne toegesloten
 Zyn liefd' en zyn barmhertighepd ?
 O neen ; ik zal om my te stercken /
 Gedenken aen des Heeren werken.
- Pf. 77: 8/ 9/ 10. 13. De sterke rechter hand des Heeren
 Veranderd in een korten tyd /
 En kan in blydschap haest verkeeren

Ik zal gedenken met behagen
Uw wond'ren / Heer / van ouden dagen.

14. Al kan 't een mensch niet overwegen /

Om dat zyn hert is al te dom /

O God! zoo zyn doch uwre wegen

Al t'zamen in het heiligdom,

Wie is een God / als gy / o Heere!

Die wonder doet tot uwer eere?

15. Gy wilt uw kracht in zwakheid toonen;

En eindelyk al myn geduld

Met vreed' en bzoepkheid bekroonen

Wanneer gy u ontfermen zult.

Keert weer / myn ziel / tot uwre ruste;

Verblyd u in den Heer met luste.

16. Wat buigt gy u! myn ziele / neder /

Wat zyt gy zoo ontrufft in my?

Trouwt God / ik zal hem loben weder;

Gy zal my gantschlyk maken by

Dooz zyn lieffelyk aengezichte /

Soo dat het over my haest lichte.

Pf. 92: 6/

7.

1 Cor 2:

12.

Pf. 77: 14.

1 Cor. 12:

9.

Heb. 10:

36.

Chren. 3:

32.

Pf. 116: 7.

Phil 4: 4.

Pf. 42: 6/

12.

Pf. 31: 17.

In die zelve gelegenheid.

Op de wyse: Pf. 9. Heer, ik wil u uit 's herten
grond. Of: O Hoogste Heer, &c.

1. **W**anneer gy zult dooz uw geschreeuw
Uytbullen als een wreede leeuw /
Wanneer gy zult / o Heere! bullen /
Uw kind'ren tot u komen zullen.

Jose. 11:

10/ 11.

Ibid.

2. Sy zullen achter na u gaen /
Sy zullen beevend komen aen /
Gelyk een vogel uyt Egypten /
Die 't net ter nauwer nood ontslipten.

Ibid.

3. Sy zullen in haer droeb'ge stand /
Gelyk een duyp' uyt Assurs land /

Tot

- Tot u gaen / dieze zult verschoonen /
En in haer huys doen zeker woonen.
- Job 30: 4. Ik schrey tot u in myn verdriet /
20. O God! maer gy en antwoord niet:
Ik sta / om op uw hulp te wachten /
Ibid. Maer gy en meugt op my niet achten.
5. Gy zyt gantsch tegen u natuer /
Tot my geworden wzeet en stuer;
Dooz uwre handen sterke krachten
Weerstaet gy my als met verachten.
- Syr. 2:3. 6. Maer schoon gy ook zyt noch zoo straf /
Ik wil van u niet wyken af:
Want gy en kond ons doch niet haten /
Hoewel gy schynt ons te verlaten.
- Jes. 49: 14. 7. Gy zyt / o Heer! den genen goed /
Chren. 3: Die u verwachten met ootmoed /
25/26/27/ Der ziele die u zoekt / en stil is /
28. En hoopt en lyd / zo als 't uw wil is.
- Ps. 63:9. 8. Myn ziele kleeft u achter aen:
Gen. 32: Ik zal u doch niet laten gaen /
20. Tot dat ik uwre lieven zegen
Sal hebben / Heer / van u gekregen.

Uytbreydinge der t'zamenprake Christi
met de Chananeesche Vrouwe.

Stem: Gy die na Christi naem, &c.

Vrouwe.

1. **O** Heere! Davids Soon / na dat ik heb
bernomen / (men /
Dat gy u niet ontziet in ons geweest te ho-
Soo kom ik arme vrouwe / en valle met
ootmoed
Aen uwre voeten neer / ontwaerdig die u groet.
2. 'k Heb u gerucht gehoozt / Messia / lang
te voren Uyt

Uyt Davids zaed verwacht / en eindelyk ge-
boren; (verkeert /

Ik heb van het Joodsche volk / dat onder ons
vernomen wie gy zyt / en wat gy doet en leert.

3. Hoewel ik niet en ben uyt Joodschen stam
geboren /

Die gy / gelyk men zegt / byzonder hebt ver-
koren /

Soo roep ik doch tot u zoo heftig als ik mag /
Ach Heer ! ontfermt u doch / ontfermt u
mynder / ach !

4. Ontfermt u mynder na uw' gzoote goedig-
heden / (den :

Die ieder niet genoeg kan roemen met zyn re-
En werpt den dupbel uyt myn kind / dat
jammerlyk

Van hem beseten is / tot aller menschen schizik.

5. Hoe Heere ? Swygt gy stil op myn ootmoe-
dig smeeken ?

Sult gy dan niet een woord tot uwe dienst-
meyd spreken ?

Sult gy my dan aldus afwysen als verstoort ?

En wykt doch zoo niet wech / een woord
noch / Heer / een woort !

6. Ik laet u doch niet gaen zoo toornig en ver-
bolgen /

Maer wil u achter aen met uw Discip'len vol-
gen

En roepen overluyd / tot dat uw hert tot my

Met medelyden eens daer dooz bewogen zy.

7. Antwoord gy noch niet op myn kerimen en-
de klagen ?

Siet uw Discip'len / Heer / en kommen't niet
verdragen /

En bidden u booz my / haer jammert myn
verdriet ;

Soud gy dan zelve noch myn smeeken hoo-
ren niet ?

Christus.

8. Ik ben aen't Joodsche volk / en niet aen u
verbonden /

Ik ben niet dan tot haer booz dese tyd gesonden:
Mijn ampt is dat ik staeg de schapen weer
vergaer

Des huyzes Israëls / verloren hier en daer.
Vrouwe.

9. Ik kom u nochtang op het nieuw aenbid-
den weder ;

Siet hoe een voetbal doet een vrouken zwak en
teder ;

O Heere ! helpt my doch / o Heere / Heere !
helpt /

Want druk en zwaarigheid mijn hert heeft
overstelp.

10. Ik arnie vrouwen kan van dees ver-
borgentheden

Niet met u twisten / Heer het zyn mijn duy-
st're reden :

Dit weet ik maer alleen / dat my uw hulp
ontbreekt.

Ik ga niet weer van hier tot dat gy vrend-
lyk spreekt.

11. Laet dees uw woorden by verschrikken
die u haten /

En niet en soeken / maer ik sal noit van u laten.

Zyt gy gekomen om verloren schapen / Heer ?

'k Heb als een schaep gedwaelt / zoekt uwe
dienstmaegt weer.

Christus.

12. Hoe lange zult gy my ophouden en ver-
hind'ren.

Laet booz de honden eerst verzadigt zyn de
kind'ren.

De kind'ren mynes Ryks komt toe dit
geest'lyk brood /

Daer

Daer d'Heydens hondkens noch niet zyn
op genood.

13. 't Is niet betameljk den kind'ren 't brood
t'onttrekken / (ken.

En dat de hondkens te werpen in haer bek=
Vrouwe.

Ja / doch de hond'kens ook de brok'skens
eten / Heer / (neer.

Die van de tafel van haer heeren vallen

14. 'k Wil geern u hondken zyn / ik spreek 'er
gantsch niet tegen /

Als maer der honden recht van my mocht
zyn verkregen.

'k Verzoek niet als een kind te zitten aen
uw dis /

Geeft slechts een brok'sken dat daer afge=
vallen is.

15. Ik zal den Joden niet haer kinder-recht
misgunnen /

Soo 'k maer een brok'sken zal van u verwer=
ben kunnen

Dooz d'honger myner ziel. Ik laet u dan
niet gaen / (aen.

Maer zal u volgen / als uw hond'ken / achter
Christus.

16. O Vrouw! gy hebt my 't hert met u ges=
smeekt bewoogen / (gen.

Gy hebt my innerlyk verwekt tot mededoo=
Deer groot is u geloob' / dat moest hier zyn
verklaert /

Dooz zult een lydzaamheid in zwakke
vrouwen aert.

17. Gaet henen na u huys / wilt dit geloob'
bewaren ;

De duppel is al uyt u dochter uytgebaren /

Van dezer uuren af zoo werd u kind gezond :

Loopt blyd'lyk heen / gy zult het zelve zien
terstont. Ge-

Gebed wanneer onze vyanden haer over
onze kastydinge verblyden.

Op de wyze: Ps. 3. Hoe veel is des volks, Heer,
Of: O onbedachte Jeugd.

1. **V**erlost my van myn pijn /
O God! de wat'ren zyn
Ps. 69: 2. Tot aen de ziel gekomen:
't Schynt of het groot gebaer
Met ongestuyt gebaer
My gantsch wil overstroomen.
Aenschouwt doch myn verdriet:
Laet my verzinken niet
Ibid 15. In 't diepe dezeg waters:
Maer rukt my upt den sijk /
En laet my te gelyk
Verlost zyn van myn haterg.
Ioh. 16: 2. Wanneer u Erfdeel steent /
20. En klaeglyk schreyt en weent /
Soo zyn / die haer benyden /
Tot aen de ziel verheugt;
De wereld schept haer vzeugd
Upt uwer kind'ren lyden.
Ps. 3: 2. Siet hoe myn weerpacty
Vermenigvuldigt zy;
Seer veele staen my tegen.
vers 3. Men zegt van my / tot spot /
Hy heeft geen heyl by God /
Hy blyft geheel verlegen.
Ps. 69: 17. 3. Dien gy genadig slaet /
Verfolgen zy met quaet /
De smert van u verwonden
Verstrekt haer tot een praet;
Ik ben tot schimp en smaect

Geduerig in haer monden.

Pf. 19: 3.

Hoe lang / o Heer! hoe lang
Zal ik noch zyn zoo bang?

Hoe lange zal verhoogt zyn

Myn byand over my /

Zal ik door quellerp

Dan gantschlyk uytgedroogt zyn?

4. 't Verdriet myn oog doorknaegt /

Pf. 6: 2.

Om dat myn smert behaegt

Al myne weerparyders.

Geest dat het my niet ga

Zoo gantsch en gader na

Den wensch van myn benpders.

Pf. 27: 6.

Laet na veel druk en pyn /

Myn hoost verhoogt zyn

Eens over myn byanden /

Die my steeds zyn ontrent /

Zoo zal ik in uw tent

Met vreugd doen offerhanden.

P S A L M L X I I.

Stem: Pf. 62. Hoe zeer dat myn ziel is gequelt.

Of: O dag zeer groot van Heerlykheid.

1. **T**ot God is doch myn ziele stil /
Het ga dan ook zoo als het wil /
Myn heyl en hulp is van hem immer,
Hy is myn rots-steen / en myn heyl:
Myn hoog vertrekt; al sta ik steyl /
Ik zal doch groot'lyk wank'len nimmer.

2. Hoe lange zult gy 't quade dan
Aenstichten tegen eenen man?
Gy zult gedood zyn met u allen:
Gy zult als een gebogen wand /
En als een muer van ieder hand

ik

Ges

- Gesloten / plotslyk neder vallen.
3. Zy houden maer alleene raed /
Om hem / dien God verheft tot staet /
Weer van zyn hoogheid te verstooten:
Zy hebben in de leugen lust /
Haer mond die zegend / vleyd en kust /
Terwylz' in 't hert den vloek vergrooten.
4. Doch gy / myn ziele / zwygt den Heer:
Want van hem is doch eben zeer
Myn hulp en bystand / wat ze kallen.
Al is myn vrand noch zoo trots /
God is myn heyl en sterke rots /
Myn hoog vertrek / ik zal niet vallen.
5. In God is al myn heyl en eer /
Myn kracht en toevlucht in den Heer /
Gy volk vertrouwt hem t'allen tyden;
Stort voor zyn heilig aengezicht
Uw hert maer uyt / het werd verlicht:
Een toevlucht is ons God in 't lyden.
6. Wanneer wy 't immers recht inzien /
Zoo zyn doch de gemeene lie'en
Maer ydelheid; de groote / leugen.
Wanneer menz' opweegt in de schael /
Zy zouden immers al te mael
Niet tegen d'ydelheid op meugen.
7. Op onderzinking niet vertrouwt /
Noch ook op rooverse bouwtd /
Maer wilt uw ydel doen eens staken.
Wanneer aenwast in overbloed
't Vermogen en het tydlyk goed /
Wilt daer uw hert niet vast aen maken.
8. God heeft gesproken eens een woord /
Ik heb het meenigmael gehoord /
Dat Godes is alleen de sterke.
De goedheid / Heer / is uw alleen /
Want gy zult eindlich ieder een
Vergelden na het geen hy werkte.

Die zig eenmael tot Christum heeft be-
geven, moet niet weer te rugge zien
na de Wereld.

Op de Wpze: Valsche ruste van 't geweten.
Of: Op, myn ziel, om God te loven.

1. **G** die eenmael hebt geslagen Luce 9: 62.
 Men den ploeg een dapp're hand /
 Om te ploegen / zonder tragen /
 In uwz Heeren Jesu land /
 Om te maken rechte booren /
 In zyn pad zoo eng en smal /
 Slaet uw oogen wel na booren /
 Of 't en heeft geen goede val.
2. Niemand die zoo wank'lend kyk
 Na 't geen achter is / weer om /
 Is bequaem tot Godes kyk / Ibid.
 Daer men niet moet gaen in 't krom. Ies. 40: 14.
 Leet noyt eenig misvertrouwen /
 Wellust / eere / gunst / of schat / Rom. 4:
 Of iet anders u op-houwen 20.
 In uw aengebangen pad. Luce 8: 14.
3. Wilt gedenken t'allen tyden / Luce 17:
 Tot uw hoed' / aen d'huysvrouw Lots / 32.
 Die weeronne zag bezpden / Gen. 19:
 Tegen het beveelen Gods; 26.
 En veranderd wierd zoo vaerdig
 In een harde Sout-pilaer:
 God en straft noyt onrechtbaerdig / Apoc. 16:
 Neemt dan dit exempel waer. 5/7.
4. Allen den nakomelingen
 Doet het dienen tot een leer / Ps. 12: 13.
 Om haer hert aen d'aerdsche dingen
 Niet te hangen al te zeer;

Matt. 19:
27.

Maer ook alles te verlaten /
Om den Heer te volgen na:
Wien zal d'heele wereld baten /

Matt. 16:
26.

Soo hy lyd der zielen scha?
5. Tot dit eene dink verwekt u /

Phil. 3: 14.

Stelt als in vergetenis
't Geen dat achter is / en strekt u
Tot het geen dat voren is ;

1 Cor. 16:
13.

Jaegt na 't wit met groot verlangen /
Tot den prys der roeping Gods /
Die van boven werd ontfangen /
Christi krygs-knecht / houd u trots.

Moedgevinge aen een krygs knecht
ende Kampioen Christi.

Stem: O Jesu! als myn sterfuur naekt.
Of: 's Hartogen-bosch houd uw constant.

1. **H**oe moedig is een kloek soldaet /
En laet zich niet ontzetten /
Wanneer het wreed geluyd aengaet
Der tromm'len en trompetten!
Syn hert en wert niet licht bedut
Dooz 't dond'ren van het grof geschut /
Of 't klateren der musquetten.
2. Werd byer en blam / dooz stroomen bloeds /
Werd hy niet afgetogen :
Maer ziet zeer stout vol moeds en gloeds /
Den byant onder d'oogen.
- 2 Tim. 2:
3.
1 Cor. 16:
13.
1 Cor. 9:
25.
3. Gy die een krygs-knecht Christi zyt /
Sult gy dan niet in uwen strydt
A sterk en manlyk toogen?
3. Kan een verderffelyke kroon
Soo tot den strydt bewegen /

Hoewelse niet vast weten schoon /
Of die zal zyn verkregen ;
Behooren wy dan niet veel meer
Na d'onberderffelyke eer

En kroon te zyn genegen?
4. Den loop in ons gestelde baen
Is geen onzeker loopen :
't Is niet als die de lucht maer slaen /
En niet dan moeyt bekoopen.

bers 26.

De kroone der rechtveerdigheyd /
Is nu al vooz ons wech geleyd /
Die wy t'ontfangen hoopen.

2 Tim. 4: 8.

5. Verflautwt niet / al beswykt uw kracht /
God helpt op 't meest den moeden :
Word sterk in zynner sterkten macht /
Die u wel zal behoeden /
Als tegen u ook alles raest /
En niet dan moord en dreyging blaest
Met een verschriklyk woeden.

Ps. 38: 9 /
II.
Ies. 40: 29.
Eph 6: 10.

Act. 9: 1.

6. Gy hebt de wapenrusting Gods /
Waar meed' gy zonder t'zagen
Bestaen kond tegen allen trots /
In qua'e verzoekings dagen.
De wap'nen in ons woestel perck
En zyn niet bleeschlyk / maer zeer sterk
Dooz God / om 't all' te jagen.

Eph. 6: 13.

1 Cor. 10: 4.

7. Ja zelfs uw schild en groote loon
Is God; dies wilt niet vresen:
Met Christo zult gy op zyn throon /
Als gy herwind / haest wesen ;
Daer gy van all' / die hier in streyd
Gewees zyn zulk een korten tyd /
Dooz eeuwig werd gepresen.

Gen 15: 1.

Apoc. 3: 21.
Apoc. 7: 9 /
10.

8. Sta wakker dan / uw kapiteyn /
Die u de kroon zal geben /
Die gaet u vooz in 't krusces pleyn /
Op steld vooz u zyn leven ;

Heb. 12: 2.
Apoc. 25.
10.
Luc 9: 23.

94 PSALMEN, LOF-SANGEN

1 Toa. 9:
16.
Heb. 12:
3/4.

Hy scryd vooz u ten bloede toe /
Op dat gy niet zoud worden moe /
Noch uwen scryd op-geven.

Gebed tot Christum, om meerder kracht
en lydzaamheyd in 't kruys te dragen.

Stem: Wat zwaarigheyd of droevige maar.
Of: Is 't u om vryigheyd gedaen?

Heb. 12: 2.

1. **V**oorganger en geleides-man
Van all' die 't krupte dragen!

Mat. 16:
24.

Dat ik u niet recht volgen kan
Doet my hertgrondig klagen.

Mat. 26:
41.

Gewillig is wel mynen geest /

2 Cor. 7: 5.

Maer 't vleesch is swak / o Heere?

En maekt my angstig en bevreesst /
Hoe heftig ik het keere.

Cant. 1: 4.

2. **O** Jesu / wilt my trekken voort /
Als ik moet achter blyven;

Mat. 7: 13.

Geleyd my door uw enge poort /
En wilt my krachtig dzyben.

Al hou' ik niet myn kruys belae'n

Al traeg en zacht aen dzyppen /

En achter u niet voort kan gaen /
'k Wil u nochtans na-kruypen.

3. **A**lk zuchte niet om dat ik moet
Met u het krupte dragen:

Act. 5: 41.

O neen; 't is myne ziele zoet /

Want 't is zoo nu behagen /

Dat niemand u opt volgen mag

Zucc 9: 23.

Noch achter u kan komen /

Of van hem moet ook dag by dag

Het kruys zyn opgenomen.

4. **I**a Christe / 'k hebb' tot blydschap ree'n /

1ac. 1: 2.

Dat gy uyt gunst van boven

Phi 1: 7.

My in uw zaek geeft / niet alleen

29/30.

In

In u vast te gelooven /
Maer ook vooz u / om uwen Naem /

En na u wil te lyden /
En met uw oorlogs-knechten t'zaem
Om d'eere-kroon te sryden.

2 Tim 2;
4. 5.
1 Tim. 8:28.

5. 'k Weet dat het alles stercken moet
Alleen tot mynen besten;

Ja dat gy uyt het quade 't goet
Doozthomen doen ten lesten.

Het kruys my d'oogen open maekt /
Die welstand sluyten dede;

Ps. 119:
67. 71.

Het kruys myn vooz ge trotsheyd staekt /
Gelyk ik merck alreede.

6. Maer 't geen my quelt op 't aldermeest /
En maekt al myn onluste /

Is / dat myn swakke vleesch den geest
Niet laten wil in ruste.

Gal. 5:17.

Want (ach!) myns vleesches swakheid my
Doo hart daer nederdukket /

Dat ik met groote quellerij
Ga onder 't kruys gebukket.

Ps 38: 7.
Ies. 40:29.

7. Gy die den moede krachten geest
In d'uure der versocking /

En dien / die geene kragtten geest /
Schenkt sterkt' en veel verclacking:

Heb. 2: 15.
Heb. 4: 18.

Gy die in alles zelfs / als wy /
Versocht zyt / zonder sonde /

Komt dooz uw medelyden my
Te hulp in deze stonde.

8. Maekt gy my meer en meer bereid /
Om 't kruys te mogen lyden /

Act. 9: 16.
en 21: 13.

Ten minsten doch met lydzaamheid /
Indien niet met verblyden.

Ruce 21: 19.
2 Cor. 7: 4.

Laet ik maer dooz myn eigen schuld
Myn kroone niet verminderen /

Apoc. 3: 11.

Wat gy my dan toefenden zult /
't kan my in 't minst niet hind'ren.

Gebed om geduld en troost in de
verfoekingē.

Op de wyse van Psalm 80. Gy Herder Israëls,
wilt hooren.

Of: Psalm 94. O God! gy die God zyt der
wraken.

Of: Psal. 105. Een ieder moet tot dezen tyden.

- 1 Cor. 10: 1. **G**etrouwe God / wilt my behoeden /
 29.
 Ps. 24: 20.
 Ps. 119: 92.
 1 Cor. 16: 23.
 Jes. 31: 12.
 Ps. 6: 3 / 4.
 Ps. 94: 12.
 Ps. 62: 6.
1. **D**at ik dooz vele tegenspoeden
 Niet in myn dzuk en mag vergaen /
 Maer manlyk in 't geloove staen.
 Wilt uwen troost my geven maer /
 Soo zal ik vreesen geen gebaer.
2. **M**yn ziel is slaetu dooz al 't verschrikken /
 Maer uwen troost kan haer verquikken
 Soo zoet en liefsyk / dat zy is
 Te vreden in haer droefenis /
 En zy / o God! u swinge still' /
 En zegg'; Heer, zus lust my u will'.
3. **G**y wilt behouden op het meeste
 Die recht verflagen zyn van geeste:
 Soo weest niet verre nu van my /
 Vermids benaudhepd is na by;
 Want daer en is geen helper meer /
 Dan gy alleen / myn God en Heer.
4. **S**oo 'k maer kan zeggen in myn smerten /
 Heer, zus lust my uw will', van herten /
 Kan my niet schaden eenig dink /
 Schoon alles my ook tegen gink.
 Heer, zus lust my uw will', is 't woord /
 Dat ik staeg wensch te bzingen dooz.

Gebed om de verloocheninge
zyns zelfs.

Stem: Ter plaetse myner vreemd'ling-
schappen.

1. **O** Chyristi! 'k hebb' u woort vernomen / Luc. 2: 12.
Dat / zoo ik achter u wil komen /
Ik eerst my zelven heel en al
Om uwent wil verlooch'nen zal.
2. Ik hebb' my noch niet recht / o Heere!
Verloochent / als ik wel begeere;
Dies hebb' ik u tot noch toe niet
Soo nagevolgt als gy gebied.
3. Ik werp my aen uw voeten neder / Phil. 4: 6.
Ik bidd' en smeek' geduurig weder /
Dat / wat ik ben en hebb' in my /
A eenmael onderwozpen zy /
4. Hier ben ik / doet na uw vermogen 1 Sam. 3:
18.
Met my als 't goed is in uw oogen;
Diet / hoe ik 't alles opgeev' nu /
En hoe ik 't ober-geev' aen u.
5. Laet uwe-dood en kruyning maken / Rom 6: 3/
6.
Dat ik my zelfs mag recht versaken;
'k Verlaet ook alle schepsels eer /
Dan ik my zelfs verzaken leer.
6. 't Geen ik niet uyt myn zelfs kan werken / 2 Cor. 3: 5.
Eph. 3: 16.
Phil. 4: 13.
Eph. 2: 3.
Wilt dooz uw Geest my daer toe sterken /
Vermids ik 't all' vermag en doe /
Als gy my geest de kracht daer toe.
7. Des vleesches lusten ende wille
Laet in my zyn al t'zamen stille /
Op dat ik hooren mag / wat gy
Sult spreken dooz uw Geest in my. Jes. 50: 4/5.
8. Wat uyt myn hert geheel uitroepen

- 2 Tim. 3: 2/4. **III**' eygen-liefd / en laet daer groeyen
 Uw Goddelyke liefd' / o Heer!
 En daeglyks wassen meer en meer.
- Col. 3: 5. 9. Geeft dat ik dood' myn aerdsche leden /
 En sterb' all' myn begeerlykheden!
 Op dat ik leeb' / na lang geschil /
 Scheellyk u en uwen wil.
- Rom 6: 10.
 Matt. 19: 27/ 29. 10. Laet ik het all' om u verlaten /
 Ja ook myn eygen leven haten.
 Luce 14: 26. Laet myn begeeren niet van't myn /
 Rom. 14: 7/ 8. Op dat ik gantsch mag uwe zyn.

Die God heeft, is in alles wel
 te vreden.

Op de wyze: Elk heeft zyn byzonder dryven.
 Of: Looft den Heere, myne ziele.

- Chren. 3: 39.
 Spr. 30: 21/ 22.
 Jes. 50: 10.
 Ps. 15: 5. 1. **L** Met een ander klagen / kreunen /
 Suffig treurig gaen daer heen /
 Ik wil wesen wel te vreen /
 Als ik maer op God kan steunen /
 Dast op mynen lieben God /
 Dien myn deel is en myn lot.
- Gen. 15: 1. 2. Ik moest wesen al te gierig /
 Soo ik niet genoeg en had
 Aen den allerhoogsten schat /
 Aen myn God / die my zoo vierig
 Mind / dat hy hem zelfs geheel
 Eeuwigh aen my mede deel.
- 2 Joan. 2: 75.
 Ps. 25: 1.
 Ps. 19 8. 3. 'k Sal dan myn gemoed astrekken
 Van des wereldds omme krept /
 Vol verdriet en tegenheyt /
 En tot God alleene strekken /
 Die het ware center is /
 Daer myn ziele rust gewis.

4. And'reu

4. And'ren wil ik niet beyniden
 Rykdom / wellust / gunst en eer;
 Ik hebb' al wat ik begeer /
 En wil my in God verblyden /
 Die my tegen al myn dyuk
 Is een wereld vol geluk.
5. Duzent gelukzaligheden /
 't Eenig leven ende licht
 Geeft zyn liefstyk aengezicht:
 'k Sal hem smeken dooz gebeden /
 Dat hy maer alleene my
 Alles en in allen zy.
6. Godes gunst / beschut / en zegen
 Hebb' ik altyd / over al /
 En in allerley gebal;
 Soud' ik dan noch zyn verlegen?
 Hoe het my ook op aerden gaet /
 'k Ben in een gewenschte staet.
7. 'k Hebb' doch myne rek'ning nimmer
 Op de wereld hier gemaekt /
 Maer myn ziel gedurig haekt
 Na dat hemelsche getimmer /
 Vol van vreugd en by van kreup /
 Daer ik eeuwig hoor te huyp.
8. Myne sueren zyn gevallen
 In een plaets zeer liefelyk /
 Sels in Godes koninkryk /
 D'eerst' en waerdste plaets van allen;
 Ja een schoone erffenis
 My aldaer geworden is.
9. 'k Weet dat my aldaer een wooning
 Van myn Heyland is bereyd:
 'k Word' aldaer van hem verbeyd /
 Om t'ontfangen myne krooning.
 Daerom is myn hert vol vreugd /
 En myn eere zoo verheugd.

Pf. 37: 4.
 Pf. 104:
 34.

Pf. 35: 10
 Pf. 16: 11.
 Phil. 4: 6.
 Col 3: 11.
 Pf. 18: 3.

Heb. 13:
 14.
 Col. 3: 1/2.
 2 Cor. 9: 1.
 Jes. 35: 10.

Pf. 16: 6.

Joa. 14: 2.

2 Tim. 4: 8.

Pf. 16: 9.

Loffang, als men de tegenwoordige
vertroofing des H. Geests gevoelt
in de verzoeking.

Stem: Psalm 12. Doet ons bystand, 't is meer
dan tyd,

Of: Ps. 110. De Heer heeft gesproken tot, &c.

1 Cor. 1: 3 / 1. **G**Elooft zy God / die ons in al ons
4. lyden

En zwaer verdriet niet t'eenmael verlaet:
Maer ons vertroost met innerlyk verlyden /
Soo dat de vzeugd ons aen het herte gaet.

vs. 5. 2. Want eben als ons 't lyden overbloedig
Om Christ wil alhier werd toegeboegt /
Soo is door hem ook ons vertroosting spoedig
In overbloed: dat maekt myn hert vernoecht.

Joh. 14: 26. 3. De Trooster die van boven is gegeven /
En by ons blyft tot in der eeuwigheid /
Doet wonderlyk ons hert in vzeugde leven /
Ook zelfs wanneer het ooge tranen schzeid.

vs. 17. 4. De wereld kan dees Trooster niet ontfan-
gen /
Sy ziet / noch kent / noch voeld zyn wer-
king niet

Om datze gaet geheel verkeerde gangen /
Wanneerze zoekt verlichting in verdriet.

3 bid. 5. Wy kennen hem / en hy zal by ons blyben /
En in ons zyn. Geen d'zukt noch tegenspoed

Ps. 94: 19. Sal immermeer zoo vast aen ons beklyben /
Of hy zal ons die maken lief en zoet.

6. O Heer! als in myn herte myn gedachten
Verdubb'len / en my maken zo verschrikt /
Dat ik bykans al schyne te versmachten /

Heeft uwen troost myn ziele weer verquikt.

7. Van

7. Van blydschap ben ik overvloedig heden / 2 Cor. 7: 4.
 Ik ben verbult met troost tot aen het hert /
 Hoewel ik noch zoo heftig ben bestreden
 Met velerley verdrukking ende smert.
8. Is in uw krups alzulken troost te binden /
 O God! wat zal 't dan zyn/ als gy de kroon 2 Tim. 4: 8.
 Sult op het hoofd van uwe kind'ren binden?
 Is d'arbejd zoet / wat zal dan zyn de loon?
9. Is zulk een vzeugd in u kastydings-roeden / Jes. 40: 10.
 Wat zal dan zyn / als gy ons t'aller stond Jac. 1: 2.
 Omhelzen zult en in uw armen hoeden / 1 Cant. 2: 6,
 En kussen met de kussen van uw mond? 1 Cant. 8: 2.
10. Verblyd' ik my met tranen in myn oogen /
 Wat zal 't dan zyn/ wanneer uw eppen hand Apoc. 7: 17.
 Die al te zaem eens liefslyk af zal droogen Hebr. 11: 14/ 16.
 Hier boven in het rechte Vaderland?
11. Ach! dat ik dit mocht t'aller tyd gevoelen/
 Gelyk ik 't noch gevoel tot in myn hert!
 Hoe zoud ik dan myn dozstig hert verkoelen /
 Zoodikwils als het weer bestreden wert?
12. Dat gy / o Heer! doet uwen Trooster Joan. 15: 26.
 zenden /
 Wat zwaer verdriet zou daer niet wezen licht!
 Ik voel geen pijn/ geen hertzeer/ geen elenden/
 Als gy my toont uw vziend'lyk aengezicht. Ps. 4: 7.
13. O gy myn vzeugd/ myn licht/ myn heyl / Ps. 27: 1.
 myn leven /
 Myn bezicht / myn rotz / myn hoog ver- Ps. 18: 3.
 trek / myn eer /
 Staet gy my by / en wilt my noyt begeben / Ps. 27: 9.
 Soo zal ik niet bezwyken immermeer.
14. Wilt u / myn ziel / dit te gemoete dragen /
 Wanneer gy schier heel troosteloos bezwykt; Joan. 3: 8.
 De Trooster komt en gaet na zyn behagen / Jes. 59: 26.
 Hoewel hy noyt geheellyk van ons wykt.

Lof-fang Hanna.

1 Sam. Cap. 2. versl. 1--10.

Stem: O Heere Davids Soon! &c.

1. **M**ijn hert springt op in my van blydschap in den Heere /
 Mijn hooft in den Heer verhoogt / ook juycht myne eere /
 Mijn mond is over myn hoogmoed'ge weerpарт
 Wyd opgedaen: want in uw heyl verheug ik my.
2. Gelyk de Heer en is daer heylig ook niet eene / (alleene ;
 Want niemand is 'er / o myn God! dan gy
 Daer is geen rotz-steen noch geen vast vertrouwen meer /
 Gelyk als onze God / als gy alleen / o Heer!
3. En maekt 'er niet te veel / dat gy zoud hooge spreken /
 Dat gy voortaan zoo hard zoud met u mond uytbreken /
 Want doch de Heer een God der wetenschappen is /
 En zyne daden al zyn recht gedaen gewis.
4. De boog der stercken is gebroken nu geworden / (omgorden.
 En die daer scrupkelden / met sterkt' haer weer
 Die waren gantsch verzaed / verhuuren haer om brood /
 Die hong'rig waren / zyn niet langer in den nood.
5. Tot dat die eerstmael was onbzychtaer /
 haerde zeven /

En

Endie veel kind'ren had / wierd krachteloos
daer neben.

De Heere doodet en maekt lebend wederom :
Doet dat men dael in d'hel en weer om hoo-
ge kom.

6. De Heer maekt arm en ryk / hy dzukt by
wplen neder / (weder ;

By wplen ook verhoogt hy op het hoogste
Hy heft den slechten uyt den dzekt en stof
weer op

En hem die nood lyd / stelt hy weder hoog in
top.

7. Ja doet hem zitten ook by Dorsten en by
Heeren /

Dat hy haer erben doe den schoonen stoel der
eeren :

Want 't aerdryk heeft de Heer gezondbest
in 't begin /

En heeft daer op gezet de wereld na zyn zin.

8. Hy zal de boeten van zyn liebe gunst-genoten
Bewaren / zoo dat zy haer nergens zullen
stooten /

Maer de godlooze zal in duysternisse zyn /

Alwaer hy zwigen moet / berooft van
Gods aenschyn.

9. Want niemand iet vermag door zyne
kracht of listen / (ten :

Sy zullen zyn verplet die met den Heere twis-

Hy zal haest dand'ren in den hemel over haer /

Op dat zy worden zoo zyn grimmigheyt
gwaer.

10. De Heere zal die aen des wereldd's eynde
leben / (veit ;

Ook richten / ende zal zyn Koning sterkte ge-

Hy zal den hoozen van zyn Gesalfden / lang
verwacht /

Verhoogen eyndelyk door zyne sterke kracht.

P S A L M X X X.

Stem: Pf. 30. Nadat gy Heer my hebt bevryd.
 Of: Ik loov' u Heer uit 'sherten grond.

1. **I**k SAL u verhoogen / en uw eer
 Op 't alderhoogste roemen / Heer /
 Want als ik neder was gedaeld /
 Hebt gy my weder opgehaeld /
 Myn vanden die my benyden.
 Doet gy niet over my verblyden.

2. **O** Heer! myn God! ik riep tot u /
 En gy hebt my genezen nu.
 Gy hebt myn ziel / die was beroert /
 Uyt deze kuyt weer opgevoert;
 Gy hebt behouden my by 't leven /
 Dat ik in 't graf niet ben gebleven.

3. Psalm-zingt den Heere met geschal /
 Gy zyne gunst-genoten al /
 En zegget lof en dankbaerheid /
 Ter eeren zynner heiligheid /
 Want in zyn pber ende toren

Is wel een oogenblik te voren:
 4. Maer hier en tegen is 'er weer
 Als een gantsch leven by den Heer /
 Wanneer hy zyn goetgunstigheid:
 Dooz zyne liefd' heeft uytgebzeid:
 Des avonds wel vernacht het weenen /
 Maer 's morgens is 't gesuych verschenen.

5. Doen 't boozspoed was na mynen zin /
 Weeld' ik my wond're dingen in:
 Ik zepd'; ik zal nu nimmermeer
 Weer wank'len / want gy had / o Heer!
 Myn berg dooz uw goedgunstigheden
 Seer vast geset in eeuwigheden.

6. Maer

6. Maer doe gy weer uw aengezicht
Dooz my verbergdet / schykt' ik licht.

Ik riep tot u beangstigt zeer /

Ik smeek' u / en ik zeyd / o Heer?

Wat boozdeel is 'er uyt te halen /

Dat ik in 't graf zal nederdalen?

7. Sal opt aldaer myns lichaems stof
Verheyden uwen naem met lof?

Sal 't uwe waerheid maken kond?

Verhoort my / Heer / tot dezer stond /

En zyt my wederom genadig /

Weest my een helper zeer weldadig.

8. Gy hebt myn wee-klaeg en geschrey

Verandert in een zoete rey;

Gy hebt ontbonden mynen zak /

En my omgozt met blydschap strak.

Dat u zing / en niet zwyg myn eere:

Ik zal u eeuwig loven / Heere.

Loffang Mosis ende der kinderen Israëls
voor hare verlossinge, ende Pharaos
ondergang in de roode zee:
Exod. Cap. XV. vers. 1--19.

Stem: Gantsch weinig zyn de dagen van myn
leven.

1. Ik zal den Heer met hert en monde zingen /

Want hy is hoog verheben in zyn dingen;

Hy heeft het peerd en zynen ruyter mee

Geworpen in de baren van de zee.

De Heer is al myn kracht / en anders geene;

Hy is myn lied / ik zing van hem alleene:

Wanneer ik was beangstigt en bezeeft /

Is hy my tot myn heyl en hulp geweest.

2. Dees is myn God en mynen stercken koning /

Daerom zal ik hem maken eene wooning /

L

Myns

Myns Vaders God is hy / dies zal ik hem /
Soo veel ik mag / verheffen dooz myn steen.

Een oorlogs-man is hy: zyn naem is Heere:
Hy heeft nu / tot betooning zynner eere /

De wagens en het machtig-woedend heyr
Van Pharao geworpen in het meyr.

3. De keure van syn Hoofst-lie'n syn verdzonken.
In 't midden van de schelf-zee neer-gesonken.

D'afgzonden haer geheel bedekken deen:
Sy zyn in 't diep gesonken als een steen.

Uw rechter hand is nu booz onze oogen /

O Heere! gantsch verheerlykt in vermogen;

Uw rechterhand heeft nu den vband / Heer /
Derbroken / en geheel geworpen neer.

4. U hoogheid wierp tot d' alderlaegste gzonden
Die tegen u en tegen ons opstonden:

Gy zondet uyt uw heete tooznes-gloet /
Diez' heeft verteert als 't byer een stoppel doet.

Dooz 't blasen van uw neus de water stroomen
Syn opgehoopt / en ober eynd gekomen

Als eenen hoop: d'afgzonden stonden styf

In 't herte van de Zee rondom haer lyf.

5. De vband sprak stoutmoedig en verbolgen /
Ik zalze nu zoo pberig verbolgen /

Dat ik op 't lest haer achterhalen zal /

I adepfen haast den buyt met vzeugd-geschal.

Myn ziele zal van haer verbult zich voelen:

Ik wil myn moed aen haer ten vollen koelen:

Ik zal myn zweert uyttrekken uyt de schee /

Myn hand zal haer uytroeyen op der stee.

6. Gy hebt / o God! met uwen wint geblasen /

De Zee heeft haer gedekt als stinkend' asen:

Sy bleven in 't geweldig water dood /

Sy zonken neer gelyk het zware loot.

Wie van de Goon is doch als gy / o Heere!

Wie is als gy / verciert met grooter eere.

Dan heiligheid / wiens lof niet vzeeze moet.

Gefon-

- Gefongen zyn / die zulk een wonder doet /
 7. Uw rechter hand hebt gy / om hare zonden /
 Wyt uitgestrekt / de aerdt' heeft haer verflonden.
 Dit volk / dat gy verlost hebt / gy geleyd /
 O goede God! dooz uw weldadigheyd.
 Na lang verdriet / na vele smaed en honing /
 Doert ghyze tot de lieffelyke woning
 Uws heiligheld gemakkeelyk en zacht /
 Dooz uwe sterkt' en Goddelyke macht.
 8. Dit hebben haest de volkeren vernomen /
 Dies zal haer vrees en zitt' ren overkomen :
 Met weedom en met smert bevangen zyn
 d' Inwoonders van het lant van Palestyn.
 Dan zullen zyn verbaest de Dorsten Edoms /
 Den Moabyt zal beeven dooz veel weedom :
 d' Inwoonders van het lant van Canaan
 Te zamen als versmelten zullen dan. (rem/
 9. Op haer zal zyn verschrikking / vrees / geliar-
 Sn zullen dooz de grootheid van u arren
 Verstommen in de trotsheid van haer reen /
 Ja stom zyn als een sprakelooze steen.
 Tot dat u volk dooz komen zal / o Heere!
 Tot dat dit volk gelukkig henen keere ;
 Dat gy u hebt verwozven dooz uwe kracht /
 En nu alree tot hier toe hebt gebzacht. (ten
 10. Die zult gy haest in-bzengen / en haer plan-
 Als spruyten frisch en groen van allen kanten /
 Op uwen berg daer gy u erffenis
 Behoed van vrees en van verderffenis.
 Ter plaets / die gy tot uwe wooning / Heere /
 A hebt gemaekt : het heiligdom vol eere /
 Het welk gy hebt / o Heere! zelfs gesticht /
 En heerlyk met uw handen opgericht /
 11. De Heere zal regeeren t' eeuw' gen dagen
 Want Pharao is met zyn peert en wagen /
 Met al zyn Hepr van Supteren alree
 Gekomen in het diepste van de Zee.

Het water / dat eerst stond na haer begeeren /
 Heeft ober haer de Heer doen wederkeeren ;
 Maer Isr'els zaed is zonder schaed of wee
 Op 't droog gegaen in 't midden van de zee.

Den Lofzang van Debora.
 Judic. Cap. V.

Op de Wyse: Als 't voorgaende.

1. **L**oofst ende pryft den Heere ; van het
 wzen

Der wzen nu in Israël gebleken /
 Van dat het volk / dat na ons beste streeft /
 Gewillig nu zich aengeboden heeft.

Gy Koningē seer groot van magt / wilt hooren /
 Gy Dorsten hoog verheben / neemt ter ooren :
 Den Heere zal ik zingen / ja ik zal
 Israëls God psalm singen met geschal.

2. Heer / doe gy toogt van Seir weer beneden /
 Doe gy daer heen van Edoms belt quam tredē /
 Soo beefde d'aerd / ook d'hemel droop van
 schyk ;

De wolken ook van water droppen dik.
 De bergen om het wonder te vermeerren /
 Verbloten van het aengesicht des Heeren ;
 Selfs Sinai verbloot ook alzoo wel
 Van 't aengesigt des Gods van Israël.

3. In Samgars / zoon van Anan / en ook mede /
 In Israëls tyd / en was 'er nergens vrede /
 't Gemeene pad hield' op / men wandeld' om /
 En ging door vrees de wegen in het kromm'.

De dorpen haest in Israël ophielden /
 Sp hielden op / soo gantsch men haer vernielden :
 Tot dat ik dus opstond' / ik Debora /
 Die moeder ben in Israël / daer na.

4. Ging Israël verkiezen nieuwe Goden /
 Dan waren in haer poorten oorlogs nooden.

Wierd

Werd schild of spies by veertig duysent wel /
Tot tegenweer / gezien in Israël ?

Tot Israëls wet-gebers is myn herte /
Die onder 't volk / niet vreesende vooz smerte /
Gewilliglyk zich hebben aengeboon :
Looft ende prysst den Heer met zoeten toon.

5. Gy Gzooten / die daer ryd op witte muulen /
Die sitten aen 't gericht als hooge zuplen /

En gy die op den weg gaet hier of daer /
Spreekt staeg daer van / en maekt 'et openbaer :
Van het gedruys der schutters / dat zich repte
Ter plaetse daer men neerstig water schepte /
Spreekt t' samen daer van 's Heeren recht / dat
Syn dorpen van Israël is gedaen. (aen

6. Doe mogt weerom bymoedig 't volk des Heer-
Gaen uit de poozt en weder binnen keeren. (ren

Waekt op / waekt op / waekt op / o Debora /
Waekt op / en spreekt een Lied dat lustig ga.

Wilt ook met my ! o Barak ! nu opwaken /
Wilt u / gy zoon Abinoams / opmaken /

En leyden nu al uw' gevang'ne voozt /
Gevangen na de plaetse daer 't behoort.

7. Doe heeft de Heer de heerschappij gegeven
Aen 't volk dat hem noch over was gebleven /

Om over d' eer des volks te heerschen / hy
Doet over den geweld'gen heerschen my.

Uyt Ephraim was hare wortel tegen
Den Amelek : en achter op de wegen

Was Benjamin by utwe volken / Heer /
Om zoo te doen den byand tegenweer.

8. Uyt Machir zyn de richters afgetogen /
Uyt Zebulon / die met de pen betwogen.

De Dorsten ook van Affaschar daer na
Die waren met de kloeke Debora.

Als Affaschar / was Barak / op zyn voeten.
Werd hy in 't dal gesonden / haer t' ontmoeten.

Dat Ruben zich dus afgesondert heeft /

- By ieder een zeer groot nadenken geeft.
 9. Wat zyn de re'en / dat gy dus met u allen /
 O Ruben / stil bleef zitten by de stallen /
 Te hooren na der kudden zoet gebleet ?
 Een ieder zullis op 't hoogst verwond'ren deed.
 Men gene zyd' van den Jozdaen benepen
 Bleef Gilead : wat hield zich Dan in schepen ?
 En Aser zat aen d'haven van de Zee /
 Hy bleef in zyn gesehuerde plaetsen mee.
 10. Doch Sebulon een volk is / dat zyn leven
 Gewilliglyk ter dood heeft willen geven /
 En insgelyk als een kloekmoedig held
 Ook Naphthali / op d'hoogten van het veld /
 De koningen ten stryde quamen treden /
 De koningen van Canaan doe sireden
 Men 't water van Megidd' in Chaanach :
 Doch niemant een stuk gelt daer van en bzagt.
 11. God hielp zyn volk van boven en beneden /
 Soo dat zy van den hoogen hemel sireden :
 De sterren uyt haer loopplaets quamen dza
 Bestredten den heylloosen Sifera.
 Haest wenteld' haer de beek Kison henen /
 Ja Kison en de beek Kedumin schenen /
 Op haer vergzant : o myne ziel ! gzypt moet /
 Vertreed de sterkt' uwes byants met de voet.
 12. Doe zyn verplet de hoeben harer peerden
 Van 't remmen / als zyn machtige weer-keerden.
 Bloekt Meros / zeyt des Heeren Engel / bloekt.
 Haer Burgerp / die zich niet heeft verkloekt :
 Want zy en zyn tot hulpe van de bzoimen /
 Die d'Heer beval en gaf / niet meed' gekomen :
 Sy hebben niet tot 's Heeren hulp gedaen.
 Sy zyn niet met den Helden uytgegaen,
 13. Dat Jaël zy geloost vooz and're wyben /
 Gezegent moet in hare tente blyben
 Het kloekie wyf van Heber den Kruyt /
 Ja boven d'eer der vrouwen bzeed en wpt.

Als Sifera wat waters eyscht te d'ynken /
 Heeft zy hem melk en vleesch doen schynken:

Sy bragt hem / tot verbersching en onthael /
 Ook boter in een heerelyke schael.

14. Haer hand zy aen den nagel heeft geslagen /
 Haer rechter hand greep / zonder te verfsagen /
 Den hamer aen: zy gaf een zware klop /
 Den nagel ging in d'aerde dooz zyn kop.

Nadat zy hadd' dooznageld en doozdzongen
 Den slaep zyns hooft / zo heeft zy onbedwongen
 Hem dadelyk van 't leven gantsch berooft /
 Sy streek hem af zyn doozgespkiert hooft.

15. Hy kromde zich daer tusschen hare voeten.
 Viel heen / en heeft daer neder liggen moeten:
 Hy kromde zich / hy viel / hy lag gekromt /
 En veel geschend / die eerst zoo hadd' gebzomt.
 Syn moeder heeft dooz 't venster upt-geheken /
 Men hoorde haer dooz de tralien schzeuwend
 spreken:

Waerom vertrekt zyn koets te komen doch?
 Wat blyft de gang der wagens achter noch?

16. De wyze van haer kloekste staet-juffrouwē
 Antwoorde haer / na haer verwaend vertrouwē:

Ia ook zy heeft wel aen haer zelv' alleen
 Dooz groot verlang beantwoort hare reen.

Hoe? zouden zy den buyt dan niet bekomen?
 Of deplen 't geen zy hebben weg genomen?

Een liefken of twee liefkens hooft dooz hooft /
 Tot blussching van haer minne-lust gerooft?

17. Dooz Sifera myn zone toegeschikt is
 Een buyt die van ver scheiden ver w gestikt is /

De verwen schoon gemengelt onder een /
 Want zulk is dooz een buyt-hals in 't gemeen.

Soo moeten haest ontkomen niet oneere /
 Tot uwen roem / all' uw byanden Heere!

Daer tegen die u minnen / zyn geacht
 Als wen de Son gaet op in hare kracht.

Troost tegen stoute en machtige
vyanden.Stem: Ach dat myn hert en myn
gedachten.

- Pf. 49: 6. 1. **W**erom zoud' ik in quade dagen
Soo angstig vreesen en versagen /
Wanneer my d'ongerechtighepd
Van myn vyanden zoo verbolgen
Kome achter op myn hielen volgen /
En my omringt en lagen leyd?
- versf. 7/ 8. 2. Die op haer tydslyk goed vertrouwen /
En op haer grooten rykdom bouwden /
En altyt roemen eben trots /
En konnen niet zoo veel behalen /
Dat zy op 't lest daer van betalen
Dooz hare ziel 't rantsoen-geld Gods.
- Pf. 37: 12/ 13. 3. De boose gaet zyn sinne krenken
Om snood aenlagen te bedenken /
Daer hy de vrome mede quell';
Knerst ober hem op zyne tanden.
De Heer belacht hem t'zpyner schanden /
Hy ziet dat zynen dag komt snel.
- Ies. 2: 12. 4. Wie is zoo stout / dat hy zal heeren
Den schrikkeliken dag des Heeren /
Die tegen alle grootshedyd is /
Ja tegen hoog-verheven staten /
Waer op de menschen haer verlaten /
En dikwils stemmen zoo gewis?
- vers 13. 5. Ja doch des Heeren dag zal komen
Ook tegen d'hooge cederboomen /
Die wassen op den Libanon /
En tegen alle Basans eken /
Al waer 't ook dat haer top bereyken

De wolken of den hemel kon.

6. Hoe moedig was de Dorst van Babel?
Hoe dwong hy 't al met zynen zabel?
Maar wat een spreekwoord hoorde men
haest?

Ies. 14: 4.

Hoe houd den Heerscher op van dypben?
Hoe houd hy op? kond' hy niet blyben /
Die zoo getiert heeft en geraest?

7. God heeft den boosen stolt verbzoken /
Hy heeft zich ober haer gewzoken ;
Der Heerschers scepter is ont-twee

berff. 5/ 6.

Hy die den volke dede plagen /
En in verbolgenthepd verjagen /
Word zelve nu vervolgt al-ree.

8. En wilt u niet te zeer ontzetten
Dooz menschen / die men haest zal zetten
Als stomme schapen in het graf:

Ies. 49: 12.
Ps. 49: 15.

De dood zal haer geheel verteeren /
Het graf zal haer gedaent' verkeeren /
Doo dat m'er niet zal kinnen af.

9. Ik hebb' gezien hoe een godlose
En schiziklyk' en geweld'ge boose

Ps. 73: 35/
36.

Sich uytbzeppdd' als een groene boom:
Maer ziet / hy wierd na korten stonden /
't Sy waer ik zochte / niet gebonden /
Dooz-gink hy / als opd'aerd' een stroom.

2 Sam. 14:
14.

P S A L M CXLVI.

Op de wyze: Psalm 146. Wel op, myn ziel,
wilt nu pryfen. Of: Wat ik denke, &c.

1. O Myn ziele / pryft den Heere /
Met een liefelik gezang:

'k Zal hem geben lof en eere
Al myn gantsche leven lang.

Mynen God ik zingen zal /

Wyl ik hier noch ben in 't dal.

2. Wilt op Princen niet vertrouwen /

Op een ydel menschen kind /

Want daer is niet op te bouwen /

En geen heyl men by haer vind.

Als zyn geest upt 't lichaem vaert /

Keert hy wederom tot aerd.

3. Syn aenlagen werden mede

Op den zelven dag tot niet.

Salig is hy / die alreede

Jacobs God tot hulp geniet.

Wiens verwachting ende lot

Is op zynen Heer en God.

4. Die den Hemel ende d'aerde

Heeft geschapen dooz zyn kracht /

Ook de zee en al haer waerde

Die daer in is / voortgebracht :

Die zyn woord aen ons vertrouwd

In der eeuwighepd behoud.

5. Die verdrukking t'onrecht lyden /

Doet gy recht in haren nood /

En die in benauwde tyden

Hong'rig zyn / dien geest gy brood.

De gebang'ne maekt de Heer

Los van hare banden weer.

6. Hy doet op der blinden oogen /

En verleent haer het gesicht :

Die daer neder zyn gebogen

Hy genadig weer opricht.

Den rechtbeerdigen op d'aerd'

Heeft de Heere lief en waerd.

7. Die als vreemdelingen sweben

Dooz vervolging hier en daer /

Houd de Heere by het leven /

En bewaertse booz gebaer.

Hy verlaet de weeze niet /

Noch de weduwe in 't verdriet.

8. Maer hy zal haest omme keeren
d'Aenslag van 't godloose rot.

Geulwig zal de Heer regeeren.

Zuycht / o Sion! uwe God

Is en blyft zeer hoog geacht

Dan geslachte tot geslacht.

Gebed om den wille Jesu te vol-
brengen.

Op de wyze: Als een uytgestorten balsam.

Of: Laat een ander klagen, kreunen.

1. Jezu / gunt my uw genade /
Datse met my zy en blyb' /
En zoo vast in my beklyb' /

Dat ik van u 't goed' en 't quade
Geern' ontfang / en in u stil
Segg' : Heer, zus lust my u will'.

2. Moet ik na uw wille lyden /
Geest / dat ik myn ziele dan /
O myn trouwe Schepper! kan
In verzoekings bange tyden
Soo beveelen u alleen /
Datz' in alles zy te vze'en.

3. Als myn ziel in u behoed is /
Tot myn heyl en t'utwer eer /
Doet als dan met my / o Heer!
Soo als 't in uw oogen goed is.
Siet / ik hebbe lust / myn God /
Tot uw wil en uw gebod.

4. Uwe wille zy de myne;
Mynen wille volg' alleen
Uwen wil / zoo datz' als een

Apoc. 22:
24.

Joh 2: 19
Pl. 62: 1.

1 Petr. 4:
10.

1 Sam. 3:
18.
Ps. 40: 9.

Mogen zyn in vreugde of pijn.

Luce 12: Uwen will' / o Heer! geschied' /
42. En myn eegen wille niet.

5. Sooder yet wat uyt mocht vallen
Anders dan ik 't hadde booz:

Ies. 46: 10. Dat my zulks dan niet verstooz;
Om dat gy 't had booz in allen
Doo als 't uytgeballen is /
Sonder datter 't minst' aen miss'

6. Ik weet wat ik geerne wilde /
Gy weet wat ik willen moet /
En wat my is quaet of goet;

Rom. 8: Schoon dan onzen wil verschilde /
28. Laet my daer in zyn vernoegt /
Dat gy 't nimmer qualyk boegt.

7. 't Geen my best is / geeft my / Heere /
Ik begeer het dan of niet /

't Geen waer dooz my quaet geschiet /
Geeft my noyt / schoon ik 't begeere.

1 Joa 5:24. Laet uw wille myn gebed

Rom. 6: 2. Tot een regel zyn geset.

Gal. 6: 14. 8. Geeft my / dat ik af mag sterben

Al dat in de wereld is /
Dat ik dooz geen hindernis

Kome van u af te swerben;

Hebr. 11:26. Maer dat al myn wensch en lust

1 Joa. 3:1. Zy in uwen wil gerust.

1 Pet. 1: 3.

Chren. 3: 9. Laet ik geern om uwent wille

26. Onbekent zyn en veracht /

Rom. 7: En in d'hoop / die ik verwacht /

18.

Phil. 2: 13. Altpd lydzaam zyn en stille.

Als ik wil en niet en kan /

Stiert my na uw wille dan.

P S A L M CXIII.

Stem: Psalm 113. Gy kind'ren die den Heer
dient vry.

Of: Gy Dochter Zions, weest verheugd.

1 **L**oofst / o gy knechten onzes Gods!

Gy onderhouders zyns gebods /
Ja looft des Heeren Naem al t'same;
Van nu aen tot in eeuwigheyd
Moet zyn gepresen en verbzeyd
Des Heeren wonderbare Name.

2. Van d'opgank tot de nedergank
Der Sonne / zy met vzeugd-geklank
Geloofst de groote Naem des Heeren.
De Heer is boven d'Hevd'nen all'
Verheven hoog in 't aerdsche dal /
Ja boven d'hemelen is zyn eere.

3. Wie is 'er doch te vinden meer
Gelyk als onze God en Heer?
Die / schoon hy is zeer hoog geseten /
Nochtans zoo wonder leege ziet /
In d'hemel en op d'aerd' / en niet
Syn minste schepsels wil vergeten.

4. Die den geringen / tot zyn lof /
Genadig opricht upt den stof:
En den nooddruftigen om hooge
Verheft als upt den dzeik en styk /
Dat hy by Pryncen / groot en ryk /
By zyns volks Pryncen zitten moge

5. Die d'onbzychtbare / na haer zin /
Doet woonen met een huysgezin /
Het welk zy niet en hadd' te voren /
Soo dat zy / na een korte smert /
Dooz hem een blyde moeder wert
Van kind'ren die haer zyn geboren.

Maar

Maria swanger zynde van onzen Salig-
maker, ende Elifabeth swanger van
Johannes de Dooper, begroe-
ten malkander.

Luce Cap. I. versf. 39---56.

Opde wyse van den Loffang Zacharia:
Dat doch de Heer zy gemaakt groot.
Of: Heer, de God van Israël.

Luce 1:
34/ 35.

vs 28.
vs 35.
vs 36.

Text. 39/
40.

Jes. 7: 14.
Luce 1:
18/ 24.

Text 40/
42.

1. **N**A dat Maria / zonder man /
Dooz d'heyl'ge Geest was swanger /
Sy zulk een vzeugde niet en kan
By haer verbergen langer ;
Maer de genaden-ryke maegt /
Die in haer buyk Gods Sone draegt /
Bedenkiend' hoe haer nichte
Elifabeth ook was bezucht /
Wenscht met een aengenaem gesucht /
Te zien haer aengesichte.
2. Sy repst / en geeft in dit gebal
Haer swakhed' geen verschooning /
Maer komt haest over berg en dal
Tot Zacharias wooning:
Daer haer Elifabeth ontmoet /
Die zy met een geluk-wensch groet.
Siet hier Gods wonder-werken /
Hoe een bezuchte maegdom kom
Tot een bezuchten ouderdom !
Wie kan 't genoeg aenmerken ?
3. Twee werelds wond'ren komen hier
Malkander lieflyk tegen ;
Verkondigen / dooz Gods bestier
D' Een d' ander heyl en zegen
In zulk een gelukzalighepd /

Diez'

Diez' onderling genieten beyd'.

Hier komen by malkander
Twee wond're moeders te gelyk :

En merkt doch eens hoe heplig-ryk /
Ook d'eene zy by d'ander.

4. d'En' moeder is een zuyb're Maegd /
Daer by noch jonk van jaren :

Maer d'ander Vrouw / en oud bedaegt :
d'En zal den dienst-knecht baren :

Maer d'ander heeft een grooter eer /
En is de moeder van den Heer.

De kinderkens zyn mede
Gantsch wonderbaarlyk beyden-gaer /

Hoewel noyt ongelyker paer
Gesien is hier beneden.

5. 't En is waer mensch / besmet met slyk
Der algemeyne zonden ;

Maer 't ander mensch / doch te gelyk
Waeragtig God bevonden /

En zonder alle zonde gants :
d'En lichtend' als een keers in glants :

Maer d'ander als de Sonne :
d'En konink : d'ander zyn Gesant :

d'En 't waer Lam Gods : en d'ander d'hand
Die 't wylt met vzeugd en wonne.

6. Elisabeth groet niet zoo snel
Haer zegen-ryke nichte /

Als hare vzeucht of kind'ken wel
Syn plicht alhier verrichte /

Dat / bukten het gemeen gebuyk /
Van vzeugden opspringt in haer buyk /

Dooz d'Hepl'ge Geest bewogen /
Als toonend' / hoe het haest vernam /

Dat zyn verlosser tot hem quam
Met Goddelyk vermogen.

7. Dien 't met dees ongemeene vzeugd
Dooz d'eerstemael is gretend' /

Luce 1: 27.

Luce 1: 71

18.

Cert 43.

Jes. 64: 6.

Phil. 2: 61

71 8.

Jes. 9: 5.

Heb. 7: 26.

Joa. 5: 35.

Mal. 4: 2.

Luce 1: 33.

76.

Joa 1: 29.

Cert 41/

42/ 44.

Gelyk een speel-knecht zich verheugd
 Joa. 3: 29. Syn Brudegom ontmoetend';
 Ja in zyns moeders luf begint
 Hy te verkondigen 't zelve kind /

Daer hy in de woestijne /
 Matt. 3. Dolwassen zynd' / heel vele van
 Marc. 1. Sal spreken tot een peder man /
 Luce 3: Op dat zyn licht hen schijne.
 Luce 2: 79.

8. Elisabeth verheft hierom
 Haer groot geluk en eere /
 Text 43. Dat haer aldus bezoeken kom
 De moeder van haer Heere.
 Doch d'heyl'ge Maegd / vol zedigheyd /
 Haer eegen-zelbe niet en bleyd /
 Maer singt / met all' haer krachten /

In God haer Heyland zeer verblyd /
 bff. 46/ 55. Gods wond'ren / die haer nu ter tyd
 Syn Geest geeft in gedachten.

9. Sy bleven noch drie maenden t'zaem /
 vers 56. Eer datze konden schepden:

Hoe liefliik / soet en aengenaem
 Col. 3: 16. Moet onder deze bepden
 Eph. 5: 19. Daer zyn geweest de t'zamen spraek /
 En al haer geestelyk vermaek /
 Geduerend' deze dagen!

Wat Goddelyke liefde-brand!
 Luce 24: Die peder in haer ingewand
 32. Al zulke schatten dragen!

Den Lofzang der Jonkvrouwe Maria.

Luce Cap. 1. vers 46-55.

Stem: Uw mond, ô Heer, is enkel zoetigheid.

1. **M**ijn ziel maakt groot en roemt op 't
 hoogst den Heer /
 En mynen geest verheugt hem meer en meer
 In God myn Heil: dewyl hem heeft behaegt
 De nedzigheid t'aanzien van zyne maegt.
2. Want ziet / ik zal van allerlei geslacht
 Van nu voortaan wel zalig zyn geacht.
 Wat groots heeft hy aen my gedaen / die t'zaem
 Seer machtig is / en heilig zynen Naem.
3. Door die hem vreeft / is zyn barmhertigheid
 Van 't een geslacht tot 't andere bereid:
 Door zynen arm / in mogentheden sterk /
 Heeft hy gedaen een wonder-krachtig werk.
4. Hy heeft verstoot d'hoogmoedige met kracht
 In haren trots en 's herten suoo gedacht:
 Heeft machtige getrokken van de thron /
 En heeft verhoogt de nedzigen zeer schoon.
5. Hy heeft verzaed den hongrigen in nood /
 Den ryken weg gezonden leeg en bloot.
 Hy heeft weer opgenomen zynen knecht
 Israël / die daer neder lag geslecht.
6. Op dat hy mocht aen zyn barmhertigheid
 Gedachtig zyn tot in der eeuwigheid.
 Gelyk was tot ons Dad'ren zyne stem /
 Tot Abraham en tot zyn zaed na hem.

Den Lofzang Zacharie.

Luce Cap. 1. vers 68 - 79.

Op de wyze van den Lofzang Zacharie:
 Dat doch de Heer zy gemaekt groot.
 Of: Na dat Maria, zonder man.

1. **D**E Heer / de God van Israel /
 Moet nu gezegent wezen ;
 Hy heeft bezocht in droef gequel /
 Zyn volk verlost nits dezen :
 Een hoorn des heils ons opgerecht
 In 't huys van David / zynen knecht :
 Soo hy door zyn Propheten /
 Die al van d'eeuwen zyn geweest
 Gedreven door zyn heil'gen Geest /
 Ons dit heeft laten weten.
2. Mit onzer weerpартуен macht
 Heeft hy ons los gelaten /
 En uit de hand en sterke kracht
 Van alle die ons haten.
 Op dat hy onze Dad'ren deed
 Barmhertigheid / en aen zyn eed
 En trouw-verbond gedachte /
 Welk hy ons Vader Abrahams
 Gezworen heeft / op dat het kwam
 Op ons / zyn waer geslachte.
3. Dat wy uit onzes vaders hand
 Verlost zynd' / ons begeben
 Om dankbaerlik gelykerhand
 Hem zonder breez en beven
 Te dienen nu in heilichheid
 Door hem en in gerechtichheid /
 Al onzes lebens dagen.
 En gy / o kindken / gy heet

Des alderhoogsten Gods Propheet:

Dien name zult gy dragen.

4. Want gy vooz 's Heeren aengezicht

Sult heenen gaen te degen /

Om te bereiden / dooz uw plicht /

Syn liefelyke wegen.

Om aen zyn volk / dat hem verbeid /

De kennis harer zaligheid

Te geven met uw reden /

In de vergeving harer zond' /

Dooz dezen innerlyken grond

Van Gods barmhertigheden.

5. Met welk ons d'Opgang heeft bezocht

Het 's hemels hooge zalen:

Op dat hy dien verschynen mocht

Met zyne klare stralen /

Die in het duister zyn in nood /

En in de schaduw van de dood:

Ook onze voeten lichten /

En vooz al onheil en gebaer

Op 't rechte pad des levens haer

Dooz zyne wysheid richten.

Vermaninge tot blydschap en lof over
de heilzame Geboorte en Mensch-
werdinge Jesu Christi.

Op de wyze: Hoe schoon licht ons de
Morgenster.

1. **W**ilt al te zaem vooz Gods aenschyn Jes. 9: 2/3.

Dan gantscher herten blyde zyn /

Gelyk men in de tyden

Des oogstes plag te zyn verheugd /

Of als men deelt den buyt met vzeugd /

En innerlyk verblyden.

Men vind // Nu 't kind
En dien Soone // Mit Gods Throone
Hoog verheben /

Ons geboren en gegeven.

Ibid. 2. Syn Heerschappu en Oppermacht
Is op zyn schouderen met kracht /
Hy brenzt zyn name mede /

(Gelyk hy ook is in der daed)

Sterk' God / Der Eeuwigen Vader / Vaed /

Vol wonder / Dorst van Vrede.

Ies. 25: 9.

Dees is // Gewis

God onzen Heere // Die zoo zeere
Van den menschen

Ibid.

Is verwacht met al haer wenschen.

3. Hy zal ons Saligmaker zyn /
Die ons verlost van alle pyn:

Dies wy te rechte meugen

Ons nu in zyne Saligheid /

Die hy ons allen heeft bereid /

Verblyden en verheugen.

Komt dan // wilt van

Dit zoo kleine kind met reine

Herten zingen;

Want het doet zeer groote dingen.

Van de blyde en heilzame Geboorte
en Menschwerdige Jesu Christi.

Stem: Ps. 24. De aerd' is onzes Gods
voorwaer.

Of: O dag zeer groot van heerlykheid.

Zach. 9: 9. 1. **G**u Dochter Sions weest verheugd /
Gy Salems Dochter / juygt van
vzeugd /
Siet ulwe Koning is gekomen

Tot

Tot u / rechtveerdig / en hy is
 Een Heiland / die uw droeffenis
 En vreeze gantsch heeft weg genomen.

Luce 1: 9/
 10.

2. Selfs Godes Hemelsche Gezant
 Verkondigt door het gantsche land
 Dees gzoote blydschap / die zal wezen
 Door zyn Geboort'-dag allen volk:
 Ook zegt deez' aengename tolk /
 Dat wy behoeven niet te vreezen.

Ps. 90: 11.
 Jes. 7: 14.
 Jes. 8. 10.

3. Geloob'ge schaer / wat is 'er doch /
 Waerom gy nu zoud schromen noch?
 Is 't Godes toorn die u doet vreezen?
 Siet hier is ons Emmanuel /
 Die alles weer zal maken wel /
 Wat kwalik is geweest voor dezen.

Rom. 5: 2.

4. Of is 't om dat u Moses Wet
 Kenlyst / hoe zeer gy zyt besmet?
 Door zyn geboort' is hy gekomen /
 Op dat de Wet en haren bloek /
 Die staet gedreigt in Godes boek /
 Van ons op hem mag zyn genomen.

Gal. 4: 4/
 5.

5. Of zyt gy voor den dood bevreesd?
 Of voor de Hell' of helsche geest?
 Zy hebben al haer macht verloren.

2pe 41: 5.
 Hof 13: 14.
 Apoc. 10:
 14.

De dood is haren prikkel kwyt /
 De hel verstoot / en tot zyn spyt
 Moet Satan nu van Jesu hooren.

1 Cor. 15:
 55.
 Luce 8: 88.

6. Laet hem op d'overheid en macht /
 Met al haer boos geweld en kracht /
 Die in de lucht zyn / grimmig trotsen /
 Om u als tarw te ziften uit;
 Siet hoe hy uit den Hemel stuit /
 En als een blixem neer komt plotsen.

Eph. 6: 12.
 Luce 22:
 31.
 Luce 10:
 18.
 Heb. 2:
 14 / 15.

7. Dit kind neemt aen ons vleesch en bloed /
 Om door de dood hem onder voet
 Te werpen / die des doods geweld had;
 En te verlossen uit den nood

Al die hy met de vrees der dood

Staeg onder dienstbaerheid gestelt had.

8. O Jesu Chryste! weest gegroet;

1 Tim. 3: O God en Mensch! wat zyt gy goed!

16.

1 Cor. 16:

22.

Joh. 21:15

Sy zyn verbloekt die u niet minnen:

Wy minnen u / gy weet het zelf /

Dies wilt doch onder 't slecht gewelf

Dan onze herten komen binnen.

Jah. 14:23

Eph. 3:17

1 Joh. 2:

16.

1 Cor. 3:20

Pf. 27:9

9. Hier in is u een plaets bereid:

De wereldsche begeerlykheid

Sal zyn dooz u daer uitgedreven.

Gaet in / o vriendelyke Gast!

En schoon u beter plaetse past /

Soo wilt ons nochtans niet begeben.

Luc. 2:7

10. Gy waert niet schuw van 't hoo en stroo /

Noch van de kribb' of stal / alsoo

Sult gy u niet af laten schrikken

Dan 't huis ons herten / schoon daer in

Noch alles niet is na uw zin;

Maer zelve zult gy 't u opschikken.

Heilige bedenkinge over de nederige
Geboorte Christi tot Bethlehem.

Stem: Psalm 100. Of / 134.

Luce 2:15. 1.

Komt / laet ons met de herders gaen /
En zien wat God heeft kond gedaen /

vers 11.

Joh. 9:6

Pf. 2:8

Col. 1:16 /

17.

Te Bethlehem / in Davids Stad /

Daer legt des werelds hoogste schat.

2. Hy / wiens gebied strekt over al /

Legt daer verschoben in een stal;

De Heer van Hemel / Aerd / en Zee /

Luce 2:7

Legt in een kribbe by het bec.

3. Die

3. Die ons bekleed met heils gewaed /
 Gelyk met Priesteryk cieraed /
 In slechte doeken / met veel smert /
 Gewonden en gebonden werd. Ies. 6: 10.
Luce 2: 12.
4. O Kribbe! daer 't Lam Gods in leid /
 't Welk draegt ons ongerechtigheid /
 Wie zag doch immer zulk een schat
 In zulk een kabinet gebat? Ioan. 1: 29.
Ies. 5: 6/7.
5. Wanneer myn oog in tranen zwemt /
 En 't hert door droefheid is beklemmt /
 Soo wil ik / om te zyn verlicht /
 Hier op alleene slaen 't gezicht. Ps. 6: 7/8.
6. O heilig Kind / uw heerlikheid /
 Die gy in dezen stal verspreid /
 Dunkit my te zyn zoo groot en klaer /
 Dat ik staeg wensch te wezen daer.
7. O! dat doch hier voor u en my
 Gelyk een tabernakel zy!
 Want hier te wezen is zeer goed /
 En voor myn ziele wonder zoet.
8. 'k Bevoel my opgetrokken schier /
 Als ik kom' in uw stal alhier;
 Soo haest myn ziel hier nederdaelt /
 Wordz' in den Hemel opgehaelt.
9. Al waer ik in een weeldzig huis /
 Daer 't blinkt van goud / van zyd en pluys /
 Van purper en tappt-cieraed /
 't Waer doch als niet by dezen staet. Cant. 8: 7.
Prov. 7: 16.
10. 'k Ben liever in myn Heilands stal /
 Daer hy / die 't heeft geschapen al /
 Lyd zelfs gebrek en armoed /
 Om ons te geven 't eeuw'ig goet. Esth. 1: 5/
6.
Ioan. 1: 7/4.
Hos. 2: 13.
11. Al waer ik in een Konings zael /
 Daer 't ooge schemert van 't gezael /
 Soo zie ik hier meer heerlikheid /
 Die 't hert lokt met begeerlikheid.
12. Al wierd ik daer ook neer gezet

- Amos 6: 4. Op 't allerzachtst stuwelen bed /
 Soo rust myn moede ziel doch meer
- Matt. 11: 28. In d'harde kribbe van myn Heer.
- 2 Cor. 2: 14. Als een verwinnend Held vol moeds /
 Als een verwinnend Held vol moeds /
- Isa. 9: 5. Soo juich' en triumpheer ik doch
- Col. 2: 15. By Christi kribbe meerder noch.
14. Want dooz dit kind / dien Held vol kracht /
 Zal zyn verwonnen d'helsche macht /
 En dooz zyn Goddelyk geweld
 Als in triumph ten toon gestelt.
- 1 Cor. 1: 23. 15. Alzoo beliest het onzen Godt /
 (Hoewel 't de wereld is als spot)
- 2 Cor. 12: 9. Dat hy dooz zwakhed van zyn Zoon
 Zyn wonderbare kracht betoon.
- Phil. 2: 6/ 11. 16. Hy kon niet meer verheerlikt zyn /
 Als dooz dees' nederige schyn :
- 1 Tim. 3: 15. Syn Goddelyke wysheid doet
 Dat niet kan batten ons gemoed.
- Rom. 11: 23. 17. O Jesu! allerwaerdste kind /
 Luce 2: 7. 27. Sy die geen plaets in d'herberg vind /
 Cant. 5: 2/ 5. Komt / neemt uw plaets hier in myn hert /
 Gal. 2: 20. Dat u alleen gespent werd.
18. Naer uwen wil daer in gebied ;
 'k Begeer booz my te houden niet :
- Joan. 8: 36. Want onder uwe heerschappu
 Ben ik na ziel en lichaem byp.

Nieuw-Jaers Gezang.

Stem: Pf. 146. Wel op myn ziel, wilt nu pryfen.
 Of: Rozemond die lag gedooken.
 Of: Groote God, hoewel gy boven.

1. **I**n Gods name zyn wy heden
 Weder uit het oude jaer

In dit nieuwe jaer getreden:

En wy hebben allegaer
Dus van onz' elendigheid
Nu een jaer weer afgeleid.

2. De verlossinge der vromen /

Die haer heel zal maken by /
Is tot haren troost gekomen
Weer een jaer te nader by;

Luce 21:28.

En alzo zal haer elend
Haestig loopen tot een end.

3. Jesu / uwen zoeten Name /

Dien gy in veel smert en pijn
Mede brenge vooz ons al t'zame /
Sal onz' troost en vzeugde zyn /

Luce 2:12.

Als wy zyn te zeer bezwaerd
In onz' ballingschap op aerd.

4. Wilt ons stieren en geleiden

In dit aengebangen jaer /
Dat wy mogen ons bereiden
A alleen te volgen naer /

Matt. 10:

38

Act. 14:22.

En dooz krups geduldelyk
Gaen na 't Hemelsch Koningryk.

5. Sone Gods / die d'eerst' en leste /

Die 't begin en 't einde zyt:
Zegent doch tot onzen beste /
Midden in all' onzen stryd /

Apoc. 8:11.

d'Ingang / voortgang / uitgang t'zaem

Dezes jaers: om uwen Naem.

Deut. 10:

16.

6. Laet ons zyn met u besneden
Aen de voozhuid van ons hert /

En niet langer zonder reden /

Onzer nekke zyn verherd;
Maar doen weg met alle vlyt

Wat met uwe wille stryd.

7. Laet uw Geest tot ons genaken /

Op dat gy ons allegaer

Mag tot nieuwe schepsels maken

Gal. 6:15.

In dit nieuw-begonnen jaer.

2 Cor. 5: 17. **D**at het oude gantsch verdwyn /
 Apoc. 21: 4/5. **E**n het alles nieuw mag zyn.
 8. **T**ot dat gy hier naer volkomen
 Alle ding nieuw maken zult /
 Als het eerste weggenomen
 En geheel zal zyn verbult /
 Daer geen rouw noch ongebal /
 Noch gekryt meer zyn en zal.

Simeon neemt het Kindeken Jesu in
 zyn armen, God lovende, en om
 zyn sterfdag wenschende.

Luce Cap. 2. vers 25 - 32.

Stem: Hoe moedig is een kloek soldaet.
Of: O Jesu, als myn sterf-uur naekt.
Of: Wan mein stundlein fur handen ist.

1. **O** Wonder boven wonder groot!
 Wie zag van al zyn dagen
 Een kind / dat noch in 's moeder's schoot
 Sich rust / en werd gedragen /
 En evenwel een ouden Man
 Door zyne krachten trekken kan
 Tot hem / na zyn behagen!
 Tot hem / tot hem / tot hem / na zyn behagen!
2. Die zelve noch geen spraek en heeft /
 En laet zyn traentjes dalen /
 Een ander nu de sprake geeft /
 En doet de blydschap kralen
 In 't midden van een dorstig hert /
 Dat / na een lang-geleden sinert /
 Syn adem wenscht te halen.

3. Een

3. Een spraekloos kind / dat zelve zwijgt /

Doet een Prophete spreken /
En / wyl 't door bange zuchtjens hygt /
Hem liefelyk uitbreken

In ongemeene lof en eer /
Tot zynen lieben God en Heer ;
Gelyk hier is gebleken.

4. Want ziet / den bronnen Simeon /

Die door Gods openbaren
Wel wist / dat zynes levens-zou
In zyne grynze jaren

Niet eerder ondergaen en kond /
Tot dat hy Christum zelve vond /
Dien God ons zou verklaren.

5. Soo haest als hy dit lieve kind /

Syn troost en zyn verlangen /
In Godes heil'gen Tempel vind /
Heeft hy het straks ombangen /

Door groote vreugd in zynen arm ;
Hy wierd door zyne liefde warm /
En dede dees gezangen :

6. O Heer! nu laet gy uwen knecht

Ten lesten gaen in vrede,
Gelyk gy hem hebt toegezegd :
Myn oogen hebben heden

Gezien uw Heil en Zaligheid,
Die gy nu hebt voor my bereid
En allen volken mede.

7. Een licht, het welk verlichten zal,

Door zynen grooten luyster,
De Heidenen, die overal
Gezeten zyn in 't duyster:

Het zal ook zyn inzonderheid
Uws volks Israëls heerlikheid,
Die breekt der zonden kluyster.

8. O heilig kind / myn vreugde-bron /

Laet my uw Geest geleiden

Zyn Lofs-
zang.

Gelyk

Wens een
nes geloof-
bigen.

Gelyk den ouden Simeon;
Op dat ik zonder beiden
U dooz 't geloob' omhelzen mag /
En vzoelyk wachten na dien dag /
Dat mi van hier zal scheiden.

Lofzang Simeons.

Luce Cap 2. vers 29, 30, 31, 32.

Op de wyze: Nu laet gy Heer oprecht.
Of: O onbedachte Jeugd, &c.

1. **N**u laet gy / Heer / voortaan
Nu dienstknecht vzoelyk gaen /
Na uw' beloft' / in vrede;
Vermits uw Zaligheid
Nu hebben met bescheid
Gezien myn oogen rede:
Die gy vooz 't aenzicht klaer
Der volken allegaer
Dus hebt bereid / o Heere!
Den Heid'nen licht en glang /
Moer boven al nachtang
Uwz volks Israels eere.

Maria tot haer Kindeken.

Stem: Psalm 100 en 134.

Of ziet andere boyfen op het gezang / Komt,
laet ons met de herders gaen.

Luc 10:25. 1. **H**oe lieflyk is my uw gezicht /
Ief. 9:5. **H**oe zoete lieve kleine Wicht!
Cant. 8:1. Myn waerde Soontje / gynn' aen my /
Dat ik mag lieflyk kussen dy.

2. Ei gun my / dat ik mynen arm
Mag mengen met den dynen t'zaem /
Dat uwe liefde met de myn'
Alzoo vermenghet moget zyn. Cant. 7:10.
3. Hoe zoud' ik konnen houden in
De liefd' waar med' ik u bemin?
Gantsch vieriglik myn moeder-hert
Tot u myn kind bewogen werd. Ies 49:15.
4. Maer waer was ooit in 's hemels rond
Een moeder zoo dooz liefd' gewond /
Als ik tot u myn waerde kind?
Myn liefd' haer allen overwind.
5. O zoete kind / ik minn' u zeer /
Om dat gy zyt myn zoon / maer meer
Bemin' ik u / en ben verblpd /
Dat gy myn Saligmaker zyt. Luc. 1: 47.
Ies. 9: 5.
Luc 1: 34.
6. Myn kind / wat zyt gy wonderbaer!
Gy zyt myn zoontje wel / 't is waer /
Maer ik en hebb' nooit man bekent /
Dit is steeds in myn hert geprent. Luc. 2: 19.
7. Van my / als uwe moeder / zyt
Gy wel geboren in der tyd;
Maar ik uw moeder / kenn' u weer
Dooz mynen Schepper en myn Heer. Luc. 1: 43.
Gal. 4: 4
8. 't Is waer / gy legt hier teer en klein /
Als 's menschen zoon met ons gemein /
Maer gy komt uit des Hemels thron /
En zyt des Allerhoogsten Zoon. Joan. 1: 3.
Luc. 2: 12.
Joan. 3: 13.
Ibid.
Luc. 1: 32.
Luc. 2: 6.
9. Ik hebbe negen maenden u
In mynen buyk gedragen nu;
Maer gy / dooz 't woord van uwe kracht /
Draegt my en alle ding met macht. Heb. 1: 3.
10. Gy zyt myn vleesch en bloed gewis /
Maer God ook uwe Vader is.
Gy rust u nu in mynen schoot;
In u rust myne ziel in nood. Luc. 1: 42!
Luc. 2: 49
Matt. 11:
28.
11. Van my uw moeder / waerde kind /
Syt gy zeer hertelick beminnd; Gy

- Gy had my lief van eeuwigheid /
 Eer 's werelds grond ooit was geleid.
- Jer. 31: 3.
 Eph. 1: 4. 12. 'k Omhels u in myn armen / gy
 Cant. 2: 6. Omhelt met gunst en lief de my.
 Cant. 1: 2. Ik kuss' u maer met mynen mond;
 Luce 11: 27. Uw kussen maekt de ziel gezond.
13. Myn borsten zogen u met melk;
 Gy zoogt met uwe leering elk /
 1 Pet. 2: 2. Die als cen nieuw-geboren kind
 Sich daer begeerig na bevind.
14. 'k Sal u geleiden op en neer /
 Myn kind leid gy uw moeder weer /
 En voert haer waer zy met u gaet /
 Ps. 31: 4. Soo breeg ik nergens eenig kwaed.
 Ps. 23: 4.

Kindermoord te Bethlehem.

Matth. 2. vers 16, 17, 18.

Stem: Ps. 12. Doet ons bystand.

1. **W**at nieuws mag nu Herodes doch
 aanbaerden /
 Dat onboozziens zyn krygsliken komen aen /
 Dus toegerust met spieffen / schildē / zwaerdē ?
 Wie mag hy doch gedenken te verstaen ?
2. 't Schynt of hy wil de Arabiers bekrygen /
 Of anders pet hy zich besloten heeft /
 Het welk hy wil bedekken en verzwypen /
 Tot dat de daed daer van getuignis geeft.
3. Sy komen recht na Bethlehem toe trekken /
 Als of men 't zou vernielen in den grond !
 Wil hy dan in zyn land weer kryg verwekken ?
 Wel dit is vreemd en tegen zyn verbond.
4. Ach! ach! het gaet noch buiten ons ver-
 moeden /
 Sy vallen op de kleine kind'ren aen: De

De moeder zoekt haer zungeling te hoeden /
Maer te vergeefs is all' haer tegenstaen.

5. Men rukt het kind bloeddorstig uyt haer
armen /

Of dood het daer het aen haer borsten lag ;
Men hoorde niet na het moederlyke karmen /
Dit duyvl gespuys en let op geen geklag.

6. Ja / schoon hun ook met vriendelyke oogten
't Onnozel schaep een zoeten lach aanbied /
Men wierd hier niet berwekt tot mededoogen :
't Zy zuur of zoet gezicht / men acht het niet.

7. Men mag niet een van al de kind'ren sparen Text vers
Te Bethlehem en in des zelven land / 16.

Van alle die ontrent zyn van twee jaren ;
Geen knechtken mag outgaen des moorders
hand.

8. Hier ziet m'er een wech gzyppen by de beenen /
Daer word'er een doozsteken met een zwaerd /
Hier word'er een verplettert op de steenen /
Daer stroomt en rookit het versche bloed op
d'aerd.

9. Ach! doodet my / doozsteekt my / roept
de moeder /
Wat heeft myn kind / 't onschuldig lam
gedaen ?

Dit helpt al niet : te dolter en berworder
Volherden zy dees spzuptjes te verflaen.

10. Dooz't schreeuwen / dat de moeders la- Text vers
ten hooren / 17.

Werd nu verbult en in der daed beleest Jer 31: 15.
Het woord / dat God zoo lange van te boren
Dooz zyn Propheet tot ons gesproken heeft.

11. In Sanna is veel karmen / klagen / steenen / Text vers
En eene stem gehoozt vol druk en pijn : 18.

Heel troosteloos is Rachel in het weenen /
Om dat niet meer haer kinderen en zyn.

12. Gy bloed-tyran / wat meugt gy doch be-
ginnen / Dat

2 Chron. 14: 11. **Dat** gy aldus uitzinnig tiert en raest?
God laet zich door geen menschen kracht ver-
 winnen;

N nietig doen zal blyken in der haest.

13. 't kind / dat gy zoekt / en vzeest het hoofd
 te wezen

Matt. 2: 13/ 14/ 15. **Van** duizend die gy dood om zynent wil /
Ontkoomt u hand / en het heeft niet te vzezen/
 't **Legt** in den schoot zyns moeders zacht en
 stil.

Joh. 18: 96. 14. **Zyn** ryk / daer gy niet mede hebt te schaf-
 fen /

Luce 1: 33. 1 Cor. 15: 25. **Sal** 't houden door zyn sterke rechter hand:
Maer God die zal dit dubbelsch woeden straf-
 fen /

Ia stellen u ten toon voor 't gantsche land.

Matt. 2: 29/ 20. 15. **Het** zal voortaan geen lange jaren duuren /
Gy zult de vrucht van uw bloetdorstigheid /

Ps. 10: 9/ 16/ 17/ 18. **Ia** Godes en der menschen bloek bezuuren:
 Deut. 32: 35. **Gods** wrake komt / hoewelz' een weinig
 heid.

Apoc. 5: 11/ 12. 16. **Geluk** en heil / gy teere zuygelingen /
Heil en geluk / onnoosle kinderschaer!
Gy zult nu met den Eng'len liefslyk zingen /
En vrolpht zyn in eeuwigheid met haer.

Rom. 8: 26. 17. **Als** lammerkens zyt gy gebzacht om 't
 leven /

Apoc. 14: 4. **Dies** zult gy 't Lam ook volgen waer het
 gaet.

God zal om uw bebloede leedjes geven
Het zuiver / wit / zeegyzalende gewaed.

Apoc. 7: 13/ 14. Ps. 8: 3. 18. **God** wou zyn lof uit uwen mond berei-
 den /

Dies / als gy waert in jaren veel te jong /
Om Chrysti naem met woorden te verbzenden/
Getuigt uw bloed in plaetse van de tong.

Johannes des Doopers dood.

Matth. xiv. en Marc. vi.

Stem: O Kersnacht! Of: Ma Mere.
Of: Als ik aen 't eeuwig zalig leven.

1. **D**e wellust 's menschen hert betovert/
En alle reedlikheit verobert;
De hoererpe / most en wyn /
Neemt weg des menschen hert en zinnen / Hof. 4: 22.
Wanneer haer kracht te recht van binnen
Heeft uptgespreid haer boos fenyn.
2. Haest raekt het dups'lig hooft aen 't hollen/
De mensch begint te zupzebollen:
Geen oordeel / reden noch verstand /
En werden meer by hem gebonden /
De wellust heeft ze gantsch verflonden /
En houd als dan de oberhand.
3. Herodes feest mag hier van spreken /
Daer alle schaemte was geweken:
Want eerbacheit / tucht en ontzag.
En hadden hier geen plaets meer over;
Wie d'overdaed kon maken grover /
Die vierde best Herodes dag.
4. Herodias zyn koninginne /
Die overspeelster / zyn boelinne /
Geheel zyn hert en ziel bezat:
De lekk're spys en kost'le dranken
Verwekten zulke vzeemde ranken /
Dat hy hem zelven heel vergat.
5. Dit was een dag zeer wel gelegen
Om dezen Dorst te doen bewegen
Tot 't geen waer na die hoere stond /
Om eenmael dien te mogen dooden /
Die haer had alle beid' verboden

Soo geil te leggen mond aen mond.

6. Herodias Dochter komt getreden /
Met nieuwe stof van hoofsche kleeden /

En veelerlei juweel-gepzael /
Van peerlen en van diamanten /
Die met haer glans aen allen kanten
Verbuiden schier de gantsche zael.

7. Terwipen zy een pders oogten
Alles heeft na haer toe getogen /
Begon zy eenen breeinden dans /
Met ongemeene / lichte sprongen /
Waer door zy ouden ende jongen
Het oog betoverde bykans.

8. Maer boven al deed zy ontfonken
Herodes hert met hare lonken /
Dien dit behaegde wonder wel ;
Want hy kon uit haer aenzicht lezen
Haer 's moeders eigen aert en wezen ;
Dit maekt in hem een breeind gestel.

9. Hy spreekt haer aen met zoete reden :
O pronk der jeugd / gy hebt my heden
Met uwen schoonen dans vereert ;
Nooit zag ik diergelyk myn leven /
Eischt weer van my / ik zal 't u geven /
Eischt maer en spreekt wat gy begeert.

10. Op 't lest begon hy haer te zweeren /
Soo wat gy zult van my begeeren /
Sal ik u geven / schoone maegd ;
Dat eenen eisch maer eenmael blyde /
Al waer 't myn halbe Koninkryke ;
Ei zegt my doch wat u behaegt.

11. Het meisje had hier in behagen /
En heeft zyn gunst niet afgeslagen /
Maer nam ze met beleeftheid aen ;
Sy is terstond met deze hoope
Tot hare Maeder toegelopen /
Op dat zy haer hier in zou raen.

12. De Moeder nam geen lang beraden;
 De lust om zich in 't bloed te baden
 Des genen die haer rust berooft /
 Deed haer tot hare Dochter zeggen /
 Gaet / laet u in een schotel leggen
 Terstont Joaen des Doopers' hooft.
13. Sy gaet met haeste tot den Koning /
 En eischt dit hooft tot een belooning;
 Hier stond hy nu bed; jest en keelt /
 Doch om zyn hoog' en dierbaer' eeden
 En die met hem aenzaten mede /
 Hy niet van zyn beloften week.
14. Hy heeft terstont een beul geboden /
 Dat hy Johannes zoude dooden.
 Men neemt des Konings wet in acht;
 Johannes hooft wierd afgeslagen /
 En in een schotel opgedragen /
 En tot het Dochterken gebzacht.
15. De Dochter gaf het hare Moeder /
 Die veel doller en verwoeder
 Had na dit moord-banket gestaen.
 't Wzaekgierig hert was nu te vreden /
 Nu zy Johannes scherpe reden
 Dooz 't scherpe zweerd kon tegen gaen:
16. O dwaesheid! o verdoolde zinnen!
 Laet gy dan gantsch geen reden binnen?
 Kan 't niemant maken u te grof?
 Word dan vooz allerhande boosheid
 En openbare goddeloosheid
 Alleen gegeven open hof?
17. Waer zyn / Herodes / uw gedachten /
 Dat gy een lichte dans meugt achten
 Uw halbe koninkryke waerd?
 En gy / o wreede moorderesse /
 Bloedschandig' overspeelderesse /
 Hoe heeft de wzaeklust u ontacrd?
18. Daer gy mocht vooz uw kind gelyke

Verkiezen 's Konings halve ryke /
 Verliest gy dol en heel verwoed
 Het hooft van Godes trouwe knechten /
 Op dat men u dat aen mag rechten
 Met zausse van zyn eigen bloed.

19. O wel gezegent disch-gerichte!
 Doch niet vooz het onkupsch gezichte
 Van dit baldadig hofgezin;
 Maer vooz den God van 't Hemelryke /
 En zynen Eng'len al gelyke /
 Vooz wien dit heeft een ander zin.

20. Johannes hoofd werd afgeslagen /
 Op dat het God na zyn behagen
 Met eeuw'ge heerlikheid bekroon.

Hebr. II: 18.

Herodes Hof was hem niet waerdig /
 Daerom is 't hof des Hemels baerdig /
 Te geven plaats waer in hy woon.

21. Hoewel Herodes dert'le gasten
 Dit hooft met smaedheid aen gaen tasten /
 En ongeacht in dreck en slyk
 Misschien met voeten derben stooten;
 Ps. 116: 25. De dood van Godes gunstgenooten
 Is in zyn oogen kostelyk.

De boetvaardige Zondaresse, wee-
 nende aen de voeten Jesu.

Luce Cap 7. vers 36. &c.

Stem: Psalm 91. Die in Gods bewaring
 sterk.

Of: Voorganger en geleides man.

1. **W**at zwaarigheid of droeb'ge maer
 Mag deze Vrouw hier bzingen /
 Die

Die midden op de maectyd haer
 Soo yd'rig in komt dzingen?
 Dooz d'overval van hare smert
 En kan ze niet uitspreken
 't Gevoel en 't vzeemd gewoel van 't hert:
 Wat mag haer doch ontbzeiken?
 2. Doch spreekt ze niet / maer zucht en hngt
 Van weemoed langs hoe zwaerder;
 Daer hert als in haer mond opstngt /
 Als zy den Heer komt naerder.
 O hert! o treurig herte spreekt /
 Wilt 't ampt der tong bekleden /
 Want Jesus weet wat u ontbzeekt /
 Ook eer hy hoozt uw reden.
 3. Siet hoe haer oogen dooz 't gedzang
 Van tranen open bersten /
 Dooz ware boet / en liefdens-dwang
 Tot Jesum / die haer persten.
 Sy derft hem niet recht schouwen aen /
 Bewust van hare zonde /
 Blyft achter aen zyn voeten staen /
 En weend uit 's herten gronde.
 4. Sy wil omhelzen haren Heer /
 Maer derft het niet aenbaerden /
 Dies valt ze met haer aenzicht neer /
 Al weenend / op der aerden;
 Daer maakt ze zyne voeten nat
 Met heele traneplassen /
 Als of zyz' in een waterbad
 Dem vriend'likt wilde wassen.
 5. Dewyl ze niet weer af en laet /
 Hoe langs hoe meer betwogen /
 Soo neemt ze 't hair haers hoofds te baet /
 Om daer meed' af te droogen.
 Sy geeft zyn voeten kus op kus /
 En zalft ze met haer zalve /

Joh. 1: 25.

Op dat ze 't vuur haers herten blussch' /
Dat z'hadde zynent halve.

6. Gy toond / o Jesu! dat veel meer
Dees tranen u verblypen /
Dan al dees Pharizeen cer
Met zyne lekkernyen.

O! dat ik u dit traen-bankiet
Soo med' opoff'ren konde /

Op dat gy ook op myn gebed
Vergaest al myne zonden!

Jer 9: 1. 7. Och! dat myn hoost mi water was /

Een traen-fontein myn ooge /
Die bloet met heele stroomen ras /
En niet zoo haest opdrooge /

Soo zoud ik dag en nacht / o Heer!
Om myne zonden weenen;

En 't zou 't bekleemde hert wat weer
Verlichten van zyn steenen.

8. Doch giet ik mi geen tranenbloed /
Tot wassing uwer voeten /

Gy giet een beek van dierbaer bloed /
Dat zal myn drukt verzoeten.

Uw bloed is d'opene fontein /
Die my van alle zonde

Zach. 13: 1.
1 Joh. 1: 7. Kan wasschen ende maken rein /
Nu en ten eenw'gen stonde.

Joh. 13: 8. 9. Dien gy niet wascht / en heeft geen deel
Aen u of uw genade;

vs. 10. Maer dien gy wascht / is rein geheel;
Dies roep ik vroege en spade /

vs. 9. Wascht niet alleen myn voeten / Heer /
Maer 't hoost en d'handen t'zamen.

Ps. 119: 6. Ja wascht myn ziel / en 't zal niet meer
My booz uw aenschyn schamen.

Martha en Maria. Luce 10:38, &c.

Stem: Als 't voorgaende.

Of: Wat roemt gy trotsse d'wingeland.

1. **H**oe pder op zyn huysgezin
 Wel neersteljk mag letten/
 Maer 't geesteljk niet te min
 Behoozt daer vooz te zetten;
 Dat werd ons hier zeer aangenaem
 Gesteld vooz onze oogen;
 Ei let 'er op / 't is zeer bekwaem
 Om ons dit naekt te toogen.
2. Als Jesus in Bethanien kwam /
 Een zeek're goede vrouwe /
 Die Marthe was genaemt / hem nam
 In huys / dooz liefd' en trouwe.
 Deez' hadd' een zuster / wellies naem
 Maria was geheten /
 Die ook met d'anderen te zaem
 Was vooz hem neer gezeten.
3. Sy heeft zyn woorden aengehoord
 Met zulk een groot vermaken /
 Dat zy niet hooren mogt een woord
 Van eenig' and're zaken:
 Doch Martha is haest opgestaen /
 Haer docht dat zy moest scheiden /
 En ook eens na de keuken gaen
 Om 't eeten te bereiden.
4. Met dienen was ze bezig / zeer
 Met zorgen ingenomen /
 En hulpe zoekend' is 'er weer
 Op 't lest daer by gekomen:
 Sy sprak / trekt op 't u / Heer / niet aen /
 Dat my aldus alleene

Mijn zuster om den haerd laet gaen &
Segt / datz' haer hulp my leene.

5. Maer Jesus / van haer doen bewust /
Sprak tot haer deze reden:

Maer Martha / Martha / gy ontruff
U met veel bezigheden;

Ach gy bemoeid u al te zeer

Met zoo geringe zaken;

Een ding is noodig / daer men meer

Gedurig moet na haken.

6. Doch 't goede deel Maria heeft

Gelukkig uytgelezen /

Dat nooit van haer / zoo lang zy leeft /

Sal weg genomen wezen.

Wilt ook / o mensche! wie gy zyt /

Dit goede deel verkiezen:

't Is boven 't aerdsche 't beste wyd:

Gy zult het nooit verliezen.

Pharizeer en Tollenaar.

Luce Cap. 18. vers 9-14.

Stem: Psalm 8. O onze God! en Heer, &c.

Of: De mensch, die niet in 't kwade gants, &c.

1. **T**ot zommige / die op haer zelfs ver-
trouwden /

En op haers zelfs rechtveerdigheid slechts
bouwden /

En and're niets en achteden by haer /

Sprak Jesus deez' gelijkenisse klaer.

2. Twee menschen in den Tempel t'zaem op-
gingen /

Om haer gebed en Godsdienst te volbringen /

Den eenen was een Pharizeus / maer

Den and'ren een verachte Tollenaar.

3. De

3. De Pharizeer aangingende zyn reden /
 Heeft staende by hem zelve dit gebeden:
 O God! ik dank u / dat ik niet en ben
 Gelyk als ik de and're menschen ken;
4. Snoo roovers / en godbakers / onrecht-
 beerdig /
 Of ook gelyk deez' Tollenaer ontweerdig;
 Ik vast tweemaal ter week / beneven dit
 Ik geve tiend' van al wat ik bezit.
5. De Tollenaer van verre staend' gebleven /
 Wild' ook zyn oog ten hemel niet opheven /
 Maer sloeg zyn borst / en sprak bedroef van
 geest /
 My zondaer doch / o God! genadig weest.
6. Ik zeg u lie / dat deze gerechtbeerdigt
 Na hups ging / meer dan die zo verhoordeert.
 Want die hem zelfs verhoogt / zal zyn ver-
 neert /
 En die hem zelfs vernedert / hoog geëert.

Zacheus. Luc. 19: 1-9.

Stem: Als 't voorgaande.

1. **H**oe woeld het volk / na dat men heeft
 vernomen /
 Dat Jesus is te Jericho gekomen!
 Elk wenscht te zien dien wonderen Propheet /
 Waer van men niet genoeg te zeggen weet.
 Daer is een sterk gedrang en groot gewemel /
 't Geschreeuw der stad klinkt schier tot aen
 den hemel /
 De zolders en de vensters / en de straet
 Syn heel bezet al waer by henen gaet.
2. Maer wie komt hier zoo dringen dooz de
 scharen?

Zacheus is 't / een hooft der tollenaeren /
klein van persoon / hoewel zeer groot van
goed /

Laeg van stature / maer nochtans vol van
moed ;

Hy zoekt met kragt / om Jesus met zyn oogen
Ook eens te zien / wie hy doch wezen moge ;

Maer kan niet om deez' al te groote schaer /
Mits hy van lengt' is al te kort by haer.

3. Hy kan niet / schoon hy al staet op zyn tee-
nen /

Sien over d'hoogt' van 's and'ren schoud'ren
henen.

Wat raed Zachee ? Loopt al uw best voor-
aen /

En klimt om hoog daer hy voorby zal gaen.
Siet / hoe hy haest den bygboom op te stygen /

Om Jesum in 't gezicht te mogen krygen /
Ger dat hy daer voorby gae al te spoe' :

't Is even tyd / t'za / kyk nu wakker toe.

4. O wat geluk ! zelfs Jesus ziet om hooge /
En slaet / voor al het volk / op hem zyn ooge /

Zacheus ziet / en is gezien voorheen

Van hem / die al de herten kend alleen ;

Maer hier is noch al meerder te verwond'ren /
Want Jesus gaet hem met zyn tong uytzou-
d'ren :

Hy spreekt / terwyl hy daer blyft stille staen /

Dien kleinen man / dien grooten zondaer /
aen :

5. Zachee klim af / komt in der haest bene-
den /

Want ik moet in uw huys herbergen heden.

't Verzoek van 't geen hem Jesus bied / en
geeft /

Sou zyn geweest te stout / en onbeleest.

De toll'naer door verwond'ring opgenomen /
Denkt /

Denkt / wat is dit ? is 't waer of zyn het
droomen ?

Kend Jesus myn persoon en name dan ?

Dies klimt hy af zoo vaerdig als hy kan.

6. Hy gaet verblvd met Jesus na zyn woos-
ning /

Ontfangt hem daer met alle vzeugd-vertoo-
ning /

Of schoon de schaer daer ober murmurteerd /

Dat Jesus tot een zondaer binnen keerd.

Hoe krachtig voeld Zaccheus hem betwogen /

Soo vriendelyk bestraeld met Jesus oogen !

Hy toond terstond geloof en ware boer' /

Die eertyds was zoo vol van wrevelmoed.

7. Zacchei hups heeft heden heil en zegen

Dooz Godes gunst en goedighelt verkregen /

Mits Jesus in 't verbond dien hups-heer

nam /

Die mede was een zoon van Abraham.

Wy wenschen ook u dooz 't geloof t'aenschou-

wen /

O Jesu ! wilt doch niet van ons onthoutwen

Uw aengezicht / ei gaet ons niet doozby /

Siet hoe ons hert na u begeerig zy.

8. Gy die dus zag na boben / han beneden /

Siet doch op ons bene'en / van boben / heden /

O Heiland ! werp op ons uw' oogen neer /

Dat wy tot u zyn opgetogen weer.

Wy zyn niet waerd 't gezicht tot u te heffen /

Laet uw gezicht ons zoo de ziele treffen /

Dat wy u in het hups des herten graeg

Ontfangen / en u dienen alle daeg.

Meditatie op Christus Tranen over
Jerufalem.

Luce Cap 19. vers 41.

Stem: Als 't voorgaende.

Of: De mensch in 't kwaed, door quaê ge-
woont verdorven.1. **W**El aen myn ziel / laet ons nu eens
betreden't Olyfsberg-pad / wanneer het daeld beneden
Raby de poozt van 't schoon Jerufalem /
En hoorst aldaer een wonder dzoebe stem.2. Een dzoebe stem met dzuk en pijn bevangen /
In 't midden van de hzolkke gezangen
Der schare / die van blydschap juicht en
spzingt /

En in 't gelyk het schoon Hozanna zingt.

3. Op hoorst aldaer uw Schepper angstig stee-
nen /Op ziet aldaer uw lieben Heiland weenen ;
Een zwaer verdriet benautwt zyn herte zeer :
Een tranenbloed daeld langs zyn wangen
neer.Matt. 21: 4. Op maekt zyn volk als een zachtmoedig
Koning /Ps. 132: 13 / Op komt tot haer als tot zyn eigen wooning :
14. Op komt op dat hy haer verlossen zou /
En nochtang maekt hy zulken grooten
rouw.5. Hy weent alhier daer 't niemand en ver-
wachte /Joh. 2: 24 / Want hy de zaek hertgrondelik betrachte.
25.

't Ver-

- 't Verstokte volck kon hy in 't herte zien /
 En al het kwaed dat van haer zou geschien.
6. Hy wist dat zy hem zochten te verrasschen Luce 20:19 /
 Met listigheid / op dat zy mochten wasschen 20.
 Haer handen in het bloed van Godes Soon /
 Die tot haer komt uit 's Hemels hooge
 Thron.
7. Niet dat hy zocht t'ontgaen zyn smaedlyk
 Iyden /
 Want dan zou hy van zelfs niet tot haer ry-
 den:
 Dit is geweest zyns herten lust en wensch / Ps. 40 8 /
 Dat hy de dood mocht sterben voor den
 mensch.
8. Maer 't boos senn / dat Salem heeft
 gezogen /
 Haer steenen hert dat niet en werd betwogen /
 Is d'oorzaak die zyn droefheid heeft ver-
 wekt /
 Die uit zyn oog deez' bitt're tranen trekt.
9. Gy bloed-stad / die zoo veel Propheten Matt. 23 :
37.
 doodet /
 En steenigt die waer van gy word genoodet
 Tot uw profyt / zegt waerom dat gy
 blyft
 Al even hart / en in het kwaed verstyft ?
10. Hoe menigmael / verkeerde snoo beloon- Ibid.
 ders /
 Heeft hy gewilt uw kind'ren en inwoonders
 Vergad'ren / als een Hinn' haer kicken
 doet ?
 Maer altyd streeft daer tegen uw gemoed !
11. Och dat gy noch uw boosheid deed'
 bezynen !
 Och dat zyn stem u mocht door 't herte
 synen /
 Nu hy u noch bezoekt de laetste mael !
 Maer

Maer neen: uw hert is yzer ende stael.

12. Dit ziet hy aen / en weet wat straf en qualen
Jerusalem op haer hals zal halen:

Want 't zweert der wraek is tegen haer ge-
wet /

Indien zy nu niet op haer zelve let.

13. Dies als hy komt naby / en met zyn oog-
gen

De Stad aenziet / werd hy zoo zeer bewogen

Dat hy bedrukt zyn tranen vallen laet /

En zegt haer aen haer jammerlyken staet.

14. O Jesu! wat zie ik in deez' uw tranen /

Al dingen die my tot myn plicht vermanen?

Ik leer daer uyt noch heden op den dag

Wat nuttigheid ik daer uyt scheppen mag:

1 Pet. 2:22. 15. Soo gy / die nooit bedrogen hebt de zonde

En in wiens mond men nooit bedrogen en vonde /

Dus hebt beweend eens anders booze daed /

Sal ik dan niet beweenen mynen staet?

Apoc. 3:18. 16. Uw tranen my een oogenzalf zal wezen /

Waar meed' ik zal de duysterheid genezen

Dan myn gezicht / dat ik klaer / als de dag /

Myn naektheid en elend aenschouwen mag.

17. Wee dien / wiens hert blyft haer gelyk de
steen / (nen:

Daer hy zyn God en Schepper zelfs ziet wee-

Wee dien / die niet tot boete word geleid /

Daer hy aenziet dat Christus om hem schreid.

Ier. 9:1. 18. Och mogt myn hoofd als water stroomen
vlieten!

Och kon ik nu zoo veel tranen gieten

Als Dabid / die zoo bitter weende / dat

Zyn bedde zwoom en wierd in tranen nat:

Ps. 6:7.

Matthee 7:37/ 19. Of als die vrouw / die u eens kwam be-
groeten /

En liet niet af / tot dat zy uwe voeten

Had nat gemaakt met tranen van haer oog /

En

En maekt ze met haer hairen weder droog.
20. Hoe zou dan zyn verlicht myn zwaer ge-
weten /

Het welk nu is als in een pers gezeten.

Myn eenen dzukt op d'ander werd gepzopt/
Om dat ik voel myn tranenbloed gestopt.

21. Och dat gy deed myn oogen op als sluyzen/
Op dat daer uit myn tranen quamen bryzen/
Soo zou ik wat verlichting krygen weer

Dan 't geen my nu dzukt en benaudt zoo zeer.

22. De dikke lucht word klaer / wanneer een
regen

Dan boven af op aerde koomt gezegen:

Alzoo werd na der tranen-regen mee

't Geweten klaer / en by van dzukt en wee.

23. Gy leert my ook verachten 's Werelds
vzeugde /

Want eben doe als 't volk zich zoo verheugde /

En u beweest veel groote gunst en eer /

Liet gy bedzoest uw tranen vallen neer.

24. O Jesu! als de Wereld my doet schenken

Haer vzeugde-wyn / laet my dan ook gedenken Erel. 21: 3.

Den dag des doods / die niet vertoeven zal /

En dat baekt komt na honing / bittere gal.

25. * Een werelds kind word door een weelde
dronken /

En gaet gerust op heid' zyn ooren ronken:

Maer geeft dat my haer wyn nooit zoo en
smaekt /

Dat ik dus van verstand en zinnen raekt.

26. Geest / dat ik / als my die werd aengeboden /
Niet

* Die in de wereld zich verheugen, zyn gelyk de gevangens, die men wat wyns geeft tegen datze sterven zullen, na de raed van . . . De wereld zoektze dronken te maken, op datze haer ongeluk vergeten. Zy zyn vrolyk met Belthazar, als ofze zaten en dronken op het goed succes van haer aenstaende dood en naderdaling ter helle.

Niet al te licht my daer op late nooden :

Maer altyd eerst (om haest te wezen zat)

Die temp're met uw bitter tranen-nat.

27. Maekt dat ik zoo my zelve altyd myde /

Dat ik my in het wereldsche verblyde /

1 Cor. 7: Als of ik niet daer in verblyd en zy /

30.

Want de gedaent' des werelds gaet voozby.

Heb. 5: 7. 28. Gy hebt geweend verscheiden mael op
d'aerde /

Maer niemant van u lacchen ooit verklaerde ;

't Betaemt dan / dat ik met u treurig zy /

Veel liever als met 's werelts kind'ren bly.

29. Ja 't boegt gantsch niet / dat zich de le-
dematen

Tot dertelheid en weelde leiden laten /

Terwyl het hoest ziet treurig en benauwt /

En met een bloed van tranen is bedauwt.

30. Nu maekt gy my / myn Heiland / in ge-
dachtig /

Tot mynen troost / hoe ongemeen en krachtig

Heb. 4: 15.

Tot ons uw liefd' en medelyden is ;

Joh. 11:

U weenen geeft daer van getuygenis.

35 / 36.

31. Doe 't Joodsche volk u eenmael zag be-
weenen

Uw dooden vziend / besloten zy met eenen /

Dat hy u moest geweest zyn lief en waerd /

Vooz wien gy zelfs uw tranen niet en spaerd.

32. Soo kan men ook hier uit uw tranen lezen /
Hoe lief dat u Jerusaleem moest wezen /

Om dat gy straks tot weenen wierd beweegt /

Soo haest gy haer in uw gezichte kreegt.

33. Maer zoo gy / Heer / met zulk een me-
delyden

Hebt lief gehad die u zoo zeer benyden /

Ja zochten ook te brengen tot der dood /

Sal dan niet zyn tot my uw liefde groot ?

34 En zult gy my niet hertelik beminnen /
Die

Die na u zucht en zoekt met hert en zinnen ?

O ja / gy mind een pder / maer veel meer Prov. 8: 150

Bemind gy die / die u beminnen weer.

35. Nu / o myn ziel ! wilt droefheids tranen
staken /

En wilt daer van eens vzeugde-tranen maken.

Wv Heiland weent / zyn tranen zullen zyn

Dooz uwe sinert een zoete medicyn.

36. Als Satan my tot wanhoop wil aenraden /

Soo wil ik my in Christi tranen baden :

Dit heilzaem nat zal zalven myne wond /

En maken my op staende voet gezond.

37. Gelyk hy arm wierd om ons rpk te maken / 2 Cor. 8: 90

En ging de dood om onze leven smaken /

Soo weent hy hier / op dat hy onze rouw

Tot eeuw'ge vzeugt en blydschap maken zou.

38. En of hy schoon my tranen-bzood wil Ps. 80: 61

schenken

En my alhier met tranen-water dzenken /

'k Ben doch getroost / want bitter in den

mond

(Gelyk men zegt) is vooz het hert gezond.

39. Hy zal ons upt dit tranendal haest halen /

En v brengen in des Hemels hooge zalen /

Daer niet zal zyn noch rouwe noch gekryt / Apoc. 21: 40

Noch moeite meer / maer vrede t'aller tyd.

40. Dan zullen zy die hier met tranen zaeyen / Ps. 26: 71

Met groot gejung en vrolikheid eens maeyen /

Want God zal zelfs een pder weenend oog

Dan maken met zyn eigen handen dzooq. Apoc. 21 41

Zuyveringe des Tempels door Christum, verdryvende de verkoo-
pers en koopers.

Matth. 12: 12, 13. Marc. 11: 15, 16, 17.
Luce 19: 45, 46.

Stem: Van de Tien Geboden.

Of: Reveilles vous.

Of: Nera schoonste van uw gebuuren.

- Matth. 11: 29.
Ies. 53: 7. 1. **H**oe dus / zachtmoedigheds exempel /
Hoe dus / verduldig stille Lam!
Dat gy u heden in den Tempel
Vertoont dus boven maten gram.
- Luce 19: 5 / 6.
Cant. 9: 12. 2. Uw oogen / die zoo kortz te voren
Berquikten elk met haren blik /
Die slonk'ren nu van heil'gen toren /
Die 't als een blixem al verschyzik.
- Pf. 45: 3.
Cant. 5: 16. 3. Uw mond en lippen / daer vooz dezen
Genaed' en enkel zoetigheid
Op uytgestortet plag te wezen /
Zyn nu tot wreed gebzul bereid.
- Hof. 11: 10.
Marc. 10: 16. 4. Uw armen / die t'omhelzen plachten /
Uw handen / die den zegen deen /
Zyn uytgestrekit / met volle krachten /
Tot slaen en geesselen alleen.
- Joh. 2: 15.
Ies. 5: 7.
Zach. 9: 10. 5. Uw voeten / die tot heil en vrede /
En tot geslis van alle stryd
Tot noch toe kwamen / ziet men mede
Dan toozne stampen nu ter tyd.
- Ezech. 6: 11.
Matt. 21: 5.
Ies. 9: 5. 6. Sachtmoedig Koning / die zoo eben
Kwaemt ryden op een Ezelin /
O Vrede-Vorst! waer is gebleben
Uw ootmoed en gantsch zachte zin?

7. Ik zie de koopers en verkoopers
 Dooz u weg blieden elk om 't zeerst:
 Het is de stoutste van de loopers /
 Die u ontkomen kan op 't eerst.
 Matt. 22:
 12.
8. 't Is wel te zien / dat haer geweten
 Haer meer als uwe geessei sta /
 Dewyl niet een zich derst vermeten /
 Die u in 't minste tegen sta.
 Sap. 17:
 11
 Prov. 28: 1.
9. Om dat een huyl der moordenaren
 Was van uw heilig huys gemaakt /
 Soo wil u toorne niet bedaren /
 Tot dat hy als een blamme blaekt.
 Luce 19: 9/
 46.
 Jer. 15: 14.
10. Gy werpt der wisselaren stoelen
 En tafels t'zamen overhoop:
 Men ziet het dooz malkander woelen /
 Al wat 'er is gebzacht te koop:
 Matt. 21:
 12.
11. De dupben in haer korven spart'len /
 Terwyl het onderst boven ligt:
 't Moet alles beven ende mart'len /
 O Chyriste / booz uw aengezicht.
 Ibid.
12. Gy laet niet toe / dat dooz den Tempel
 Een mensch mag dzagen eenig vat:
 Uw geessel dzyst ze naer den dzempel /
 Al wie ontheil'gen 't heilig pad.
 Ps. 114: 7.
13. Dus laet gy ons aenzien en hooren /
 Dat gy in uw barmhertigheid
 En ootmoed / niet en hebt verloren
 Uw strengheid en rechtveerdigheid.
 Marc. 11:
 16.
14. Dus moest de wereld haer verwond'ren /
 En merken 't aen tot hare baet /
 Hoe dat gy alzoo wel kond dond'ren /
 Als liefliik schynen met 't gelaet.
 Ezech. 5:
 11.
 Exod. 34:
 6 / 7.
15. Gy toont / dat gy des Tempels Heer
 zyt /
 Die 't recht uws huyses brengt te recht;
 Die p'rig booz des zelven eer zyt /
 En moedig uw party bevecht.
 Mat. 9: 17.
 2 / 3.
 Joh 2: 17.
 Jes. 42: 8.

- Zach. 9: 14. 16. Gy wilt als met een ontweer pley /
 Met stormen en een groot gedruys /
 Met snelle felle bliksem-pylen /
 Op al d'ontheil'gers van uw huyg.
- Pf. 45: 4. 17. Gord aen de heup / o held! uw degen /
 Uw majesteit en heerlykheid:
 Uw rechterhand verkrpg de zegen
 Van ootmoed en gerechtigheid.
- Jes. 56: 7. 18. Laet ons nooit van uw beed'-huyg maken
 Jer. 7: 11. Een snoode moordenaren kuyt /
 Noch met verfoeylyke zaken
 Uw Heiligdom ooit maken d'apl.
- Ezech. 5: 11
 Eccl. 4: 17. 19. Laet ons bewaren onze voeten /
 Wanneer wy ingaen tot uw huyg;
 Gedenkend' hoe wy u ontmoeten /
- Pf. 5: 5/ 6/ Die niet verdraegt 't godloos gespuyg.
 7.
- Joh. 6: 37. 20. Op dat gy nooit ons upt meugt dzyben /
 Maer wy tot aller tyd voortgaen
- Apoc. 3: 12. Pilaren in Gods Tempel blyben /
 Als die niet meer daer upt en gaen.

De Penningkens der arme Weduwe.

Marc. 12: 41-44. Luce 21: 1-4.

Stem: Psalm 24. Of 134.

Of: Gy dochters Zions weest verheugt.

Of: O dag zeer groot van heerlykheid.

Of: Wat Koning zie ik daer gekroond.

1. **A**ls Jesus by de Schatkist zat /
 En zag / hoe dat een grooten schat
 Wierd ingeworpen van veel ryken:
 Soo had een arme Weduw meed'
 Twee kleine penningkens gereed /
 Hier by als niet te vergelyken.

2. 't Kon

2. 't kon maer uptmaken eenen oort:
 Sy trad nochtans daer mede voort /
 Met een beweegd geloovig herte /
 En bracht met cenen blyden zin
 Dien slechten schat ten offer in /
 Vergetend' eigen nood en smerte.
3. Doozwaer ik zegg' u / spzalk de Heer /
 Dat deze arme Weduw meer
 Heeft ingeworpen dan de Ripke;
 Ja / als men 't overweegt met reën /
 Heeft zy gegeven meer alleen
 Dan al de grooten in 't gelyke.
4. Want zy ai t'zamen d'overbloed
 Slechts geven van haer groote goed /
 Maer deze Weduw heeft gegeven
 Van haer gebzels / ja alles wat
 Sy had op aerde tot een schat /
 En zelfs van doen had om te leben.
5. „ 't Is niet de grootheid van de daed /
 „ Maer 't hert / daer Christus acht op slaet:
 „ Al zyn zeer zwak en klein uw krachten /
 „ Bied hem een toegeneigt gemoed /
 „ Met 't waer geloof / in 't geen gy doet /
 „ Hy zal 't als groot en waerdig achten.

Het beginzel van Christi Lyden, geschied
 in 't hofken met een zware stryd
 en bloedig zweet.

Luce Cap. 22. vers 44.

Stem: Groote God, die d'aerdsche Goden.

Of: lets moet ik u Laura vragen.

1. **M**oet dan 't beginzel van uw lyden Hebr. 12: 4.
 Syn tot den bloede toe te stryden?
 Wat droev ge doop is dit alreed / Luce 12: 50.
 O Jesu! daer gy meed' gedoopt werd /

- Matt. 26: 37. Dat uwen angst zoo opgehoopt werd /
 Eer eenig mensch u ietsel deed ?
- Matt. 27: 2. Eer dat gy met de doornen-kroone
 29/ 31. Men 't kruys gehangen werd ten toone /
- Joh. 19: 34. Eer dat u spies of nagel boord /
 Zyt gy met bloedig zweet bedroopen /
- Luce 22: 44. Wiens dropp'len over d'aerde loopen !
 O ! wie heeft immer zulks gehoozt !
3. Wat zwaren last doet u zoo drukken /
 Matt. 26: 39. Dat gy u moet ter aerde bukken
 Van angst en innig hertenleed !
- Marc. 14: 33/ 34/ 35. Wat perffe doet te voorschyn komen /
- Jes. 63: 2. Gelyk een wyppers / deze stroomen
 Apoc. 19: 13. Van bloed / waer meed' gy bertot uw hloed ?
- Jes. 53: 4/ 5. 4. Ach ! ach ! het zyn de zware zonden /
 Die ik en al de wereld bonden
 Apoc. 19: 35. Op uwen sterken rugg' alleen :
 Neh. 1: 6. Den wyppers-bak van d'heete toren
 Gods des Allmacht'gen / ons gezworen /
 Siet men / in onze plaets / hier treen.
- Jes. 63: 5/ 6. 5. Wy hadden hier toe geene krachten /
 Maer uwen arm zeer sterk van machten /
 U Godheid / heeft u heil beschikt /
 Soo dat gy zonder te bezwyken /
 Hebt al uw byanden doen wyken /
- Col. 2: 15. 6. Ja d'hel en helsche macht verschyzikt.
 Jes. 50: 27. Hier heb ik dan in myn gezichte
 Pl. 90: 11. Den last der zond' / en 't zwaer gewichte
 Rom. 1: 18. Der Goddelyke grimmigheid.
 O menschen ! die dit niet en wetet /
 Gaet heen / en ziet / hoe Jesus zwetet
 In 't hofken / daer hy neder leid.
- Gen. 7: 7. 7. Op die wel eer de zondbloed zagen /
 Gen. 19: 24/ 25. Of Sodoms schrikkelijke plagen /
 Luce 19: 43/ 44. Of het verwoest Jerusalem /
 En konden 't nooit zoo zeer bewierken /
 Als wy het zien in deze werken /

ENDE GEESTELYKE LIEDEKENS. 159

Die God ons hier betoond in hem.

8. Sult gy uw zonden noch niet haten /
En die na uw vermogen laten ?

Doo?waer 't is een verstoekt gemoed /
Dat ymant zich noch zou verblipden
In 't gene dat van alle zypden

Hem 't bloedig zweet uytbreken doet.

9. Hy Gods bemind' en een'ge Sone /
De schoonste boven alle schoone /

De bron van alle brylpheid /
Moet hier als een verlaten beden /
Wetloed van boven tot beneden /

En voelen niet dan treurigheid.

10. Ik voel / o Jesu! my betwogen /
En wensche / dat uyt myne oogen

Nu bryk een zypd're tranenbeek /
Die by uw purper bloed mocht blieten /

Om zoo doo? u slechts uit te gieten
Myn hert / doo? medelyden weekt.

11. Ik bid u / wilt tot allen stonden
Myn ziel met wederliefde wonden /

Om dat gy my doo? dezen srypd
Van alles dat my zoude kwellen /
Ja zelbe van 't geweld der hellen /

Tot in der eeuwigheid bezypd.

12. Een bryugden-olp zyn uw drupp'len ;
Sy doen van blypdschap weder hupp'len

't Verflagen en boetveerdig hert :

Wanneer ik met de dood zal bechten /
Sal my uw bloedig zweet oprechten /

En heil'gen mynen angst en smert.

13. Doo? al myn bangheid en verschrikking Ps. 6: 3/4.

Is geen zoo krachtige verkwikking /
Als die ik hier te binden weet.

Myn Heiland / 't heeft u zoo beballen /
Dat gy aldus hebt eens doo? allen

Al myn verschrikking uytgezweet.

Pf. 119:

128.

Job. 28:

13.

Matt. 17:

5

Pf. 45: 3.

Ies. 12: 3.

Pf. 22: 2.

Matt. 26:

28.

Ier. 9: 1.

1 Sam. 1:

15.

2 Reg. 22:

19.

1 Cor 16:

22.

Nof. 13: 4.

Ies. 61: 3.

1 Sam. 2: 1.

Ecel. 8: 8.

Heb. 9: 12.

t'Zamensprekinge der Gemeinte met Christo,
haren Overwinner; over zyn groot geweld
tegens zyn vyanden, in zyn lyden, dood
en opstandinge uit den dooden.

Uyt Jef. Cap. 63. vers 1-6.

Stem: O Heere Davids Soon! &c.

De Gemeinte spreekt.

1. **W**ie is doch deze / die van Edom af
komt treden / (den
Bespreukeld op en op met rood geberwde klee-
Van Bozra? deze die verciert is in 't gewaet?
Die in zyn groote kracht kloekmoedig vorder
gaet. Christus.

2. Ik ben het / ik / die in gerechtigheden sprek /
Die boben and'ren in verlossingen uytsteke.
De Gemeinte.

Waerom zyt gy zoo rood aen uw gewaet?
uw kleeed /

Als die met rooden wjn besprengt de wjn-
pers tred? Christus.

3. Om dat ik heb getreton de zware pers al-
leene / (eene;
En van de volk'ren was daer met my ook niet
Ik hebze in myn toorn getreden en gestapt /
En hebze gantschlyk in myn grimmigheid
vertrapt.

4. Haer kracht is ober al besprengt op mynen
kleeede /
En al myn schoon gewaet heb ik besmet daer
mede.

Want nu was in myn hert de dag der waek /
en 't jaer (daer.

Van myn verlossen was nu eens gekomen

5. 'a Sag rondom toe / en vond niet tot myn
hulpe ymand;

Ont-

Ik Ontzat my / en daer was / die ondersteunde /
niemand :

Daerom heeft mynen arm my heil beschikt
met kracht /

Myn grimmigheid die heeft my ondersteunt
met macht.

6. Ik heb in mynen toorn de volkeren ver-
treden / (heden :

En dronken haer gemackt in myne grimmig-

Ik heb haer roode bloed / waer in haer meeste
kracht (bracht.

Gelegen was / zeer haest op d'aerde neer ge-

Toevlugt tot den gekruyften Jesum.

Op de Wyze: O Kersnacht, &c.

Of: Ach dat myn hert, &c.

Of: Moet dan 't beginzel, enz.

1. **W**er zal ik in zoo veel elenden
My arme zondaer henen wenden? Ies. 10: 3.

Sie ik de Wet des Heeren aen /

Om door myn ziel daer rust te zoeken /

Sy zal rechtveerdig my verbloeken /

Wyl ik ze niet en heb gedaen.

Gal. 3: 10.

2. Verheff' ik myn gemoed na boven /

Met reden vind ik my verschoven

Van 't ontoegankelyke licht ;

1 Tim. 6:

Myn zonden eene scheiding maken /

16.

Soo dat ik God niet derf genaken /

Ies. 59: 2.

Want hy verbergt het aengezicht.

3. Op aerde kan my niemand helpen ;

Ies. 10: 3.

Wie zal dan myne droefheid stelpen ?

Tot u / o Chryste / wil ik gaen ;

Matt. 11:

Ik Wil door 't geloov' uw kruys aenschouwen /

28.

En met een kinderlyk vertrouwen

Gal. 3: 8.

Daer by steeds vaste blyven staen.

4. Want als ik tot uw krukce nader /
 Col. 1: 20. **A**enmerk ik / hoe gy uwen Vader
 Met ons weer hebt te vree gesteld ;
- Col. 2: 14. **H**et handschrift / dat ons deed verklagen /
 Hebt gy aen 't krukce vast geslagen /
- Rom. 8: 33. **S**oo dat geen aenklacht meer en geld.
5. Gy neigt van 't krukce uw sterbend' oogen /
 En houd uw bloedig hoofte gebogen /
- Cont. 1: 2. **A**ls of gy my een kus aanbodt :
 Gy rekt uw handen en uw armen /
 Als of gy wildet / op myn karmen /
 My komen helpen in den nood.
- Pf. 22: 17. 6. **G**y wzingt uw vastgeboorde voeten /
 Jes. 64: 5. **O**m my met vreugd en heil t'ontmoeten :
 Het bloed / dat uyt uw wonden vloeyd /
- Joh. 19: 34. **T**oond dat gy macht hebt te verlossen /
- Jes. 63: 1/ **D**ewyl 't als zay van druybetrossen
 2. **H**eeft uwe kleederen rood besproeid.
- Rom. 8: 34. 7. **W**ie is 'er die my zal verdoemen ?
- Gal. 6: 14. **I**k Wil in geen ander dinge roemen
 Als in het krukce Jesu maer /
 Waer door de wereld (die voor dezen
 Soo aengenaem my plag te wezen)
 My is gekruct / en ik haer.

Van de heerlyke Opstandinge Christi.

Op de wyze van Pf. 110. De Heere heeft
 gesproken tot mynen Heere.

- Jes. 8: 8/ **V**Erzellet u / gy volkeren te zamen /
 10. **G**y zult doch zyn verbzoken evenwel :
 Wilt door geweld en list een raed beramen /
 't Is al tot niet / hier is Ammannel.
- Pf. 2: 2/ 4. 2. **G**y Dorsten wilt uw raedslag t'zamen rot-
 ten /
 Waer mede' gy God en zyn Gezalsden hoont :
 De

- De Heere zal uw nietig doen bespotten /
 Hy lacht alree die in den Hemel woont.
 Hoe slaet gy dus uw verzens aen den pylkel / Act. 9 5.
 Nemechtig volck / die een Almachtig God
 Bekrygen derst? vreesst nog zyn scherpe sikkel / Apoc. 14:
 Of hy verstaet u als een aerde pot. 14
 4. Gods weerpacty dagt in het graf te houden / Ps. 2: 9.
 Des levens Doost / den aller dingen Heer; Matt. 27:
 Maer al haer list en magt waer op zy bouwdē / 62 Ec.
 Dalt als een los getimmer plotslyk neer. Act. 3: 15.
 5. De steen bewaert het graf na haer vermoedē / Luc. 6: 49.
 Door 't zegel zou de steen weer zyn bewaerd / Matt. 27:
 De wachten zou die beide t'zaem behoeden / 66.
 En maken wie haer tegen stond verbaerd.
 6. Maer ziet / terwyl zy dus haer beste deden / Matt. 28:
 Een Engel Gods verschynt van boven af 2.
 Hyt Godes thsoon / en d'aerde beeft beneden /
 De steen rolt weg / geopent werd het graf.
 7. Die dood was / is weer levendig geworden / Apoc. 2: 8.
 En uyt het graf zeer heerlik opgestaen:
 De kryggslie / die ten stryd haer zouden goz-
 den / (Daen.
 Dagt dat het gantsch al met haer was ge-
 8. De vrees en schrik maekt haer als dode liede / Matt. 28:
 Haer dunkt / zy zyn noch dapper ende kloek / 4.
 Wanneer ze slechts van 't graf weg konnen
 vlieden /
 Of ergens haer verbergen in een hoek.
 9. Geen kloek verstand / geen menschen raed / Job. 31:
 of wysheid 50.
 Is tegen God / om hem te wederstaen.
 De Heere doch niet zynen raed de prys leid / Jes. 46: 10.
 En 't geen hy wil / dat moet doch zyn gedaen.
 10. Verzellet u / gy volkeren te zamen / Jes. 8: 8/
 Gy zult doch zyn verbzoken eventwel: 10.
 Wilt door geweld en list een raed beramen /
 't Is al tot niet / hier is Ammanuël.

Maria,

Maria Magdalena weend by het Graf Christi,
aen dewelke Christus zelve allereerst ver-
schynt, uyt wiens bevel zy de Discipe-
len zyne opstandinge boodschapt.

Gesteld by maniere van t'zamenfprekinge, uit
Joh. Cap. 20. vers 11-18.

Stem: Pf 9. Heer! ik wil u uit 's herten grond.

Of: O hoogste Heer, ô eeuwige God!

Maria.

1. **H**oe zoud' ik van myns Heeren graf
Doch immer konnen wyken af:
Eer my is onderricht gegeven /
Waer dat zyn lichaem is gebleven?
- Text II. 2. By 't graf / dat in bewaring had
Myn hoop / myn dreugd / myn troost / myn
schat /
Joh. 20: 1 / En nu helaes is leeg gebonden /
2. Blyf ik dus staen als vast gebonden.
- Chren. 1: 2. 3. Ween / o myn oogen! ween van d'zult /
Beklaeg uw leet en ongeluck /
Laet uwe tranen vallen neder /
Tot dat gy uwen Heer ziet weder.
- Text II. 4. Ween droebig / droeb'ge Magdaleen /
Gy hebt daer toe wel duyzend reën;
Joh. 20: 2. Om dat gy nergens weet te vinden
Cant. 3: 1. Uw zoeten Jesum / uw Beminden.
- Marc. 15: 40 / 41. 5. 't Is heden maer den derden dag /
Marc. 16: Dat ik hem 't zware krusce zag
1 / 9. Soo lydzaam moed' en mat na slepen /
Joh 19 17. Toen 't zweet en bloed langs 't aenzicht zepen.
- Luce 23: 26 / 27. 6. Ach! als ik denck / hoe dat ik hem
Marc. 15: Sag leiden upt Jerusaleem /
20 / 40. Da 't galgen-beld / met smaed en hooning /
Marc. 27: Daer in hem aen 't krusc booz elck ten toon
30. hing!

7. Daer

7. Daer hy geheel met bloed bespat /
 Selfs booz zyn vanden noch bad /
 Hoe zou ik my dan konnen speenen
 Van klagen / kermen / schreyen / weenen!
8. Ach! dat ik in zyn grooten dorst /
 Geen waterdorp hem geven dorst /
 Toen hy moest gal en edik dzinken /
 Wie kan dat zonder tranen dinken!
9. O! had ik nu myn waerden Heer
 In zyne dood zyn laetste eer
 Noch met zyn zalving konnen geven /
 Die zulks niet doen mocht in zyn leven!
10. Soo mocht ik noch wat zyn bedaert /
 Die nu ben langs hoe meer bezwaert /
 Terwyl zoo veelerlei gedachten
 Syna myn ziele doen versmachten.
11. Hy is van hier genomen weg /
 En niemand is 'er die my zeg /
 Of in zyn dood / na myn vermaeden /
 De Joden tegen hem ook woeden.
12. Syn graf is leeg / en niet te min
 Soo buik ik staeg al weer daer in;
 Daer 't hert is / zyn ook geerne d'oogen /
 Sy zyn niet licht van daer getogen.
13. Gy jongelingen / vraegt gy my /
 Wat ik dus ween en treurig zy?
 Sy hebben mynen Heer genomen /
 Ik kan hem nergens weer bekomen.
14. Wien zie ik achter my alhier?
 't Is zonder twyffel d'Hovenier /
 Die in den hof zoo vroeg komt werken.
 O! kond' ik van hem pet bemerken.
 Christus.
15. Wat weend gy dus / bedroefde vrouw!
 Wien zoekt gy met zoo grooten rouw
 Alhier dus niet den vroegen morgen?
 Het schynt gy zyt geheel vol zorgen.

Luce 23:

33

Ibid. 34.

Joh. 19: 28.

Matt. 27:

34/ 42.

Marc. 16:

1.

Pf. 94: 19.

Joh. 20: 2.

Cert II.

Dit zegtze
 tot de En-
 gelen/ die ze
 niet kent.
 12/ 13.

Sy zag Jes-
 sum staen/
 en sy wist
 niet dat het
 Jesus was:
 maer meins-
 de dat het
 de Hove-
 nier was.
 14/ 15.

Maria.

Maria.

vers 15. 16. Ik bid u / Heer / dat gy my zegt /
Ibid. Waer dat gy hem dog hebt gelegd /
Indien gy hem hebt weg gedragen;
Laet u bewegen dooz myn klagen.

Ibid. 17. Ik zal hem nemen weg van hier /
En zalven hem op ons manier /
Begrabend' elders hem mits dezen /
Om u niet in de weg te wezen.

Christus.

Dit
sprekt hy
als hy zich
zelven
Cant 4: 9.
Cant 16. 18. Ik ben bewogen dooz haer smert /
Sy heeft my schier genomen 't hert /
Dooz 't sterk aenhouden / zuchten / steenen /
Dooz al haer zoeken / schreijen weenen.

Ibid. 19. Maria / o Maria! ziet
Wie dat ik ben; en merkt gy niet
Dat ik het ben? zoo merkt het heden
Aen myn bekend gelaet en reden.

Maria.

Ibid. 20. Gabbouni / o myn waerden Heer!
Ik val aen uwe voeten neer:
Myn tong van blydschap moet bezwipken /
Ei wilt doch niet weer van my wipken.

Christus.

vers 17. 21. En raekt my dus niet langer aen /
Maer laet my by weer henen gaen;
Ik ben noch niet (verstaet my nader)
Gebaren op tot mynen Vader.

22. Ger dat ik van dit aerdsche dal
Noch na den hemel varen zal /
Sal u de tyd niet zyn ontnomen /
Om wederom by my te komen.

23. Maer gaet tot myne broeders voort /
En zegt haer aen dit troostlyk woord /

Matt. 26: 56. 24. Hoevel ze van my loopen gingen /
Cant 17. Dat haer de ziele zal doordringen /

24. Ik pare na des Hemels top

Tot

Tot myn en uwen Vader op /
 Tot mynen God / en tot den uwen ;
 'k Wilz' om haer misdaed niet meer schulden.

25. Terstond Maria Magdaleen vers 12.

Ging met dees blyde boodschap heen /
 Om zyn discip'len te verkonden
 't Geen daer ze toe was uytgezonden :

26. Hoe dat zy had gezien den Heer / Ibid.

Die lebend was verrezen weer /
 En dat hy haer noch daer beneben
 Had deze boodschap meed' gegeven.

27. Wie zal uytspzeken / met wat vreugd Matt. 28:

Haer deze Vrouw wel heeft verheugd / 1 / 8.

Dat Jesus zelfs / na al haer weenen / Joh. 20: 11.

Als bukten hoop / haer was verschenen ! Marc. 16:

28. O Jesu ! als gy booz een tyd 9.

Met uwen troost geweken zyt / Jes. 54: 7 /

Wilt / tot verdryping onzer smerten / 8.

Ook weder opstaen in ons herten. Lant. 5: 6.

De Historie van Christi Hemelvaart.

Uyt Marc. 16. Luc. 24. Actor. 1.

Stem: Wonderbaer was den boom, enz.
 Of ziet andere vopsen op het Lof van Maria,
 hier booz.

1. **A**ls Christus had voleind zyn loop
 hier op der aerden /
 Hy zyn discipelen te zaem by een vergaerden /
 Gelyk een herder zyn verstroide schapen doet /
 Die hy ten einde toe met liefd' en pver hoed.
2. Hy leerd' op 't laetst booz al dit stuk haer te
 betrachten /
 Hoe dat ze moesten op een ander wyke wachten /
 Dan zy tot nog toe haer wel hadden ingebeeld /
De =

Terwyl het verre van haer meininge ver-
scheeld.

3. Syn Ryk en was niet aerdsch / dies leerd
hy / hoe zyn krooning

Ook niet zou zyn op d'aerd / maer in des he-
mels wooning /

Waer heen hy nu zou gaen / na lyden / krupt
en pijn /

En aen de rechterhand zyns Vaders eeuwig
zyn.

4. Ook gaf hy haer bevel dat zy niet zouden
scheiden

Weer van Jerusaleem / maer 's Vaders woord
verbeiden /

Die haer dooz hem zoo vaek beloofst had / dat
aldaer

Des heil'gen Geestes kracht zou komen
over haer.

5. Spnd' op d'Olyf-berg heeft zyn handen
opgeheben /

En haer / vooz zyn vertrek / zyn zegen daer
gegeven ;

En wyl hy haer aldus den lesten zegen gaf /
Soo komt een klare wolk en neemt hem van
haer af.

6. Terwyl haer oogen steeds op hem gevestigd
bleven /

Soo wierd hy vooz haer langs hoe hooger op-
geheben /

Tot datz' hem eindelijk niet zien en konden
meer / (zeer.

Nochtans haer herte bleef by hem al even

7. De groote liefde die haer hert had opgetogen /
Hield aen de wolken zoo met kracht gehecht
haer oogen /

Dat zyze daer niet af en konden trekken weer /

Op hoop dat zy noch eens zien mogten ha-
ren Heer. 8. Maer

8. Maer God boozzag hier in/ en zond tot haer
beneden (deden/

Twee mannen/ die bericht van al den handel

Wit en klaer blinkend was haer slepende ge-
maed / (staet.

Haer heerlykheid bewees genoegzaam hare

9. Die leerden haer hoe zy hem te vergeefs na-
oogden / (poogden/

En weder hier op d'aerd by hem te wezen

Mits hy zoo komen zou vooz pder mans
gezicht (richt.

In heerlykheid / als hy de gantsche werelt

10. Sy keerden wederom verblyd en wel te
vreden /

Dolherdende te zaem eendzachtig in gebeden/

Tot dat / na Chrysti woord / gekroont wierd
haer geduld / (vuld.

En aen haer de beloft des Daders wierd ver-

De heerlykheid van Christi Hemelvaert,
gestelt tegen de smaedheit zyns lydens.

Op de wyse: Komt her zumir, sprigt Gottes, &c.

Of (2 versen vooz 1 gezongen) op de wyse
van Ps. 36. Des boosdoenders, &c.

1. **O** Jesu / ware Mensch en God /
Wat is gevolgt een heerlyk lot

Op uw veracht'lyk lyden!

Hoe is uw groote nedzigheid

In Goddelijke Majestieit

Verkeert in korten tyden!

2. Op d'Hoofscheel-berg aenschoud' ik u

Veracht / versmaed / bespot; maer nu

(O wat veranderingen!)

Sie ik u op d'Olyfberg / Heer /

Waer duyzend Eng'len / t'utwer eer /

1 Tim. 3:

15.

Marc. 9:

12.

Phil. 2: 7/

8/ 9.

Matt. 27:

33.

Act. 1: 9/

12.

Ps. 68: 18/

19.

- Ps. 47: 6. **W**il juichend' u omringen.
 Joh. 3: 14. **3.** Daer zag men u aen 't kruys verhoogt/
 Joh. 19: 30. **Daer aen gy 't hooft zoo ned'zig boogt;**
 Act. 1: 9/ **Hier in des Hemels wolken/**
 10.
 Ps. 110: 7. **Daer gy om hoog verheft uw hooft/**
 Apoc. 1: 16. **Wiens glans / gelyk de Zon / verdooft**
 Epr. 43: 4. **'t Gezicht der aerdsche volken.**
 Joh. 19: 34. **4.** Daer zag men u met bloed bespat /
 Matt. 27: 38. **En hoe gy tot gezelschap had**
 Luce 23: 32. **De booze moordenaren;**
 Heb. 2: 9. **Hier ziet men u met eer gekroond /**
 Apoc. 5: 6/ **En hoe gy u in 't midden toond**
 21. **Der Hemelscher heerscharen.**
 Luce 2: 13. **5.** Daer wierd gy aen het hout verdoemd ;
 Gal. 3: 13. **Hier niet als zegg en zegen roemd /**
 Ps. 24: 7. **O stynbaer Eeren-Koning !**
 Matt. 27: 50. **De bitt're dood verwon u daer ;**
 Act. 3: 15/ **Maer hier zoo overwind gy haer /**
 21. **En leeft in d'eeuw'ge woning.**
 Hebr. 13: 13. **6.** 'k Wil u / o Jesu ! volgen na
Eerst op het smaed'lyk Golgotha /
Soo zal den berg der vrede
Ook zyn vooz my na dezen tyd :
 2 Tim. 2: 12. **Want die met u verdzaegt en lyd /**
Sal met u heerschen mede.

P S A L M XXIV.

Op de wyze: Psalm 24. De aerd is onzes Gods voorwaer.

Of: Gy dochter Zions weest verheugd.

1. **D**es Heeren is de aerd' / en al
 Haer volheid in dit ruym dal ;
 De wereld / en die daer in zwieren /
 Hy heeft ze door zyn kragt alleen
 Soo vast gegrondet op de zeen /
 En haer gebestigt op rivieren.

2. Wie

2. Wie zal des Heeren berg op gaen?
 En wie zal in de plaetse staen
 Der grooter Heiligheid des Heeren?
 Die rein houd hert en handen veid' /
 Syn ziel niet heft tot ydelheid /
 En niet bedriegelyk zal zweeren.
3. Die zal den zegen van den Heer /
 En van den God zyns heils ook weer
 Vucht der gerechtigheid ontfangen.
 Dit is 't geslacht dat na hem vzaegt /
 Dat u / Heer / zoekt met groote graegt' /
 't Is Jacob / en die kiest zyn gangen.
4. Gy poortten / heft uw hoofden op /
 Staet / eeuw'ge deuren / hoog in top;
 Dat d'eeren Koning inga blyde.
 Wie 's d'eeren Koning? dat men 't merk?:
 De Heer geweldig ende sterk;
 De Heer geweldig in den strepde.
5. Gy poortten / heft uw hoofden op /
 Hest / eeuw'ge deuren / u in top /
 Dat inga nu in zyne woning
 Dees eeren Koning: wie is hy?
 De Heere der heerscharen bly /
 Die is alleen der eeren Koning.

P S A L M XCIII.

Stem: Ps. 93. God regeert zynde met eeren
 bekleed.

Of: Uw mond, ô Heer, is enkel zoetigheid.

1. **D**e Heer regeert / hy is met Majesteit
 En kracht bekleed / hy heeft zig toebe-
 De wereld is bevestigd door den Heer / (reid;
 Dies zy en zal niet wank'len immermeer.
2. Van doe aen is bevest uw thoon en staf;
 Gy zyt geweest van eeuwigheid al af.
 De stroomen / Heer / verheffen haer gebzups /
 Haer

Haer aenstoot zy verheffen met gedruys.

3. Doch onze God / die in der hoogte woond /
Met meer geweld zyn groote krachten toond /
Dan 't bryuzen van een groote waterbloed /
Of baren van de zee sel en verwoed.

4. Geheel getrouw is uw getuygenis ;
Dooz uwre schaer / die in uw huyzing is /
Is 't best cieraed / o Heer ! de heiligheid /
Tot langen tyd / ja tot in eeuwigheid.

Blydschap der Engelen over de Hemel-
vaert Jesu Christi.

Op de wyze: Helas myn tweede ziel.
Of: Waer ik my wend' of keer.

1. **W**at tong zal spreken uyt /
Met wat een zoet geluyt
En bly geschal /
Vol Hemelsche Muzyk /
De Eng'len al
Toen juychten in 't gelyk /
Toen zy
Haer God en Heer /
Van smerten by /
Ontfingen eenmael weer
In zyn Paleis /
Na dat zyn reis /
Die hy op d'aerd nam aen /
Nu heel was afgedaen !
2. Indien des Hemels schaer
Alzoo verheugden haer /
Toen haren Heer
Ons zwakke vleesch aenuam /
En klein en teer
Hier op der aerde kwam ;

Exod. 5.
31 / 12.

Luce 2 13 / 2.
14.

Wat

- Wat vzeugd /
 Gejupch / gezank / Ps. 47: 6.
 Wat al geneugd
 En zoet bazupn-geklank
 Is dan geschiet /
 Toen hy verliet Ioh. 16: 28.
 Dees moepelyke aerd' /
 En na den Hemel vaerd'. Act. 1: 10/
11.
 3 Soo God / toen hy eerst zond
 Syn Doon in 's wereldd' rond /
 Sprak / dat de schaer Hebr. 1: 6.
Ps. 97: 7.
 Der Eng'len buyg vooz hem /
 En allegaer
 Aenbidden met haer stem;
 Te meer
 Is 't nu de tyd /
 Dat d' Eng'len zeer
 Verheugd zyn en verblyd /
 Nu hy zeer schoon
 Sit op zyn throon /
 Met kracht en Heerlykheid Apoc. 5:
13.
 In aller eeuwigheid. Phil. 3: 19.
Col. 3: 1/2.
 4 O aerdschgezinde mensch /
 Hoe is 't dat uwen wensch
 Niet meer is naer
 Dees Hemelsche geneugd ?
 Ook om aldaer
 Te zyn alzoo verheugd ?
 Trekt my / Cant. 1: 4.
 O Jesu / zoet /
 Met kracht na dy /
 Op dat ik myn gemoe
 In deze zaek Ies. 43: 21.
 Alzoo vermaek /
 Tot dat ik vry van pyn
 Dal altyd by u zyn.

Ernstig verlangen na God op het
voorgaende.

Op de wyze: Helas myn tweede hert.

Of: Waer ik my wend' of keer.

- I. **O** God / geest dat myn hert
 Joh. 12:32. **Alzoo** getrokken werd
 Col. 3: 1/2. **Tot u om hoog;**
 Jer. 29: 13. **Dat ik u zoek' en vind' ;**
 Ps. 119: 37. **En nooit myn oog**
 Job 15: 21. **Dooz' t aerdsche zy verblind.**
 Matt. 6: **'k Houd' u**
 21. **Dooz mynen schat /**
Soo is het nu
Ook meer dan reden / dat
Myn herte by
U altyd zy /
Ja dat ik uwe min
 Rom. 5: 5. **Dast sluyt daer binnen in.**
 2. **Soo 'k al wat hier beneen**
 Luc 9: 25. **Op d'aerd is / had alleen /**
 Eccl. 5: 14. **Wat zou het zyn /**
 1 Tim. 6: 7: **Als ik van hier vertrek?**
 Act. 25: 23. **Een yd'le schyn /**
 Eccl. 2: 17. **Die tot geen voordeel strek /**
Als gy
Dan niet / o God!
 Gen. 15: 1. **Ook waer daer by**
 Ps. 16: 5. **Myn hoogste deel en lot.**
De wereld zal
 1 Joh. 2: **Dergaen / met al**
 16/ 17. **Haer rykdom / vzeugd en eer ;**
Maer gy blyft eeuwig / Heer.
 Ps. 102: **3. Ik acht dees aerde niet /**
 27/ 28. **Wanneer myn ooge ziet**

De wolken aen /	Act. 1: 9 /
Waer door uw lieve Soon	10.
Is heen gegaen	
Tot zyn verheven thoon.	Apoc. 3: 28.
Daer heen	
Heeft hy gespoed /	
Niet om alleen	
Syn eigen erv' en goed	Rom. 8: 17.
Te nemen in;	
Maer door zyn min	
Heeft hy ons allen meed'	
Aldaer bereid een steed'.	Joh. 14: 2.
4. Hier is niet myn verblyf /	Heb. 13: 14.
Daerom is al 't bedryf	
Des wereldds my	Ecl. 3: 9 /
Niet anders dan verdriet:	10.
Haer vleyery	
Kan my behagen niet.	
Ach! ach!	
Wanneer doch zal	
Geng zyn die dag /	Cant. 4: 6.
Dat upt dit aerdsche dal	
Myn ziele weer	
Gaet tot den Heer /	
Die haer gegeven heeft /	Ecl. 12: 7.
En 't eeuwig leven geeft!	Joh. 3: 16.

Van de zendinge des Heiligen Geestes op den Pinxterdag.

Actor. Cap. 2. vers 1. &c.

Op de wyze: Ps. 24. De aerd' is onzes &c.

Of: Gy dochter Zions, weest verheugt.

1. **O** Dag / zeer groot van heerlykheid /
 Van Goddelyke Majesteit!
 Wie zou doch God genoegzaam loven;

- Cert 1 /
 Ec. 1. Die op 't beroemde Pinxter-Feest
 Gezonden heeft den Heil'gen Geest
 Op zyn Apostelen / van boven !
- Act. 1: 13. 2. Sy waren in een opperzael
 Met angst / met zorge / dzuk en kwael
 Al t'zamen heftig ingenomen :
 De Trooster / die van Christo haer
 Joh. 14: 26. Was toegezeid / die is aldaer /
 Luc. 24: 49. Da zyn beloftenis / gekomen.
- Cert 1. 3. Eendrachtig waren zy te zaem
 Vergadert in des Heeren naem /
 't Hert in 't gebed zynd' opgeheben ;
 vers 2. En ziet / aldaer geschieden upt
 Den Hemel haestig een geluyt /
 Als van een wind zeer sterk gedreven.
- Ibid. 4. 't Huys / daer zy zaten / wierd geheel
 Daer van verbuld aen yder deel.
 Hier op verscheen al meerder wonder :
 Want daet'liik zagen zy alhier
 vers 3. Verdeelde tongen als van vier /
 En 't zat op elk van haer bezonder.
- vers 4. 5. Sy zyn zeer haest verbuld geweest
 Al t'zamen met den Heil'gen Geest ;
 Met and're talen zy begonden
 Te sprekken / zoo de Geest aen haer
 gaf upt te sprekken / die zy klaer
 Gehyk haer eigen tael verstonden.
- Cant. 4 16. 6. Komt doch / o Goddelyke Wind !
 Die alle damp en ramp verflind /
 En komt geweldig aengedreven :
 Wilt met my lieffelyk gedruys
 Doorzwaeyen onzer herten huys /
 't Welk wy u tot een tempel geben.
- 1 Cor. 6: 19. 7. O Hemelsch Duur ! komit op ons neer /
 Matt. 3: 11. Op dat wy mogen meer en meer
 Cant. 8: 6. In heil'ge liefd' en yder branden.
 Geest ons te sprekken altentael

Hw wond'ren met een nieuwe tael /
Dooz' syndet onzer tonge handen.

Act 10: 46.
Marc. 16:
17.

Nieuw-Jaers-Gezang.

Op de wyze: Psalm 138. Ik dank u, Heer, &c.
Of: O zalig heilig Bethlehem.

1. **D**En uytgang uyt het oude jaer
Zal d'ingang tot een nieuwe lied zyn / Ps. 40: 3.

Dooz' Gods weldaden allegaer /
Die my daer in van hem geschied zyn.
Gy hebt / o mynen God en Heer!
Hw wonderen en uw gedachten
Men ons vermenigvuldigt zeer;
Men kanz' in o'zze niet betrachten.

Ps. 40: 6.

2. Myn klagen / weenen en gezucht /
Myn ernstig bidden ende sincken
Is doorgelozen dooz' de lucht:

Ps. 39: 13.
Phil. 4: 6.
Eph. 3: 18 / 19.
Ies. 54: 10.
Rom. 8: 28.

Hw gunst is nooit van my geweken.
Al 't kwade dat my heeft verselzikt /
Of ooit myn ziele neep met smerten /
Hebt gy ten goede my beschikt;
Dies dank ik u daer dooz' van herten.

Ies. 12: 1.

3. Gy hebt myn lpf en ziel beschut;
Gy hebt my / als ik viel daer neder /
Verwozpen niet / maer ondersiut
En opgerecht myn handen weder.

Ps. 37: 24.

Al wat ik ben / dat ben ik maer /
O Ryke God / dooz' uw genade /
Die 'k heb genoten jaer op jaer /

1 Cor. 1: 10.

Ja t'allen uren broeg en spade.
4. O God! gy die nu hebt gekroond
't Dooz'leden jaer met uw weldaden /

Eph. 3: 23.
Ps. 65: 12.

Hw gunst my doch voortaan betoond:
Wilt dooz' uw Geest my altyd raden.

Ies. 11: 12.

- Laet d'ingang in dit nieuwe jaer
 1 Cor. 6: 11. Den uytgang zyn der oude zonden /
 Op dat myn ziel eens rein en klaer
 Mag booz u aenschyn zyn bebonden.
- Pf. 51: 12. 5. Vernieuwt een vasten geest in my ;
 Eph. 4: 22/ Laet d'oude mensche my begeven /
 24. En gaen met 't oude jaer boozby /
 Eph. 1: 19. De nieuwe mensch weer in myn leven.
 Rom. 12: 2. Nieuw licht verlicht my in 't verstand /
 En in het hert een nieuwen wille /
 Myn zinnen laet gelykerhand
 Zyn in uw welbehagen stille.
- Apoc. 21: 6. Tot dat ik 't eeuw'ig nieuwe jaer /
 1/ 2/ 5. Geheel en al vernieuwt / beleve /
 2 Pet. 3: 13. Dat nimmer moelte / rouw / gebaer /
 Apoc. 21: 4. Of nieuwt verdriet weer aen myn kleve.
 Jes. 65: 17/ 18. Zoet nieuwt jaer / dat groe'ld en bloe'ld /
 en 66: 22. Waer na ik zal met blydschap haken /
 Pf. 16: 11. Daer alle volheid overbloe'ld !
 2 Pet. 3: 12. O ! mocht ik haest uw zoetheid smaken !

Voor 't gebruik des H. Avondmaels.

Stem: Komt, laet ons met de Herders gaen.

- 2 Sam. 7: 1. **A**ch wie ben ik / myn God en Heer /
 18
 Gal. 2: 20. Dat gy my hebt bemind zoo zeer /
 Joh. 6: 55/ 56. Dat gy myn armie ziele boed
 Selfs met uw lichaem ende bloed !
- 1 Cor. 10: 16. 2. 'k Ben asch en stof / ja minder dan
 Gen. 18: 27. Ik van my zelve denken kan /
 Een snood en al t'onwaerdig vat
 Booz zulk een waerd' en eed'le schat.
- 2 Cor. 4: 6. 3. Gy geeft my zulk een zeker pand
 1 Joh. 3: 16. Van uwen grooten liefdeb'and /
 Dat noch in Hemel noch op d'aerd'

Een diergelyke zy zoo waerd.

4. Myn Heiland / 't is zeer veel dat gy
Geest 't onderpand des Geestes my /
Daer aen ik zekerlyk bekent /
Dat ik een waer kind Godes ben.

Eph. 1: 4/
13/ 14.
Rom. 8: 16.

5. Maer ziet / uw Abondmael geeft my
Het pand uwz lyps en bloeds daer by /
Waer uyt ik weet / dat gy altyd
Myn vleesch en bloed / myn broeder zyt.

1 Cor. 10:
16.
Eph. 5: 30.
Heb. 2: 11.

6. O myne ziel / wat treurt gy dan?
Wat is 't dat u verschrikken kan!
Is 't dood / of is 't verdoemenis?
Siet hoe hier stof van roemen is.

Ps 42: 6.
Rom 8 14.
Rom. 5: 2.

7. Siet / Jesus toond u zelfs alhier /
Hoe dat gy zyt gekocht zeer dier
Uyt Satans macht / zelfs met zyn bloed /
Dat hy gestorvt heeft u te goed.

1 Cor. 6: 20.
1 Pet. 1: 10.
Matt 26:
20.

8. Verleent my / o myn God en Heer!
Dat ik te recht bedenken leer /
Met wat eerbleding en ootmoed
Ik dezen schat ontfangen moet.

Heb. 12: 28.

9. Ik kom / na ziel en lyp onrein /
Tot u / der reinigheit fontein:
Ik arme / krank / zucht en quyn
Tot u myn schat en medicyn.

Jes. 64: 6.
Zach. 13: 1.

10. Laet my beproeft zyn en bereid
Dooz 't waer geloof / doetveerdigheit /
Dooz liefd' en ootmoed / ja dooz al
Wat u op 't best behagen zal.

Matt. 9: 12.

11. Verleent my waerde Broydegom /
Dat myne ziele booz u kom
Verciert als eene reine maegt /
Die u tot uwe Broyd behaegt.

1 Cor. 11:
28.
Marc. 1: 15.
Col. 3: 12/
14.
Heb. 12: 28.
Joh. 9: 29.

12. Verciert haer heerlyk / na uw staet /
Met 't blinkende syn lynewaet /
Welk is uwz zelfs rechtveerdigheit /
Al uwer heil gen weerdigheit.

2 Cor. 11: 2.
Apoc. 21: 9.

Apoc. 19: 8.

Gedachtenis des lydens en stervens
Jesu Christi, voor ofte by 't gebruik
des H. Avondmaels.

Stem: O gy Herder uwer schapen.

Of: Bruyd'gom der geloovige zielen.

- Joh 1: 29. 1. **O** Lam Godes / heel onschul- Dit eerste
1 Cor. 5: 7. dig vers is met
1 Pet. 2: 23. Aen des krukces stam geslacht! voordacht
Jes. 53: 5. t' Aller tyd geweest geduldig / genomen
1 Pet. 2: 24. t' Alhoewel gy wierd veracht! uyt een oud
Alle zond' hebt gy gedragen / gezang, dat
Anders moesten wy vertragen. men in
Jesu / wilt u onzer doch zommige
Meer en meer ontfermen noch. gemeinten
gewoonlyk
is te zingen
voor 't H.
Avond-
mael.
O Lam Go-
des on-
schuldig,
Aen stam
des krukces
geslachtet,
&c.
- Jes. 53: 5. 2. Als gy zyt booz ons gestorven /
Luc 19: 13. En uw bloed booz ons vergoot /
Rom. 5: 8. Hebt gy 't leven ons verwozen /
Matt 26: 28. En verlost van d' eeuwige dood.
1 Joh. 3: 14. O myn ziele / weest te vreden /
Jeh. 2: 14 / 15. Jesus heeft booz u geleden;
Ps. 116: 7. 'k Sal hier van 't onseilbaer pand
1 Pet. 3: 18. Sien / en vatten met myn hand.
1 Cor. 16: 23. 3. Ja gy zult den zegel drukken /
2 Tim. 2: 19. Jesu / op myn herte nu /
En myn ziel met vreugd verrukken
Eph. 3: 17. Als in 't Paradys by u.
2 Cor. 12: 4. 'k Heb geen oorzaak om te schrikken /
Ps. 23: 3. Gy wilt myne ziel verquikken
1 Tim. 2: 5. En verlossen van gebaer /
Dziendelpke Middelaer.
1 Cor. 11: 25 / 26. 4. Als ik ben uws doods gedachtig /
Jes. 14: 21. Denkt dan ook aen uw verbond /
Dat zoo bondig is en krachtig /
Dat het wankelt t'geener stond:

Denkt

Denkt niet aen myn missedaden /
Maer vergeeft haer uyt genaden:
Reinigt dooz uw Geest en bloed
Beide lichaem en gemoed.

5. Wilt my uwe wet na dezen
Schryben in myn herte vast!

Dat ik altyd moge wezen
Aen uw disch een wellekom gast:

Laet geen ding op aerde scheiden
Ooit de liefde van ons beiden /

Tot dat uwe hand my hael /
En onthael in 's Hemels zael.

Jes. 54: 10.
Jer. 31: 34.
1 Cor. 6: 11.

Jer. 31: 33.

Cant. 5: 1.
Rom. 8: 35.
Joh. 14: 3.

Matt. 8:
11.

Dankzegginge na het ontfangen van
des Heeren H. Avondmael.

Op de wyze van Ps. 92. Het zyn heerlyke &c.

1. **H**oe zal ik vergelden
Uw groote goedheid al?

Hoe zal ik 't groot getal

Van uwe deugden melden /

Fonteyne der genaden /

O Jesu! die zoo zeer

Ons doet met heil en eer

Geduerig overladen!

2. Wy moesten gaen verlooren /

Van alles naekt ontbloot /

Maer gy kwaemt ons in nood

Ja in den dood verhooren.

Uw goedheid ging beschikken

Een werk zeer wonderbaer /

Eer gy ons in 't gebaer

Alzoo zoud laten stikken.

3. Op dat wy zouden leven /

Hebt gy zoo trouw en goed

Pf. 116: 12.
Pf. 40: 6.
1 Pet. 2: 9.

Zach. 13: 1.

Pf. 84: 7/
10/ 12.

Pf. 68: 20.
Hos. 2: 2.

Eph. 2: 1/
5.

Tit. 3: 4/6.

Joh. 6: 33/
54/ 55.

Uw

- Uw lichaem en uw bloed
Tot spys en drank gegeven.
- Ies. 5: 4. Wat zoud gy hoor den menschen
Doch hebben meer gedaen?
Het is met haer gegaen
- Eph 3: 20. Derr' boben al haer wenschen.
- Amos 8: 5. Als wy byna versmachtten
11 / 13.
Ioh. 6: 55 / 56. Van dorst en hongersnood /
Soo geeft dit heilig brood
- Ies. 40: 29. En drank de ziel veel krachten /
Op een veel schoonder wyze /
- I Reg. 19: 8. Als doe Elias at!
En tot aen Horeb trad
Dooz kracht van 's Engels spyze.
5. God doet hier dooz den zynen
Van kracht tot kracht gaen voozt /
Tot datz' aen Zions oort
Met vreugd vooz hem verschynen.
- ps. 84: 8. O Jesu! Ik geboele
De kracht van deze spys /
Op een verborzen wys /
Dooz al myn leden woelen.
6. Gy hebt my nu gegeven
Ies. 54: 10. Een zegel van 't verbond /
Dat ik ben t'aller stond
In 's lebens boek geschreven.
- Apoc. 21: 27. Ja gy doet my nu smaken
2 Cim. 1: 12. De vaste zekerheid
I Pet. 1: 5. Van myne zaligheid /
Waer toe ik zal geraken.
7. Nu gy my hebt doen eeten
De eerste vruchten van
Deut. 1: 25. Het Hemelsch Canaän /
Hebr. 4: 9. Kan ik vooz zeker weten /
Rom. 8: 23. Dat ik ten eeuw'gen tyden
Matt 8: 11. Met Abzams kinderen al?
Men uwe tafel zal

Ten vollen my verblipden.

8. Versterkt my t'allen dagen
Soo dooz dees spys en dzank /
Dat ik myn leven lank

Pf. 16: 11.
Eph. 2: 16.

Myn krups mag vrslyk dzagen;
Soo dat ik niet en achte

1 Cor. 7: 4.

Dooztaen op eenig ding /
't Zp groot of 't zp gering /
Maer 't all' kloekmoedig wachte.

Act. 20: 24.

9. Heer / laet my als een zegel

Act. 21: 14.
Cant. 8: 6.

Zyn op uw hert gezet:
En steld my uw wet

Geduurig tot een regel /

Waer na ik all' myn gangen

Gal. 6: 16.

Soo stieren mag van nu /

Pf. 119:

Dat ik altyd aen u /

105.

Myn Heiland / vast blyb' hangen.

1 Cor. 6:

17.

Christelyke overdenkinge des Doods.

Stem: 't En is niet alle tyd van vreugd.

Of: Geen vreugdenryker nacht.

1. **B**ehoud tot aller tyd
In uw gedachtenis /

Spr. 14: 12.

Dat / waer gy immer zyt /

De dood te wachten is.

Want noot men zoo veracht

Al 't ydel werelds goed /

Dan als men recht betracht

Pf. 39: 6/7.

Hoe dat men sterben moet.

2. Uw oogen werden dan

Met duysternis bedekt /

Dies ziet / dat gy die van

Pf. 119: 17.

Dees yd'le dingen trekt.

Uw ooren werden dooz

- De doofheid toegepropt /
 Eych. 4: 29 Dies tracht / dat gy die vooz
 Onreine dingen stopt.
 3. Uw tonge zal zeer snel
 Als dan ook werden stom /
 Prov. 15: Dies weegt uw reden wel /
 28. Eer die te voorszyn kom.
 Spr. 28: 29. Uw leden allegaer
 Die worden dan verschizikt /
 Rom. 6: 13. Daerom ziet / dat gy haer
 Tot Godes eere schikt.
 4. Stelt u den angst en zweet
 Der sterbende maer vooz /
 O menschen kind / ik weet /
 Dat gy gewis daer dooz
 Bewogen werden moet /
 Eccl. 2: 2. Om 's werelchs yd'le vzeugd
 Te treden met de voet /
 Die nu u zoo verheugd.
 5. Gedenkt / hoe dat van hier
 De mensch gaet naekt en bloot /
 Job 1: 21. Soo acht gy 't niet een zier /
 Eccl. 5: 14. Al is uw armoed groot.
 Denkt hoe uw vleesch in d'aerd
 Job 17: 14. Een spys der wormen zy /
 en 19: 26. Soo zal het zyn bewaerd
 Spr. 10: 8 / Dooz trots en hobaerdy.
 12.
 Phil. 1: 21. 6. Laet Christus / uwen Heer /
 A 't leven zyn altyd /
 Stelt tot zyn dienst en eer
 Uw ziel en lyf met vlyt ;
 Soo zal u 't sterben niet
 Verliezen doen in 't minst ;
 In plaetse van verdriet /
 Sal 't zyn uw grootste winst.
 Job. 3: 24. 7. Geloofst / en hoorz zyn Woord /
 Soo gaet gy uit den dood

In 't eeuwig leven boort /
 Bevyd van alle nood /
 Dermits daer rouw / noch pijn /
 Noch moeite komen kan:
 Ja zelfs de Dood zal zyn
 Dooz eeuwig dood als dan.
 8. Ja / schoon gy booz de uur
 Des doods dan zomtyds schykt /
 Het zal niet zyn zoo zuur /
 Als 't zwakke vleesch wel wikt:
 Uw Heiland / dooz zyn angst /
 Zal uwen angst doen blien /
 Die / als men is op 't bangst' /
 Ook meest zyn heil doet zien.
 9. Leert my bedenken / Heer /
 Hoe haest ik sterben moet /
 Op dat ik eenmael heer
 Tot wysheid myn gemoed.
 Geeft dat ik sterb' de zond' /
 Op dat ik / als ik sterb'
 Niet sterbe / maer terstond
 Het eeuwig leven erv'.

Apoc. 21:4.

Apoc. 20:
14.

Matt 26:
27 / 28.
Jes. 51: 11.
Ps. 91: 15 /
16.

Ps. 39: 5.
Ps. 90: 12.

Rom. 6: 2.
Joh. 11: 21.
Joh. 5: 24.

Gebed tot Jesum, om versterkinge en
 vertroostinge in de uure des doods.

Op de wyze: O God! wy danken dyner goed.
 Of: O wonder boven wonder groot.

1. **O** Jesu! als myn sterf-uur naekt /
 Soo wilt my niet begeven;
 Geeft dat myn ziel dan na u haekt
 Veel meer als in myn leven.
 O! neemt als dan in u behoed
 Den pynt / daer gy utw dierbaer bloed
 Soo blyd' hebt booz gegeven.

Job 14: 9.
Ps. 27: 9.

Gen. 49:
18.

1 Cor. 6:
20

1 Petr. 1:
18 / 19.

2. Myn

- Heb. 2: 14/ 2. Myn sterke bozcht / myn doodes dood /
 15. En leven mynes lebens /
 Job. 11: 25/ 26. Wanneer myn zonden zwaer en groot /
 Ps. 31: 5. In zoo veel stryde en strebens /
 Eccl. 8: 8. My t'zamen zullen komen vooz /
 Ps. 55: 5. Strykt gy ze dooz uw bloed dan dooz /
 1 Joh. 1: 7. Doet z'al te niete tebens.
 Heb. 9: 12. 3. Indien ik dan noch mogt bevreest
 Heb. 2: 15. Zyn vooz de dood behouden /
 Rom. 5: 5. Soo wilt dooz uwen Heil'gen Geest
 Ps. 51: 10. My vzeugd en heil verkonden.
 Rom. 16: 20. Verdryft den Satan van my wyde /
 20. Dat ik in mynen lesten stryde
 Eccl. 8: 8. Myn ziel niet mag verwonden.
 1 Cor. 15: 26. 4. Verquikt my in myn grootste nood
 Ps. 23: 3. Met uwen angst en pyne /
 Ief. 53: 8. Als uwe ziel was tot de dood
 Matt. 26: 38. Bedroeft / tot troost der myne.
 Heb. 5: 7/ Myn Heiland / en verlaet my niet /
 9. Wanneer ik in myn zwaer verdriet
 Ps. 27: 9. Schier als verlaten schyne.
 2 Cor. 4: 8/ 5. Doe gy in bang' aenbechting waert /
 11. Ik wam u het zweet afloopen
 Luce 22: 44. Met bloed'ge drupp'len op der aerde /
 Heb. 13: 11. Die d'een na d'ander droopen.
 Ei wilt myn koude doodzweet dan
 Job 13: 15. Daer dooz zoo heil'gen / dat ik kan
 In nood en dood vast hoopen.
 Phil. 4: 7. 6. Uw vrede / tot myn lesten snik /
 Spr. 41: 1. Bewaer' myn hert en zinnen /
 Rom. 8: 37/ Dat ik daer dooz mag al den schyzik
 38/ 39. En suert des doods verwinnen /
 Luce 22: 46. Soo dat ik met een goed verstand
 2 Cor. 1: 5. Myn ziel beveil in 's Vaders hand /
 En voel' uw troost van binnen.
 Ps. 62: 11. 7. Geeft / dat dooz liefd' of zorg 't gemoed
 Phil. 1: 23. Niet mag aen 't aerdsche hangen /

- Maer zoo na u / myn eeuig goed /
 Met alle kracht verlangen /
 Dat ik mag roepen onberbaest /
 Heer Jesu / komt / ei komt doch haest /
 Uw liefd' heeft my bevangen.
8. Als 't bleesch is zwak / wilt gy als dan
 Den geest gewillig maken /
 Soo dat ik na den Hemel kan
 Met lust en pber haken.
- Hoe duyster 't dal des doods oolt zy /
 Als uwen staf maer leide my /
 Sal ik daer door geraken.
9. Mits gy booz my gestorven zyt /
 Kan my de dood niet schaden /
 Sy is het einde van myn stryd /
 Het slot van allen kwaden ;
 Ja Heer / z'is / na uw eigen woord /
 Des eeuw'gen lebens weg en poort :
 Dit maekt my onbeladen.
10. Moet booz een tyd myn lys in d'aerd
 Een spyze zyn der wormen /
 Als gy zult zyn geopenbaert /
 Sult gy het my verbozmen.
 Op dat het eeuw'ig in Gods Ryk
 Uw heerlyk lichaem zy gelyk.
 Dit kan de dood verstormen.
- Job 19: 27.
 Apoc. 22:
 17.
 2 Cor. 5:
 14.
 Matt. 26:
 41.
 Jes. 50: 5.
 Col. 3: 1/2.
 Ps. 23: 4.
 1 Cor. 15:
 3/ 55/ 56/
 57.
 2 Tim. 4:
 6/ 7.
 Job. 5: 24.
 2 Cor. 5: 8.
 Job 19: 26.
 Spr. 10: 12.
 Col. 3: 4.
 Phil. 3: 21.
 Matt. 13:
 43.
 Phil. 3: 212
 1 Cor. 15:
 54.

De geloovige stelt hem zelve stervende,
en hakende na Christum, en
de zaligheid.

Op de wyze: Onze Vader in Hemelryk.

Of: Psalm 117. Gy Heidenen, looft t'zaem
den Heer.

Verhuyft / o myne ziele doch! NB.
 Daer Christus sterft / wat schykt gy nog?
 Het leven sterben wild' aen 't hout /
 Dat gy niet eeuw'ig sterben zoud.
 De dood kwam van het hout wel eer /
 Maer van het hout het leven weer.
 Deen Adam 't leven weder geeft /
 Dat d'ander eerst verloren heeft.
 O Chyriste / God / uw dood wat zal
 Die konnen niet verdienen al?
 T'za / met u zal ik sterben nu /
 En opstaen uyt de dood met u.
 Verhuyft / o myne ziel! wel aen /
 Ik zie den Hemel opgedaen /
 En Christum met zyn hand gelyk
 Ons roepend' in zyn koninkryk.
 Gaet haest / gelukkig u voortstreckt /
 Volgt hem / die tot een beter trekt.
 Dreeft niet / als God gaet mede / maer
 Veracht dan allerlei gevaer.
 Een schaepken bleet / zyn stem gewis
 U / zoetste Jesu / kenbaer is.
 Een schaepken bleet / een schaepken sluymt /
 O goede Herder 't niet verzuymt.
 Doet op uw schoot / en open spreid
 Den schaepstal uwer goedigheid.

Ik sterb' tot Chzisti lof en eer /
 En zal niet sterben nimmermeer.
 Met Chzisto sterb' ik / en daer na
 Ik met hem upt den dood opsta.

NB. Deze zyn J. D. Scaligers versen / welke
 Johannes Hoornbeek in zyne Euthanasia, om
 hare uptnemenheids wille / ook ver-
 haelt / en ik alhier hebbe vertaelt.

O Anima, emigra!
 Christo moriente quid horres?
 Vita mori in ligno voluit,
 ne morte perires.
 Arbore mors venit,
 sed ab arbore vita redempta est.
 Alter Adam reddit vitam,
 quam perdidit alter.
 Christe Deus, tua mors
 quid non queat ille mereri?
 En, tecum moriar,
 tecumque ex morte resurgam.
 O anima, emigra!
 caelo contemplor apertos,
 Et Christum dextra
 nos ad sua regna vocantem.
 I, propera, i felix,
 sequere ad meliora trahentem.
 Ne trepida, comitante Deo,
 contemne pericla.
 Balat ovis, vox
 nota tibi, dulcissime Jesu.
 Balat ovis, dormitat ovis.
 bone pastor adesto.
 Pande sinus, aperique
 tuae bonitatis ovile,

Laudibus ~~immori~~ immorior Christi
nunquam moriturus.

Cum Christo morior,
cum Christo ex morte refurgo.

Op den zelve zin.

Stem: Komt laet ons met de Herders gaen.

Mij is geen leven ober meer /
 De houd' ombangt myn herte zeer:
 Maer gy / o Chyriste / die vooz my
 Zyt 't eeuw'ig leben / blyft my by.
 Myn ziel / wat beeft gy zoo ontrufft /
 Die gaen zal tot de plaets der rust?
 Siet toe / uw leidsman is by u
 Deez' uwen Engel zelve nu.
 Dit arm elendig hups verlaet /
 Het geen nu valt na Godes raed /
 Het welk u Godes getrouwe hand
 Sal zelfs herstellen naderhand.
 Gy hebt gezondigt; 'k weet / 't is waer;
 Maer Chyristus zyn geloob'ge schaer
 Uytzuybert en te niete doet
 Al hare zonden dooz zyn bloed.
 De dood is schriklyk / ik beken 't;
 Maer 't leven is daer dicht onttrent /
 Tot 't welk de zekere genaed'
 Van Chyristus u nu roept en laed.
 Siet / Chyristus is by u in nood /
 Die ober Satan / zond' en dood /
 Dooz zyn verwinn'g triumphheert:
 Tot hem dan blyd' en wakker keert.

NB. Deze zyn de versen van Wolfgangus Musculus, welke hy weinige maenden vooz zyn dood zelbe gemaekt heeft / om alzoo zyne bereidwilligheid ter dood / en geloobe te kennen te geben.

Nil super est vitæ,
 frigus præcordia captat,
 Sed tu, Christi, mihi
 vita perennis ades.
 Quid trepidas anima,
 ad sedes abitura quietis?
 En, tibi ductor adest
 Angelus ille tuus
 Linque domum hanc miseram,
 nunc in sua fata ruentem,
 Quam tibi fida Dei dextera
 restituet.
 Peccasti; scio;
 sed Christus credentibus in se
 Peccata expurgat
 sanguine cuncta suo.
 Horibilis mors est; fateor:
 sed proxima vita est,
 Ad quam te Christi
 gratia certa vocat.
 Presto est
 de Satana, peccato, & morte triumphans
 Christus;
 ad hunc igitur læta alacrisque migra.

Jobs Geloovige Stervens-wens.

Job Cap. 19. vers 25, 26, 27.

Op de wyze: Nu laszt uns des lieb begraven.
 Of: Komt, laet ons met de Herders gaen.

1. Ik weet dat myn Verlosser leeft;
 En hy / als 't al een eind eens heeft /
 Sal over 't stof het laetst opstaen /
 En weklien op 't geen is vergaen.
2. Wanneer de woymen dees myn huyl
 In 't graf geweest is tot een buyl /
 En dit myn zwakke lichaem daer
 Geheel doorknaegt zal zyn van haer ;
3. Sal ik uyt mynen vleesche doch
 Myn lieben God aenschoutwen noch:
 Dien ik / als weer vernieuwt van jeugd /
 Door my aenschoutwen zal tot vzeugd.
4. Dien dees myn oogen zullen zien /
 En in myn plaets geen vzeemde lien.
 Myn nieren in myn ingewand
 Verlangen met een grooten brand.

Vershil der vreugde Christi en des
 Werelds in de uure des Doods.

Stem: Voorganger en geleides man.
 Of: O Jesu! gy die zyt alleen.

Cant. 7: 6. 1. **I**n Christi liefd' is vzeugd en rust /
 Act. 5: 11. Die eenwig zal beklyben:
 1 Joh. 2: 16/ Des werelds en des vleesches lust
 17. En zal niet lange blyben.
 Job. 23 3/ Wacrom zoud ik verlusten my
 6.

Doch

Doch in al zulke zaken /
 Die / als myn sterf-uur komt naby /
 Ontrust my zouden maken?
 2. Misschien is in een oogenblik
 Myn uurglas uytgeloopen:
 Wat zoud' ik dan niet smert en schrik
 Het alles duur bekoopen!
 't Gedenken van voorzeden vzeugd
 Sou my dan heel ontstellen /
 En niet een eeuwig' ongeneugt
 My knagen ende kwellen.
 3. Maer / o wat zal 't my wezen zoet /
 Dat / als ik zal verscheiden /
 En alles hier ook laten moet /
 My dees myn vzeugd zal leiden!
 Als my maer leid op deze reis
 Een goed gewiss' op 't leste /
 Tot in het eeuwig Vzeugd-Paleis /
 Wat acht ik dan de reste?
 4. Verbiyd u / werelds troetelkind /
 En doet / in volle wellust /
 Wat 't oog behaegt / of 't hert verzint:
 Ik houd' het al vooz quellust.
 Mo lust geen vzeugd / dan die my trekt
 Na d'euw'ge vzeugd hier boven /
 En die myn ziel en geest verwekt
 Om mynen God te loben.

Ecc. 12: 5.

Pf. 39: 6.

Matt. 15:

13.

Pf. 55: 16.

Prov. 14:

13.

Luce 16:

19/ 23.

1 Tim 6: 7.

1 Petr. 1:

8/ 9.

Jes. 38: 1/

3.

2 Cor. 1: 12.

Pf. 45: 16.

Act. 20: 24.

Ecc. 11: 9.

Ecc. 2:

10/ 11.

Dankzegginge en hertgrondigen wensch
 tot God, dienende als tot een besluit.

Stem: Pf. 30. Na dat gy, Heer, my
 hebt bevryd.

1. Ik loob' u / Heer / uyt 's herten grond / Pf. 111: 1.
 Dat gy my hebt in mynen mond Pf. 40: 4.

- Act. 16:25. Gegeven menig nieuwe Lied /
Tot troost en vzeugd in myn verdriet.
- Pf. 115: 1. Niet my / niet my / maer ulwen Name /
Komt hier van d'eere toe al t'zame.
- Job 35: 10. 2. Gy geeft de Psalmen in der nacht
Dien die op u vest zyn gedacht /
- Pf. 65: 2. Soo dat tot u in stilligheid
Werd menig lofgezing bereid ;
- Pf. 16: 7. Ja doet hem zelfs by nacht verlichten /
En hem zyn nieren onderrichten.
- Pf. 65: 9. 3. Des morgens en des avonds weer
Doet gy d'uytgangen jupchen / Heer ;
Soo dat men vind veelvoudig stof /
Om steeds te zingen ulwen lof
- Pf. 34: 2. In onze hert met aengenaemheid /
Col. 3: 16. Al zyn wy zelfs vol onbekwaemheid.
1 Cor. 9: 5.
- Pf. 19: 3. 4. Ja dag aen dag stort met vermaekt
Jes. 32: 4. Deer oberbloedig uyt de spraek ;
En nacht aen nacht toont wetenschap.
- Pf. 45: 2. Soo dat als onze tong is slap /
Gy haer maakt veerdig door 't aenmerken
Van ulwe wonderbare werken.
5. Certwyl ik hier beneden stap
In myn verdrietig vzeemd'lingschap /
Vind myne ziel in geene zaek
- Pf. 119: 45. Inwendig zulk een zoete smaek /
Als in het zingen t'ulwer eere /
Van uw inzettingen / o Heere !
- Pf. 104: 6 'k Sal in myn leven zingen u /
33/ 34. Wyl ik noch ben op aerde nu ;
Myn oberdenking in 't gemoed
Sal van u liefsyk zyn en zoet :
Ja 'k zal my dus in u verblyden /
En 's werelds yd'le vzeugd vermyden.
- Ecl. 2: 2. 7. Elk zing en roeme van het zyn /
Jes. 23: 26. Myn lof zal steeds van u maer zyn.
Pf. 71: 6/ 23. Myn lippen zullen jupchen bly /

Als ik u zingen mag zoo by;
 Ja juychen zal myn ziel gestadig /
 Die gy verlost hebt zoo genadig.
 8. Tot dat ik zingen zal hier na
 Daer boven 't schoon Halleluja /
 By u in aller eeuwigheid /
 Het welk myn ziel dooz hoop verbeid:
 Ja Heer / gy weet / met wat verlangen
 Ik zucht en wensch na die gezangen.
 9. Hier zing ik menig rouw-geklag /
 Soo dat myn toon is wee en ach!
 Maer boven booz uw thoon en zal
 Niet anders zyn als bly geschal /
 Dooz vreugd volmaekt in allen deelen /
 Een nieuw gezang met citherspeelen.
 10. Hier zing ik uwen lof / o God!
 En lyd' daer booz des wereldds spot /
 Die zulkis van geender weerden acht /
 En dooz hoogmoedigheid belacht:
 Maer daer beschint nooit d'een den and'ren /
 Sy juychen alle met mallkand'ren.
 11. Hier zing ik uyt 't geboel van 't hert /
 Na dat den geest heeft vreugd of smert /
 Het welk een dwaes / gansch zonder smack /
 Bootst na uyt bleeschelyk vermaek:
 Maer 's Hemels zang zal niemant konnen /
 Van die op d'aerd heeft recht begonnen.
 12. Hier zing ik wel in mynen geest /
 Die hier dooz is verheugt op 't meest /
 Maer 't bleesch / des geestes weerpatty /
 Maekt haest weer traeg en moede my:
 Daer zal den pber nooit verkouden /
 Daer zal de nieuwhheid nooit verouden.
 13. Hier zing ik meesten tyd alleen /
 'k Acht zomtyds veel de hulp van een:
 Daer zingt men met uw Eng'len schaer
 En d'uytverhoor'nen allegaer;

Apoc. 19:
1/3/6.

Rom. 8:24/
25.
2 Cor. 5: 2.

Apoc. 19:
4/7.
Ps. 16: 11.
Apoc. 14:
2/3/4.
Eph. 5: 19.
Ps. 137: 3.
2 Sam. 6:
16/20/22.

Apoc. 19:
6/7.
Ps. 57: 8.
Iac. 5: 18.

Amos 6 5.
Apoc. 14:
2/3.

1 Cor. 14:
15.
Luce 1: 47.
Gal. 5: 17.
Apoc. 5: 9.
en 14: 3.

Ps. 148: 2.
Apoc. 5:
11/12.

't Ge-

- Apoc. 19:6. 't Geluyt werd overal gedzagen /
 Gelyk met sterke donderslagen.
 2 Cor. 12:4. 14. Doch 't kan niet zyn genoeg gezeid /
 2 Cor. 2: 9. Noch in het hert al overleid /
 Wat daer zal wezen booz gezang.
 Rom. 8: 24. 'k Sal met de boozsmaek my zoo lang
 Ps. 84: 7/ 8. Hier in dit jammerdal verheugen /
 Tot dat ik 't zal bevinden meugen.
 Joh. 3: 29. 15. O Jesu! waerde Bzupdegom!
 Apoc. 22: 17. Myn ziel / uw Bzupd en eigendom /
 Verlangt / zoo hert'lyk als zy mag /
 Apoc. 19: 6/ 7. Na d'aengename Bzuplofts-dag /
 Daer 't zingt en klinkt van bzeugd al t'zamen /
 Apoc. 22: 20. Ja / konit dan haest / Heer Jesu / AMEN.

H E T
H O O G E L I E D
S A L O M O N S ;

Op Lees- en Zangmate Gerymt,

D O O R
W I L H E L M S L U I T E R ,

Predikant tot EYBERGEN.

HET
HOOGELIED
SALOMONS
Op Lees- en Zangman's Gezang
DOOR
WILHELM SLUITER,
Predikant tot EYBERGEN.

Op de

Psalmen, Lofzangen, Geestelyke Liedekens, en 't Hooglied SALOMONS,

Van

D^o. WILHELM SLUITER

Uytgebreyd.

MOcht David Psalmen van den Heer,
En zingen d'Alderhoogstens eer
Met Lof- en Dank-gezangen,
Als ook met menig Boetgedicht
Zyn zond' beweenen, en zyn plicht
Dus stieren na Gods gangen?
Mocht Salomo dit Hooge-Lied
Uyt zyn doorzouten Herffen-vliet,
Den Bruydegom vereeren,
Met zyn beminde lieve Bruyd?
't Zyn reden, dat ook SLUITER uyt
Zyn hert in 't Lof des Heeren.
Wel-hem dan, die op zang en maet
Die Harpeflagers zoo naflaet,
Met zielbewogen Psalmen:
Wiens doelwit van 't begin tot 't slot,
Alleen zich strekt om Isrels Godt
Zyn eere uyt te galmen.

Ziet;

Ziet, SL'UITER gaet op deze voet,
Hy looft, hy dankt, hy smeekt om boet',
Bekreunt voor Zielen-schade.

Wie dan met hem tot God wil gaen,
Die zuyg het zoet uyt deze blaên;
't Is Hemelsche succade.

Wel-hem, die dees Gezangen zing',
(Met dit noodzaak'lyk voorbeding,
Dat werelds lust sta buyten)

En maek zyn Hert zoo zuyver schoon,
Dat d'heil'ge Drieheid daer in woon,
Die zal het Al *besluyten*.

In Ramp en Druk } H. RAMPEN.
Is myn geluk.

Het Hooge-Lied

S A L O M O N S.

C A P. I.

De Bruyd.

Myn Bruid'gom kusse my met zynes moeders kussen
 Want uwe soete liefde is / om myn vlam te blussche
 Veel beter dan de wyn. Uw olien aengenaem
 Die gy uitstortet, zyn tot reukie zeer bequacm.
 Uw zoete naem is als een oly uitgegoten /
 Daerom beminnen u de Maegden onverdroten.
 Trekt my / wy zullen u na-loopen dan met kracht.
 De Koning heeft my in zyn binnen-zael gebzacht.
 Wy zullen ons in u verheugen en verblipden;
 Wy zullen uwe liefde vermelden t'allen tyden
 Meer dan een ander oyt den aldersoetsten wyn:
 Zy minnen u al die oprecht van herten zyn.
 Ik ben wel uiterlyk in 't aenzien swart en leelyk,
 (Gy Salems dochteren) doch lieffelyk geheelyk,
 Als Kedar's tenten ben ik leelyk in den schyn,
 Maer schoon als Salomons tapyt-gordynen zyn.
 Siet my niet aen / dat ik swartachtig ga daer henen,
 Om dat de Sonne my zoo heftig heeft beschenen:
 Myn moeders kinderen (zoo is 't gekomen by)
 Die waren gantsch met toorn ontsteken tegen my.
 Zy hebben my gezet tot eene hoederinne
 Der wyngaerden; 't was niet uit broederlyke minne:
 Maer mynen wyngaerd dien ik hebb' / en hebb' ik niet
 Alzoo gehoed gelyk behoort te zyn geschiet.
 Gy dien myn ziel bemind / zegt my / waer dat gy
 weydet /
 Waer dat gy uwe kudd' in d'heete middag leydet:

Want waerom zoud' ik zyn als een die haer bedekt /
En tot de kudde van uw metgesellen trekt ?

De Bruydegom.

Indien gy 't niet en weet / gy schoonste van de broutwen /
Gaet uit / en wil het op der schoepen stappen schouwen.

En by de wooningen der herders / daer bereyd
De weyd' en koyen zyn, ook uwe gepten weyd.

Myn eigene vriendin / om u bevalligheden
En uw kloekmoed'ge kracht, gelyk ik u met reden

By d'eed'le peerden / die in d'hooge wagens van
Den Koning Pharaon zoo wakker trekken 't span.

Seer lieffelyk zyn in de spangen uwe wangen /

Uw hals in 't perel-snoer. Wy zullen gouden spangen /

Met zilb're scijpkens door malkanderen verspreyd

U maken doen, tot een cieraed der heerlykheyd.

De Bruyd.

Terwyl myn Bruydegom den allerhoogsten Koning

Wen zyne tafel is / in zyn verheven woning ;

Ook mynen Dardus / dien hy my gegeven heeft,

Syn aengenamen reuk / tot zynder eeren geest.

Gelyk een bundelken van myrre het 't zaem gebonden

Overnachtend' tusschen beid myn borsten t'allen stonden,

Is my myn Liefst: hy is een tros van Cyprus my /

Staend' in de wyngaerden van 't vruchtbaer Engedy.

De Bruydegom.

Ziet gy zyt schoone / myn verkoorne vriendinne /

Ziet gy zyt schoone / want gy staet in mynen zinne:

Uw oogen vol van glantsch en flikkerende schyn,

Kuyfchen eenvoudig als der duiven oogen zyn.

De Bruyd.

Ziet gy zyt schoon / myn Lief / ja lieffelyk in uw reden,

Ook groend door vruchtbaerheyd staeg onze bedde-sie:

De balken onzes huys zyn ced'ren aengedaem. !de.

Onz' galerijen zyn cypressen al te zaem.

C A P. II.

De Bruydegom.

Ik ben een schoone roos van Sharon hoog gepresen,
Ik ben een lillie der dalen uytgelesen.

Gelyk een lillie in doornen muntet uyt,
Alsoo is onder al de dochters myne Bruyd

De Bruyd.

Gelyk een appel-boom / die zyne vruchten kroonen,

Is onder 't wild geboomt / alzoo is hy de sonen

Myne liefste Bruydegom: ik hebbe grooten lust

In zyne schaduw / en ik sit aldaar gerust.

En zyne vrucht is myn ghemiet' zoet en smaekelyk:

Ja ook hy voerd my in het wynehups heel vermaeklyk,

En zyne liefd' / waer mede hy my zoo goedertier

Omhelst, is over my geduurig zyn banier.

Hy ondersteunt gy-lien my niet de flesschen / sterkt my

Met d'appelen: want ik ben van liefde krank; aens-
merkt my

Dat my doch onder 't hoofd zyn linkerhand nu zy /

En zynre rechter hand uyt liefd' omhelse my.

De Bruydegom.

En Salems dochters / ik besweer' u / by de rheeden /

Of by de hinden van het veld / dat gy met vreden

De liefde laet, en haer niet opwekt / uit haar rust,

Noch immer wakker maekt / tot dat het selfs haer
lust.

De Bruyd.

Dat is myns Liefften stem / siet hem / hy komt aen-
dringend'

Op d'heub'len huppelend' / en op de bergen springend'

Myne Lieffst' is als een rhee / of als een jonge wyf

Der herten / snel te voet, zeer vaerdig tot myn hulp.

Siet / achter onsen muer / uytlykende uyt de venst'ren /

Staet hy / en blinkende uyt de tralien met glenst'ren.

Myne Lieffste antwoord my, hy roept heel overluyd,

En seid seer troostelyk tot my zyn waerde Bruid.

De Bruydegom.

Staet op / myn schoone / myn verkorene vriendinne /
En komt tot my , die u zoo hertelyk beminne.

Want ziet / de Winter streng en wreet is eens voozby :

De regen is eens wech / daer heen gegaen is hy ;

Daer worden al gezien de bloemen in den lande /

De tyd des zingens naekt / men klapt 'er in de hande ;

De lieffelyke stem der toztel-dupven word

Gehoozt in onze land / 't is al van vreugd bestort.

De vygeboom brengt voozt zyn jonge vygskens keurig

Met jonge dzupfkens / myn wyntstoliken rieken geurig.

Staet op myn schoone / myn verkorene vriendin /

En komt tot my , die u zoo hertelyk bemin.

Myn dupve schuylend' in der rotsen nare kloven /

Zynd' in 't verbergen van een steple plaets verschoven ,

Bertoond my uw gedaent / uw stem my hooren laet :

Want uwe stem is zoet / en liefflyk uw gelaet.

t'Sa vangt gyliden ons de bossen upt onz' erven ,

Die kleine bossen / die de wyngaerden verderben :

Want onze wyngaerden die hebben over al

Haer jonge dzupfkens / die men niet vernielen zal.

De Bruyd.

Myn Lieffst' is myn / ik zyn / die onder lilien weydet ;

Tot dat dien dag aen komt / en dat de schaduw schep-

det :

Keer om myn Lieffste / word gelyk een rhee / of wuin

Der herten / op 't gebergt van Berther / tot myn hulp.

C A P. III.

De Bruyd.

Op mynen leger zocht ik in de duyft're nachten
Hem / dien myn ziele zoo bemind met al haer
krachten :

Ik zocht hem hertelyk , maer ik en vond hem niet ;

Dies zeyd' ik by my zelfs in dit myn zwaer verdriet ;

Ik zal nu opstaen / en rontomme door de stad gaen /

En in de wyken en de straten ieder pad gaen ,

Alt

Ik zal hem zoeken die myn ziele mind: maer ziet,
Ik zocht hem / wat ik mocht, maer ik en vond hem
niet.

De wachters in de stad omgaende / my daer vinden:
Ik zaid' / hebt gy gezien myns zielen wel-beminden?
Doe ik een weiniggken van hen getreden was /
Dand ik den genen dien myn ziele lief heeft / ras.
Ik hield hem vast / zoo veel als ik daer toe de kragt hadd'.
En liet hem niet weer gaen / tot dat ik hem gebzacht
hadd'.

In mynes moeders huys / en (als ik was bedaert)
In 't binnenst' kabinet van die my heeft gebaert.
Gy Salems dochters / ik besweer u / by de rheeden /
Of by de hinden van het veld / dat gy niet vreden
De liefde laet, en haer niet opwekt / uit haer rust,
Noch immer wakker maakt / tot dat het zelfs haer
lust.

Maegden.

Wie is zy die daer komt upt de woestyn op-varen,
Vrymoedig ziend' om hoog, gelyk als rook-pilaren /
Berookt met wierook / en met myrr' / en alderhant
Wel riekend poeder des krupd'niers / aen ieder kant?
Siet / 't bedde Salomons / daerom zyn t'zestig helden
Dand' helden Israëls / waer van men veel hoort melden
Die s'weerden houden all' / ten oorloge geleert:
Elk om de schyik des nachts / heeft aen zyn heup zyn
sweert.

Centreffelyke koets heeft Salomon de Koning
Sich zelfs doen maken / tot zyn heerlykheids vertoning
Van 't cederbomen hout dat op den Libanon
In groote menigt wast, dat noit verrotten kon.
Derzelve pilaers hy van blinkend zilver maelite /
En haren vloer van gont dat in den oogen blaekte;
Van enkel purper haer gehemelt: 't binnenst' deel
Bespreid was met de liefd' van Salems docht'ren
heel.

Gy Zions dochteren / gaet uit / en schouwt zeer schoone
Den

Den Konink Salomo / met zyne gouden kroone /
 Daer meed' zyn moeder hem op zynen bruilofts-dag
 En op den dag der vzeugd zyns herten kroond' en zag.

C A P. IV.

De Bruydegom.

Siet / gy zyt schoone / myn vriendin / ziet gy zyt
 schoone /

Uw oogen tusschen uw haz-blechten staen ten toone ,
 Als dubben oogen: 't haz uw's hoofts is zacht en breed
 Als eenen gepten kudd' / die Silcads berg af-eet.

Uw tanden als een kudd' van schapen afgesneden /
 Die zuiver uit de plaets der wassching komen treden:
 Die vruchtbaer tweelingen voortzingen allegaer /
 En jongeloos en is daer geene onder haer.

Uw lippen zyn gelyk een suocere van scharlaken /
 En wonder aengenaem en liefsyk is uw' spzake.

Den slaep uw's hoofts is als een stuk van een granaet /
 Die cierlyk tusschen beyd' uw schoone blechten staet,
 Als Davids toren is uw hals / als hy beschouwt is,
 Die tot ophanginge van wapen-tuyg gebouwt is /
 Daer dymzend en noch meer rondassen hangen aen /
 Syn alle schilden van die helden zyn in 't slaen.

En uw' twee borsten zyn gelyk twee welpen beyde,
 Tweelingen van een rhee / die onder sellen weyden.

Tot dat dien dag aenkomt / en schadutwen vergaen /
 Sal 'k tot den myrre-berg en wierook-heubel gaen.

Geheelyk zyt gy schoon / myn eigene vriendinne /
 En geen gebrek en is aen u / in mynen zinne.

By my uw Bruyd'gom van den Libanon her af /

O Bruyd! komt by my van den Libanon her af.

Siet van den spitien top van Ammana / myn waerde,
 Siet af van Senirs en van Hermons top / vervaerde,
 Ja van de wooningen der Leeuwen wreet en fel,
 En van de bergen der Lappaarden / zoo is 't wel.

Gy hebt door uwe liefd' het herte my genomen /

Myn

Mijn zuster / o myn Bruyd! gy hebt my 't hert genomen
 Met uwer oogen een / welk my tot liefde prangt,
 Met eene keten die van uwen hals af hangt.
 Hoe schoon is uwe liefd' / o Bruyd / o myne Suster?
 Hoe vele beter / (als die 't hert maekt veel geruster)
 Is uwe liefde dan den alderbesten wyn?
 En uwer olien reuk van specerpen zyn?
 Uw' lippen / o myn Bruyd! van honich zeem staeg
 bloepen /

Ja honich ende melk die uwe spraek besproeyen,
 Is onder uwe tong / de reuk van uw gewaet
 Is als die reuk die van den Libanon afgaet.
 Myn zuster / o myn Bruyd! gy zyt gelyk te stellen
 Een toegesloten hof / een toegesloten welle /
 Een valt verzegelde fontein. Uw scheuten veel
 Syn als een lusthof van granaet / met vrychten eel /
 Als Cyprus / Cardus / en Saffraen / van verr' gekomen
 Als Calmus en Caneel / met alderhande bomen
 Van wierook / ende myrrh' / en 't riekend' Myse /
 Al het voornaemste van de specerpen mee.

De Bruyd.

O bron der hoven! put der wateren die leven /
 Die uit den Libanon af bloepen daer beneben!
 Ontwaekt gy Noorden wind / en komt gy Zuiden
 wind /
 Doorwaeyt mynen hof met uwe kracht, gezwind.
 Dat zyne specerij mag lieffelyk uitbloepen /
 Die met haer schoonen reuk het alles mag besproeyen:
 O dat myn Lieffte quam tot zynen schoonen hof /
 En at' zyn ed'le vrycht / tot zynen eigen lof!

C A P. V.

De Bruydegom.

Mijn Suster / o myn Bruyd! 'k heb uw gezucht
 vernomen,
 Ik ben / op uw gesmeek, in mynen hof gekomen /

Ik hebbe daer geplukt myn myrre schoon van geur,
Met myne specery van alderhande keur.

Ik heb myn honich met myn honichraed alrede
Gegeten / 'k heb myn wyu en melk gedronken mede :
Myn vrienden / etet / drinkt / en wordet dronken by /
O liefste / zyt vervuld met liefde tegen my.

De Bruyd

(ze :

Ik sloop wel, maer myn hert was wakende door vree-
De stem myns Liefften / die daer sloopte staeg was deze ;
Doet my doch open / o myn Suster / myn vriendin /
Myn kuysche duive / myn volmaekte na myn zin !
Myn hoeft is vol van dauw / myn hairen van nach-
dzoppen.

Ik weigerd' op te staen op zyn zorgvuldig kloppen,
En sprak, 'k heb mynen rok nu uitgetogen al,
Zegt hoe ik zonder moeit hem weer aentrekken zal ?

Ik heb zoo even eerst gewasschen myne voeten /
Hoe zal ik dan terstont haer weer bezoet'len moeten ?

Myn Lieffte trok van 't gat der deure zyne hand /
Om zynent wille werd ontroerd myn ingewand.

'k Stond op ten lesten, om te doen myn Liefften open :
En myne handen straks van myrren-oly dzopen /
Myn vingeren te zaem van vloepend' myrre ras,
Die op d'hand-haben van het slot gedropen was.

Ik deed myn Liefften op / myn Lieffte was geweken /
Was doorgegaen : myn ziel gink uyt vermids zyn
spreken; (driet,

Ik zocht hem / maer ik vond hem niet in myn ver-
Ik riep hem hert, doch hy antwoorde my al niet

De wachters in de Stad omgaende / my haest bonden /
Die my in plaets van troost noch sloegen en verwonden :

De snege wachters op de muuren daer gesteld'
Die namen noch van my myn sluyter / met geweld.

Op ware dochters van Jerus'lem / myn vriendinnen,
'k Besweer u ernstig, laet myn bidden u verwinnen,
Doo gy myn Liefften vind / wat zult gy hem van my
Aenzeggen? Dat ik krank van zyner liefde zy.

Maeg.

Maegden.

Wat is uw Liefste meer dan eenen and'ren Liefste?

Wat is uw Liefste meer dan eenen and'ren Liefste?

Op alder schoonste van de vrouwen allegaer,

Dat gy op heden ons bezworen hebt zoo zwaer?

De Bruyd.

Myn Liefst' is blank en rood / het welk hem geeft zyn
ciere,

Oraegt boven meerder dan tien duizent de baniere.

Zyn hooft vol Majesteit is van het fynste goud

Dat nergens wezen mag, ja van het dichtste goud.

Zyn lokken zyn gekruld / zwart als een raeb'. Zyn
oogen

Gelyk der duiven die by water-stroomen vlogen:

Zoo wit, als of z' in melk gewasschen waren net,

Zeer traey en effen als in kaskens in-gezet.

Gelyk een beddeken met speerck omvangen,

Als geur'ge torenkens / zyn zyne schoone wangen,

En zyne lippen zyn / als lelien / aengenaem,

Van welke bloeyend myrrh' komt druypen zeer be-
quaem.

Zyn handen zyn gelyk als diere goude ringen /

Gevuld met blauw turkops / die veel cieraet aenbringen,

En zynen buyk is als het blinkend elpen-been

Welk met saphiren is getogen over-heen:

Zyn' schenk'len zyn gelyk als marmer-pilaers /
machtig

Gegzond op voeten van het dichtste goud zeer krachtig.

Gelyk de Libanon is lieflyk zyn aenschyn /

Ja uytverkoren als de schoone red'ren zyn.

Zyn mond is enkel zoet / wanneer men hoort zyn reden,

Hy is geheel en al niet dan begeerlykheden:

Sulki eenen is myn Lief / ja sulki een is myn vriend /

Op Salems dochters. Denkt of hy geen lof verdient.

C A P. V I.

Maegden.

Wer is uw Liefften heen gegaen / verklaert ons
nader,

Op alder schoonste van de wyben allegader?

Daer henen heeft uw Lieffst het aengezicht gelwent /

Op dat wy hem met u gaen zoeken hier ontrent.

De Bruyd.

Ik weet nu waer hy is: Myn Lieffst' is afgetreden /

In zynen schoonen hof is hy gegaen beneden

Tot d'ed'le beddekens van zyne speerck /

Met innerlyk vermaek onthoud hy zich daer by;

Om zyne kudde zoo te weyden in de hoven /

En om de lellen te verzam'len daer en boven.

Ik ben myns Liefften / en myn Lieffte die is myn /

Die onder lellen weyd / daer 't lustig is te zyn.

De Bruydegom

Siet gy zyt schoone / myn verkorene vriendinne /

Gelyk als Chirza / dies ik u zoo hert'lyk minne,

Gelyk Jerusaleem zyt gy zeer lieflyk:

Gelyk slag-ordens met banieren schriklyk.

Hoe brand ik in u min! wend van my af uw oogen /

Dermits zy my geweld aendoen door haer vermogen:

Uw hayr is als een kudd' der gepten / die het gras

Van 't vruchtbaer Gilead afscheeren graeg en ras.

Uw tanden mag men als een kudde schapen loven,

Die weder upt de plaets der wassching komen boven /

Die vruchtbaer tweelingen voortbrengen allegaer /

En jongeloos en is daer geene onder haer.

Gelyk een stuk van een granaet zyn uwe wangen

Zeer c'erlyk tusschen uw hayr-blechten / als zy hangen.

De koninginnen laet daer t'zestig wezen al,

Op wyben tachtentig / en maegden zonder tal:

Een eenig' is nochtans myn duybe / myn volmaekte /

Daers

Vaers moeders eenige / door myne min geraekte,
 Sy is de zuivere der gener die haer heeft
 Gebaert / tot welkers vreugd zy nu geduerig leeft.
 Als haer de dochters zien / zoo zullen zy haer roemen /
 Ook zullen haer met recht wel-geluhzalig noemen
 De Koninginnen en by-wyden allegaer;
 En zullen dus, als met verwond'ring pryzen haer.
 Wie is doch dezen die aldaer zoo heerlyk uitziet /
 Gelyk de dageraet? en is 't des Konings Bruyd niet?
 Schoon als de Maen / ja, als de Sonne / zuiverlyk
 Gelyk slag-ordens met banieren schijnelyk?
 'k Ben tot den noten-hof / myn Bruyd, maer afgetreden/
 Om d'eerste vruchten der valey te zien beneden:
 Om eens te zien of ook de wynstok blaend en spruyt,
 En of de boomou der granaten botten upt.
 Als onvoorziens, eer ik het twist / of daer op letten,
 My myne ziel daer op de vaerd'ge wagens zerten
 Van myn bywillig volk / dies koom ik ryden snel
 Tot u die na my zoekt met zulk een naer gequel.
 Keert weer / keert weer / keert weer / o Sulammith /
 keert weder /
 Op dat wy mogen u aenzien in liefde teder.
 Wat ziet gy lieden aende Sulammith noch?
 Als eene reije van twee heiren is zy doch.

C A P. VII.

De Bruydegom.

Hoe schoon / en net, zy in de schoenen uwe treden /
 Op Princen dochter! Zelfs d'omdraepingen der
 leden
 En uwer heupen zy als kistens dier en fyn,
 Die 't werk van d'handen eens vermaerden konst's
 naers zy.
 Uw' navel is gelyk een ronde boker / welken
 Geen verschen drank onbreekt / maer weer gevuld
 werd t'elken.

Uw

Uw buyk is als een hoop van tarwe / die zeer net
 En vruchtbaerlyk rontom met lissen is bezet.
 En uw' twee borsten zyn gelijk twee welpen beyde,
 Tweelingen van een rhee / die niemant oyt en scheidt
 Uw hals is schoon en sterk, regt-op ook in 't gemeen,
 Als eenen toren fraey gemaekt van elpen been.
 Zoo aengenaem, zoo klaer en zuiver zyn uw oogen
 Als wybers t' Hesbon by de poort Batj-rabbim mogen:
 Gelyk de toren des playsanten Libanons /
 Die na Damascus ziet / is uwe neuse ons..
 Als Carmel is uw hooft op u / schoon en manierlyk:
 En d' hare-band uwes hoofts als purper net en cier-
 De kroonig / als hy op de galeryen gaet (lyk.
 En u krygt in 't gezicht, daer als gebonden staet.
 Hoe schoone zyt gy / en hoe zoet en liefslyk zyt gy /
 O liefd' in allerley wellusten? gy verblyd my,
 Dees uwe lengt' is als een palm boom / fraey recht-
 op,
 En uwe borsten als dzyf troffen vol van zop.
 Ik zelve by my zelfs, ik zal op den palmboom klimmen/
 Syn takken gypen / en besnoeijen voor 't verslimmen:
 Uwe borsten zullen zyn als dzyf-troffen an
 Den wynstok en de reuk uw'r neus als app'len
 dan.
 En uw gehemelte / door lieffelyke reden /
 Is als een goede wyn / die na gerechtigheden
 Tot myn Beminden gaet / ja die ook spreken doet
 De trage lippen zelfs der slapende / heel zoet.
 De Bruyd.
 Ik ben myns Liefften / ja ik ben en blyv' hem eygen:
 En zyn begeerte strekt tot my / geheel geneygen.
 Myn Lieffte / komt / en laet ons uitgaen in het veld
 Laet ons vernachten op de dorpen t'zaem verzelt.
 Laet ons te zamen vrog tot onz' wynbergen op-staen /
 Dien of de wyn-stok bloeid / de jonge dzyfskens op-
 gaen
 Of ook uyt botten de granate-boomen al:

Want

Want myne liefd ik u daer dankbaer geben zal.
 De Dudaïm geben reuk en aengename geuren,
 Al' ed'le vruchten zyn naby aen onze deuren /
 Gud' ende nieuwe t'zaem, die heb ik u gespaert,
 Die heb ik / o myn Lief / vooz u alleen bewaert.

C A P. VIII.

De Bruyd.

Och dat gy my / myn Lief, mocht wezen als een
 Broeder /

Tezamen zuggende de borsten myner moeder ?
 Dat ik u vond op straet / ik zoud' u kussen by /
 Ook zouden zy daerom dan niet verachten my.
 Ik zoud u leiden / ik zoud u brengen / met veel eeren,
 In mynes moeders huys / gy zelve zoud my leeren :
 Van specerpe-wyn zoud ik u drinken doen /
 En zoud' u met het sap van myn granaten voen.
 Syn linker hand die zy my onder 't hooft / zyn rechter
 Omhelse my. 'k Bezweer u / Salems docht'ren / ech-
 ter.

Dat gy die liefde niet en wekt / noch stoort haer rust ;
 Noeh immer wakker maekt tot dat het zelfs haer
 lust.

De Bruydegom.

Wie is zy die men daer zoo klimmen ziet na boben
 Al't de woestijne daer zy eerst was als verschoven,
 En haer zoo lieffelyk op haren Liefsten leunt /
 Die in haer zwakheid haer zoo krachtig ondersteunt ?

De Bruyd.

'k Hebb' onder d'appel-boom / die lieffelyk door zyn
 vruchten

En koele schaduw is, u opgewekt met zuchten :
 Daer heeft u moeder u in smerte vooztgebzacht /
 Daer heeftze die u baerd' in smert u vooztgebzacht.
 Ey zet my vast gelyk een zegel op u herte /
 Een zegel op u arm : want tegen alle smerte

Is onze liefde sterft gelyk de sterke dood /
 Den puer hart als 't graf / verslindend allen nood.
 Ja hare kolen zyn gelyk als vuer 'ge kolen /
 Des Heeren blammen / hoe zou zyn dit vyer verholen
 Ook vele wateren en stroomen van verdriet
 En zouden deze liefd' uitbluffchen konnen niet.
 Ja de rivieren all' haer niet verdrinken zouden:
 Alwaer 't dat iemand booz dees liefde geben woude
 't Goed van zyn huyg al t'zaem / hoe heerlyk dat
 het zy;

Men zoud' hem t'eenemael verachten doch hier by.
 Wy hebben / als gy weet, een kleine jonge Suster /
 Die noch geen borsten heeft: stelt my hier in geruster,
 Wat zullen wy doch doen aen onze Suster al
 Indien dag als men ook van haer eens spreken zal.

De Bruydegom.

Indien zy is een muer / wy zullen op haer bouwen
 Een zilveren palleys / zeer sterk, en schoon t'aenschou-
 wen,

En zoo zy is een deur / waer door ik tot haer kom,
 Met eed'ren planken haer bezetten om en om.

De Bruyd.

Ik ben gelyk een muer / vast, groot en sterk alrede,
 En myne borsten zyn / gegroeyt als torens mede:
 Doe ik deez' antwoord kreeg, doe was ik zeer be-
 mind

In zyne oogen als die by hem vrede vind. (gaert.

In een vruchtbare plaets hadd' Salomo een wyn-
 wy gaf te bouwen aen de hoeders dezen wyngaert /
 Een ieder die van hem deez' wyngaert had gepacht,
 Hem dunzend zikkels booz des zelven vrugten bracht
 Myn wyngaert dien ik heb / zal booz myn aenzicht nu
 zyn /

Die dunzend sikkelen / o Salomo / booz u zyn /
 Booz d'hoeders van haer vrucht alleen twee hondert
 zyn /

Maer zelfs de vruchten zyn geheel en alle myn.

O gy bewoonster der vermakelyke hoven /
 De metgesellen / die met u my willen loven,
 Die merken op uw stem / hoe aengenaem ze zy,
 Ja doet / na uwen wensch? uw stem aen horen my.

De Bruyd.

Komt haestelyk / myn Lief / 'k verlang na u met siner-
 ten,

En weest gy als een rhee / of als een welp der herten
 Dat op de bergen van de specerijen vliet,
 Komt haestelyk myn Lief, vertoef doch langer niet.

E Y N D E.

R E G I S T E R,

Gestelt na 't ordentlyk vervolg der letteren, om
alzoo in der haest te zien, op wat bladt
een ieder Gesang te vinden zy.

A.

A Ch! dat myn hert en myn gedachten.	10
A Ach! ik elendig zwakke mensche.	58
Ach! wieben ik, myn God en Heer.	178
Als Christus had voleind zyn loop, &c.	167
Als Jesus by de schatkist zat.	156

B.

Behoud tot aller tyd.	183
Bruyd'gom der geloov'ge zielen.	57

D.

De Heer, de God van Israël.	122
De Heer regeert, hy is met Majesteit.	171
De wellust 'smenschen hert betovert.	137
Den uytgank uyt het oude jaer.	177
Des Heeren is de aerd, en al.	170

G.

Gantsch treurig en verslagen.	36
Gantsch weinig zyn de dagen van myn leven.	32
Geloofst zy God, die ons in al onslyden.	100
Getrouwe God, wilt my behoeden.	96
God is myn licht, wien zoud ik vrezén.	22
Gy die des houwelyks banden.	25
Gy die eenmael hebt geslagen.	91
Gy die na Christi naem u Christenen laet noemen.	78
Gy Dochters Zions, weest verheugt.	124
Gy rabbelaers en dwase klappers.	68

H.

Hoe derft gy doch 't lichtveerdig danffen.	70
Hoe lieflyk is my uw gezicht.	132
Hoe moedig is een kloek Soldaet.	92
Hoe ieder op zyn huysgezin.	143
	Hoe

R E G I S T E R.

Hoe woelt het volk na dat men heeft vernomen.	145
Hoe dus, zachtmoedigheids exempel.	154
Hoe zal ik u vergelden.	181
Hoe zou ik van myns Heeren graf.	164
Hoe vrolyk en hoe heuglyk.	13

I.

Jerufalem, Gods heil'ge Stad.	61
Jefu, gunt my uw genade.	115
Jefu, waerheid, weg en leven.	42
Ik ben zeer vrolyk in den Heer.	23
In Gods name zyn wy heden.	128
Ik loov' u Heer, uyt 's herten grond.	193
Ik zal den Heer met hert en monde zingen.	105
Ik weet, dat myn Verlosser leeft.	192
In Christi liefd' is vreugd en rust.	192
Indien ik Godes volk haer misdaed, &c.	72

K.

Komt, laet ons met de Herders gaen.	126
-------------------------------------	-----

L.

Laet een ander klagen, kreunen.	98
Looft den Heere, myne ziele.	6
Looft ende pryft den Heere van het wreken.	108
Looft, ô gy knechten onzes Gods.	117

M.

My is geen leven over meer.	190
Myn hert springt op in my.	102
Myn ziel maekt groot en roemt op't hoogst, &c.	121
Moet dan 't beginzel van uw lyden.	157

N.

Na dat Maria, zonder man.	118
Nu laet gy, Heer, voortaan.	132
Nil super est Vitæ.	191

O.

O boozen tyd, ô droeffem aller eeuwen.	62
O Christe, 'k heb uw woord vernomen.	97
O dag zeer groot van heerlykheid.	175
O gy Herder uwer fchapen.	37

S

O God,

R E G I S T E R.

O God, geeft dat myn hert.	174
O God, ons Heer, hoe heerlyk, &c.	9
O God, u zy lof, eer en dank.	17
O Heere, Davids Zoon.	84
O Heilig God, die uyt den mond.	29
O Heilig God, ik treur en klaeg.	33
O Hoogfte Heer, ô eeuwig God.	7
O Jefu, als myn sterf-uur naekt.	185
O Jefu, gy die zyt alleen.	15
O Jefu, ware mensch en God.	169
O Lam Godes, heel onschuldig.	180
O myne ziele, pryft den Heere.	113
O myn ziel, wilt hem beminnen.	44
O onbedachte Jeugd.	46
Op, myn ziel, om God te loven.	11
O Schoone boven alle menschen.	51
O Trooster der verflagen herten.	80
O wonder boven wonder groot.	130
O Anima, emigra!	189
R.	
'k Roep uyt de diepe gronden.	35
S.	
'k Sal u verhoogen, en uw eer.	104
Soete Jefu, myn beminde.	49
Soo Christelyke Jongelingen.	48
T.	
Ter plaetze myner vreemd'lingschappen.	4
Tot God is doch myn ziele stil.	89
Tot sommigen, die op haer zelfs betrouwden.	144
U.	
Uw mond, ô Heer! is enkel zoetigheid.	41
V.	
Walsche ruste van 't geweten.	63
Verbeid niet om u te bekeeren.	31
Verhuyft, ô myne ziele, doch.	188
Verlost my van myn pyn.	85
Verzellet u, gy volkeren te zamen.	162
Voor-	

R E G I S T E R.

Voorganger en geleides-man.	94
W.	
Waerom al dit zwaermoedig zuchten.	79
Waerom doch, ô dwaze mensch.	59
Waerom zoud' ik in kwade dagen.	112
Waerom zoud' ik met vermaken.	53
Wel aen myn ziel laet ons nu eens betreden.	148
Waer zal ik in zoo veel elenden.	161
Wanneer gy zult door uw geschreeuw.	85
Wat ik denke, lees of schryve.	3
Wat nieuws mag nu Herodes doch aenvaerden.	134
Wat zwarigheid of droev'ge maer.	39
Wat tong zal spreken uyt.	172
Wie is doch deze, die van Edom af komt treden.	160
Wie zal gelukkig hier verschynen.	27
'k Wil na u alleen verlangen.	55
Wilt al te zaem voor Gods aenschyn.	123
Wilt den zondaer niet benyden.	65
Z.	
Zyt gelooft, o God en Heer.	19

Vertoog der Dopsen ofte Zangwyzzen / die in dit Boek niet zyn aengewezen / en op welke nochtans verscheiden Gezangen / hier in ozder gesteld / konnen gezongen werden.

Op de wyze / Neræa, schoonst van uw gebuuren. **Of:** ik arme schaepken aen der heiden. **Of:** O bloemen, dat met lust ontloken, &c. **Of:** O droomer, wilt niet langer droomen, zingt men deze Gezangen.

Fol.

God is myn licht, wien zoud ik vreezen.	22
Wie zal gelukkig hier verschynen.	27
Verbeid niet om u te bekeeren.	31
Soo Christelyke Jongelingen.	48

Vertoog der Voyfen.

Hoe dus, zachtmoedigheids exempel.	154
Op de wyze: O zoetste zoet. Of: Na chere Aminte quand je vois.	
Tot God is doch myn ziele ftil.	89
Looft o gy knechten onzes Gods.	117
Gy Dochters Zions, weest verheugd.	124
Des Heeren is de aerd, en al.	170
O dag zeer groot van heerlykheid.	175
Op de wyze: ik vryden op een tyd een zoet, &c.	
Indien ik Gods volk haer misdaed zal, &c.	72
Gy die na Christi naem u Christenen laet, &c.	78
O Heere, Davids Zoon, na dat ik heb, &c.	84
Myn hert springt op in my van blydschap, &c.	102
Wie is doch deze, die van Edom af komt, &c.	160
Op de wyze: Aftre qui fais le tour du monde. Of: Vive le Prince de Orange. Gy die moede zielen sterket.	
Ach dat myn hert en myn gedachten.	10
Hoe derft gy doch 't lichtveerdig danffen.	70
Waerom zoud ik in kwade dagen.	112
Moet dan 't beginzel van uw lyden.	157
Waerom zal ik in zoo veel elenden.	161
Op de wyze: Lest was ik met Rozemond.	
Komt, laet ons met de Herders gaen.	126
Hoe lieflyk is my uw gezicht.	132
Ach! wie ben ik, myn God en Heer.	178
My is geen leven over meer.	190
Ik weet dat myn Verlosser leeft.	192
Op de wyze: Wilhelmus van Nassouwe. Of: Questa dolce Sirena. Of: De zoete Mereminnae.	
Hoe vrolyk en hoe heuglyk.	13
Gy die des Houwlyks banden.	25
'k Roep uyt de diepe gronden.	35
Gantsch treurig en verflagen.	36
Op de wyze: O schoon Catho! wat baet al u gevelei.	
Uw mond, o Heer, is enkel zoetigheid.	41
Op de wyze van Petyso Pordoo. Of: lieve moeder, 'k moet u vragen. Of: Philis en son bell' Arente. Of:	
No.	

Vertoog der Voyfen.

Novel Cardinael. *Of*: Stokkedans. *Of* / niet 4 regeltjes
in elk vers / op de wyze / Ziet hier eens de vreugd bedry-
ven. *Of*: Languissant au bord de Seine.

Op, myn ziel, om God te loven. 11

'k Wil na u alleen verlangen. 55

Valsche ruste van 't geweten. 63

Gy die eenmael hebt geslagen. 91

Op de wyze. Lieve dochters vol van jeugden. *Of*: Si
c'est pour mon pucelage. *Of*: Coridon die weid de
schapen.

Looft den Heere, myne ziele. 6

O myn ziel, wilt hem beminnen. 44

Laet een ander klagen, kreunen. 98

Jesu, gunt my uw genade. 115

Op de wyze: Het vinnig stralen van de Son. *Of*: De
Mey, die ons de groente geeft.

O Jesu, gy die zyt alleen. 15

Wat zwarigheid of droev'ge maer. 89

Voorganger en geleides-man. 94

In Christi liefd' is vreugd en rust. 192

Op de wyze: Amintas kwam in rouw. *Of*: Daer was
een jonger Held. *Of*: O Diamante trouw.

O oubedachte Jeugd. 46

Verlost my van myn pyn. 85

Nu laet gy Heer voortaan. 132

Op de wyze: Daphnis ging voor weinig dagen.

O gy Herder uwer schapen. 37

Bruyd'gom der geloov'ge zielen. 57

O Lam Godes, heel onschuldig. 180

Op de wyze: Maximilianus van Bossu.

Hoe moedig is een kloek soldaet. 92

O wonder boven wonder groot. 130

O Jesu, als myn sterf-uur naekt. 158

Op de wyze: Rozemond die lag gedoken. *Of*: Phillis
kwam Philander tegen *Of*: Las! on fuis tu Isabelle.

Of: Als ik lestmael uyt de hoven.

Wat ik denke, lees of schryve. 3

Vertoog der Voyfen.

- O myne ziele, pryft den Heere. 113
- Op de wyze van de tweede Bolbinette / Helaes myn tweede hert. Of / La moebze / Waer ik my wend' of keer. 172
- Wat tong zal spreken uyt. 174
- O God, geeft dat myn hert. 51
- Op de wyze: Faut il qu'une beauté mortelle. 79
- O Schoone boven alle menschen. 59
- Waerom al dit zwaermoedig zuchten. 59
- Op de wyze van de tweede Carleen / Spoeyt u voetjes, &c. 59
- Waerom doch, o dwaze mensch. 183
- Op de wyze: Ach Philis, schoon Godin. Of: Nu leef ik in verdriet. Of: Fortuyn eilaes bedroeft. Of: Soo lang is 't muysjen vry. 23
- Behoud tot aller tyd. 183
- Op de wyze van Prins Robberts Marsch. Of: Wat is de Meester wys en vroet. 23
- Ik ben zeer vrolyk in den Heer. 23
- Op de wyze: Yets moet ik u, Laura, vragen. Of: Van den verloren Graef Johan. 53
- Waerom zoud ik met vermaken. 53
- Op de wyze: Polyphemus aen de stranden. 65
- Wilt den zondaer niet benyden. 65
- Op de wyze: Schoonste Nymphje van het woud. 19
- Zyt gelooft, ó God en Heer!

E Y N D E.

oog der Vrijen.
 bedigheids exempel.
 alle zoet. Of: Na curre
 myn ziele fil.
 in ouzes Gots.
 , weelt verhoegd.
 erd, en al.
 an heedykheid.
 en op een tyt een zoet, &c.
 haer minsteed zal, &c.
 nem u Christenen loet, &c.
 Zoon, na dat ik heb, &c.
 p in my van bydykchap, &c.
 die van Edom af komt, &c.
 ifais le tour du monde. Of:
 Gy die moede zielen sterke
 in myn gedachten.
 r lichtvreedig danffen.
 in kwade dagen.
 el van uw lyden.
 zoo veel elenden.
 se ik niet Razemond.
 e Herten gaen.
 w gezichte.
 myn God en Heer.
 over meer.
 erloffer leeft.
 omus van Naffouwe. Of:
 De zoete Mernisse.
 e heuglyk.
 wyls banden.
 diepe gronden.
 en verholgen.
 boon Carbol. wat hier al du gen
 er, is enkel zuernghed.
 wyls Pardoos. Of: Lere ma
 Of: Philis en soo bell Arca

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Light Blue	Light Cyan	Light Green	Light Yellow	Light Red	Light Magenta	White	Light Gray	Black
Medium Blue	Medium Cyan	Medium Green	Medium Yellow	Medium Red	Medium Magenta	White	Dark Gray	Black
Dark Blue	Dark Cyan	Dark Green	Dark Yellow	Dark Red	Dark Magenta	White	Very Dark Gray	Black

TIFFEN Gray Scale © The Tiffen Company, 2007

A	1	2	3	4	5	6	M	8	9	10	11	12	13	14	15	B	17	18	19
		R	G	B			W				K			C	Y	M			